Hipp. de Mar. Rāgona.

Solennis et pene diuina. U. J. doctoris/ac interpretis profundissimi dn̄i Hippolyti de Marsilijs Bononien̄. Repetitio rubrice. ff. de fideiussoribus. Cum additionibus per eundem autorem nouiter ĩ lucem sub hoc signo ☞ ( ) editis. Una cum Summmarijs et Repertorio nouissime appositis.

1 5 3 8

¶ Uenundantur Lugd. apud Jacobum Giuncti in vico Mercuriali.

¶ Hippolytus de Marsiliis. J.U.D. Illustrissimo Dño dño Guidoni Rangono Comiti ac armorum ductori dignissimo. S.P.D.

Tatueram princeps illustrissime sic cogente senili etate qua premor vlterius opus aliqđ non cōponere nec in medium adducere: vt hactenus consueueram. Verū cognoscens me tibi deuictum ac pluribus a te cumulatis beneficiis affectum: ne ingratitudinis vitium incurram quo nil durius apud Persas puniebatur. Et sciens me munus aliquod Illustrissime D. tue dignum retribuere non posse propositum mutaui et decretum: vt si quod debeo non possum saltem testimonium amoris erga te mei aliqđ ostendam: ex quo sinceritatem animi mei percipias ⁊ illam omni euo patefaciā. Quamobrem presenti hoc anno quādam repetitionem rubrice. ff. de fideiussoribus fabricaui: quam Illustrissi. D. tue dirigere ac dedicare constitui atq̧ tuo sub nomine in lucem edere. Non quidem: vt te familiamq̧ tuam laudibus extollam cum illa a tuis virtutibus / atq̧ ab attauorum celeberrimis titulis sit illustrata. Sed (pace aliorum dixerim) iudicaui me non posse alicui principum nostri seculi digniori illam dedicare. Reor quippe nullam eloquentiam nec optari nec concipi posse q̄ vel auiditatē animi mei expleat vel rei magnitudini respōdeat. Ego tamen illā qualēcunq̧ dicēdi facultatē quā in me esse sentio (vt par est) in tuarū virtutū preconiū conferā: qđ si (vt inquit Propertius) deficiēt vires audacia certe laus erit. In magnis ⁊ voluisse sat est. Solebam antea: dum veterum monumēta historias et annales euolebā tēpora illa felicissima appellare in quibus propter eximios in omni ꝟtute viros res Romanorū adeo creuerūt ⁊ ea etate floruerūt: dolebāq̧ non parū q̧ hec tēpora nullū producerent virum qui illis cōferendus esset. Sed cū mores vitāq̧ tuam ac res tuas preclaras ac strennue: in militari disciplina in Italia gestas consideraui non mediocri reprehensione dignus visus sum q̧ prisca tempora tam impendio commendaui ⁊ nostra plus equo depressi: ⁊ q̧ ea que aspectui subiecta erāt nō aspiciebā. Quis enī in armis princeps vbiq̧ terrarū reperiri vnq̄ potuit cui nō modo Illustrissi. Comes Guido Rāgonus cōferendus verūetiam omnium sentētiis preponēdus non sit? Tu vt pauca ex innumerabilibus diuinisq̧ virtutibus tuis recenseā ita animū semper instituisti: vt alii tuo exēplo facillime ad prudentissime viuendū: regendū ac gubernandū instrui possint. Ingenuarū disciplinarum cultores incredibile est: qua beniuolētia quibus honoribus: quibusue beneficiis prosequeris. Te enim multoties dicētē audiui: hec habeo que bonarum artium studiosis dedi: qđ nulli mirū videri debet cum tu omni eruditione ornatus inter eruditos tanq̄ solis nitidissimū iubar splēdeas. Beatissimū profecto est imperium beatissima est illa respublica (vt testatur Plato) que moderatorem literatum habet. Hinc Alexander magnus ad Aristotelā preceptorem suum scribebat se malle disciplinis q̄ opulētiis ⁊ imperio antecellere: hic olim a senatu Romano in laudē tacti imperatoris acclamatum est quis melius q̄ literatus imperat? Tu insuper adeo literarū studiosos foues: meritis ornas: maximisq̧ stipendiis prosequeris: vt omniū bonarum artiū professores tibi vni q̄ maxime debere fateantur: tibiq̧ de omnibus bonarū artiū studiis optime merenti certatim quisq̧ officium suū exhibeat. Qui ingenuas artes profitentur omni studio enitantur nomē famāq̧ tuam perpetuis ac indelebilibus literis celebrare ⁊ posteris imitandum proponere. Tu vnus doctorū virorum patronus: tu precipuus fautor atq̧ nunq̄ desinis augere bonarum artiū di-

sciplinas:cum intelligas illas omnium virtutū esse fundamentum. Liberalitatē
tuam que sola (vt ait Aristoteles) hominem efficit in conspectu omnium glorio-
sum extollerem nisi tam esse omnib⁹ notissimam intelligerem. Tu veluti Cyrus
persarum rex dicere solitus es: te thesauros diuitiarū habere amicos. Julianus
imperator aliud Alexandri magni in ore continuo habebat: qui interrogatus vbi
thesauros haberet: apud amicos se habere respondit. Clemētia ꝛ humanitate q̄
ad nullum magis q̄ ad p̄ncipem spectat (vt auctor est Seneca) maxime excellis
non immerito. Nam apud Claudianū Theodosius honorio filio salubriter preci
piēs inquit. Sis pius in p̄mis: nā cū vincamur in omni munere sola deos equat
clemētia nobis: nec tñ ita clemētia p̄dit⁹ es vt a seueritate discedas: imo bonos
premio: malos vo pena p̄sequeris. Non immemor Solonis elogiū qui rēpublicā
duab⁹ rebus cōtineri dicebat premio: scꝫ ꝛ pena. Ceterū cū inter oēs virtutes iu-
stitiā principatū tenere cognoscas illā cōtinue coluisti ꝛ obseruasti/adeo vt nul-
lū fauori: nullū gratie ac potētie locū cōcedis. Facile audis ac benigne petētiū desi
deria q̄d in p̄ncipe lōge speciosissimū est. Sed q̄d de militari disciplina dicā qua
polles ꝛ excellis. In qua q̄ntū laudis q̄ntūve glorie sis cōsequutus: trophea ꝛ exu
uie que ab hoste ꝛ ab hostibus semper reportasti domi forisq̄ testātur. Quis em̄
in armis princeps nedū in Italia verumetiam vbiq̄ terraꝝ reperiri vnq̄ potuit
cui non modo. Illustriss. Comes Guido Rangonus bellorū fulmen inuictus cō-
ferendus verūetiam omniū sententijs preponendus nō sit. Possem equidē te an-
tiquis tum grecis tum latinis cōparare Nec quidē Cesar ipse in tali etate plura
facta gessit q̄ tu ipse feceris. Que enim vbiq̄ et in vrbini bello gesseris latēt ne-
minem. Nam sepius in expeditiōibus Italicis rem desperatam incolumē reddi
disti ꝛ q̄d omnibus castrorū ductoribus pene impossibile videbatur: tu solus pre-
ter omnium opinionem facile ꝛ p̄spere egisti. Sed quid hec miror? Nam a pueri
tia ipsa optime indolis specimē ac probitatis future virtutisq̄ argumētum satis
euidens satisq̄ manifestum pretulisti: vt ex parua fauilla clarissimum lumen ꝛ ex
scintilla micantissimum iubar breui erupit. Ea quippe in tenera etate laudabili-
ter perfecisti: que etiam senio cōfectis ardua admodum visa fuissent. Ex quo non
immerito de te dici pōt carmen illud videlicet. Ante senem senuit vir fuit ante vi
rum. Peritissimi igitur bellorum imperatores quorum egregia opera historie cō
celebrant tibi iam tādem assurgere/et honorem eum quem virtutes tue impera-
torie deposcunt vltro deferre non dedignentur. Quis enim nō intelligat tanta in
te vno esse virtus quanta in omnibus reliquis imperatoribus quos aut vidimus
aut audiuimus fuere. Labor enim tibi in negotijs assiduus est: fortitudo in peri-
culis: industria in agendo: celeritas in conficiendo: consilium in prouidendo. que
omnia non parum meritissime te felicitant. Nec ista a me princeps dignissime as-
sentatione dici censeas queso. Nam absurdum esset admodum si tibi quē singu-
lari tua clementia maximis beneficijs affectum esse voluisti assentarer: immo q̄
te minus laudant admiranturq̄ inuidi potius censendi sunt quam assentatores.
Tu enim vir es tante virtutis et eminentie: vt merito mortales omnes te homi
nem celitus demissum ad subueniendum rebus humanis colant et venerentꝛ q̄
eis talem principem virtute duce fortuna tradiderit. Quid tuam postremo recen
seam Rangonum domus stirpem antiquissimā: nobilissimā: magnanimamq̄. Ex
qua veluti ex equo troiano tot viri clarissimi exierunt qui perpetua nominis sui
monumenta reliquerunt. Alij enim. J. C. peritissimi. Alij armis strēnuissimi quā
plures in administratione reipublice sapientissimi extiterunt. Et nunc quidem
domus tua tantum opibus ꝛ illustrium virorum numero floret: vt nulli inferior
multis vero superior esse constat. Et non his etiam contenta dotibus alumna ti-
bi fortuna fratrem tuum ad Cardinalatus apicem superiorib⁹ annis promouit.
Cuius laudes ꝛ virtutes innumeras nō recenseo cum satius sit illa silentio pre-

teriis q̄ minus sufficiēter de ipsis minusq̄ plene loqui. Ipse enim inter ceteros Cardinales tantum eminet q̄tum sol fulgentissimus inter astra existit: ita splē det z refulget vt luna inter sydera supereminet z excellit. Non omitto etiā illud quod satis notum est: vt q̄ domus tua omnibus apertū est refugiū / liberale hos pitium / q̄silū studiū / virtutis tutela z Apollinis aditus / adeo q̄ in te vno esse cō stat q̄cq̄d eius artificio ac potētia natura ipsa humano vnq̄ generi suppetere po tuerit: vt te ad summā rex sublatū fastigia magna admirent immortaleq̄ desideret. Ex quo tante vir sis discipline: nobilitatis: facūdie: integritatis: fidei: grauitatis: iustitie ac religionis: vt te nihil dignius: nil prestantius: nil denique excellētius inter Italicos fasces cōperiri possit. Sūm⁹ Italie splēdor ac dec⁹ immēsum Vicentinorum ac Bononiēsium vera z indelebilis gloria solaq̄ felicitas: clarissimusq̄ honos hac etate nūcuparis. Quid plura: in te q̄spicim⁹: quicq̄d virtutū humanū genus vniuersum possidet. Tu quippe vaferrimi vir ingenii aliorum doctissimus hoc euo diceris. Tu cōsiliū plenu⁹ in rerū omnium experiētia cedis nemini. Tu quo rescūq̄ cedāt preuidētia veteris sapiētissim⁹. Scis te vtriq̄ fortune pro ut res expostulat q̄stātissime z prudētissime accōmodare. Quātū autē tua valeat apud principes auctoritas: amicitia z beniuolētia exploratū vbiq̄ satis existit. Es q̄dē nature opus mirabile z virtutū moruq̄ omniū viua imago fidei z probitatis firmissimum lachiū probitatū theatrū: literator asiliū z nostri eui speculū z exemplar admirā dū z quoddā diuine prouidētie dono genitū: quē Idulgētissima natura suis q̄buscū q̄ peculiaribus dotibus exornauit: vt quas posset in te virtutes locaret: z locatas experiret: z expertas ceteris imitādas preponeret. Taceo preterea virtutes alias q̄ plures z laudes immēsas que merito de te dici z enarrari possent. Nā si mem bra artusq̄ mei omnes in linguas disertissimas verterētur / totusq̄ efficerer lingua eius adhuc etiam illas abunde exprimere nō possem: iuxta illud Maronis. Si mihi sint lingue centum sint oraq̄ centum: ferrea vox oēs non possem dicere laudes. Vas igitur princeps humanissime lucubrationes meas accipito libēti que so animo: in quibus si quid auribus tuis eruditissimis consonum et celsitudine tua dignum reperies plurimum gratulor: sin minus. Memēto eos lacte litare q̄ nō habent thura. Spero tamē tua singulari humanitate fretus: te munusculum hoc non recusaturum. Non enim minus imperatoris est (vt rex ille persarum Artaxerses dicere solebat) parua munera accipere quā magna elargiri. Proinde si quid mihi maius vel fortuna mea vel ingenium tulisset id tibi lōge libenti⁹ prestitissem. Commētariolum igitur hoc meum leto animo z ea frōtis qua soles hylaritate accipies q̄d tan i quidem apud omnes futurum est q̄tū tu ipse existimā dum putaueris. Nam sola autoritas tua huic famam afferre potest: cum etiā minima queq̄ tuo nomini dedicata maxima esse censeantur. Reliquum est ne pluribus agam: vt simul hoc cum opusculo z operam quoq̄ meam: studium: diligētiā: fidem: z omnes deniq̄ cogitationes meas tue Illustrissi. D. cōsecrem meq̄ totū et: z vsu z possessiōe dedam: que nusq̄ precipua quadam pietate desistit me z omnem familiam summis honoribus et emolumento prosequi: fertilissimos agros imitata qui lōge plura ac potiora reddūt q̄ acceperint. Uale Principum decus: virtutum exemplar admirandum et incomparabile z felix viue diu: vite potius z aura mee zc.

Aurea ac pene divina Apollinis celeberrimi ac subtilissimi iuriscōsul.monarche.D.hippolyti de Marsiliis repe.rub.ff.de fideiussoribus.Cum additionibus per eundem autorem noviter in lucem sub hoc signo ☞ ( ) editis.Additis ꝙ summariis novissime compositis.

De fideiussoribus. Rubrica.

1 ☞ In principiis librorum non requiritur rubrice continuatio.

2 Fideiussor est ille qui alienā obligationē in suā suscepit fidem principali tñ debitore remanēte obligato.

3 Mādator dicit ille qui aliud mādat alicui vt sibi ꝛ vel alii aliquid faciat.

4 Expromissor est qui ꝓ non obligato promittit.

5 Sponsor est qui spōte sine rogatu alicuius pro aliquo intercedit.

6 Dñia inter fideiussorē ꝛ mādatorem.

7 Fideiussor renuntiās bñficio de fideiussori.pōt conveniri añꝗ pncipalis.

8 Campsor fideiubēs ꝓ aliquo non habet beneficiū excussionis.nu.358.

9 Fideiussor q̇ iuravit in cōtractu obligationis bñficiū excussionis non hꝫ.

10 Excussio ꝙ non fiat qñ certū est notorium principalē non esse soluēdo vel ipsum non faciē ad conveniendum.

11 Fideiussor non pōt vti bñficio excussionis qñ ipse creditor alias esset debitor fideiussoris ꝛ vellet cōpensare.

12 Ubi agit de bonafide et eq̄tate fideiussor nō habet bñficium excussionis.

13 Beneficiū excussionis fideiussor non habet quādo ꝓcedit ex forma statuti summarie ꝛ de plano sine strepitu et figura iudicii.

14 Fideiussor pōt ꝯveniri priusꝗ principalis qñ principalis est absens a civitate seu iurisditiōe loci vbi fideiussit.

15 Si fideiussor impedit executionem q̄ fiebat contra principalem non habet postea beneficiū excussionis.

16 Eximēs captum pro debito an manibus familie tenet ad debitū ꝓ quo ille erat capt⁹ tāꝗ si ꝓ eo fideiussisset.

17 Notificās alicuius debitori ꝙ creditor suus q̄rit facere eū capi et carcerari tenetur creditori ad soluendum debitū illud si ille fugā arripuit.

18 Creditor habēs pignus debitoris nō potest convenire fideiussorē qñ pign⁹ posset commode vendi.

19 Negans se fideiussorē si ꝓbatum fuit eū fideiussisse ꝑdit bñficiū excussiōis.

20 Fideiussor succedens debitori tenetur vt principalis/ꝛ cessat beneficiū excussionis.

21 Si debitor meus constituit se precario nole meo ola bona sua possidere si postea aliqua de dictis bonis alienat possum petere adveniente casu obligationis talia bona alienata ab illo qui illa emit nec requiritur ꝙ fiat excussio contra principalem.

22 Ad tollendā excussionē cōtra principalem an sufficiat sola relatio nuncii dicētis se perquisisse in bonis principalis debitoris ꝛ nihil invenisse ꝛ hec dicatur sufficiens excussio.

23 Fideiussor indēnitatis nō pōt conveniri anteꝗ principalis etiā si renuntiavit beneficio de fideiussoribus.

24 Qñ supveniūt bona principali debitori pendēte iudicio contra fideiussorem debet excuti principalis etiam si primo fuit excussus et hoc si fideiussor nō renūtiavit bñficio excussionis.

25 Exceptio dilatoria superveniens lite contesta.prodest ipsi reo.

26 Facta excussione contra principalem debitorē debet iudex ꝓnūtiare eam esse rite factā al's nō poterit deveniri contra extraneos possessores.

27 Quid sit bñficiū epistole divi adriani cedendarum actionum ꝛ nove cōstitutionis de duob⁹ reis.nu.18.34.

29 Renūtiatio bñficii cedēdarum actionum dꝫ fieri spālr al's nihil operatur.

30 Gñalis exceptionū renuntiatio nūꝗ intelligit illam exceptionē excludere q̄ ortū hꝫ ex facto adversarii agentis.

31 Renūtiatio gñalis adiūcta renuntiationi spāli solum trahit ad eos casus qui sunt spālr expressi siles seu minores non aūt maiores seu graviores.

32 Alternativa cadit inter equipollen-

C

stia vel parum distantia.

33 Iuramentū interpositū super renunciatione generali refertur ad casus ad quos refertur renuntiatio.

35 Clausula et omni alteri legum et iuris auxilio quid operetur.

36 Renūtiatio bñficiorū facta p renūtiātē q̄ nescit talia bñficia sibi cōpetere non v3 etiā si interuenit iurm.nu.38.

37 In qualibet renuntiatione requiritur certioratio.

39 Cautela ad annullandū cōtractū est vt iudex interroget notariū asserentē in instrō se certiorasse contrahentes de bñficio sibi cōpetēti q̄ si nesciuerit notarius corruet instrumentum.

40 In his q̄ dependent ab animo statur assertioni dicentis cum iuramento.

41 Scientia vel ignorantia probatur iuramento.

42 Creditur et statur cōfessioni alicuius facte in mortis articulo dūmodo cum iuramento deponat.

43 Salutis eterne quilibet presumitur memor.

44 Moriens non presumitur mentiri.

45 Dicta doctorum debent intelligi fm iura que allegant.

46 Quilibet presumitur bonus et fidelis.

47 In dubiis capimus intellectum per quem quis non cadat in delictum.

48 Faciēs pacē cū aliquo et pmittens eū non offendere sub pena si committit adulterium cum eius vxore non incidit in penam.

49 Magis creditur testib⁹ laicis deponētibus me nō deliquisse: q̄ testibus clericis dicentibus me deliquisse.

50 In dubio debem⁹ in benigniorē partem inclinare.

51 Filius natus ex meretrice maritata presumit esse mariti et non adulteri.

52 Licet q̄s suggesserit falsam interpretationē rescripti q̄ nō psumit q̄ fecerit hoc p dolū sed per simplicitatem.

53 Causa colorata licet sit fatua excusat a dolo.

54 Cōsuetudo ēt in q̄ excusat a delicto.

55 Ubi verba possunt trahi ad falsum et non falsum fit interpretatio q̄ nō cōtineant falsum.

56 Qñ reperitur aliud scriptum a notario q̄ fuerit dictum a partib⁹ q̄ presumatur error et non falsum.

57 Qñ aliquod verbum pfertur ab aliquo cōtra aliquē q̄ pōt sonare in iniuriā et non in iniuriā debet accipi q̄ non sonet in iniuriam.

58 A dolo q̄s excusat quibuscūq3 excusationib⁹ vel psumptiōib⁹ etiā iniustis.

59 Uerba impropriant vt q̄s dicat bon⁹.

60 Si clericus osculat mulierem presumitur causa bñdictionis hoc facere.

61 In dubio miles non videt remissus a militia propter dolum.

62 Fideiussor qui constituit se principalem debitorem an tunc possit priusq̄ principalis conueniri.

63 Accessorium potētius principali non sequitur naturam principalis.

64 Unum quoq3 etiā minimum verbū appositum.in.l.statuto vel dispositione: contractu vel instrumento debet aliquid operari.nu.195.

65 Qñ plures interuenerunt fideiussores pro mutuo pecunie si pecunia illa tota peruenit ad manus vnius ipsorum ille talis est principaliter obligatus alii habentur loco fideiussorum: et fideiussorum beneficio gaudent.numero.372.

66 An accipiēs fideiussorem minus idoneum videatur eu3 approbare: adeo quod non possit vlterius petere sibi caueri.

67 Inhabilis citatus ad iudicium cum clausula si sua putauerit interesse videtur habilitatus.

68 Contrahens cum aliquo videtur eū approbare pro idoneo.

69 Qui facit citare aliquē in testē in iudicio ei⁹ personā reprobare non pōt.

70 Citans aduersarium suum approbat eum vt legitimum reum.

71 Creditor habēs ex cōuentione autoritatē intrādi possessionē rei debitoris si petit licentiā a iudice intrandi talē possessionē et sibi denegetur non poterit vlteri⁹ propria autoritate intrare dictam possessionem.

72 Dies cōmissi delicti si in accusatione ponatur et nō probatur reus absoluit.

73 Recipiēs fideiussorem minus idoneū an possit dicere ꝙ ignorauit illum nō esse idoneum.

74 Qui dedit fideiussorem qui effectus est non soluendo an teneatur iterum satisdare.

75 Inopia repentina dicitur casus fortuitus.

76 Si debitor dedit idoneum fideiussorē qui statim arripuit fugam vtrum hoc casu ipse debitor teneatur iterum dare alium fideiussorem.

77 Si aliquis alloquutus est aliquez ad aurez qui statim commisit homicidiū an presumatur factum consilio alloquentis.

78 Si eodem momento temporis quo datus est curator minori ipse curator interponit autoritatez in aliqua obligatione ipsius minoris non valet talis contractus.nu.86.

79 Sententia in breui tempore lata est ipso iure nulla.

80 Si consultor repente consultat consilium est nullum.

81 Laudum precipitanter latuz est ipso iure nullum.

82 Licentia data ad faciēdūz molēdinū operat vt iam factum possit retineri.

83 Statutū dans premiū capienti bannitum habet locum in illo qui bannitū iam cepit.

84 Si papa mādat alicui puideri in certo loco de prima vacatura qd poterit illi prouideri de vacante ante illam concessionem pape.

85 Legatum factum pro.B. maritanda si est iam maritata tempore testamenti debet habere lagatum.

97 Si vēdit alal qd morit infra triduum habet locum redhibitoria ad pretiū.

88 Uendens frumentū pro maiori precio ꝙ ꝙ taxandū erat de primo et id sciebat ꝙ teneatur emptori.

89 Per nouationē factam de obligatione inter debitorē ꝛ creditorē an sit liberatus fideiussor.

90 Si receditur a primo iudice an fideiussor sit liberatus.

91 Fideiussor an teneatur ad augmentum ꝙ accessorie aliquo modo venit ad obligationem principalem.

92 Fideiussores obligantur stipulatiōe seu verbis.

93 Fideiussor illius qui fuit semel liberatus et postea ex noua promissione fuit condemnatus non tenetur.nu.212.

94 Fideiussor potestatis non tenetur pro tempore quo est refirmatus.

95 Qui promisit fructus vnius arboris que postea est incisa nō tenet ad fructus nouelle arboris ibi nate post.

96 Fideiubēs p pēsione dom' nedū tenetur pro pensione domus sed etiam pro deuastatione massaritiarum.

87 Fideiussor casu q̄ teneat ad augmentū an teneat p primo tm̄ an p oibus.

98 Si alicui cōceditur securitas eūdi et redeundi intelligit p prima vice tm̄.

99 Qui pmisit representare aliquē corā iudice ad ipsi' iudicis mādatū liberatur per primam representationem.

100 Infinitas est euitanda nisi verba cōtractus vel dispositionis sint apta ad infinitatem importandam.

101 Iuri offerendi an possit prescribi.

102 Qui promisit aliquē representare totiens quoties fuerit requisit' an liberetur per binam representationem.

103 Si pater facit legatum filiabus suis in casu viduitatis qd filie poterunt habere illud legatū in omnibus suis viduitatibus.

104 Stante statuto ꝙ inter affines fiat compromissum si semel factum sit et expirauit an iterum possint cogi ad compromittendum.

105 Ex confessione inualida cui non creditur non potest quis pati damnum.

106 Cancellationes inualide facte p magistratus vel per tabelliones non derogant scripture.

107 De cōtractu nulla nō soluit gabella.

108 Fideiussor in causa appellationis an teneat in causa principali ꝛ econtra.

109 Fideiussor an liberetur per desertionem instantie.

110 Fideiussor an sit liberat' a fideiussione de iudicio sisti qn̄ ille quē promisit sistere mutauit statum seu forum.

111 Quando quis est effectus clericus post delictum commissum a quo ius

a sūū

dice puniatur an a seculari an ab ecclesiastico.

112 Mulier nupta perdit domicilium originis et efficitur de domicilio viri.

113 Privilegium concessum mihi et omnibus meis descendentibus masculis et feminis non comprehendit feminas nuptas.

114 Privilegium superveniens eximit quem a priore onere quod incumbebat.

115 Sacerdotium superveniens tollit munus publicum iam iniunctum.

116 Filius si committit aliquam causam ingratitudinis cõtra patrem propter quam possit exheredari si efficiatur clericus exheredari nõ potest.

117 Clericus fi.fa.pôt esse in iudicio in causis ecclesiasticis sine cõsensu pris.

118 Stãte statuto q homines ville teneãtur capere malefactores non habet locum in clericis malefactoribus.

119 Statutum arctãs litigantes ad compromittendum nõ ligat clericos.

120 Pater nõ potest vendere filiũ presbyterum propter necessitatem famis.

121 Limitatio.l.quisq3.C.ad.l.iul. maie.

122 Quicquid acquirit cleric9 etiã ex causa adventitia acquirit sibi pleno iure et non patri.

123 Filius spurius per ingressum religionis efficitur legitimus.

124 Frater religiosus admittitur ad testificandum pro fratre.

125 Ordinatio clericalis tollit infamiam

126 Clericus nõ põt torqueri lz cõtra eũ sint idicia delicti nisi alis sit infamis.

127 Si sint legata mille alicui si nupserit et.500.si religionem intraverit si intravit religionem debet habere mille tanq̃ si nupsisset.

128 Pater põt alienare de reb9 que subiacent restitutioni pro filia quã vult ponere in monasterio.

129 Dignior est omnis sacerdos quolibet principe.

130 Si privatus habet rem cũ clerico vel ecclesia iuvabitur vt cõtra eũ nõ currat nisi prescriptio centum annorum.

131 Cleric9 et laicus alicui simul obligati dñt ambo conveniri corã iudi.eccle.

132 Si iudex ecclesiasticus et secularis ex causa iudicaverunt simul appellatur ad ecclesiasticum.

133 Fideiussio de iudicio sisti facta coram vno iudice an trãseat ad successorem.

134 Mãdatũ factum sub nomine dignitatis an finiatur morte mandantis vel transeat ad successorem.

135 Cõpromissuz an finiat morte arbitri.

136 Fideiussor de iudicio sisti vel de aliq̃ presentando an possit opponere et dicere se non teneri ad presentandum illum quia erat male captus.

137 Eximẽs aliquẽ non audit si velit pbare q ille non erat creditor q̃ fecit euz capi.

138 Fideiussor q̃ pmisit aliquez exhibere an semel exhibendo sit liberatus.

139 Pena si sit pmissa toties quoties contrafactum fuerit tñ non poterit committi nisi bis.

140 Fideiussor q̃ pmisit representare aliquem ad oẽm iudicis voluntatẽ tenetur etiã eũ presentare post sententiã.

141 Fideiussor pmittẽs aliquid sine scriptura nõ tenet vltra quatuor mẽses.

142 Si fideiussor pmisit psẽtare reuz iudici ad suum libitum vel voluntatem sub certa pena quo stante ille re9 fuit captus per illum iudicez deinde manus eius aufugit an tũc fideiussor teneatur vlterius presentare.

143 Fideiussor liberatur quando culpa iudicis vel fideiussoris reus presentãdus aufugit de carcere.

144 Fideiussor qui tenet sub pena psentare aliquem non cadit in penam nõ presentando nisi fuerit requisitus.

145 Stãte statuto q iudex teneatur expedire processum infra mensem sub pena q non cadit in penam si nõ expediuit pcessum parte hoc nõ petente.

146 Statutũ dicẽs q sententia ferri non possit nisi cuz cõsilio sapientis intelligitur hoc si petatur a parte.

147 Statutum disponens causam deberet committi per priores sub certa pena intelligitur si petituz fuerit.

148 Iuramẽtũ calũnie debet prestari ad validitatem processus si requiritur.

149 Statutum q bãnitus nõ debeat audiri intelligitur si a parte petatur.

150 Fideiussor qui promisit presentare reum infra mensem et pendente dicto tempore ipse reus est bannitus vel accusatus de crimine capitali ex quo ipse reus dubitans carcerari fugam arripuit an sit liberatus.
151 Faciens pacem et promittens aliquem non offendere sub pena non cadit in penam si eum offendat ex noua causa de nouo superueniente.
152 Que de nouo emergunt nouo indigent auxilio.
153 Affectatio non prodest affectanti.
154 Ignorantia affectata non habet locum in casibus in quibus ignorantia excusat a delicto vel a pena.
155 Fideiussor qui promisit se facturum et curaturum quod talis faciet talem cotractum an liberetur si ille moriatur an vero obligatio transeat ad heredem illius.numero.160.
156 Impossibilium nulla est obligatio.
157 Impossibilitas excusat appellantem a prosecutione appellationis adeo vt non dicatur deserta.
158 Emphyteota qui propter eius paupertatem non potest soluere canonem excusatur vt non cadat a iure suo.
159 Difficultas excusat a pena et a periurio: et ab excommunicatione.
161 Fideiussio simpliciter facta pro maleficio extinguitur morte fideiussoris.
162 Protestatio respiciens tempus futurum impedit fideiussionem sequentem.
163 Protestatio contraria actui remouet voluntatem ab actu.
164 Protestatio clandestina vnius vitiat actum vtriusque casu quo propter iustum metum non poterat protestari presenti.
165 Faciens actum contrarium protestationi videtur ipsi protestationi renunctiare.
166 Cautio iuratoria subrogatur loco fideiussoris.
167 Qui alias non seruauit iuramentum perdit beneficium iuratorie cautionis.
168 Semel periurus non admittitur ad iurandum in aliquo casu.
169 Limitatio.c.quoniam de vsuris.libr.vi.
170 Non creditur testi qui alias dixit falsum.
171 Instrumentum fuisse de nouo repertum probatum per iuramentum producentis.
172 Periurus non potest subire iuramentum honoris sed solum oneris.
173 In casibus in quibus solet stari iuramento alicuius non statur si est persona suspecta.
174 Captus licet sit relaxandus fideiussoribus ex aliquo delicto si alias aufugit de carceribus non erit relaxandus.
175 Statutum loquens de rapiente mulierem solutam non habet locum in rapiente mulierem solutam que alias ab alio fuit carnaliter cognita.
176 Raptus mulieris non committitur in muliere nupta inhoneste viuente.
177 Monachi non tenentur recipere monachum qui alias bis fugit de monasterio.
178 Stante statuto quod de damno dato stetur sacramento damnum passum quod si damnum datum est alicui periuro vel aliter infami non stabitur sacramento suo.
179 Si principalis est diues et fideiussor pauper vel econtra satis est quia bona eorum reputantur pro vnico patrimonio.
180 Licet ex forma legis vel statuti quis teneatur satisdare in aliquo casu tamen honesto et probo viro remittitur satisdatio.
181 Cautio iuratoria non admittitur in criminalibus.
182 Fideiubens pro potestate an teneatur de gestis extra officium potestarie.
183 Si ex forma statuti debet credi libris artificis vel mercatoris intelligitur tantum de pertinentibus ad artem suam.
184 Statutum volens bannitum haberi pro confesso non extenditur ad maleficia in libro maleficiorum non descripta.
185 Sindici qui habent sindicare officiales non possunt se intromittere de eo quod gesserunt extra officium.
186 Fideiussor indebite codemnatus an habeat actionem cotra debitorem principalem.
187 Fideiussor de iudicio sisti et de iudicato soluendo an possit astringi a creditore ad soluendum nedum principalem quantitatem sed etiam expensas quas

facta per metũ instãtis periculi illa- tum clerico ita nõ valet ꝑ metũ peri- culi imminẽtis in ꝑsonam cõsangui- neorum vel affinium ipsius clerici.
233 Magna amicitia idem operatur qđ coniunctio sanguinis.
235 Coniunctio sanguinis vel licita affe- ctio h3 vim clausule codicillaris.
236 Affectio h3 vim reuocatiõis clausu- le derogatorie apposite in p̃lo testõ.
238 Fidelis hõ approbate vite est idone⁹ fideiussor l3 nõ possideat immobilia.
239 Uirtus animi ꝑ satisdatiõe habetur.
241 Fideiussor l3 nõ possideat immobi- lia si tñ possideat plura mobilia q̃ de facili exportari nõ possent dr idone⁹.
242 In causis summarijs ⁊ alijs in qb⁹ põt perueniri ad finam diffinitiuam absq3 litis contestatione nõ reqrit sa- tisdatio de iudicio sisti dato q̃ reus non possideat immobilia.
243 Quod est in iure seu in obligatione intelligitur esse in patrimonio.
244 Fideiussor datus a testatore dr ido- neus l3 non possideat immobilia.
245 Qui possidet immobilia an semper dicatur idone⁹ fideiussor adeo quod non possit recusari.
246 Casus in quib⁹ possidẽs immobilia nõ est idone⁹ fideiussor sed tenet sa- tisdare. nnmero. 247. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259.
248 Forensis nõ est idoneus fideiussor li cet possideat immobilia.
249 Qui nõ põt cõueniri nisi cũ difficul- tate nõ dicitur idoneus fideiussor.
260 Potentiores non sunt idonei fideius- sores.
261 Possidens immobilia subiecta resti- tutioni est idoneus fideiussor.
262 Promittẽs dare fideiussorem an pos- sit dare forẽsem vel teneat dare fide- iussorẽ de ciuitate vbi fact⁹ est ꝯctus.
263 Homo viuus vel mortuus repertus bononie in dubio p̃sumitur bonon.
264 Elemosyna distribuẽda pauperib⁹ debet distribui pauperib⁹ illius ciui- tatis vbi ordinata est.
265 Fideiussor repetens a debitore solu- tum pro eo an probet solutionem per solam cõfessionem creditoris.
266 Mulier habẽs instrumentũ confes- sionis dotis consequit omnia p̃uile- gia dotis sicut si esset vera dos.
267 Exceptio competens principali an competat fideiussori.
268 Fideiussor potest excipere ex perso- na rei etiam ipso reo inuito.
269 Fideiussor põt opponere exceptionẽ reo competentem quam non potest opponere reus.
270 Fideiussor mulieris iuuatur benefi- cio velleiani.
271 Fideiussor excommunicati põt oppo nere exceptionẽ compensationis de credito principalis.
272 Fideiussor qui intercedit pro aliquo et promisit libere soluere sine aliqua exceptione non intelligitur renũtias- se beneficio excussionis ⁊ tunc prius debet conueniri principalis q̃ ipse fi- deiussor.
273 Exceptio competens principali q̃ñq3 vt non teneatur vltra quam facere possit non competit fideiussori.
274 Fideiussor non gaudet beneficio in- hibitorie facte per iudicem ecclesia- sticum iudici seculari ne cognoscat de contractu vsurario.
275 Dilatio cõcessa reo nõ extẽdit ad fi- deiusso. q̃ñ cõcedit ꝑsone et nõ cause.
276 Pactum liberatorum factum princi pali debitori prodest fideiussori.
277 Exceptio dicitur inniti equitati.
278 Qui ex aliqua cã non põt opponere exceptionẽ põt tñ implorare offm iudi.
279 Si ex forma statuti in cã criminali nullus debet admitti ad aliquam ex- ceptionẽ allegãdã nisi ꝑsonaliter cõ- pareat poterit tñ tali casu implorari officium iudicis vt ipse iudex ex offi- cio capiat informationem q̃ inquisi- tus est clericus vel q̃ occisus erat bã- nitus ⁊ poterat impune occidi.
280 Offm iudicis põt implorari q̃ñ p̃cs- clusa est via excipiendi vel probandi vel q̃ñ lata est sententia vt ipse iudex se informet de tali exceptione.
281 Q̃ñ lapsum est tps opponendi exce- ptionẽ nõ nũerate pecunie vel nõ nu- merate dotis offm iudicis l locũ illi⁹ exceptiõis deficientis põt implorari.

282 Exclusa quacunq; exceptione ex forma statuti non intelligitur esse exclusum officium iudicis.
283 Quando officium iudicis imploratur potest ex presumpta calumnia per iudicem denegari.
284 Securitas data principali an prosit fideiussori.
285 Accessorium sequitur naturā sui principalis. nume.351.354.
286 Inhabilis sustentatur per habilem.
287 Testis valde dign⁹ et testis infamis infamia facti plene probant.
288 Si duo notarij simul rogati de vno contractu et vnus ipsorum sit priuatus officio tabellionatus: alter vero sit notarius autenticus valet tamen tale instrumentum.
289 Socius omnium bonorum habet excusationē a muneribus propter personam socij.
290 Extrane⁹ testis valde dignus cū dicto matris plene probat etatē filij.
291 Fideiussor an possit in plus obligari q̃ principalis. et si se obligat in plus an valeat obligatio.
292 Fideiussor potest obligari pro illo q̇ est p̄hibitus obligari per statutum.
293 Fideiussor potest se obligare sub guarentigia licet principalis non sit obligatus eodem modo: et talis fideiussor potest petere a principali q̄ eum liberet ab obligatione anteq̃ conueniatur.
294 Fideiussor potest efficacius obligari q̃ principalis.
295 Fideiussor an possit petere a principali vt eum eximat ab obligatione fideiussoria.
296 Qui tenetur dare fideiussorē an dādo pignora liberetur.
297 Melius est pignori incumbere q̃ in personam agere.
298 Creditor tenetur emendare damna pignorum penes eum existentium.
299 Judeus tenetur ad emendationem damni in pignoribus a tineis vel alio modo dati.
300 Qui promisit alicui in instrumento facere eū securum an et qñ teneat sibi dare fideiussorem vel pignora.
301 Verba in dubio debent intelligi s̄m naturam actus super quo interponuntur et debent impropriari vt intelligātur s̄m naturam actus.
302 Statutum continens id qđ ius commune debet aliq̇d operari vltra ius commune ne frustra emanauerit.
303 Ille cui per rescriptum est concessum vt possit appellare poterit tertio appellare et rescriptum vltra ius cōmune aliquid operetur.
304 Stante statuto q̄ debeat q̇s in certo casu ter citari non sufficiet vnica citatio pro omnibus.
305 Dans pignora vel fideiussorem an dicatur satisfacere obligationi remissiue.
306 Debitor qui dedit pignora creditori si vult dare fideiussorem et repetere pignora an possit.
307 Filiusfamilias an possit esse fideiussor.
308 Pater et filius censetur vna et eadem persona.
309 Clericus an possit esse fideiussor et si sit an obligetur.
310 Multa fieri prohibentur: que tamen facta tenent.
311 Laicus qui fideiubet pro clerico an possit coram iudice laico conueniri.
312 Fideiussor gratis liberatus a creditore an repetat a principali.
313 Aduocatus qui agitauit causam propriam et ex sua aduocatione perdidit lucrum alterius aduocationis in taxatione expensarum poterit illud petere tanq̃ interesse.
314 Fideiussor indemnitatis ad quid teneatur et quando possit conueniri.
315 Mulier non pōt fideiubere pro alio nisi ei promittatur indēnitas cū traditione pecunie.
316 Promittens vel dans aliquid iudici vt pro se ferat sententiam tenetur pena falsi: secus si promittit de conseruando eum indemnem.
317 Non valet promissio indemnitatis facta vt maleficium committatur.
318 Fideiussio facta nulla expressa causa an et quando valeat.
319 Pactū de nō petēdo non valet sine cā

364 Fideiussor cōuentus ꝓ principali an
possit soluere de bonis principalis.
366 Que incontinenti fiūt videnť inesse.
367 Actus agentiū non operantur vltra
eorum intentionem.
368 Plures inquisiti simul an possint in
uicem fideiubere si tractetur de pe
na pecuniaria.
369 Unus inquisitus an possit testificari
pro alio.
370 Fideiussor ad quē peruenit tota pecu
nia an debeat priusꝙ alii excuti.
371 Tutor qui gessit prius est conuenien
dus ꝙ ille qui non gessit.
372 Si debitor principalis cōsignauit seu
deposuit debitum ex quo ipse ꝛ fide
iussor erat liberat⁹ si postea reus acci
piat illud qđ deposuit ꝛ cōsignauit ān
tunc fideiussor possit conueniri.
373 Non dicitur factum qđ non durat fa
ctum.
374 Statutum qđ bānitus nō possit ha
bitare in ciuitate alias possit ibi capi
ꝛ decapitari non habet locum in ban
nito transeunte ꝛ comedēte in hospi
tio ꝛ postea recedente.
375 Statutū puniens conducentem sal
ad ciuitatem nō hꝫ locū in ꝯducente
sal ad ciuitatem vt alibi transferat.
376 Qui euacuauit domū ex iudicis ꝑce
pto si postea in eam ingressus est ꝙ di
catur preceptum contempsisse.
377 Si cedula citationis affigať ostio ꝛ
statim eleuetur citatio nō dicitur cō
petenter facta.
378 Creditor si elapso termino solutiōis
fecit carcerare fideiussorem quo stan
te petit etiam tenutam bonorū suoꝝ
an sit audiendus.
379 Carcer non soluit debituꝫ sed bursa.
380 Captura rei non liberat fideiussorē.
381 Fideiussor an ꝛ quando possit esse te
stis pro reo principali.
382 Fideiussor an possit testificari ꝓ con
fideiussore.
383 Creditor potest ferre testimonium in
causa sui debitoris.
384 Homini nihil deterius est ꝙ tēpus in
vanum consumere.
385 Remota iustitia nihil aliud sunt re
gna ꝙ magna latrocinia.

De fideiusso.

ribus. ¶ Ad te dñe leua
ui animā meā: de⁹ meus
in te cōfido nō erubescā.
ita inquit Dauid psalmo
xxiiij. ꝛ psal. cxviij. inqt. Uiuifica me do
mine sm eloquiū tuū: vt sciā testimo
nia tua. Et pulchre dixit idem Dauid
psal. cxx. Da mihi intellectum ꝛ scruta
bor legem tuam: ꝛ custodiam illam in
toto corde meo. Et dixit hieremias. c.
xvij. Sana me dñe ꝛ sanabor: ꝛ saluum
me fac ꝛ saluus ero quoniā salus mea
tu es. Idcirco supremū ac clementissi
mum deū toto corde inuoco: vt digneť
linguam: calamumꝙ meum in ꝑsenti
repetitione regere ꝛ dirigere: vt ei⁹ me
diante suffragio scribere ꝛ in medium
adducere valeā q̄ vera sunt ꝛ maiesta
ti sue grata: ꝛ lectorib⁹ delectant eosꝙ
instruāt ad laudem ꝛ gloriaꝫ indiuidue
trinitatis. ¶ Hac breui inuocatione con
tent⁹ venio ad ipsam rubr. Et omittaꝫ
cōtinuationē ipsius rub. qr ex cōtinua
tione rubricarū nullā vnꝙ vtilitatem
1 cognoui. † Et etiā eam omittam: qr su
mus in principio libri ꝛ in principiis li
brorū regulariter nō requiriť ꝯtinua
tio rubrice. vt inquit glos. reputata sin
gularis. in rub. ff. de condi. furtiua: sed
alia est similis in rubr. ff. de leg. iij. istis
2 igiť omissis. ¶ † Quero ego solus quid
sit fideiussor. nā vt inquit Tul. de offi
ciis. li. j. omnis res de qua loquimur dꝫ
a diffinitione incipi vt intelligatur q̇d
sit id de quo disputatur: ideo dicas ꝙ
fideiussor est ille q̇ alienā obligationē
in suam suscipit fidē principali tñ debi
tore remanente obligato. ita dixit Ho
stien. in summa huius tit. in principio
ꝛ habetur etiā institu. eo. in principio.
3 ¶ † Quero etiā dicitur in hac rubrica
de fideiussorib⁹ ꝛ mandatorib⁹. Quid
est mandator in quo dicas qđ manda
tor est ille qui alteri mandat: vt fideiu
beat vel eū rogat: vt fideiubeat. ꝛ ideo
practica notariorū est ꝙ in instrumen
tis fideiussionū dicitur talis sciens se
obligatū non esse: sed volens obligari:
ideo precibus ꝛ instātia talis principa

lis debitoris p eo existit fideiussor et promittit &c. Et de istis habet etiã ff. in ti. mãda. Subdit etiã Pau. de cast. hic q mandator etiã intelligit ille cuius contẽplatione aliquid facio: & tũc etiam ipse mãdator tenet vt fideiussor. vtputa si mihi mãdasti qd mutuarem Titio cẽtum et ego illi mutuam dicta centum hoc casu teneris mihi ipso Ti
4 tio nõ soluẽte tãq fideiussor. ¶ † Quero etiã quid est expromissor: in quo dicas q expromissor est ille qui pro non obligato promittit: vt habet. in. l. si qs accepto. ff. de cõdi. ob cau. & in. l. & elegã ter. §. seruus pactionis. ff. de dolo. et in l. aliqñ. ff. ad velleia. et in. l. qui liberti nos. §. fi. ff. de ope. lib. & in. l. q si nõ soluere. ff. d pig. act. ¶ Aliqñ etiã accipit expromissor impropie pro fideiussore intercedẽte p aliquo obligato vt fideiussor: vt habet in. l. stipulationũ alie. §. satis acceptio. cũ gl. in verbo expromissores. ff. d ver. obli. ita dixit. d. Alex. in. d. l. si qs accepto. ¶ Scias ẽt q expromissor dicit ille q se reponit in locũ principalis debitoris. de quo p doc. in
5 locis superi' alle. ¶ † Spõsor aũt est ille q spõte sine rogatu vel rogamine alicui' p aliquo intercedit: ita dici gl. in auf. de fideiuss. in prin. q etiã subdit q lz talis spõsor spõte sine rogamine alicui' intercedat attamẽ hz actionẽ mãdati cõtra eũ: p quo intercedit. allegat l. q fide. & l. si p te. ff. manda. Et de istis differẽtiis oib' vide gl. magistrã. in. d. auf. eo. de fideiuss. in prin. & gl. in. l. si vero nõ remunerãdi. §. si post creditã. ff.
6 mãda. ¶ † Quero mõ vna cũ gl. q differẽtia est inter mãdatorẽ et fideiussorẽ. in quo gl. rñdet q differẽtia est: q fideiussor semp sequit obligationẽ sed mãdator pcedit. Sed hoc nõ placet Bar. p text. in. l. i. pe. & in. l. si stipulat'. §. j. eo. in qb' locis habet qd etiã añ obliga. fideiussor põt interuenire: iõ Bart. ipse dicit q differentia est inter fideiussorẽ et mãdatorẽ: nã fideiussor añ & post obliga. põt interuenire: mãdator aũt ante: allegat auf. eo. post prin. & l. si vero nõ remunerãdi. §. si post creditã. ff. mãda. Item fideiussor obligat verbis tñ: vt in l. blãdit'. C. eo. & l. v. §. satis acceptio cũ si. ff. de verb. obli. sed mãdator obligat cõsensu. vt. l. si hereditatẽ. §. j. ff. mãda. Item fideiussor actione stricti iuris ex stipulatu tenetur: mãdato: vero ex bone fidei iudicio cõuenit. ita dicit Bart. hic quẽ sequit Pau. de ca. ¶ Modo sic premissis scitote q hũc titulũ nõ legam ordinarie put iacẽt leges: sed eũ legã per salt': nã pretermittã leges q nõ habẽt materiã: sed breues sunt et sup eis nihil scribit a doctorib': sed trãsitũ faciã ad. ll. vtiles habẽtes amplam materiã & quotidianã: & q2 multe questiões et notabiles doctrine in materia fideiussorũ tradunt a doctorib' in variis & diuersis locis que commode nõ cadũt sub aliqua. l. huius titu. ideo decreui hanc rub. legere p modũ repetitionis. & in ea ponam q̃plures qões in materia fideiussorũ que sepe cõtingũt de facto & ego q̃plures ex eis alias practi
7 caui: ideo erige aures attẽdeq. ¶ † Et primo p intelligẽtia tyronũ q̃ro: fideiussores quotidie accedunt obligationib' & fiunt instrumenta in quib' ipsi fideiussores obligant: & in eis apponuntur plures clausule & renuntiationes sub his vbis: vcz qui tũ' fideiussor solẽniter se obligauit & renũtiauit bñficio fideiussorib'/ bñficio epistole diui adriani/ bñficio cedẽdarũ & bñficio noue cõstitutionis de duob' reis/ & oĩ alteri iuris auxilio seu bñficio p se faciente &c. Quero igit q̃d importẽt predicte renũtiationes seu clausule: in quo dicatis q predicte renuntiationes & clausule sunt maxime importantie & primo q̃tũ ad bñficium de fideiussoribus scias q generaliter quilibet fideiussor intercedẽs p alio hz beneficiũ excussionis q idẽ est q beneficiũ de fideiussorib' qd tale est: vcz q si fideiussor conuenitur a creditore pncipalis debitoris potest dicere & apponere quod primo anteq̃ agat contra eũ agat seu cõueniat principalẽ debitorẽ & excussionẽ faciat contra eũ pro quo fideiussit & ipso excusso et reperto non soluendo postea agat contra ipsum fideiussorem: ita habetur in auf. presente. vbi text. de hoc. C.

co.et in aut.de fideiussoribus.in prin.
Sz si ipse fideiussor in ꝯctu renũtiauit
huic bñficio poterit ꝯueniri nõ excusso
principali nec eo cõuẽto nec requisito
fm doc.in dictis locis fm Specu.in ti.
de renũtia.ꝛ cõclu.§.j.ver.viso de bñfi
cio ꝛc.ꝛ sic iste est casus in quo fideius
sor põt cõueniri prius ꝙ principalis.s.
qñ renũtiau.t bñficio de fideiussorib⁹.
8 ¶ Sz aduertas nã alij etiã sunt ca
sus in qb⁹ fideiussor põt ꝯueniri pri⁹ ꝙ
ꝑncipalis.Et tõ scias ꝙ si cãpsor mer
cator vł similes ꝑsone fideiubẽt ꝑ ali
quo tales ꝑsone possunt cõueniri pri⁹
ꝙ principalis qꝛ nõ hñt bñficiũ excus
sionis imo nõ possunt dicere excutias
primo principalẽ debitorem sed ipsi te
nenł soluere et hoc ꝓpter eorũ ꝑcipuã
fidẽ.iste est tex.singu.apud oẽs in aut.
eo.de fideiussorib⁹.in.§.fi.ꝛ ibi doct.et
hoc voluit Bal.i terminis.in.l.frustra.
C.de nõ nu.pec.ꝛ in.l.fi.ad fi.C.ad.l.fal
ci.ꝛ Ange.de are.in.§.itẽ si q̇s in frau
dẽ.in.ix.col.institu.de act.vbi dicit di
ctũ tex.in.d.§.fi.in aut.eo.esse singula
rẽ ad hoc de quo etiã per moder.in.l.
si vni⁹.in ṗn.ff.d pac.q facit optime qđ
voluit Bar.in.l.quint⁹.ff.mãda.ꝛ in.l.
fideiussor.la vltima.in fi.j.eo.vbi dixit
qđ iter mercatores ex pacto nudo orił
actio cũ iter eos agał de bona fide:vi
de tñ Lud.ro.et Moder.in.l.fi.fa.ff.de
dona.ꝛ vide Bald.in.c.si ꝑ debilitate.
de officio deleg.vbi dixit ꝙ bona fides
plurimũ requirił in his qui plurimuz
negotianł ꝛ ꝙ quo ad eos non differt
pactũ nudũ a stipulatiõe:qđ dictũ re
fert Alex.in.l.iurregẽtiũ.§.sz cũ nulla.
n fi.ff.de pact.et in.l.quint⁹.ff.manda.
9 ¶ †Alius est etiã casus in quo fideius
sor non hz bñficiũ excussionis sed ipse
põt cõueniri pri⁹ ꝙ principalis lz non
renũtiauerit beneficio de fideiussorib⁹
vez qñ ipse fideiussor iurauit in contra
ctu soluere:qꝛ hoc casu excludił a bene
ficio excussionis:ita singulariter dixit
Bald.in.c.ex rescripto.de iureiur.in.ij.
col.idẽ firmat Alexã.referens Bal.in
d.c.ex rescripto.in ꝯsi.suo.cccLxxvj.fm
ordinẽ meũ inci.in cã executiõis.l vlti.
col.ꝛ do.Alexã.in.l.marcellus.in suis
apost.ad Bar.j.in hoc ti.idẽ tenet Pe.
d anc.in.d.c.ex rescripto.licet.d.Alex.
hoc dictũ improbet:ꝛ sit sibi cõtrarius
preter ei⁹ morẽ.in.l.fi.in prin.in.iij.co
lũ.ff.si cer.pe.de quo etiã p Soci.in cõ
si.xxiiij.inci.visis.in vlt.col.in.j.volu.et
p.d.Ant.corse.in rub.de iureiur.in.xij.
10 priuilegio iuramenti. ¶ †Item ali⁹ est
casus in quo fideiussor põt cõueniri et
astringi nõ facta excussione cõtra prin
cipalẽ debitorẽ vez qñ est notoriũ prin
cipalẽ non esse soluẽdo:vel qñ notoriũ
est ipsum principalẽ debitorẽ nõ posse
astringi propter eius potẽtiã ꝓpter qđ
faciliter ab eo nõ exigerel pecunia de
bita:nã isto casu poterit fideiussor con
ueniri ꝛ astringi nulla facta excussione
cõtra debitorẽ principalẽ licet nõ renũ
tiauerit dicto bñficio de fideiussorib⁹.
ita dixit glo.not.in.l.x.in vlti.glos.ff.de
verb.obli.ꝛ idẽ firmat Bart.ꝛ scrip.per
glos.ibi.in.l.fi.in prin.ff.si cert.pe.idem
tenet glos.ꝛ doc.in.l.nisi hoc actũ.ff.de
pac.ꝛ Bar.i.l.marcellus.circa fi.j.eo.
ꝛ in.l.iij.circa prin.ff.de verb.ob.ꝛ in.l.
iij.§.si is ꝑ quo.ff.ꝙ q̇sq3 iuris.ꝛ Ang.
in.l.exit⁹ ꝯtrouersie.ff.de acquirẽ.pos.
ꝛ in aut.hoc si debitor.C.de pig.in.ij.co
lum.ꝛ Ludo.ro.in cõsi.xxij.incipiẽ.alle
gationes.in prin.ꝛ in cõsi.xciij.incip.vi
sis ꝛc.post prin.ꝛ Bal.in ꝯsi.suo.lv.inci
pien.proponitur.in.ij.col.in.j.vol.ꝛ do.
Fran.are.in cõsi.suo.xxxvij.inci.in cau
sa dñe antonie.in.ij.col.ꝛ Ange.are.in
§.item si q̇s in fraudẽ.in.v.col.circa fi.
ver.ꝛ ꝑdicta ꝓcedũt.insti.de ac.idẽ te
net Ange.in.l.ij.ff.si q̇s omissa cã testi.
ꝛ.d.Feli.in.c.ecclesia sancte Marie.in
xxxvj.col.ver.q̄rto adduco ꝛc.de cõstit.
ꝑ quib⁹ faciunt dicta p Bal.in.c.con
tingit.in.vj.colũ.in fin.extra de dolo et
cõtu.vbi dixit ꝙ soluẽdo nõ dicił ille q̇
ꝓpter potẽtiã exigi nõ põt.Et vide.d.
Feli.in.c.cũ olim.in.viij.col.in ṗnci.de
re iudi.ꝛ Bal.in.d.cõsi.lv.inci.propon
tur.in.ij.colũ.in.j.volu.ꝛ Jas.in.l.ij.in
viij.col.ante me.ff.solu.ma.de qua ma
teria notoriũ ego late dixi anno preteri
to in.l.j.C.de execu.rei iudi.vbi vide.
11 ¶ †Itez etiã adde aliũ casum in quo fi
deiussor nõ hz bñficiũ executionis vez
qñ creditor

Jas. in l. singularis ... ff. si certu[m] pe.

qn creditor al's esset debitor fideiussio nis et vellet uti compensatione: qr hoc casu fideiussor nō pōt dicere excutias primo debitorē principalē: sed pōt co gi per creditorē ad faciēdū secū cōpē sationē absq alia excussione facta con tra pricipale: ita singulr dixit Bal. in. l. exceptiones. circa princ. C. de euic. qd dictu referūt et approbāt quidā nouis
11 simi. in. c. peruenit. extra eo. ¶ Item adde etiā aliū casum in quo fideiussor non potest opponere de beneficio ex cussionis: vc3 vbi agit de bona fide et de equitate: nā tunc nō pōt per ipsum fideiussorem opponi exceptio excussio nis: qr talis exceptio est inuenta ad ri gorē iuris conseruādum: ita colligitur ex dictis Bar. in repe. l. j. in fi. ff. de con di. indebi. et voluerunt prefati moder ni. in. d. c. peruenit. et idē tenet Ang. de are. in. §. itē si qs in fraudē. in. ix. colū. vsi. quero statuto cauet: vt est in curia mercatorꝫ ec. insti. de ac. ꝑ eūdē. l. §. in bonefidei. l pe. col. vsi. qd si dicat. eo. tit.
13 ¶ Et idem dicas vbi ex forma statuti in causis ꝓcederet summarie et de pla no sine strepitu et figura iudicij sm So ci. in cōsi. suo. xxiiij. incipi. visis. in vlti. col. versic. insuper. vbi plura allegat. ꝓ quo dicto faciūt dicta ꝑ Bal. in. l. man cipia. C. de euic. licet ꝯtrariū ipse Bal. teneat in. l. fi. §. sed sed quis. in. iiij. col. versi. fuit quesitū. C. cōia. de leg. ꝓ quo vide Barto. in extraua. ad reprimēdū. in versi. videbit. in fi. versic. sed ꝓ con cordia vide que posui in. d. c. peruenit.
14 ¶ Adde etiā aliū casum in quo fide iussor nō habet beneficiū excussionis: sed pōt conueniri priusq principalis. vc3 qn principalis debitor est absens a ciuitate seu iurisditione iudicis sub qua facta est obligatio: ita ꝓbat tex. in d. aut. pñte. et ibi doc. C. eo. de quo lati9 per Alex. in cōsi. suo. c. incip. discussis.
15 in penul. colū. in. v. volu. ¶ Itē adde etiā aliū casum in quo fideiussor non habet bñficiū excussiōis sed tenet ipse soluere absq alia excussiōe: qui casus est qn fideiussor impediuit excussionē q̄ fiebat ꝯtra ipm debitorē principalē: qr dānū qd qs sua culpa sentit sibi im putet iurib9 vulgarib9. Si em ipse nō est passus excussionē cōtra ipsam prin cipalē nō pōt vlterius petere cū agi tur cōtra eū qd fiat excussio cōtra ipm principalē debitorē. nā ipse venit con tra illam excussionē que fiebat contra principalē eā impediendo: idō nō debet audiri petēdo excussionē fieri. arg. ei9 qd habet in. l. gñaliter. C. de reb. cre. et in. c. ꝑ tuas. de ꝓba. et eorꝫ q̄ habent in l. sicut. C. de act. et obliga. et in. l. ij. C. qn liceat ab emp. disce. et hec est limitatio
16 mea noua. ad. d. aut. pñte. Ex quo et ego infero ad vnū: tu scis q ille q eri mit aliquē de manib9 familie tenetur ipe ad debitū pro quo ille erat captus tanq si ꝓ eo fideiussisset. tex. est no. in l. quoties. C. de exact. tribu. lib. x. et ibi docto. et voluit Bald. in. l. aditos. C. de epi. audiē. Ange. de are. in. §. penales. insti. de act. doct. in. l. j. ff. ne qs eū q in ius vocatus est vi eximat. et voluit etiā hoc Bar. Bal. Ang. et Pau. de cast. in. l. sed eximēdi. et in. l. se. ꝑ illos tex. eo. tit.
17 ne quis eum q in ius est vi. exi. quin imo fortius dico q nedū ille qui de fa cto eximit recte captū de manib9 fami lie tenetur creditori ad solutionē illi9 debiti ac si ꝓ eo fideiussisset per dicta iura: sed etiā ille q notificauit debitori alicuius q aufugere deberet: qr credi tor su9 ordinabat facere eū capi et de tineri: tenet creditori ad soluendū de bitū illud si ille fugā arripuit: ita not. dixit Pe. de anc. in cōsi. suo. ccxlj. inci. viso themate. l si. Qd istis casib9 talis q̄ habet loco fideiussoris non habebit bñficiū excussionis: et si cōueniat a cre ditore non poterit iste dicere excutias primo ipsum debitorē principalē: eo qr ipe eū excutientē impediuit ꝓpter ei9 delictū: ergo debet ꝑdere tale bñficiū nō em iuuat bñficio. l. q spernit legē et frustra legis auxiliū inuocat q cōmit tit in legē. c. qr frustra. de vsu. et c. an sit. de appel. l. sancim9. §. si vero postq. C. si. C. de iur. delib. ¶ Itē adde hic Pau. de ca. in. l. inter eos. in. §. creditor. ff. in
18 hoc titu. vbi dixit q l3 qn creditor ha bet pign9 dibitoris nō possit cōuenire fideiussorē: hoc dicit esse verum qn pi

gnus pōt cōmode vēdi.ſecus aūt dicit eſſe qn tale pignus nō poſſet cōmode vēdi:q: tūc poſſet agere cōtra fideiuſſo rē:ꝙ dicit eſſe ſing.notā.q: ſi facta ex⸗cuſſione reperiantur bona immobilia ipſi⁹ p̄ncipalis debitoris ſufficientia ſi tñ nō poſſunt cōmode vēdi ⁊ credito ri debetur pecunia perinde poterit cō ueniri fideiuſſor ac ſi nō reperirent bo⸗na:qđ dicit perpetuo eſſe mēti tenē.q: ipſe alibi neſcit hoc dictū:⁊ ita limita⸗bā dictā auť.p̄ſente ego ſolus.quas oēs limitationes tene mēti q: forte fa⸗cilirer ita ſimul collectas nō inuenies alibi vt hic.¶ Itē videas vnā aliā limi tationē p ¶ Cep.in cantela ſua.cxxxviij.
19 incip.ego do tibi.¶ †Itē adde aliā li⸗mitationem qđ fideiuſſor pōt conueni⸗ri nō excuſſo p̄ncipali qñ ipſe fideiuſ ſor negauit ſe fideiuſſorē ⁊ poſtea p̄ba tū fuit ip̄m eſſe fideiuſſorē.nā tūc per⸗dit bñficiū excuſſionis.ita dixit Bald. in auť.cōtra q̄ p̄p̄riā.in.iij.col.C.de nō nu.pec.et Alexan.in.l.ſi dubitet.in.§.j. poſt Bar.⁊ Ang.ibi.j.eo.⁊ Alexā.in.l. etiā.§.licet in dotalib⁹.in.ij.colū.ff.ſo. ma.de quo etiā p Joā.de imo.in.l.ſed hoc ita.§.j.ff.de re iud.ad qđ vide q̄ la⸗tius dicā.j.in q̄ſtione illa an fideiuſſor cōuēt⁹ negās ſe fideiuſſiſſe p̄dat bñfi⸗
20 ciū fideiuſſoris ⁊c. ¶ †Limita etiā ſi fideiuſſor ſuccederet debitori tanq̄ he res:q: tunc extincta eſt obligatio fide⸗iuſſoris ⁊ tenet ipſe fideiuſſor vt p̄n⸗cipalis ⁊ tunc neceſſario ceſſat bñficiū excuſſionis.text.eſt in.l.fideiuſſoris.et ibi Ang.⁊ doc.C.eo.de fideiuſ.qđ tñ re ſtringe vt ibi p Ang.⁊ vide oīno Ang. de are.in.§.ſi qs in fraudē.in.vj.col.in
21 fi.ff.ſi.adde p̄dictis.Inſti.de actio.†⁊ vi⸗de Ang.in.l.ſi.in.j.col.C.de acqui.poſ. vbi dicit ꝙ ſi debitor meus cōſtituit ſe precario nole meo oīa ſua bona poſſi⸗dere ſi poſtea aliqđ ex dictis bonis alienat poſſum petere adueniēte caſu obligationis talia bona alienata ab il lo q̄ illa emit nec requiret ꝙ fiat excuſ ſio cōtra principalē:⁊ idē dixit Bal.in c.cū veniſſet.l vlt.verbis.de reſti.ſpo⸗lia.⁊ vide Ang.i.l.ſtor.in.§.hec actio. in fi.ff.vi bo.rap.⁊ in.l.cū creditorē.ff.

de furt.⁊ mod.in.§.itē ſi in fraudē.inſ ſti.de actio.⁊ Bal.in.l.j.in.§.j.ff.p ſoc. Jaco.but.in.l.ſi.C.que res pig.ob.poſ. ⁊ Ang.in.l.exu⁹.ff.de acqui.poſ.Bald. in.l.j.C.de reuoc.his que in frau.alie. ſunt.⁊ Bart.in.l.creditores.in rep.C. de pigno.⁊ do.Philip.deci.in cōſi.lxſ. incip.in cauſa.in.ij.colū.⁊ Salic.in.l.ſi filiuſfa.ante ſi.verſi.q̄ro nūc quinto.C. ne fil.pro pa.⁊ do.Frā.are.in cōſi.ſuo. xlix.inci.diligēter et mature.in.vj.col. ⁊ Barto.in.l.nomē quoq̄.C.q̄ res pig.
22 ob.poſ.¶ †Et an ſufficiat ſola relatio nuntij dicētis ſe perquiſiuiſſe in bonis p̄ncipalis debitoris ⁊ nihil inueniſſe ⁊ hec dicatur ſufficiēs excuſſio:vide p Alex.in.l.ſi pretor.§.ſi.in lectura.ff.de ope.no.nūtia.et vide que dixi in ſing. meo.cexx.inci.fideiuſſor.et in materia vide oīno Alex.in cōſi.ſuo.ccclxxvj.in cip.in cauſa.in.v.col.⁊ in cōſil.c.incip. diſcuſſis his ⁊c.in.iij.col.circa ſi.in.v. vol.⁊ vide in tabula illorū cōſiliorū.v. volu.in ver.fideiuſſor.Et vide que ego dixi in rep.mea.l.ſi.C.de p̄ba.in.xxxv. cart.in.j.faciata in margine.Et circa hāc materiā fideiuſſor̄.vide not.ab̄bā Are.in tract.maleſi.in verbo p quib⁹ Anto.fideiuſſit in ver.debes etiā aiad uertere ⁊c.i ſi.⁊ vide Soc.in ꝯſi.xxiij. inci.viſis.in.vj.col.ver.ſcđo ex iure ⁊c.
23 ¶ †Et viſis caſib⁹ in quib⁹ fideiuſſor nō h̄z bñficiū excuſſionis lꝫ nō renun⸗tiauerit dicto bñficio ⁊ poſſit cōueniri p̄ūſq̄ principalis.Tene mēte vnum caſum in quo fideiuſſor nō pōt cōueni ri anteq̄ p̄ncipalis etiā ſi renūtiabit beneficio de fideiuſſorib⁹:q̄ caſus eſt qñ qs eſt fideiuſſor indēnitatis.nā tūc neceſſario primo dꝫ cōueniri principa lis debitor ⁊ nō fideiuſſor:lꝫ vt dixi ipſe fideiuſſor renūciauerit bñficio ð fide⸗iuſſorib⁹:⁊ hoc p̄cedit q: natura ipſi⁹ rei et ipſius p̄miſſionis hoc importat: ita ſinglr̄ dixit Bar.i.l.j.C.de cōuenīē. fiſci.debitorib⁹.li.x.⁊ Bart.in.l.q̄ro.in prin.ff.loca.⁊ Bar.in.l.j.C.de decurio. lib.x.⁊ in.l.poſt.j.in hoc tit.⁊ Bar.in.l. ſi pater.ff.de dote p̄lega.⁊ in.l.vnde q̄rit.p illū tex.ff.ꝯmo.⁊ in.l.iij.in prin. ff.de duo.reis.⁊ vide Alexan.in conſi.

cccxxxviij.incip.sup eo.zc.post princ.z
q2 Bar.in dictis locis vr variare:nõ vi
de p concordia Bald.in.l.si p ea.in §.
xij.quero zc.C.mandati.de quo etiam
p Bal.in.l.si heres.in ver.ego mõ q̃ro.
C.de his que in frau.credi.z in.l.j.C.de
senten.que sine certa quanti.Ange.in
aut.vt sponsa.larg.§.z sup hoc.Bald.in.l.
cū qui.ff.si cer.pe.Bald.in.l.si mr.C.ad
velle.z Lu.ro.q allegat Bar.z eū seq-
tur in.d.l.j.z de conue.fisci.debit.et in
consi.suo.ccxj.inci.alle.doc.zc.z in cõ-
si.suo.ccxlj.incip.spectabiles dñi zc.in
ij.col.Bar.in.l.cū querit.§.cõmo.An-
ge.de are.in.l.si qs ab alio.§.j.ff.de re
iudi.Barto.in.l.si qs p eo.§.fi.j.in hoc
ti.Bald.in rub.C.de verbo.signi.z in.l.
cū tibi.C.de cuic.et doc.in.l.ij.extra de
24 fideiuss. ¶ Teneas etiam mēti vnum
aliud q qñq antecꝙ fideiussor possit cõ
ueniri requiritur nedum vna excussio
in bonis principalis sed etiā requirūt
due excussiões añꝙ ipse fideiussor pos-
sit astringi:q̃ casus est.pone tu vis con
uenire fideiussorē:ipse aūt obijcit bñfi-
cium excussionis quo casu cõpetit sibi
si nõ renūciauit vt.d.aut.pñte.quo stan
te tu excutis debitorē pncipalem q̃ fi-
naliter reperit inhabilis z nõ soluēdo
quib9 stantibus creditor agit cõtra fi-
deiussorem z incepto iudicio superue-
niunt aliqua bona ipsi reo principali
vtputa per donationē vel heredis in-
stitutionē vel q2 morit aliqs ab intesta
to cui ipse debitor principalis succedit
tanꝙ proximior vel ex aliquo fortune
cursu superueniunt sibi bona isto casu
poterit fideiussor cogere creditorē agē
tem contra se ad faciendum excussio-
nē de nouo ꝯtra ipsum principalē debi
torē:z idē erit in tertios possessores ex
traneos contra quos agerer per ipsu3
creditorē.ita sing.dixit Pet.et Cyn.in
d.aut.pñte.C.eo.in pe.q̃one.et Bal.in
l.peremptorias.C.sila3 rescri.nõ pos.
in vlti.col.Bal.z Pau.de cast.in.l.fi.§.
j.§.si cer.pe.ita etiā firmauit Alexā.in
consi.suo.c.incip.discusso.in pe.col.in
v.volumi.vbi subdit q etia3 plus' dixit
Ray.in.d.aut.pñte.z Jaco.de bel.in.d.
l.fi.§.j.ff.si cer.pet.vc3 q etia3 qñ dicta
bona superuenissent principali debito
ri lite iam cõtestata cõtra tertiū posses
sorem vel cõtra fideiussorem q adhuc
ipse tertius possessor et pari ratione fi-
deiussor poterit istā exceptionē excus-
25 sionis opponere quia exceptio etiam
dilatoria superueniens reo lite conte-
stata prodest ipsi reo.allegat text.in.l.
si mulier diuerterit.ff.soluto matri.et
tex.in.l.si pecunie.§.fi.ff.vt in pos.leg.
et.l.penul.§.fin.iuncta glos.ff.de vaca.
mu.et.l.fi.ff.rerum amotarum.de quo
ego latius dixi in cõsilio meo.lj.qd in-
cipit super articulo zc.z in.iij.car.cir-
26 ca medium. ¶ Item etiā tene men-
ti q facta excussione ꝯtra principalem
debitorē iudex debet pronunciare cau
sa3 esse recte factā alias nõ poterit de-
ueniri cõtra extraneos possessores:ita
dixit Bald.in.l.tutores.§.de confirma.
27 tuto. ¶ Modo vlterius progredien-
do sequitur videre de beneficio episto-
le diui adriani.i quo breuiter dicas qd
beneficium epistole diui adriani est qd
ꝯ̃uis aliqui sint insolidum obligati ta
men per eius beneficium si omnes pre
sentes sint etiam soluendo tēpore litis
contestate possunt postulare vt diuida
tur actio inter eos z vnusquisꝙ pro vi
rili portione conueniatur:z nisi tali be
neficio iuuarentur posset creditor quē
vellet insolidū cõuenire.Si ergo huic
beneficio sit renuntiatum poterit cre-
ditor quem voluerit insolidum conue-
nire.de quo bñficio epistole diui adria.
habetur in.l.si.C.de constit.pecu.et in-
stitu.eo.de fideiuss.§.si plures.et in.l.
inter fideiussores.j.in hoc titul.et per
Specu.in titu.de renuncia.z conclu.§.
j.ver.in primis.et ibi per Bal.in addi-
tio.in versicu.quatuor sunt beneficia.
28 ¶ Uidēdū est modo de bñficio cedē-
daru3 actionū qd quidē est:vc3 q fide-
iussores q̃ sunt obligati in vna obliga-
tione possunt petere quando astringū-
tur soluere sibi cedi iura ab ipso credi
tore contra alios fideiussores alioq̃n
nisi sibi credant talia iura pñt recusa-
re solutionē facere de quo bñficio hr l
l.fideiussorib9.j.eo.et in.l.modestinus.
j.de solu.et in.l.stichum:aut pamphi-

tum.§.ps.eo.ti.z per Spec.in dicto tit. de renun.z conclu.§.j.ver.postremo di cendū.z p Bal.in dicto versic.quatuor sunt beneficia zc.Si tamē ipse fideiussor huic beneficio renunciauerit poterit conueniri absq eo q sibi credant.in
29 ra fm doct.in dictis locis.† Et tene tñ menti q renunciatio facta de hoc bñficio cedēdarū dz specialiter et expresse ad hoc fieri vt ipse fideiussor renūtiās possit astringi sine cessione:nec sufficeret generalis renūciatio omniū bñficioꝝ facta a correis seu a fideiussoribꝰ: qz talis renunciatio gñalis olm beneficioꝝ facta a correis vel a fideiussoribꝰ nō extenditur ad bñficiū cedendarum actionū:ita dixit not.Bal.in.l.si diuersa.C.loca.quē refert z sequit do.Alex. in.l.hi q̄.j.eo.in suis apostil.ad Barto. et in.l.si ex duobꝰ.§.si a titio.ff.de duobus reis.idem firmat Lud.ro.in cōsil. sīo.cccclxxij.incipiē.in eo q queritur. circa medium:q dicit probare quatuor rationibꝰ.Primo qz gñalis ademptio beneficioꝝ nō extendit ad illud beneficiū:q quis habiturus est non statim: sed post alicuius cōditionis ei adiecte implementū casum.alleg.quē dicit singularē.in.l.paulo.§.pomponius.ff.de lega.iij.sed hoc beneficiū cedendarum actionum cōpetit correo seu fideiussori sub tacita cōditione si soluere solidum agenti paratus sit:z sic ex eius implemento dependet:vt.l.modestinus.j.de solutio.Scdo dicit ipse Ludo.qz generalis renūtiatio iurium seu ademptio nunq extendit ad exclusionē illius iuris qd habet ortū ex causa de futuro:q patet:qz tūc incipit cōpetere cū vnꝰ ex correis seu fideiussoribꝰ insolidū cōuenitur:z insolidum est paratus soluere:
30 igitur zc.† Tertio qz gñalis renunciatio exceptionum nunq intelligit illaz exceptionē excludere que ortuz habet ex facto aduersarij agētis casus est nota.ff.de contrahē.emp.l.q officiū.§.fi.et facit.l.cum proponas.C.de nau.feno.
31 ¶ † Quarto z vltimo dicit ipse Lu.roma.si causa renunciationis generalis adiuncta renunciationi speciali solum ad eos casus trahitur qui sunt specialiter expressi:similes seu minores non autē maiores:seu grauiores:vt expresse firmat Guil.de cu.cuius opi.oēs sequuntur canoniste.in.c.j.de commo.q hac ratione probat:qz genus iniunctū speciei per copulatiuā coniunctionem intelligitur ea solū includere que sunt
32 eiusdē qualitatis seu silis speciei:† cum cū alternatiua solū cadere videt inter equipolētia vel parū distātia:vt probatur.ff.d vi.triti.lega.l.fi.§.cui dulcia.et de penu.lega.l.nāq liquide.§.si cui penus.z de rebus dubijs.l.j.de appel.l.j. §.sed non semper.iuncta glo.in versic. ob aliam iustā causam.z glo.in.l.si fugitiui.in glos.super.ver.alia pena.C.de seruis fugi.z de rescript.c.sedes.de ps cu.clam nō pōt:sed hoc beneficiū cedēdarum maius est et grauius est oībus his quibus est specifice renunciatū:vt
33 expresse apparet:ergo z† subdit postea ipse Lud.ro.ibi q etiā si esset iuratum super tali renuntiatione generali non extendit tñ ad hoc beneficiū cedendarum:quia ad illos solum casus iuramētum refert:ad quos refertur renuntiatio z non vltra alleg.in argu.l.fi.qui satisda.cog.l.fi.C.de non nume.pecu.z.l. fi.ad municipa.z ita dicit tenere Bart. in.d.§.questitum.ita residet ipse Ludo. roma.in hoc passu in dicto cōsilio suo: ex quibꝰ oībus apparet firma cōclusio q in generali renunciatione omnium beneficioꝝ non intelligit esse renūtia
34 tū bñficio cedēdaꝝ. ¶ † Restat modo videre de bñficio noue cōstitutiōis de duobus reis:de qua habetur in autēti. sed hoc ita.C.eo.q quidam beneficium fraternizat cum beneficio epistole diui adriani:nam per tale beneficiū subuenitur duobus reis debendi vel promittendi vt possint postulare se nō teneri nec conueniri posse insolidū:sed pro parte:sed si renuntiarent huic beneficio posset creditor cōuenire insolidum quē vellet:de quo per Specu.in tit.de renuntia.z cōclu.in.§.j.ver.sicut videre.et per Bal.ibi in additio.in di
35 cto versi.quatuor beneficia. ¶ † Restat modo vltimo loco videre de importantia clausule et omni alteri legū z iuris

auxilio pro se faciente ⁊c.in quo dicas q̄ hec clausula importat q̄ si nō esset aliter renunciatū/expresse tamen per dictam clausulam intelligitur esse renuntiatum oībus exceptionibus in fauorē ipsius renūciantis facientibus:ita dixit Bal.in.l.j.C.de cōueniendis fisci debito.lib.x.circa.iiij.col.⁊ do.Alexan. in consi.suo.xj.incip.viso ⁊c.in.j.volu. in.v.colū.⁊ in cōsil.xlij.incip.super p̄emisso.in.xj.col.in.j.vol.p̄ quib⁹ faciūt dicta per Pau.de cast.in.cōsil.suo.lxxij. inci.visis.⁊ facit tex.in.l.fi.iūcta doctrina Bart.in aut.matri ⁊ auie.C.qñ mulier offic.tute.fungi pōt.de qua clausula etiam vide Alexan.in cōsil.ccclxxvj. incipi.in causa executionis:⁊ Ludoui. ro.consi.cclj.incip.clarissime.vbi dicit q̄ per dictam clausulā intelligitur nō solum esse renunciatū auxilio iuris ciuilis:sed etiam auxilio iuris municipalis:licet secus videretur:quia cū nominamus ius in dubio de ciuili intelligimus:vt habetur institu.de iure naturali.§.sed quoties.cum multis si.de qua etiam clausula vide Ludo.roma. consi.cccclxxij.inci.in eo quod querit. circa mediū.et Spe.in ti.de renū.⁊ cōclu.§.j.in.xiij.col.ver.item ḡnaliter ⁊c. do.Fran.de are.in consi.xxxiij.inci.cōsultatio premissa.in.v.col.Soc.in cōsi. suo.cxiiij.inci.in causa nostri ⁊c.⁊ do. Philipp.deci.in cōsil.suo.xxvij.in fi.j.

36 col.⁊ ibi in.iij.col.ante mediū.¶ †Modo visis ð istis beneficijs:quero an valeat renunciatio ipsorum beneficiorū quando renuntians nescit talia beneficia sibi cōpetere:in quo dicas q̄ non: quia si aliqui puta minores mulieres: rustici vel similes intercedunt p̄ alio ⁊ nescientes talia beneficia sibi competere illis renuntiant:talis renūtiatio nihil operatur:quia non videtur quis renuntiare iuri qđ ignorat sibi competere:vt in.l.mater decedēs.ff.de inoffi. testamen.⁊ facit.l.fi.in argumen.C.de furt.in.§.finautē.⁊.l.cum aquiliana.et ibi docto.ff.de transact.⁊.c.ad apostolicā.de regula.ita tenet Specu.in titu. de renū.⁊ conclu.§.j.versi.cessat autē. Hostien.in sum.in titu.de fideiuss.§.et si quis.in ver.idē est.⁊ Jo.an.in.c.ij.de

37 pac.in.vj.vbi dicit† q̄ in qualibet renūtiatione requirit̄ certioratio.de quo etiā p̄ do.Frā.are.in cōsi.xxxiij.inci.cōsultatio p̄missa.in.v.col.post me.p̄ Alxan.⁊ alios.l.l.fi.§.fi.ff.ad velle.⁊ lati⁹ per Alex.⁊ doc.in.l.sciendū.ff.de verb.

38 obli.vbi etiā doc.tenēt.†Idē etiā si in tali renūtiatione interuenerit iuramētum:secus aūt si fuerūt certiorati:quia tūc renūtiādo obligant̄ vt in dictis locis:⁊ ideo mos est/q̄ notarij certiorāt cōtrahētes de bñficijs sibi cōpetētib⁹: ⁊ hoc attestantur in ipsis instrumētis: lȝ forte talis eoꝝ attestatio non plene probet dictā certiorationē:vt p̄ doc.in d.l.sciēdū.⁊ in alijs locis p̄rime alleg.

39 ¶†Teneas tū p̄petuo no.cautelā ad faciendū corruere obligationē:seu instrumētū vt facias q̄ iudex interroget notariū q̄ attestat̄ se certiorasse partē seu illū qui renūtiauit bñficio quid est illud bñficiū qđ ipse asserit certiorasse partē:⁊ hoc casu:si ipse notari⁹ nesciat nō valebit tale instr̄m nec talis obligatio:q: nō pōt certiorasse partē de eo qđ ignorat:⁊ si pars non habuit notitiā et nō fuit certiorata de bñficio sibi cōpetēti:lȝ eidē renūtiauerit:tñ nō valet renūtiatio:vt dixi.s.ergo corruet instr̄m ⁊ obligatio:ita singulariter dicit Albe. de rosa.in.l.fi.§.fi.ff.ad velle.vbi refert hoc habuisse in facto:et practicasse et obtinuisse.(Vide do.Rochus cur.in.c. fi.in.cvij.col.de cōsue.) Quā doctrinā sequit̄ ibi Rap.fulg.⁊ do.Alex.post eū subdēs ipē Alex.q̄ p̄ hac doctrina Albe.facit gl.in.l.ḡnali.C.de tab.lib.x.vbi querit an notarius debeat scire leges: postea ipē do.Alexā.se remittit ad dicta p̄ eū.in.l.sciēdū.ff.de verbo.obli.et in.d.l.sciendū.in.viij.colū.primo dicit illud dictū Albe.p̄petuo mēti tenendū postea mutat opi.⁊ dicit q̄ contra hoc dictū ⁊ hāc practicā Albe.facit text.et doctrina Bart.ibi cōiter approbata.in l.si qs in graui.§.j.ff.ad sille.vbi Bart. cōcludit q̄ si testis examinat⁹ in causa deposuit cōtra titiū.postea in articulo mortis dicit se deposuisse falsum:vel iudex in articulo mortis dicit se tulisse

falsam salam ꝯ titiũ ꝙ ꝑ hoc nõ infrin
git: ꝙ factũ est:ita ergo vꝫ ſꝫ eẽ in casu
Alberi.ꝙ nõ attẽdat illa respõsio nota
rij l qua dicit se ignorare q̇d sit illd bñ
ficiũ:ꝛ sic ad infrigẽdũ instrm cũ posset
hoc malitiose rñdere:vt damnificaret
partẽ:ex q̇bꝰ dicit ibi do.Alex.ꝙ in pũ
cto iuris teneret ꝯ Albe.¶ Mihi aũt
vꝫ ꝙ opi.Albe.sit verior nõ obstãtibus
dictis ꝑ do.Alex.nã illã doctrinam ibi
sequitur Rapha.fulgo.et pro ipsa facit
glos.in.d.l.generali.C.de tabula.lib.x.
quaꝫ alle.pro illo dicto Albe.do.Alex.
in.d.§.fi.ꝛ illam doctrinã sequit Alex.
in apostillis in.d.l.generali.C.de tabu
la.lib.x.itẽ quia plures presumptiões
cõcurrũt pro ista parte:ꝙ̃ pro cõtraria
parte.concurrit cm̃ ꝓsumptio ignorã
tie cuꝫ scire q̇d sit bñficiũ velleiani est
quid extrinsecũ:ꝛ extrinseca nõ presu
muntur.l.ex quacũqꝫ.C.de publi.cũ si.
itẽ hoc ꝓcedit maxime in hoc casu in
quo est magis presumenda ignorantia
ꝙ̃ scientia dicti bñficij velleiani in no
tario:qꝛ vt cõiter contingit ꝛ experien
tia rerũ magistra hoc docet ꝙ notarij
vt plurimũ sunt ignorãtes et si reperi
tur vnus doctus ꝛ expertus reperiun
tur.xxv.ignari et inexperti nullam ha
bentes noticiam similium beneficio
rum.Concurrit et alia presumptio qd
si ipse notarius sciret quid esset dictũ
beneficium:et de hoc haberet doctri
nam et intelligentiam vellet fateri et
vellet ostendere se ignorãtẽ ꝛ se vitu
perare:vt tertio cõplaceret:nam quili
bet cupit melius sibi ꝙ̃ alteri:ꝛ prima
charitas incipit a seipso.l.preses.C.de
serui.et aqua.quinimo nedum homo
ostendit liberaliter scientiã suã ꝛ illud
qd scit vere sed multoties ostẽdit scire
qd penitꝰ ignorat vt quotidie dignosci
tur.Ideo non est presumẽdũ ꝙ ipse no
tariꝰ assereret se nescire quid est illud
beneficium velleiani si illud sciret:et
ex istis presumptionibꝰ mihi vꝫ verior
opi.Ab.ꝛ Fulgo.¶ Nõ obstãt mõ ad
ducta in contrariũ ꝑ do.Alex.ꝛ primo
nõ ob dictũ Bart.in.d.l.si q̇s in grau.
§.si q̇s moriens.qꝛ rñ.ꝙ nõ est bona si
militudo nec vꝫ argu.l hoc casu de te

ste ꝛ indice ad notariũ:qꝛ l casibꝰ istis
est magna drĩa inter eos ꝙ patet: nã il
lud qd asserit notariꝰ in casu Albe.nõ
potest ꝓbari alio medio nisi solo dicto
ipsiꝰ notarij cũ sciẽtia vel ignorãtia ali
cuiꝰ rei in hoie stet in solo intellectu
ipsiꝰ hois ꝛ ꝑ cõsequẽs nõ possit aliter
40 ꝓbari ꝙ̃ ꝑ dictũ ipsiꝰ:qꝛ † in his q̃ de
pẽdẽt ex animo alicuius stat dicto suo
cũ eiꝰ iuramẽto ſm glo.in.§.alie.insti.
de actio.quã alle.ꝛ sequit Pe.d anch.
in cõsi.suo.clviij.in fi.inci.ratiõ ꝰs q̃ su
periꝰ ꝛc.ꝛ Ang.in cõsi.suo.cccxiij.inci.
viso dicto testamento.in.ij.col.circa fi.
ꝛ facit gl.in.c.si vero.el.ij.de sen.excõ.
ꝛ gl.in.c.significasti.de homi.ꝛ tex.l.c.
lectũ.xxxiiij.q.vi.ꝛ l.c.innotuit.d elec.
ꝛ in.c.pastoralis.de exce.ꝛ facit gl.in.l.
si cui.§.isdem.ff.de accusa.et glos.in.l.
at q̇ natura.§.cũ me absente.ff.de ne
go.gest.et glos.in.l.fi.in glos.magna.C.
de anna.except.glos.in.l.j.§.hoc inter
dicto.ff.de iti.actuqꝫ priua.ꝛ faciũt di
41 cta ꝑ Bal.in.l.celsus.C.de vsuca.† Fa
ciat etiã nã sciẽtia vel ignorãtia cũ pẽ
deat ex solo animo ꝓbatur ꝑ iuramen
tum eius qui eã allegat ſm do.Ant.in
c.cũ in tua.qui matri.accusa.pos.ꝛ vo
luit glos.in.c.quia humanis.xij.q.ij.gl.
in.c.proposuisti.lxxxiij.distin.et voluit
Abb.in.c.innotuit.in vlti.col.de elect.
et Abb.in.c.ij.de constitu.vbi alle.ad
hoc plures gl.ꝛ Abb.in cõsi.suo.xxxv.
incip.videtur primo.in vlti.col.vbi ad
hoc alleg.pro singu.glos.in.d.c.propo
suisti.ꝛ hoc etiam voluit Oldra.consi.
cclxxxj.inci.in electiõis negocio.in.ij.
col.vbi alleg.hoc tenuisse Innoc.in.c.
illam.in vlti.col.de elect.et ibi hosti.et
Cõpostel.ꝛ in.c.cũ dilec.de cõsuetu.in
glo.magna.ꝛ voluit etiã Pe.de anch.
in dicto cõsi.clviij.in fi.ꝛ in cõsi.clxxiij.
incip.dñs Lazarius ꝛc.in vlt.col.ꝛ Ce
po.in cõsi.xxiiij.inci.visa accusa.in pe.
col.vbi alle.ad hoc.l.marcellꝰ.ff.rerũ
amo.l.pñti.C.de his qui ad eccle.cõfu.
c.j.de purg.cano.et dicit ꝙ hoc tenuit
42 Ang.in.l.plagij.la.ij.ff.de plagia.† sed
in casu Barto.in.d.§.si quis moriẽs.in
teste ꝛ iudice est diuersa ratio:quia nõ
statur solo dicto testis ꝙ dixerit falsuꝫ

vel solo dicto iudicis qd tulerit falsam sentētiā quia non statur solo dicto ipso rū: sed ista possunt aliter probari. nā in teste pōt pbari p aliquos cōtestes vel p cōfessionē partis vel aliter z i iudice pōt pbari de iustitia vel iniustitia snie ex inspectione pcessus: nimirū ergo si nō credit eorū dicto cū ei⁹ dictū vt dixi nō faciat plenā ppationē. sec⁹ autē est in notario asserēte se nescire qd sit bñ ficium velleiani q2 si dicat illud nescire ei⁹ dictū facit plenā fidē attēto q hoc depēdet ex alo suo solū z aliter nō pōt probari vt dixi: et scientia vel ignorantia probatur per dictum asserentis: vt satis dictum est: respondeo z aliter nō obstare dictū Barto. in. d. §. si quis moriens. quia tale dictū testis vel iudicis in articulo mortis dicētis se falsum dixisse: vel falsam snīam tulisse nō sperni tur nec refutat in totū: s3 facit iudiciū cōtra eū l cui⁹ fauorē testificatū est vel sententiatū fm Ang. ibi q ēt approbat ibi Lud. ro. dūmodo talis testis vel iudex hoc deponāt cū iuramento: et ideo videtur sentire Bald. in auf. si dicat. C. de testi. z in. c. literas. in fi. de presump. z in. c. qm frequenter. vt lit. nō cōtesta. Preterea ego et si minimus sim attamen nō habeo illud dictū Bar. in. d. §. si quis moriēs. in totū p vero z expedito. Et ad hoc dicēdū nō moueor ex certa vice mea: sed moueor iurib⁹ z doctrinis notabilibus moueor enim pmo ex glos. singu. et vnica apud omnes in. l. j. in glos. fi. circa mediū. C. de fal. cā adiecta legato: q dixit q l3 cfessus sit se habuisse z recepisse pecuniā ab aliq posset infra bienniū opponere exceptionē nō nu. pecu. l. in ctractib⁹. in prin. C. de nō nu. pecu. cū si. tñ cōfitēs in articulo mortis se habuisse z recepisse pecuniā ab aliquo ipse nec ei⁹ heres nō poterit opponere talem exceptionē: quia moriens non expectabat futurā numerationē: z illā glos. ibi multū commendat Bal. in. j. col. in fi. z illa etiam pro singulari ad hoc allegauit ipse Bald. in titu. de pace constan. in versi. vasalli nostri. z Bal. in. d. c. literas. de presump. et illam sequitur Alexan. in consi. suo. xlv.

inci. habita. §. his. in princi. iij. colum. in. j. volumi. Moueor etiam ex doctrina Ang. in cōsi. suo. v. inci. visis instrumentis z iuribus. in fin. vbi dixit q cōfessio facta in extremo vite preiudicat nec presumitur facta spe future numerationis: ad hoc etiam me mouet nota. verbum do. Anto. in. c. si cautio. in iiij. colū. de fide instru. vbi dixit: q2 licet alias confessio sine causa nō valeat. l. ij. in. §. circa. ff. de doli excep. fallit tñ nisi sit facta in mortis articulo: q2 tūc valebit nec poterit reuocari: z hoc p glo. predictā et p gl. in. l. j. in fi. in ver. apud iudicē. ff. de iterroga. actio. quā ad hoc dixit singu. Barba. in repe. rubri. de fid. instru. in. iij. car. in. iij. col p qua dt esse casum. z hoc voluit ibi Bal. in. l. sicut. j. de repu. here. z bñ facit fm eū ibi tex. l. l. eū pro quo. ff. de in ius vocan. z dicta gl. in. d. l. j. de interga. actio. alle. et sequit do. Alex. in cōsi. suo. xiij. ici. ex his que in themate zc. in. iiij. col. in. j. volu. z dicit q hoc sentit glo. in. c. si. extra de cōfes. z Cy. in. l. gñaliter. C. de nō nu. pecu. de quo latius dixi legendo. in. l. contrahit. ff. de pigno. z in repe. mea. l. fin. in. lxxiij. car. C. de pba. Ex istis ergo apparet q creditur z statur cfessioni alicuius facte in mortis articulo z sic cōtra dictū Bar. in. d. §. si quis moriēs. et licet ista iura per me adducta loquat solū quo ad preiudiciū ipsius confitentis z nō tertij: z illud dictū Bar. loquat quo ad preiudiciū tertij attamen forte idē posset dici quo ad preiudiciū tertij cū talis in extremo vite sue cōfitēs presumatur dicere veritatē: nec presumat indebite z cōtra vitatē velle obesse ter

43 tio: † quilibet enim presumitur memor salutis eterne. l. si. C. ad. l. iuliā. repetū. c. sancim⁹. j. q. vij. z maxime ille qui laborat in extremis cōtra quē nō pōt cadere aliqua presumptio q mētiat q2 si vnq habeat veritas ab hoīe habet qn

44 est recessur⁹ ab hoc seculo: † z iō dixit Bald. in consil. suo. xxv. incip. casus zc. in. ii. colum. in. j. volu. q moriens non presumitur mentiri. z ideo in inclyta ciuitate Mediolani viget quoddam decretū ducale quo cauet q vltima cfes

Soni reorū facte q̄n debēt decapitari
⁊ sunt ibi ante suppliciū vel super fur-
cis stetur dicto eorum circa delictum
per eum commissum.s.circa socios vel
auxiliantes vel mādantes vel associā-
tes vel similes:et illud ducale decretū
vult ꝙ talis vltima cōfessio rei et vlti-
mū dictū habeat̄ ꝓ plena ⁊ plenissima
ꝓbatiōe.ꝙ quidē ego pluries vidi pra
cticari in dicta ciuitate Mediolani dū
morā traherem cū Illustrissimo duce
Joanne Galeacio tūc duce Mediola-
ni ꝙ decretū ꝑfecto h̄z rōnē ī se:qr ꝯsti
tut⁹ ī vltimo vite sue cognoscēs de ꝓx-
ximo animā debere separari a corpore
nō presumit̄ aliqua presumptiōe decla-
rare ⁊ mentiri. ¶ Rn̄deo ⁊ aliter ꝙ di-
ctū Bar.in.d.§.si q̇s moriēs.nō h̄z ob-
45 stare doctrine Albe.qr †dicta doctorū
sunt intelligenda s̄m leges quas alle-
gant s̄m Bar.in.l.nō solum.§.si libera
tionis.ff.de libera.leg.⁊ Ludo.ro.in re
pe.rubr.ff.de arbi.in.viij.car.in.iij.col.
in fi.sed Bar.pro dicto suo alle.tex.ibi
in.d.§.si q̇s moriens.q̇ tex.nihil obstat
dicto Alberi.qr loquit̄ in cā criminali
vcz vt non credat̄ dn̄o asserenti se vul-
neratū a seruo ꝙ ꝑfecto rationabile ē
qr in causis criminalib⁹ ꝓbationes de
bēt esse luce clariores.l.fi.C.de proba.
itē qr esset vnic⁹ testis:ergo nō ꝓbaret
etiam in causa ciuili.l.vbi numerus.ff.
de testi.cum vul.Item qr in causa pro-
pria:ergo propter ista non creditur do
mino in dicto casu:sed ista cessant in
casu Albe.qr sum⁹ ī causa ciuili.itē qr
ipse notari⁹ hoc asserēdo facit plenam
ꝓbationē vt dixi:itē nec deponit in cā
ꝓpria ergo ille tex.nec doctrina Bart.
ibi habent obstare dicto Alberi.in.d.l.
fi.§.fi.ff.ad velle.⁊ id ex istis forte dictū
Bart.⁊ sequaciū nō est tutū.⁊ ideo ego
intelligerē illud dictū Bar.in moriēte
qui nō esset cōpos mētis sed vacillaret
vt cōiter accidit ī morituris de ꝓximo:
secus autem crederē in morituris de
ꝓximo qui fruunt̄ intellectu ⁊ vera co-
gnitione ⁊c. ¶ Nō ob.mō illud qđ vlti-
mo loco alle.d.Alexā.contra doctrinā
Albe.in.d.l.fi.§.fi.vcz ꝙ nō credit̄ no-
tario rn̄dēti se nescire q̇d sit beneficiū

velleiani:qr posset ꝗ malitiose asserere
⁊ dicere ꝙ dānificaret partē ⁊c.qr ad
hoc est facilis respōsio q̇ est ꝙ hoc non
presumit̄ esse nec fieri ab ipso notario
46 †cū q̇libet presumat̄ bon⁹ ⁊ fidelis.l.
nō omnis.§.a barbariis.ff.de re mili.l.
47 merito.ff.pro soc.cū vulga.†et vbi po
test capi duplex intellectus ⁊ capiēdo
vnum quis dicitur delinquere ⁊ capiē
do alium non dicitur delinquere tunc
semper in dubio sumit̄ intellectus per
quem quis nō dicatur delinquere:ita
optime ꝓbat doctrina Barto.in.l.non
solum.§.sed si cū posset.alias.§.sed vt
probari.ff.de ope.noui nuncia.quā do
ctrinam refert ⁊ sequitur Abbas in.c.
auditis.de prescrip.in antepenul.colū.
et Ludouic⁹ roma.in cōsi.suo.cxiij.in-
cipien.pro decisione ⁊c.vbi alle.etiam
nota.per Bald.in.l.matrem.C.de pro-
batio.⁊ per eundē in.l.eū actū.C.de ne
go.gest.ꝓ quo faciūt dicta per Bart.in
l.ij.in fine.ff.de duo.reis.vbi dixit ꝙ si
accusat⁹ est titius ꝙ cognouit carnali-
ter Bertā ꝑ viz ꝙ ꝗ dicūt testes:ꝙ dz ī
telligi ꝙ ip̄e titi⁹ est passus viz ab ipsa
48 vt excludat̄ dol⁹:⁊ delictū.†Et faciūt
dicta ꝑ Bar.in.l.verū.ff.de fur.vbi di-
cit ꝙ si duo fecerūt pacē insimul⁊ pro-
miserūt se n̄ offēdere sub pena.mō vn⁹
adulterat vxorē alteri⁹:an cadat ī penā
decidit ibi Bar.ꝙ nō:qr debem⁹ poti⁹
presumere ꝙ hoc fecerit libidinis cau
sa q̄ꝫ causa iniuriandi illum:et hoc vt
euitetur delictum.pro quo facit qđ vo
luit Innoc.in.c.ad audientiam.de ho
49 mi.†Et adduci potest glo.sing.apud
omnes.in.c.clerici.lxxxj.distin.que di-
xit ꝙ si duo testes clerici testificāt̄ me
deliq̇sse ī hoc loco hac hora:duo alij te
stes laici testificant̄ cōtrariū.s.me non
deliquisse ī dicto loco illa hora:ꝙ hoc
casu credet̄ testib⁹ laicis deponētibus
me non deliquisse:licet clerici dignio-
res sint laicis:vt habetur in.c.deniq̄.
iiij.distinc.et in.c.duo sunt genera.xij.
q.j.et habetur in.c.cum ex iniūcto.de
heretic.⁊ in.c.sacerdotibus.xj.q.j.et di
gnioribus standum esset.c.in nostra.
de testi.l.ob carmen.ff.eodem.de testi.
cum si.et illam glo.in.d.c.clerici.dixit

singu. Ludo.roma.in cõsi.ccxlj.incipi.
spectabiles dñi collaterales.in.j.colũ.
50 †.p quib⁹ facit nã semp in dubio debe-
mus in benigniorẽ partẽ inclinare.l.
semp in obscuris.ff.de reg.iur.l.arria-
nus.ff.de actio.ꝛ obli.l.absentem.ff.de
51 pe.cũ si.†Et pro istis etiã adduci põt
tex.no.quẽ ibi doc.dicũt singu.in.l.mi-
les.§.defuncto.ff.de adulte.vbi habet
ꝙ fili⁹ nat⁹ ex meretrice maritata pre-
sumit esse mariti ꝛ nõ adulteri vt euite
tur delictũ:licet posset esse tã adulteri
ꝙ mariti:quẽ text.ad hoc alle.d.Alex.
in cõsi.suo.xxxvij.incip.in causa mota.
in.v.col.circa mediũ in.j.vo.facit etiã
glos.in.c.pastoralis.in verbo exonera-
52 re.de offi.delega.†Et adduci etiã põt
text.ꝛ glos.singu.in.c.sup literis.de re
scrip.que dixit ꝙ licet quis suggesserit
falsam interpretationẽ rescripti ꝙ nõ
presumit ꝙ fecerit hoc per dolũ:sꝫ per
53 simplicitatẽ.†Et facit glos.ꝛ qᷝ ibi di-
xit Ange.in.l.ex cõsensu.ff.de appel.q̃
voluit ꝙ quelibet cã colorata excuset
a dolo lꝫ sit fatua.ꝛ idẽ voluit glo.in.l.
j.ff.de eo ꝑ quẽ factũ erit.et gl.in.l.j.ff.
54 si quis ius di.nõ obtẽpe.†ꝛ facit glos.
in.c.cũ venerabilis.extra de cõsuetu.q̃
dixit ꝙ cõsuetudo etiã iniqua excusat
55 a delicto.†Et faciũt dicta ꝑ do.Alexã.
in cõsil.suo.lxx.incip.viso ꝓcessu.in.ij.
col.in.j.volu.vbi dixit ꝙ vbi verba pos
sunt trahi ad falsum ꝛ nõ falsum fit in
terpretatio ꝙ nõ contineãt falsum.ita
dicit voluisse glos.in.l.iurisgentiũ.§.ꝙ
ferre.in ver.approbet.ff.de pac. quam
ibi ponderãt doc.sm eũ.ꝛ Bal.in.l.im-
perator.ff.de statu.homi.ꝛ Sal.in.l.de
56 tutela.C.de in integ.rest,mino.¶†Et
facit not.verbũ Bart.qᷝ superioribus
annis habui in facto apud ianuam in
l.quoties.§.j.per illum.ff.de hered.in-
sti.vbi dixit ꝙ si reperiatur ꝙ notarius
aliter scripserit quã dictũ fuerit a par
tibus tẽpore actus gesti qᷝ ꝓsumitur
potius per errorẽ quã per dolũ:ꝛ ꝙ no
tarius excusat a falso qᷝ cõmitti nõ po
test sine dolo.l.nec exẽplũ.C.de fal.qᷝ
dictũ refert ꝛ sequitur.do.Alex.in ꝯsil.
lxxiiij.in.iij.car.in.j.colũ.in.j.volumi.
57 †Et faciunt optime dicta per Bart.in
consil.suo.cviij.incipi.in.q.vertẽte in-
ter dñꝫ.R.ꝛ.S.vbi dicit ꝙ qñ aliquod
verbũ profert ab aliquo ꝯtra aliquẽ ꝙ
põt sonare in iniuriã:et non iniuriã:ꝙ
accipiẽdũ est i mitiorẽ partẽ:vꝫ ꝙ nõ
sonet in iniuriã.ꝑ.l.si de interpel.ff.de
58 pe.†Et facit qᷝ dixit Ang.in trac.ma-
lefi.in verbo falsario in primis verbis
vbi dixit ꝙ a dolo quis excusat quibus
cunqꝫ excusationib⁹ vel presumptioni
bus etiã iniustis.alle.l.igit.§.j.ff.de li.
causa.ꝛ.l.j.in fi.ꝛ ibi Bar.ff.de abige.ꝛ
alle.etiam dictũ Bar.in.d.l.quoties.§.
j.ꝛ eũ sequit ꝛ subdit qᷝ Bal.in.l.j.C.ᷝ
sacrosan.eccle.dicit ꝙ q̃ciescunqꝫ vnũ
verbũ põt importare falsitatem ꝛ non
falsitatẽ:facimus cõiecturã ꝙ falsitatẽ
nõ importet:pro quo sm eũ faciunt di-
cta per Bal.in.l.errore.C.de testa.alia
59 etiã alle.de quib⁹ ibi per eũ.†ad predi
cta etiam facit glos.in.c.ne quis arbi-
tret.xxij.q.ij.que dixit ꝙ verba impro-
prient:vt quis dicat bonus.ꝛ facit glo.
in.c.nauiganti.extra de vsur.q̃ dixit ꝙ
in dubio quis;nõ presumitur vsurari⁹
ꝛ facit glo.in.c.accedẽs.de cri.fal.que
dixit ꝙ in dubio quis non presumit fal
sarius:ꝛ facit no.dictũ Bal.in.c.in pre-
sentia.in.iiij.col.ver.pone quidã.extra
60 de ꝓba.†Et facit glos.in.c.absit.xj.q.
iij.que dixit ꝙ si cleric⁹ osculat mulie-
rez presumit causa benedictionis hoc
facere.quam glos.ad hoc refert Ange.
de are.in trac.malefi,in verbo che hai
adulterata la mia dõna.versi.an patri
liceat vbi iocose subdit ꝙ a tali bene-
dictione clericorum liberet nos deus.
61 †Et vltra predicta adduci potest glos.
in.l.ij.§.ignominiosa.in ver.cur miles.
ff.de his qui no.infa.que dixit ꝙ in du
bio miles non videt remissus a milit'a
ꝓpter dolũ.ꝛ faciũt optime dicta ꝑ me
in repe.mea.l.fi.C.de ꝓba.in.l.car.vbi
in materia ista cumulaui plusqꝫ centũ
iura ꝛ doctrinas:et loquut⁹ sum nedũ
ad saturitatẽ sed potius ad fastidiũ in
hac materia.¶Et ex istis satis liq̃de
ꝯstat ꝙ nõ ob illud qᷝ vltimo loco ad-
duxit.d.Alexã.cõtra dictũ Albe.in.d.l.
sciẽdũ.inquãtũ dixit ꝙ notari⁹ dicẽs se
nescire q̃d sit bñficiũ velleiani istud di

ceret fraudulēter seu malitiose vt dā-nificaret partē:qꝛ istud l dubio nō pre-sumit:imo magis presumit cōtrariū p supradicta:ꝛ sic mō ex istis omnib⁹ su-pradictis simul cōiūctis videt mihi ꝙ doctrina Albe.de rosa.in.d.l.fi.§.fin.ff. ad velle.sit verior et sustentabilior ꝙ opi.d.Alex.in.d.l.sciēdū.que ola tene mēti qꝛ sunt noua nec ab aliquo scribē te dicta vsq; l presentē diem:ꝛ vide in materia doctrine Alb.Cepo.in caute-la.cxcvj.incip.notarius ꝛc.ꝛ ibi in cau

62 tela seq.¶Modo reuertēdo ad ma-teriam rubri.nostre quero primo:fide-iussor cōstituit se principalē debitorem an hoc casu poterit priusꝙ principalis cōueniri:in quo dicas ꝙ nō.nā certum est eū p alio interuenire ꝛ origo inspi-ciēda est:ita no.Azo in summa de fide iuss.ꝛ Specu.in tit.de renū.ꝛ cōclu.§.j. ver.sed si fideiussor.alleg.in arg.l.qui id qd.ff.d dona.ꝛ.l.si fili⁹.§.ad mace.et idē tenet Pe.d anc.l.c.accedens.extra de procu.ꝛ Barto.in rubr.§.iudi.solui. in vlt.col.p quib⁹ faciūt dicta p Cy.et Bal.in.l.j.C.de satisdādo mihi videt ꝙ hec doctorū decisio nō possit pcede re siue loquamur de equitate siue loq̄ mur de rigore iuris:nā si loquimur de eq̄tate poterit cōueniri priusꝙ princi-palis nedū hoc casu qd ꝯstituit se prin cipalē debitorē:sed si esset simplex fide iussor etiā si non renūciasset bñficio de fideiussorib⁹:vt satis late dictū ꝛ ostē-sum est.§.in.v.col.in.vj.fallē.dū tracta ui qñ agit de eq̄tate ꝛ bona fide ꝙ tūc fideiussor nō habet beneficiū excussio nis ꝛc.qd nō repeto ne replicē idē per idē.si aūt loquimur de rigore iuris idē videt dicēdū ꝙ ipse fideiussor qui cōsti tuit se principalē debitorē poterit cōue niri anteꝙ principalis:qꝛ si aliter dice rem⁹ seqret ꝙ ista cōstitutio de debi-tore principali facta p ipm fideiussorē nihil operaret:sed supflue esset dicta ꝛ apposita in cōtractu ꝙ nō est dicendū iuxta ea que habent in.l.ampliorē.§. in refutatoriis.C.de app.ꝛ in.§.quib⁹. in.j.constitu.C.ꝛ in.c.solite.de maio.et obe.cū si.sequeret etiā ꝙ nō esset diffe rentia quādo quis obligat se tanꝙ prin-cipalē debitorem et quando se obligat tanꝙ simplicē fideiussorē ꝙ non est di cēdū.si em idē essent cur diuersis noi-b⁹ nūcuparent:iuxta.l.fin.C.de codici. ¶Nec ob.rō allega.per Spec.ꝛ alios vcꝫ ꝙ origo est inspiciēda qꝛ respōdeo ꝙ hoc esset verū:nisi post originem:se-queret aliud idē importans ꝙ ipsa ori go nā tūc cū ista duo sint paria nō de-bet attēdi origo qꝛ subsequēs parifica

63 tur cū ipsa origine pro quo facit:†nam habemus regulā ꝙ accessoriū sequit principale.c.accessoriū.de regu.iur.in vj.l.fi.C.de non nu.pecu.l.fi.ff.de cons sti.prin.cū vul.ꝛ attendit ꝙ principali-ter agit.l.si quis nec causam.§.si cer. peta.attamē si superuenit accessorium eque vel magis potēs principali atten dit ipsum accessoriū relicto principali qd est originariū:hoc patet plurib⁹ mo dis:primo in iuramento:nā si fact⁹ est cōtract⁹ de sui natura null⁹ vel ex pro hibitione legis vel ex aliqua alia cau sa.ꝛ super eo interponat iuramētū qd est accessoriū validabit ipse cōtractus: ꝛ non attendet origo ꝛ esse seu natura ipsius cōtract⁹ sed attēdet accessoriū:ꝛ sic iuramētum hoc patet in plurib⁹ lo-cis:patet em in.c.cū cōtingat.de iure iur.in.c.licet mulieres.eo.titu.in.vj.in c.ij.de pact.eo.lib.in aut.sacramēta pu berū.C.si aduer.ven.habet.in.l.si quis maior.C.de transac.in.l.ij.C.de rescin. ven.ꝛ in aliis locis que breuitatis cau sa omitto. Faciat etiā nā sicut vba te-statoris:ꝛ priuilegiorum in dubio sunt intelligenda:vt nihil sit in eis supfluū. vt.l.si quādo.de leg.j.ꝛ in.c.si papa.de priui.li.vj.ita verba contrahentium de bēt sic intelligi:vt in dubio non sint su-perflua sed aliquid importēt.l.si stipu latus.in prin.cum gloss.sua.ff.de vsur. glos.ordinaria est in.l.j.ff.de pericu.ꝛ cōmo.re.vē.ꝛ no.in.l.j.C.de pac.pigno. ꝛ voluit Are.in consil.suo.cxlix.incipi.

64 paucis ꝛc.in.ij.col.†Et ideo dixit not. Bal.l rub.C.de ꝯtrahē.emp.in.ix.q.ꝙ vnūquodꝙ verbū ēt minimū appositū in ꝯtractu seu instrō dꝫ aliqd opari:qd dictū refert ꝛ sequit.d.Alex.in ꝯsi.suo clj.incip.viso themate.in.ij.colū.in.ij.

Abb. ... in.c. ... [illegible]

volu.z in cõsi.clvij.incip.in causa et li-
te.in.iij.col.in eo.vol.z in consi.cxxxiij.
incip.sup questitis.in fi.in.v.volu.et in
cõsi.lxviij.incip.visis et opportune.cir
ca me.in.v.volu.z Joã.de ana.in cõsil.
suo.xcviij.incip.visis zc.z idem voluit
Barba.in rubri.de rescrip.in pe.car.in
vlti.col.z in.c.sedes apostolica.in.vij.
car.eo.titu.Modo in casu nostro si di-
cerem⁹ q ille q̃ constituit se principalē
debitorē:non possit principaliter con-
ueniri omisso principali debitore: se-
queretur q ista constitutio principalis
oblationis quã fecit iste fideiussor nihil
operaret:qđ nõ est dicendũ per predi-
cta:et sic ex oibus istis dico q fideius-
sor q̃ cõstituit se principalē debitorem:
poterit tanq̃ principalis debitor con-
ueniri principaliter omisso ipso princi
pali debitore:siue loquamur de bona
fide z equitate siue loquamur de rigo-
re iuris nõ obstãtibus dictis a Spec.
65 z sequẽtib⁹ in locis p̃dictis.†¶ Ulte-
rius antecq̃ intrẽ alias questiones ad-
uertas ad vnũ qđ nolo omittere i hac
rub.videlicet q si plures rei debendi
constituerent apud aliquẽ pro mutuo
pecunie vel alteri⁹ rei:licet habeãt be
neficiũ de duob⁹ reis zc.attñ si in rei
veritate ad vnũ eorũ tñ peruenit pecu
nia vel res mutuata ille talis est prin-
cipalis obligat⁹:alij antẽ habent loco
fideiussorũ:z fideiussorũ beneficio gau-
dent:ita singu.dixit Guil.de cug.in.l.
sed iulianus.§.idẽ ait si duos.per illũ
tex.ff.ad mace.qđ dictũ pro valde not.
refert z sequit Lu.ro.in cõsi.suo.cxiiij.
incip.visis supra cõsultis zc.in pnci.et
idẽ firmat Do.Alex.in.l.marcellus.§.
eo.z Joã.de ana.in consi.suo.lx.incip.
in questione ista zc.de quo dixi in sin-
gu.meis singu.ij.vbi videas.(Uide
ad p̃dicta omnino Flo.in.l.null⁹.post
prin.ff.de testib.et vide.l.in.lxxxv.col.
versi.lvij.)Et pro hoc dicto facit nã in
casib⁹ in quib⁹ fideiussor nõ habet be-
neficiũ excussionis tũc si ipe fideiussor
doceat principalē condebitorē emolu-
mentũ negotij esse cõsequutũ tũc dice
re poterit excutias primo debitorem
principalē sumptib⁹ meis:et hoc casu

facta tali obligatione tenebit creditor
excutere:primo principalē debitorem
antecq̃ fideiussorē:ita probat text.z ibi
Bar.z lati⁹ Pau.de cast.in.l.vnde que
ritur.in princi.§.cõmo.z hoc etiã deci-
dit ex his q̃ no.Bart.in.l.in duobus.§.
§.post me.ver.q̃ro pone ad vnũ ex cor-
reis.ff.de duo.reis.z p hoc est bonus
text.in.l.cũ plures.§.vestimẽta.ff.loca.
z facit text.in.l.si vt certo.§.nũc viden-
dum.et.l.ij.in versi.sumptus.§.commo.
66 ¶ †Modo ingrediẽdo questiões q̃ro
secũdo vtrũ recipiẽs fideiussorē min⁹
idoneũ videat eũ approbasse:adeo qđ
non possit petere vlteri⁹ sibi caueri:in
quo dico q sic q sibi p̃iudicat z qđ vi-
detur eũ approbasse:nec pter hoc po
terit petere iter̃ sibi caueri:ita probat
tex.in.l.q̃ satisdare.q̃ est.l.iij.§.eo.in.§.
fi.z in.l.iter causas.in.§.abesse.§.mã-
da.z text.in.l.si is a quo.§.fina.§.vt in
pos.lega.idẽ tenet Alex.in cõsi.suo.lx.
incip.cõsideratis.in.j.col.(Et in cõsi.
xxxiij.incip.cõsideratis.in.j.col.in.vij.
volu.)Pro quo facit qđ dicit Joan.de
ana.in.c.intelleximus.l.xj.col.de adult.
in ver.nec ob.si dicat vbi dixit q actor
pvocãs reũ inhabilē ad iudiciũ videt
eũ habilē ad litigandũ reputare adeo
q nõ poterit postea ei⁹ personã impu
67 gnare.†Idẽ etiã firmat Lud.ro.in re-
pe.rub.ff.de arbi.in.lx.car.in fi.iij.col.
versi.an sicut zc.nisi fm eũ ibi in cita-
tione sit apposita clausula cõpareas:
si tua putaueris iteresse:q p talē clau
sulã inhabilis citat⁹ nõ videt habili-
tari.alleg.ad hoc doctrinã Bal.in.l.li-
bertus a patrono.§.de in ius voc.z vo
luit etiã Bal.i.l.fi.C.de edi.diui adria.
tollen.z in.l.si suspecta.ff.de inoffi.te-
sta.z Lu.ro.in.l.de pupillo.in princ.ff.
de ope.noui nun.et Cepo.in cau.ccv.
68 incip.si facis.†Item pro predictis fa-
cit qđ dicit Alexan.in consi.cxlij.incip.
viso processu.circa finē.vbi dixit q il-
le qui contrahit vel compromittit cũ
aliquo videtur eũ approbare pro ido-
neo.allegat.l.qui cũ alio.ff.de reg.iur.
z.d.l.iij.§.eodem.et.d.l.inter causas.§.
abesse.et facit etiã qđ voluit Bal.in.l.
si quis testibus.C.de testibus.vbi dixi

q si pduxi instrumentũ manu cuiusdã
notarij alias inhabilis videor eum ap
probare adeo q si postea cõtra me p-
ducat aliud instrumẽtũ manu eiusdẽ
notarij nõ potero illũ notariũ vt inha-
bilẽ repellere ex quo semel videor ipm
approbare: et facit dictum Bal. quẽ ibi
sequit Jo. de Jmo. in. l. q testamẽto. ff.
de testa. vbi dicit q si approbaui psonã
legatarij in fauorem testamẽti in quo
sum heres institut9 nõ possum postea
eũ repellere si voluerit deponere pro
69 suo legato. † Ad qd facit dictũ Bal. in
l. data opera. in. xv. colũ. C. q accus. non
pos. vbi dixit q si feci citare aliquem in
testẽ in iudicio amplius eius personã
nõ potero reprobare: qd etiam voluit
Bal. et Jmo. in. l. ad testiũ. §. cõditionẽ.
70 ff. de testa. † Et facit qd voluit Bald. in
l. ij. in. xv. colũ. C. de edic. diui. vbi dixit
q ille q facit citare aduersariũ suũ ad
iudiciũ videt ei9 personam approbare
adeo qd nõ põt postea illũ improbare:
et idẽ dixit Bar. in. l. cũ mulier. in. ij. co.
ff. so. ma. Bart. in. l. de pupillo. §. seruo.
ff. de ope. noui. nũ. et Bal. in. d. l. cũ mu-
lier. in. x. col. et Bald. in. l. ij. circa fi. C. de
pac. et Bal. in. l. j. §. offidius. ff. ne qs eũ
q in ius voc. et Bal. in. l. ob maritorũ. C.
ne vxor p ma. et Bal. in. l. qnquaginta.
ff. de excusa. tu. Bal. et Ange. in. l. si su-
specta. de inoffi. test. Bal. in. c. cũ inter.
in. iij. col. de elec. Bal. in. c. testimoniũ.
in fi. de testi. Bal. in. c. in noie dñi. et in
c. de testi. eo. tit. Ang. in. l. fi. fa. §. ad de-
fendendũ. ff. de pcu. Jo. de ana. in. d. c.
intelleximus. de adul. in. xj. col. et Jnno.
in. c. cũ inter. de excep. quem sequit ibi
d. An. et idẽ tenẽt doc. in. l. j. §. cũ dicit.
et in. §. hec stipulatio. ff. si cui plusq. p
l. fal. et. d. An. in. c. exhibita. in antepe.
col. de iudi. ita etiã firmat Cep. in cau-
tela sua. ccv. inci. si facis. vbi singularis-
71 ter loquit. ¶ † Jstis etiam addi potest
theorica Bar. in. l. creditores. in sua re
pe. C. de pig. et Bald. in. l. s. C. de serui. et
aqua: vbi dixerũt q si vẽdo tibi domũ
cũ hoc q si infra annũ nõ solueris mi-
hi pretiũ licitum sit mihi propria auto
ritate ingredi fundũ tuũ si labitur an-
nus: et non sit soluta talis pecunia et
ego accedã ad iudicem et petã q mihi
det licentiam et autoritatem intrandi
fundum tuũ pro satisfactione pecunie
mee: q si iudex recusat dare mihi talẽ
licẽtiã non potero postea ingredi pro-
pria autoritate absq pena qr mihi im-
putetur si poterã ingredi propria auto
ritate et accessi ad iudicẽ pro licentia:
ideo hãc viã quã mihi elegi debeo pa-
ti. l. mulier. §. fi. ff. q me. causa. p qbus
etiã faciunt dicta per Bal. in. l. tale pa-
ctum. in. §. q prouocauit. in. x. col. C. de
72 pac. † Et p istis facit qd voluit Ange.
de are. in lib. malefi. in verbo. de anno
pñti. in vers. scdo qro etc. vbi dicit q li-
cet dies de necessitate in libello crimi
nali nõ sit apponendus per. l. libellorũ.
ff. de accu. nihilominus si per accusa-
torẽ apponat et non probet de ipso die
licet oia alia probentur: tñ reus debet
absolui: imputet hoc sibi accusator si
postea non probat. alleg. l. habebat. ff.
de instito. Et ex istis satis constat in p-
posito questionis nostre: q ille qui re-
cipit fideiussorẽ minus idoneũ: videt
eũ approbare: nec potest se cõqueri de
hoc: qr est sibi imputãdũ per predicta.
73 ¶ † Sed queri põt tertio vtrũ ipse q
talẽ fideiussorẽ recipit possit dicere q
ignorauit illũ non esse idoneũ: ideo pe
tit sibi de nouo caueri: in quo dicas q
sic: q talis creditor hoc põt dicere et pe
tere fm glo. in. l. si qs stipulatus sit sti-
chũ aut pãphilũ. §. fi. C. de ver. obliga.
q pbat q receptio fideiussoris nõ ido-
nei ignorãter facta a creditore sibi non
piudicat. ad idẽ gl. in. d. l. inter causas.
in. §. abesse. C. mãda. et in. d. l. si is a quo.
§. fi. p qb9 glos. facit. l. promittendo. §.
si a debitore. ff. de iure do. sz do. Alex.
in hoc dubio in cõsi. suo. lx. inci. cõside-
ratis preallegato. in. j. col. in. v. vol. te-
net contrarium: et hoc qr ille q accepit
dictũ fideiussorẽ psumit habuisse sci-
tiã conditionis sue: nã ille q cũ aliquo
cõtrahit presumit scire vel scire dz cõ-
ditionẽ suã. l. q cũ alio. ff. de regu. iu. cũ
si. ibi allegat. et paria eñi sunt scire vel
scire debere. l. q te. ff. si cer. pet. l. late.
in prin. J. de verb. signi. l. si titius. J. eo. et
subdit ibi ipse. d. Alex. q si talis credi-

tor vult dicere nesciuisse illū fideiusso-
rem nō esse idoneū z petere q debitor
de nouo satisdet: erit sibi necesse proba
re q ille fideiussor nō idoneus comuni
opinione reputabat idoneus diues et
soluēdo ad hoc vt ipse q eū accepit ex-
cuset. alle. l. iij. ff. ad maced. et. l. miles.
§. mulier. ff. de adul. l. barbarius fil. ff.
de offi. preto. vel esset opus ipi credito
ri probare q debitor sibi affirmasset q
dictus fideiussor erat soluendo p. d. l. si
titius. ſ. eo. ita est de mente Ange. in. l.
ſ. §. si qs in ius voc. non ie. z ibi hoc cla
rius ponit Pau. de cast. ita etiam tenet
Pau. de cast. in. d. l. q satisdare. ſ. eo. vbi
dicit q si qs recipit fideiussorē non ido
neū facultatibus ignoranter nō tñ p hoc
poterit petere iterato aliū fideiussorez
idoneū sibi prestari nec ēt interesse ali-
quod sibi dari nisi interuenerit dolus
debitoris pstantis fideiussorem qr affir
mauerit illū esse idoneū vel nisi iustis-
sima ignorātia recipiētis interuenerit:
vtputa qr cōiter reputabatur idoneus
ipse fideiussor. als imputet sibi creditor
qui accepit talem fideiussorē quare nō
explorauit eius cōditionē: et ita dicit de
facto seruari: ideo dicit q per cōitates
solent deputari qdaz approbatores fi-
deiussorum q approbant fideiussores suo
piculo: ita dicit. d. Alexā. in. d. consi. suo
lx. incip. cōsideratis zc. in. v. volu. z ibi
etiā rñdet ad gl. supius alle. contrariū
innuētes: vcz ad gl. in. d. l. si qs stipula-
tus sit stichū. §. fi. cū aliis preallegatis.
q verū est q qñ creditor recipit igno-
ranter fideiussorē nō idoneū facultati
bus sibi nō preiudicat. s. qītū ad hoc: qr
potest agere ad interesse contra illū q
tenebat pstare fideiussorem: vcz quāti
sua intersit pstitū nō eē fideiussorē ido
neum: ita fm eū loquit tex. z glo. in. d. l.
si qs stipulatus. §. fi. sed ad fideiussorē
nouū idoneū prestandū agere non pōt
creditor: vt in. d. l. iij. in fi. ſ. eo. et subdit
ipse Alexā. q hanc opi. sequitur Bar. z
Ange. in. d. l. iij. et Pau. de cast. ibi: z re
probat ipse Alex. opi. seu respōsionem
contrariā datā ibi a Jo. de imo. ita resi
det. d. Alex. in. d. cōsi. suo. lx. z in. l. si cuz
74 dotē. in. §. si mulier. ff. so. ma. ¶ † Que

ro qrto vlterius subsequēter: pone dat⁹
est fideiussor idoneus a debitore ipsi
creditori q est diues: z soluendo sed ex
post efficit inhabilis paup inops z nō
soluendo: vtrū hoc casu creditor possit
cogere debitorē ad prestandū iter aliū
fideiussorē idoneū: in quo dicas distin-
guēdo q aut qs tenebat satisdare offō
iudicis aut ex conuētione partiū z sic
aut satisdatio est pretoria aut conuen-
tionalis: primo casu si datus sit fideius-
sor idoneus q postea efficiat inops: pōt
debitor iterū cogi ad satisdandū z pre-
standū nouū fideiussorē idoneū: vt ha-
bet in. l. ptorie. la. ij. ſ. de preto. stipu. et
in. l. si is a quo. in fi. §. vt in pos. lega. et
in. l. si ab arbitrio. §. qui satis. cogan. z l.
l. pretor. §. pe. §. de ope. no. nuncia. scdo
aūt casu qñ quis tenet satisdare seu fi-
deiubere ex cōuentione partiū: vtputa
de euictione rei vēdite: z tūc si dedit fi
deiussorem idoneum q postea efficiat
inops: z nō soluendo nō tenet debitor
pstare nouū fideiussorem. ita pbat tex.
in. l. pupilli. §. soror. ſ. de solu. et in. l. si
nomē. §. de here. vel act. ven. ita in hac
qstione tenet Bart. in. l. iij. in fi. ſ. eo. et
in. l. pretorie. la. ij. de preto. stipu. Bar.
z Ange. in. l. quoties. et in. l. si arbitro.
ff. q satis. cog. Pet. de ancha. in. c. ex re-
scripto. de iureiur. de quo etiā p Host.
in. c. cuz olim. extra de arbi. p Abb. an-
tiquū. in. c. vt clericorum. de vita z hone.
cle. per Inno. i. c. fi. extra de pcu. p do.
Alex. in dicto consi. suo. lx. incip. consi-
deratis his. in vlt. col. in. v. volu. et per
doc. Mod. i. l. ij. §. q satis. cog. vbi etiam
querūt: pone q est datū pignus credi-
tori p debitorē q pignus deperditum est
absq culpa vel dolo creditoris: vtrum
possit petere aliud pignus sibi dari: vide
ibi p eos: z p Pet. de anch. in. d. c. ex re
scripto. de iureiur. z p Mod. in. l. si cum
dotē. §. mulier. ff. so. ma. de quo etiā per
Spec. in ti. de offi. iudi. in. §. deseruit. in
v. itē aduocatos. circa fi. alias incipit.
Itē faciat zc. z tene mēti: q lz qñ datus
est fideiussor idoneus: q postea efficit
inops: z nō soluēdo nō possit cogi debi
tor ad iterum dādū aliū fideiussorē qñ
sumus in cōuentionalibus per iura. §.

allegata.tamē istud fallit in dote:quia
si fuit dat⁹ fideiussor mulieri p dote q̇
erat soluēdo si postea efficiat̄ inops d3
iterū sibi caueri idonee:casus est sing.
fm Ang.in.d.l.si cū dotem.§.si mulier.
z ibi doct.ff.sol.ma.quē tex.ad hoc pro
no.alleg.Ange.in.d.l.quoties.ff.qui sa
75 tisda.cogan.†Et in materia ista adde
Bal.et Barba.post eū ibi.in.v.col.in.c.
sedes apostolica.de rescrip.vbi dicunt
q̄ inopia repentina dicit̄ casus fortui-
tus.allegant tex.in.l.si res pupillaris.
ff.de admini.tuto.z adde etiā in mate-
ria no.vbū:vc3 q̄ si iudex maleficiorū
acceptauit fideiussores nō idoneos et
captum relaxauit nihilominus potest
iterum capere reum.et facere q̄ iterū
prestet fideiussores q̇bus p̄stitis nihilo
minus etiā p̄mi fideiussores sunt obli-
gati:ita singulariter dixit Bal.in.l.j.ff.
si quis in ius voc.non ierit.qd̄ dictū p
no.refert et sequit̄ do.Augu.de ari.in
suis addi.ad Ang.in trac.maleficiorū
in verbo fama publica.in.xj.cart.in.j.
76 addi.ver.et tene menti. ¶†Itē iuxta
p̄dicta quero.q̇nto debitor dedit fide-
iussorē vel expromissorē idoneū credi-
tori q̇ tamen fideiussor vel expromissor
statim arripuit fugam:vtrum hoc casu
ipse debitor teneatur iterum dare aliū
fideiussorē vel expromissorē idoneum:
in quo dicas q̄ sic:nā ista breuitas tem
poris facit p̄sumi q̄ ipse debitor fue-
rit conscius ipsi⁹ fuge ex quo iterū te-
neat̄ ad dandū aliū fideiussorē seu ex-
promissorē:et hoc maxime procedit in
cā dotis per.d.text.l.si cū dotē.§.si mu
lier.ff.solu.mat.vbi est casus singu.ad
hoc fm Ang.ibi post Bal.quos sequū-
tur ibi Moder.si autē debitor tenebat̄
ex alia cā z tūc dicas fm do.Alex.ibidē
q̄ l3 nō sit nulla delegatio z consigna-
tio illi⁹ expromissoris q: illa operātur
vt ipse debitor a prima actione liberet̄
tn̄ contra eū datur actio de dolo ad in-
teresse.alle.l.sub pretextu.la.j.C.d trās
ac.z no.in gl.ibi in.d.§.si mulier.qd̄ di
cit esse menti tenēdū quam partem ibi
firmat Rapha.cu.z Pau.de ca.qui al-
le.pro hoc.l.fi.ff.d eo p quē factū erit:s3
fm do.Alex.ff.melius allegasset.l.quo-

ties.ff.de prescri.ver.z not.per Bal.in
l.j.ff.de condi.ex.l.z ratio huius potest
esse fm Jo.de imol.in.d.§.si mulier.q:
dol⁹ debitoris p̄sumit̄ et colligit̄ qn̄ in
breue tp̄s talis expromissor fugā arri-
puit.per.l.si vētri.§.eorū.ff.de priuile.
77 cre.p quē tex.dicit ibi Bar.q̄†si aliq̇s
alloquatur ad aurem famulum suū:q̇
famulus postea illo instanti offendat
inimicū ipsius dn̄i p̄sumitur q̄ dn̄s ei
hoc mandauerit.qd̄ dictū refert z seq̇t̄
Bal.in.l.j.in.iiij.col.C.de ser.fugi.pro
quibus facit fm do.Alex.in.d.§.si mu-
lier.qd̄ no.Bal.in.l.multū.C.si quis al
teri vel sibi.z no.p.Bart.in.l.q̇ in alie-
nā.§.si is qui.ff.de acq̇.here.z q̇ haben
tur in.c.veniēs.el.ij.z in.c.fi.de sponsa.
¶Sed vltra p̄dicta p hac parte dico
q̄ pro istis adduci possunt alia q̄ plura
78 similia.†Et primo adduci pōt qd̄ vo-
luit Pe.de anch.in cōsi.suo.lxxxij.inci.
visis diligēter actis.vbi dixit q̄ si eodē
momēto tp̄is quo q̇s est designat⁹ cu-
rator minoris per decretū iudicis pre-
stita sit auctoritas in certa obligatiōe
minoris p ip̄m curatorē datū et inter-
posita sit auctoritas seu decretum iudi
cis q̄ nō tn̄ valebit actus:q: nō inter-
uenit cause cognitio ipsius curatoris
interponētis autoritatē ex modicitate
vel ex breuitate tēporis:q̄ cause cogni-
tio in similibus interuenire d3.et illud
cōsiliū Pet.de anch.refert z sequit̄ do.
Alex.in cōsi.suo.ccxvij.incip.visis ver-
bis zc.in vlti.colū.z Barba.in cōsi.suo
incip.scripsit ecclesiasticus zc.qd̄ est in-
ter consilia do.Alexan.in ordine meo
cccclxx.in vlti.colū.z idē dixit ip̄e Pet.
de anc.in cōsi.suo.xxxv.incip.visa qua-
dā peti.in.j.colū.z in cōsil.suo.cxv.inci.
79 fm ordinē.in.ij.colū.†et facit optime
qd̄ dixit Dn̄icus de sctō Gemi.in.c.pō
decret.l.dist.vbi dixit not.cōtra iudices
q̇b⁹ de mane mittit̄ p̄cessus z in vespe
ris ferūt sn̄iam:vt talis sn̄ia sit ipso iu-
re nulla:q: ex breuitate et modicitate
tp̄is nō presumit̄ adhibuisse cause co-
gnitionē debitā:qd̄ dictū refert et seq̇t̄
Barb.in.c.sup qōnū.§.intētiōis.in.iiij.
col.de offi.dele.z l.d.cōsil.lci.scripsit zc.
in pe.car.in vlti.colū.vbi subdit q̄ idē

Voluit Bal.in.l.platā.i fi.C.de sen.vbi
p hoc alle.casum.in.c.cū ex litteris.ex
tra de in integ.restit.alleg.etiā ad hoc
ter.in.l.ius alimētor.§.sed si nō ɔstat.
ff.vbi pupil.edu.debe.⁊ idē dicit Pau.
de cast.cōsi.cccxxv.alr.cccxxvij.incipi.in
qōne q̄ vertit.in.ij.col.⁊ Pet.de anc.in
cōsi.clxxxviij.incip.visis.post prin.⁊ fa
cit etiā not.vbū Gemi.in.c.j.de rescri.
in.vj.qđ refert ⁊ sequit Barba.in.c.ab
80 excōicato.in.ij.colū.de rescrip.† ⁊ fa-
ciūt dicta p.d.An.in.c.si p debilitate.
de offi.deleg.vbi dicit q si cōsultor re-
spcte cōsulat ɔsiliū est nullū ipso iure:
qđ dictū refert ⁊ sequit.d.Alex.in.d.l.
platā.⁊ faciūt optime dicta p.d.Feli.
in.c.ecclesia sancte Marie.in.viij.col.
de cōsti.⁊ ibi p.vj.col.sequētes vbi ol-
no videas:⁊ illud dictū Barto.in.d.l.
platā.refert ⁊ sequit do.An.in.c.ij.de
re iudi.⁊ in.c.post electionē.de cōcess.
pbē.⁊ in.c.in nostra.de coha.cle.⁊ mu-
lie.⁊ Pe.de anc.in.c.j.de re iudi.in.vj.
⁊ Jmo.in.c.cū Bertoldus.de re iudic.
81 †Et facit qđ dicit Jac.but.in.d.l.pla-
tā.vbi dicit q laudū latū precipitāter:
et sic in modico tēpore est nullū:quin-
imo etiā talis snīa de qua.S.⁊ tale lau
dū est nullū etiā si sit bñ lata vel latū:
ita dicit Bar.in.l.is apud quē.in.j.co-
lū.C.de edē.qđ dictū refert ⁊ approbat
Barba.in.c.sup questionē.§.intentio-
nis.in.iiij.col.de offi.dele.sed illud im
probat ipse Barba.in.c.causamq̄.in
vj.car.ver.no.ibi si literar.extra de re
scrip.¶ Qđ tñ ego limito nisi ipa cau
sa seu ɔtrouersia ante factū cōpromis-
sum fuisset lōgo tēpore ruminata:⁊ dis
putata corā illo qui postea fuit factus
seu elect⁹ arbiter q̄ postea tulit laudū
statim facto cōpromisso:qꝛ hoc casu ta
le laudū valebit nō obstante breuitate
tpis:sed hʒ alia solēnia a iure requisi-
ta:qꝛ non pōt hoc casu dici laudū latū
esse nō precedēte cause cognitione:qꝛ
cause cognitio precessit:lꝫ nō precesse-
rit post factū cōpromissum:sed non re-
fert qđ ex eqpollētibus fiat.l.iij.C.de
instit.⁊ substi.sub cōdi.fac.cū si. (Idē
dicit Soci.in ɔsi.cxxi.inci.in cā.in.iiij.
82 col.in.iij.volu.) †Pro quo faciunt di-
cta p Pau.de cast.in.l.si qs filio.§.irri-
tū.ff.de inoffi.testa.vbi dicit q si iudex
dedit licētiā alicui vt faciat molēdinū
i flumine publico qđ si ille habebat iā
factū potest illud retinere virtute illi⁹
cōcessionis:ad q̄ vide olno Barb.in.c.
cōstitut⁹.in pe.⁊ vl.col.de rescrip.⁊.d.
Feli.olno.in.c.qm.in.xij.col.de cōsti.⁊
in.c.cōstitut⁹.in pe.col.versi.si scribit.
de rescrip.et vide dicta p me.in.l.ij.in
iij.car.in.ij.co.ff.de testa.p quib⁹ facit
tex.⁊ ibi Bald.in.l.titi⁹.in.§.luci⁹.ff.de
libe.⁊ posthu.⁊ qđ voluit Bal.in.l.sed
si de sua.in.§.j.S.de acq.here.⁊ Bal.su
per statutis in verb.capere.in versi.sta
83 tutū q̄tcunq̄ vbi dicit q si statutū di-
cit q q̄cūq̄ ceperit bānitū habeat cētū
q habebit locuz in illo q̄ iā cepit bāni
tū.Et faciūt dicta p.d.Alex.post Pau.
de ca.in.l.vt militib⁹.in princi.C.de te-
sta.mili.vbi dcit q si papa ɔcessit epo
vel abbati vt possit facere testamentū
de redditibus bñficiorū q talis licētia
extēdit etiā ad testamētū antea factū
Jtē p hac mea limitatiōe nona faciūt
etiā dicta p dñicū de scto Gemi.in.c.
vnico.in.ij.col.in princi.de excess.prela
to.in.vj.vbi dicit se vidisse de facto hic
Bononie in fratribus.de obseruantia
quib⁹ data fuerat licētia a papa edifi-
cādi sibi vnū monasteriū supra montē
q illud edificarūt:sed pp̄ter magnitu-
dinē ⁊ multitudinē vēti nō poterāt ha
bitare in dicto monasterio q ipsi vigo
re dicte licētie iā habite potuerūt sine
alia noua licētia edificare nouū mona
steriū in loco vbi nūc est:lꝫ istud dictū
nō ita bñ seruiat ad ppositū hui⁹ limi
tatiōis:vt faciūt alia prime adducta.
84 †Jtē pro pdictis etiā optime facit qđ
voluit Cyn.in.l.cum vxori.C.quando
di.leg.ced.Bal.⁊ Ange.per illum text.
in.d.l.titius.§.lucius.de lib.et posthu.
vbi dicūt q si papa mādat alicui pro-
uideri in certo loco de prima vacatu-
ra qđ poterit illi prouideri de illa que
vacabat ante dictam prouisionem seu
concessionē pape saltem si papa igno-
rabat illā vacare:ad quod faciunt no.
in clementi.j.de concess.preben.⁊ per
Moder.in.l.hec conditio filie mee.§.

fina.ff.de cōdi.ꝛ demō.ꝛ faciunt dicta per Pau.de caſt.in.l.lucius titi⁹.ff.de
85 lega.ij.†Et ꝑ Bal.in.l.fi.in vlti.col.C. de ſen.que ſine certa quāti.vbi dixit ꝙ ſi teſtator legat cētū ꝑ Berta maritāda ꝛ ipſa iā erat maritata tēpore teſtamēti ꝙ tñ debebūt ſibi illa cētū per.l. ſi iā facta.ff.de cōdi.et demon.ꝛ per.l. antepe.C.de inſtitu.ꝛ ſubſti.ſub condi. fac.qđ dictū refert ꝛ ſequit̃ do.Alex.in conſi.ſuo.cxlvj.incip.in cauſa ꝛ lite.in ij.col.in.v.volu.vbi etiā refert Cyñ.in d.l.cū proxi.et ſubdit etiā ibidē ꝙ pro iſtis facit tex.in.l.iulia.ꝛ qđ ibi no.§.q ſatiſda.cog.vbi ſi titius ſine mandato meo egit cōtra te nomine meo:et a te accepiſſet fideiuſſores iudicatū ſolui: poſtea pēdēte dicto iudicio mādaui ſibi vt ageret ꝯtra te videor ratificare ꝙ antea fecit:et ideo fideiuſſores q promiſerunt iudicatū ſolui obligabuntur mihi:ꝛ dicit ꝙ domini de rota deciſio. cccclxiij.inci.Itē fuit dubitatū vtrum ꝓcurator ad cauſaꝫ ꝛc.volunt ꝙ ꝓcu. habēs mādatū ad ſubſtituendū ſi ſubſtituat vnū qui antea ſine mādato egerat videt̃ ratificare iā geſta:alleg.etiā ipſe do.Alex.in.d.ꝯſi.alia ad hoc propoſitū que nō refero breuitatis cauſa. ꝑ quib⁹ faciūt que voluit Paul.de ca. in.l.cū quidā.ff.de lega.ij.vbi dixit qđ ſi pater facit legatū filie que remanebit vidua cōprehendit etiā filiā q ante
86 teſtamētū erat vidua. ¶†Ex quibus olbus doctrinis poſſunt limitari doctrine ille ſuperius allegate:vcꝫ ꝙ nō valet interpoſitio autoritatis curatoris in obligatione vel alienatione rei minoris:qñ eo inſtāti eſt decretus curator ꝛ ſtatim interponit autoritatem in contractu ipſius minoris non valet talis actus ſeu cōtract⁹:qꝛ ex breuitate tēporis nō ꝓſumitur ꝙ ipſe curator adhibuerit cauſe cognitionē debitam ſm Pet.de anc.in.d.cōſi.ſuo.xxij.inci. viſis diligēter:non habet locū vbi ipſe curator habuiſſet plenā cognitionem dicte obligatiōis vel cōtractus ipſius minoris anteꝗ fuiſſet decret⁹ curator: qꝛ tūc valet talis interpoſitio decreti ꝛ autoritatis ꝛ per cōſequēs talis cōtractus:qꝛ ceſſat ratio propter quā nō valebat.ꝛ idē dicas in iudice habēte proceſſum cauſe in mane ꝛ ꝓferēte ſententiā in veſperis:qꝛ valebit nō obſtante breuitate tēporis ſi anteꝗ cauſa eſſet ſibi cōmiſſa fuiſſet plene inſtructus de meritis ipſius cauſe et de iuſtitia partiū:qꝛ tūc licet ſententia fuerit lata in veſperis : attñ valebit:nec poterit dici lata abſq; cauſe cognitione.Idē in Laudo ꝛ in alijs ſimilib⁹ per predicta q ola tene mēti:qꝛ hāc limitationē non inuenies ab aliquo traditā nec tactā: ſed eſt limitatio ꝛ inuentio mea noua nuper in lucem edita ꝛ nō audita vſq;
87 ad hec ſecula.¶†Modo redeūdo ad materiā breuitatis tēporis ex qua preſumitur dolus ꝛ fraus.adde qđ voluit Io.and.in tit.de emp.ꝛ ven.§.ſciendū. in additio.inci.de illo q ſimpliciter ꝛc. vbi dixit ꝙ ſi vendit̃ aīal qđ morit̃ infra triduū ꝛ ſic infra modicū tēpus qđ habet locū redhibitoria ad ꝓtiū:qđ dictū refert ꝛ ſequit̃ Io.de imol.in.l.ſi qs cū aliter.ff.de verb.obli.ꝛ Bal.in.l. ij.in.iij.colū.verſi.ꝛ ſi dubitat̃.C.de reſcin.ven.et in.l.j.in pe.colū.C.de edil. actio.ꝛ Io.de ana.in.c.preterea.in vl
88 ti.colū.de cleri.percuſ.†Et facit optime no.deci.Bar.in.l.ꝯtra legē.§.de legi.vbi dixit ꝙ ſi aliquis eſt magn⁹ homo in ciuitate ꝛ eſt de aliquo conſilio in quo fit ordinamentum:ꝙ non poſſit vendi corbes frumenti niſi pro.x.ꝛ anteꝗ tale ordinamentū publicetur ille talis magn⁹ homo:ꝛ de cōſilio vēdidit frumētū pro maiori quātitate quā non vēdidiſſet publicato ordinamento qua vēditione facta incontinēti fit proclama ꝙ non poſſit vendi corbes frumēti niſi ꝑ.x.dicit ibi Barto.ꝙ talis vēditio poterit retractari tāꝗ ſit facta i fraudē propter modicū tēporis internallū inter vēdi.ꝛ publi.illi⁹ ordinamēti.idē etiā voluit Bar.in.l.ꝗro.§.đ act.emp. ꝛ Bal.in.l.ij.C.de peri.ꝛ cōmo.rei.vēd. ꝛ Lud.ro.i ſing.ſuo.ccxxxv.ſm ordinē meū q incipit nunquid ſi ſum magnus dñs ꝛc.vbi pro hoc alleg.tex.in.l.ſi vina.aſs ſi qs vina.ver.plane.ff.de peri. et commo.rei vē.itē pro predictis etiā adduci pōt

adduci pôt qđ voluit Odofre. quẽ re-
fert et sequit ibi Bald. in l. quoties. C.
de rei vend. vbi dixit q̃ si dubito mihi
moueri q̃stionẽ sup domo et eã alieno
deinde statim mouet mihi qõ sup ipsa
domo qđ ex breuitate seu modicitate
tẽporis presumit dol⁹ ex parte mei vẽ-
dẽtis: adeo q̃ talis vẽditio reuocat p
titulũ de aliena. iudi. mutan. cã fac. qđ
est etiã de mẽte Bart. in l. q̇ petitorio.
š. de rei vẽ. ⁊ Bar. in l. ij. §. fi. š. de alie.
iudi. mutã. causa fac. ⁊ Ang. in l. sinau
tẽ. §. j. š. de rei ven. pro quib⁹ faciũt di-
cta per Inno. in c. delicti. de excep. per
Bal. in l. si is q̇ reipublice. š. ex quib⁹
cau. maio. per Dy. in regula possessor.
de regu. iur. in vj. per Bart. in l. fulci-
nius. §. pe. ff. ex quib⁹ cau. in poss. eat.
et per Pau. de cast. in cõsi. suo. xcj. inci.
sup eo qđ q̃rit: de qua materia dixi vl-
tra predicta in repe. mea. l. fi. C. de pb.
in. lxxj. car. ⁊ in l. statulibe. in pe. et an-
tepe. col. j. de questio. ¶ Modo in p̃di-
cta q̃one ex istis concludo q̃ si debitor
dedit expromissorem q̇ statim arripuit
fugã non est liberatus: q̃ presumit in
dolo p p̃dicta. ¶ An aũt debitor princi
palis qui aliũ subdelegauit vel subro-
gauit loco sui apud creditorẽ sit libera
tus si ipse subdelegatus arripiat fugã
vl' efficiat nõ soluẽdo. nõ examino hic
q̃ nõ est ppie materia cadẽs in mate
ria fideiussorum: sed me remitto ad di
cta p me in l. ij. in. iiij. car. in. j. ⁊. ij. col.
C. de execu. rei iud. vbi late examinaui
8 hãc questionẽ: vide ibi. ¶ † Quero se-
xto ⁊ vlterius de alia questione vtili ⁊
quotidiana pfecto: vcʒ an si principa-
lis creditor cũ debitore principali ali-
quo mõ alterat obligationẽ inter eos
existentẽ pro qua fideiussor intercessit
sine sciẽtia ⁊ cõsensu fideiussoris: vtrũ
ipse fideiussor sit liberat⁹ vtputa debi-
tor principalis tenebatur creditori ad
soluendũ centũ aureos in termino sex
mẽsiũ vel vni⁹ anni et huic obligatio-
ni interuenit fideiussor postea pẽdẽte
termino solutionis fiẽde creditor pro
gauit terminum solutionis ipsi debito
ri vel secũ ꝯuenit de accipiẽdo frumẽ-
tũ vinũ vel aliquid aliud loco pecunie
vel aliter alterauit obligationẽ sine cõ
sensu ⁊ sciẽtia ipsi⁹ fideiussoris an his
casib⁹ ipe fideiussor sit liberat⁹: in quo
dicatis qđ sic: quia quoties res ipa vel
pretiũ mutat tũc videt esse nouus con
tractus. tex. est no. in l. pacta cõuenta.
in. §. paulus. ff. de cõtrahen. empt. et in
l. aliã. j. de nouatio. (Uide Alex. i cõ-
sil. lxxij. inci. habita ⁊c. in. vj. volu. in. j.
colũ. Et facit optime text. in l. labeo. la
ij. ff. de arbi. ⁊ in l. itẽ querit. in. §. q̇ im
pleto. ff. loc. ⁊ in l. si cũ hermes. C. eo. ti.
loca. ⁊ habet p gl. ⁊ doct. in c. cõstitut⁹.
extra eo. ⁊ facit. l. nouatione. C. eo. vbi
habetur q̃ si fiat nouatio fideiussores
primi contractus liberãtur si in sequẽ-
ti se nõ obligauerũt: ⁊ hanc partẽ q̃ sit
liberatus firmat Ioã. de imo. in consi.
suo. xij. incip. viso quodã. in fi. vbi cõsu
luit p gatamelata qui fuerat fideius-
sor apud Petrũ de nauarino: p vno sti
pendiario: idẽ etiã tenet Dy. Bald. et
alij in l. titius. ff. de excusa. tut. et facit
text. in d. l. labeo. §. si per fideiussorẽ. et
ibi Bart. ff. de arbi. hanc partẽ etiã te-
net Bar. in l. valerian⁹. ff. de preto. stu
pu. per illũ text. et Cy. et alij in l. fin. C.
de noua. ⁊ idẽ post longam disputatio
nẽ ad partes firmat expresse Raph. ful
go. in cõsil. cxxx. inci. Mattheus cima-
tor ⁊c. sed ꝯtra hanc partẽ: vcʒ q̃ talis
fideiussor nõ sit liberat⁹ est bonus tex.
in l. si vn⁹. §. j. ff. de pact. p quo etiã est
text. in l. si cũ dies. in prin. ff. de arbi. et
in l. sed si manẽte. ff. de p̃cario. in qui-
bus iurib⁹ pbari videt qđ p nouatio-
nẽ factã de obligatione inter debitorẽ
⁊ creditorẽ nõ sit liberat⁹ fideiussor: p
quo optime facit text. in l. fi. in fin. C. de
vsur. rei iudi. vbi fideiussor tenet lʒ sit
reo principali progat⁹ terminus: qua
propter docto. in hac q̃stione in locis
prealle. veniũt ad hãc distinctionẽ: vcʒ
qđ aut fideiussor obligauit se ad tp̃s
vtputa: q̃ dixit nolo teneri p isto vsq̃
ad mẽsem ⁊ hoc casu nõ tenetur facta
prorogatione tẽporis aut obligauit se
pure ad dibitũ et sine aliqua prefini-
tione tẽporis ⁊ tũc prorogato termino
nõ est liberat⁹ fideiussor: idẽ dicẽdũ est
qñ aliud est ꝯuẽtũ inter debitorẽ ⁊ cre

ditorẽ soluere aliud quã fuerit in prima obligatiõe:q2 aut fideiussor se obligauit soluere tñ rẽ illã existentẽ in prima obligatione:z tũc facta ꝑmutatiõe vel obligatione inter debitorẽ z creditorẽ de alia re soluẽda fideiussor nõ tenet:aut simpliciter fideiussor se obligauit satisfacere creditori z tunc tenet facta ꝑmutatione seu nouatione de alia re iter debitorẽ z creditorẽ:q2 eadẽ rõ est in hoc qd in primo casu:ita ɔcludũt doct.cõiter in dictis locis.z.d.Alex.in l.vbicũq3.§.eo.z in.l.dies cautionis.§.de dã.infec.in fi.prin.de qua qõne habet etiã p Bar.z Ang.in.l.qd dr.§.militis.§.de testa.mili.z per Spec.in titu. de fideiuss.in.§.j.ver.illud autẽ.et vide oino do.de rota in antiquis deci.decisio.771.incipi.penes titiũ cãpsorẽ zc. z Bal.in.l.ex diui.in fi.C.loca.Card.in cle.j.§.vos itaq3.in fi.de iureiu.de quo etiã p doct.in.d.c.cõstitut⁹.et tra eo.p Bald.in.l.tam mãdatori.in.ij.col.C.de non nu.pecu.per Bar.post Dy.in.l.lucius.§.paulus.ff.de admi.tut.p Alex. post Ange.in.l.si vnus.§.j.ff.de pact.p Barto.z doct.in.l.labeo.§.j.ff.de arbi. per doct.in.l.itẽ querit.§.q̃ impleto.§. loca.z in.l.si cũ hermes.C.eo.loca.per Bal.in cõsi.suo.cexc.inci.gabriel zc.in j.volu.per Ang.in.d.l.sed si minãte.§. de precario.per glo.z doc.in.c.hi q̃ au toritate.de prebẽ.in.vj.p Bart.in.l.j.§. hi quib⁹.ff.de leg.iij.Bart.in.l.meminisse.§.de offi.pcõsu.et p Alex.in.d.l. dies cautiõis.in fi.prin.§.de dã.infec. vbi alios alle.examinãtes hãc qstionẽ de quib⁹ ibi p eũ.z per Cy.z Bar.in.l.

90 quoties.C.de preci.impe.of. ¶ †Quero septimo vlteri⁹ si recedit a primo in dice:vtrũ fideiussor sit liberatus:vt pone tu ɔuenisti me corã ancianis:z ego tibi dedi fideiussorem iudicatũ solui.i. de soluẽdo oẽ illud qd ipsi iudicabunt me tibi debere:postea tu ex eodẽ ɔtractu vel ex eadẽ re me conuenis coram alio tribunali:vtputa corã potestate et reportas sniam p te in qua ego sum cõdẽnat⁹ ad dãdum tibi cẽtum:vtrũ hoc casu me non soluente possis agere seu astringere fideiussorẽ meũ qui pmisit pro me iudicatũ soluere corã ancianis ad soluẽda dicta centũ.in quo dicas q nõ.iste est tex.in.l.iij.in princ.z in.l.cũ querebat.§.fi.z in.l.cũ apud.J.iudi.sol in.z hoc voluit ibi Bart.z doct.idẽ expresse firmat Joã.de imo.in consi.suo xlvij.inci.in casu pmisso zc.vbi subdit idẽ dicẽdũ esse in fideiussore de iudicio sistẽ:q2 illa etia3 satisdatio respicit instãtiã iudicij fm glo.in aut.de his q̃ ingre.ad appel.circa prin.col.v.et dicit qd hoc etiã voluit Barto.in.d.l.cũ apud.p qb⁹ etiã faciũt fm eũ q̃ habentur in.l.grece.§.post litẽ.j.in hoc titu.

91 ¶ †Ulteri⁹ q̃ro octauo de not.questione:vez vtrũ fideiussor teneatur ad augmentũ:qd accessorie aliquo mõ venit ad rẽ seu obligationẽ pncipalẽ:vt puta pmitto soluere illud qd d3 soluere titi⁹ vel ad qd tenet vigore talis instrimẽ pono q ipse titi⁹ cõtrauenit illi in stro ex quo ex forma statuti cadit in penã mille an hoc casu ego fideiussor tenear ad illa mille.vel pone statuto cauet:vt est hic Bononie q p vnaquaq3 positione negata negãs cadat in penã si sit pbata p ponẽtẽ:tu petebas a me cẽtũ ego hoc negabã dedi tibi fideiussorẽ qui se obligauit ad soluẽdũ illud qd apparebit me eẽ debitorẽ tuũ:quo stãte fecisti mihi plures positiones veritatẽ ɔtinẽtes:quas negaui:tu eas legitime pbasti adeo qd cecidi in penã: z fui cõdẽnatus ad dandũ tibi centũ p vero z principali debito:z cẽtũ pro pena incursa pꝑter positiones negatas: an hoc casu fideiussor teneat nõ solum ad cẽtum p debito principali:sed etiã ad penã illã incursam:in quo dicas q ipse fideiussor nõ tenet ad dictã penã nec ad aliqd augmẽtũ:qd accessorie venit ad pncipalẽ obligationẽ:ita pbat text.in.l.fi.j.eo.et tex.in.l.fideiussores magistratũ.eo.ti.z tex.in.l.libertus.J. ad muni.z in.l.j.§.de in litem.iuran.et in.l.pignoribus.C.de vsur.et in.l.grece.§.fi.a cõtrario sensu.§.de pigno.in quib⁹ locis gl.alle.alias cõcordãtias. z hoc etiã not.in.l.q̃ro.in princ.§.loca. vbi est gl.not.in materia:z habet in.l. cẽtũ capue.§.de eo qd cer.loc.z in.l.ũ.

§.fi.ff.qui satis.cog.hanc partē etiā firmat gl.no.in.l.siue in duplū.& ibi doct.
oēs.ff.qui satis.cog.& Lud.ro.in consi.
suo.cclxx.incip.pro decisione.in fi.& in
cōsi.cccccvii.inci.in caiu &c.& idē tenet
Ange.de are.in.§.sequens.in.ii.col.in
ver.in gl.in ver.in rē &c.libi.de ac.& Jo.an.
in addi.Spe.in ti.de fideiusso.§.i.l vlt.
addi.vbi pro hac parte allegat plura iura.& alle.etiā rōnem ad hoc quare fide
iussor nō tenet ad augmentum seu ad
accessoriū:qd aliquo mō aduenit prin-
92 cipali obligatiōi:& dicit q rō est:†q: fideiussores obligantur stipulatione seu
vbis tm̄.l.i.ff.de verbo.obli.ibi vtroq
loquente &c.l.blāditus.C.de fideius.hr
in.l.si vero non remunerandi.§.si post
creditā.ff.man effectus enim stipula-
tionis nūq extendit ad vltima vba:vt
hr in.l.damni.§.si is q.ff.de dā.infec.et
in.l.quicqd.ff.de ver.obli.de eo aūt qd
nihil fuit dictū plusq absurdū esset di-
cere qd fideiussores tenerent ad illud:
ita residet ibi Jo.and.adducens etiam
alia iura:& alias rōnes pro hac parte:de
quib⁹ ibi p eū.pro qua optime facit qd
voluit Spe.in titu.prealegato.de fide
ius.in.§.i.ver. sed pone.R.vulnerauit.
A.P.&c.vbi dicit qd si ex forma statuti
pro vulnere sit pena cētū:et pro homici-
dio sit pena mille:& fuerit formata in-
quisitio cōtra titiū de vulnere pro quo
fideiussit seyus iudicatū solui pēdente
processu vulneratus decessit quod fide
iussor non tenetur in mille.idē dixit do.
Alex.in.d.l.siue in duplū.& alle.Spe.
in.d.loco.& Bald.ibi.& doc.in.d.l.fide-
iussores magistratuum.de quo etiam p
Jas.in.l.i.ante fi.ff. de iureiur.et vide
93 etiam.j.in.q.lv.¶ †Pro istis etiā opti-
me adduci pōt qd voluit singu.Bar.in
l.fi.ff.de pac.vbi dicit:q si aliquis offi-
cialis pro sindicatu suo dedit fideiusso
rem qui pro eo fideiussit qui officialis
fuit absolutus postea inde ad annū vel
biēniū fuit factū statutū:qd nō obstāte
qcunq absolutoria possint reuideri pro-
cessus:et visis processibus iste officia-
lis qui iam fuerat absolut⁹ fuit cōdem
natus:dicit ibi Barto.q iste fideiussor
nō tenetur:et dicit qd ita de facto fuit
obseruatū:qd dictū refert & sequit pro
no.Ang.de are.in tract.malefi.in ver.
pro qbus antonius fideiussit.in versi.&
menti habeas.pro quo dicto faciunt di-
cta per Bald.in.l.pacta nouissima . in
antepe.col.C.de pac.et per eundē in.l.
fi.in princi.C.ad macedo.& vide etiam
Are.in dicto verbo pro qbus antonius
fideiussit.in versi.qro an fideiussor &c.
94 †Et pro istis faciunt optime dicta per
Bald.in.l.si cū hermes.in prin.C.loca.
vbi dixit q fideiussor qui fideiussit pro
potestate nō tenetur nisi pro tempore
quo durat officiū:sed si ipse potestas fi
nito tempore sui officii refirmetur in
officio talis fideiussor non erit obliga-
tus pro isto tempore refirmatiōis:licet
hoc nō fuerit expressum in instrumēto
sue promissionis idē voluit Ange.in.l.
legem.in fi.C.loc.pro quibus etiam vi-
de dicta per docto.in.c.constitutus.ex
tra eo.& Bal.& Jmol.in.l.cum pater.§.
pater certam.ff.de lega.ii.& Bald.in.l.
etiam.in fi.ff.de iure do.& in.c.olim.el
95 ii.de restit.spo.†Facit etiam ad predi
cta gl.multū no.in.l.dāni infecti.§.si is
qui vicinas.l verbo augeri.ff.de dam.
infec.que dixit quod si promisi tibi fru
ctus istius arboris:que postea est inci-
sa vel vi ventorum deiecta qd non te-
neor ad fruct⁹ nouelle arboris ibi na-
te post:et idem dicit qd si rusticus pro-
misit militi aquā frigidam in estate in
mansione quam habebat qd si domus
comburatur:et postea reedificetur:qd
ipse rusticus non tenetur.& idē subdit
ibi illa glo.esse in procuratore promittē-
te defendere dñm q intelligitur tm̄ de
questionib⁹ p̄sentib⁹ nō aūt de his que
postea emerserunt:qd ibi etiam firmat
Bar.rñdendo ad ↄtraria q adduci pos
sent.Jtē & vltra p̄dicta adduci pōt vnū
vez q nedū fideiussores non tenent ad
augmentū:sed nec etiā principalis:qd
patet:nā pensio fundi locati nō est au-
genda cōductori etiā si fund⁹ ↄductus
crescat p alluuionē.ita sing.dixit Ang.
in.l.legem.C.loca.qd est no.Adde etiā
circa hoc qd augmētū qñq non nocet
nec obligat p̄ncipales s3 Abb.l.c.quā
to.de cēsi.vbi dixit q si fornari⁹ se obli

gauit coquere panē ꝓ tota familia pro
x.in anno et augeat familia aliquibus
ꝑsonis ꝙ nō pōt petere maius salariū:
rō est:q2 istō pēdebat a fortuna:et iō si
diminuta esset familia ꝑ mortē vel ꝑ
absentiam nō deberet habere minus.
¶Et sic ex istis remanet ɔclusio qđ fi-
deiussor nō tenet ad augmentū qđ ali-
quo modo venit circa obligationē pn-
cipalē:et licet ista sit cōis opi.attñ aliq
sunt text.cōtra eā quos perpetuo tene
mēti.primus em est in.l.si ab vno.§.vt
lega.noie ca.qui text.optime probat ꝙ
illud qđ accrescit pncipali obligationi
accrescit etiam fideiussori:quē tex.pro
valde no.allegauit ad hoc Ludo.ro.in
singu.suo.incip.quero an id ⁊c.in.iiij.
car.in formis.in.ij.col. ¶Ali⁹ est etiaꝫ
tex.in.l.amissi.l.§.fideiussores.secūduꝫ
scđam lectu.glo.ibi.j.in hoc ti.Ex quo
tex.dicit Ludo.ro.in singu.suo incipiē.
an fideiussor intercedēs ⁊c.in formis:
in.xvj.cart.et in.l.fideiussor.§.fin.ś.qui
satis.cog.ꝙ siqs fideiussit pro scholari
ꝓ pēsione domus ꝑ eū conducte:tenet
nedū ad pēsionē:sed etiā tenet pro de-
uastatione masariciarū vel supellecti-
liū:et dicit illū text.fore singularem ad
96 hoc/qđ tene mēti. ¶†Adde hic etiaꝫ
tex.singu.quem ego solus allego in.l.
ij.ff.in quib⁹ cau.pig.tacite contraha.
vbi dicit tex.ꝙ inquilinus est obligat⁹
nedū ꝓ pēsione domus:sed etiā ꝓ de-
teriorationē domus cōducte:⁊ inuecta
⁊ illata erūt etiam obligata ꝓ deterio-
ratiōe dom⁹ sicut ꝓ pēsione:qđ est val-
de no.cū sepe occurrat in facto:⁊ ideo
forte fideiussor ꝓ pensione domus erit
obligat⁹ ꝓ deteriorationē domus sicut
pro deterioratiōe masariciarū.arg.d.l.
amissi.§.fideiussores.qđ no.⁊ hoc mihi
tāto magis videtur ꝓcedere q2 obliga
tio solutionis pensionis domus habet
maiorē ꝓpinquitatē:⁊ cōnexitatē cum
ipsa domo ꝙ̄ habeat cū masariciis do-
mus:patet q2 nulla facta est mētio in
obligatione pēsionis de masariciis.et
tñ ad illas tenetur: sed de ipsa domo
facta est mētio/ergo:⁊ vide etiā Cepo.
in cautel.cxxvij.incip.ille q̄ fideiussit.
¶Alius est tex.in.l.si qs ꝓ co.§.si nū-
mos.j.co.et text.not.in.l.si postea.j.rē
pupil.sal.fore:in qb⁹ iurib⁹ sitr habet
ꝙ illud qđ accedit:seu accrescit princi-
pali obligatiōi accrescit etiā fideiusso-
ri ꝓ solutiōe.vide Bar.et alios in.l.cē-
tum capue.ff.de eo qđ certo loco.et i.l.
97 j.ś.de in litem iuran. ¶†Quero no-
no iuxta pdicta in casib⁹ in qbus fide-
iussor tenet ad augmentum:vtputa in
casu.d.l.amissi.in.§.fideiussores.vel in
aliis casibus.ś.allegatis an teneat ꝓ-
prio augmento tantum an vero pro ol-
bus augmētis succedentib⁹.pone exē-
plum statuto cauet:vt est hic Bono.ꝙ
cōducēs domū nisi spāliter eā renun-
ciet dño debita tpe intelligat eā recon
duxisse eisdē pactis/modis:⁊ conditio
nib⁹ ꝓ anno sequēti:qđ etiā cautū ē de
iure ciuili.vt habet in.l.legeꝫ.C.locati.
mō scholaris cōduxit domū ꝓ vno an-
no ⁊ dedit fideiussorē q̄ vt dixit tenetur
etiā ꝓ deuastatione masariciarū:et in
fine anni iste scholaris nō renūtiauit
domū ⁊ sic intelligit eū recōduxisse ꝓ
anno sequenti:vtrum ipse fideiussor te
neat ꝓ dicta pēsione:⁊ ꝓ masariciis:et
si dictā domū sitr nō renūtiat l plurib⁹
annis sequentib⁹ an teneat semp fide
iussor quousq3 durabit dicta locatio vl
reuocatio tacita dicte locatiōis:vl po-
ne ꝙ diruptis et deuastatis primis su-
pellectilib⁹ vel masariciis iterū dom-
nus imponit alias masaricias post mo
dū alias ⁊c.an semp ipse fideiussor te-
neat:in quo breuiter dicas ꝙ non tene
bit ipse fideiussor nisi ꝓ prima recōdu
ctiōe tacita ⁊ ꝓ primis supellectilibus
subrogatis loco primarū deuastatarū.
quinimo nedū ipse fideiussor nō tenet
nisi ꝓ pria recōductiōe:sꝫ nec ipe pnci
palis nō pōt cōueniri vt domū recōdu
cat nisi ꝓ prima recōductiōe tm:⁊ hoc
vt infinitas euitet.argumēto text.in.l.
fideicōmissa.in.§.si qs decē.ff.de lega.
iij.vbi dicit ꝙ si testator grauauit here
dē vt daret.x.titio: et si illa.x.perdide-
rit rursus grauauit ipsum vt daret sibi
alia.x.ꝙ si illa perdiderit non tenetur
vlterius ad illa dāda q2 intelligitur de
prima vice tm qua perdiderit dicta de-
cem ⁊ nō de aliis vicibus.⁊ hoc vt eui-

tetur infinitas.ad idem est tex.in.l.bo- nes.§.hoc sermone.ff.de verb.signi.et in.l.inter socerū.§.fi.ff.de pac.dota.et in.l.cū pater certā.ff.de lega.ij.et in.l. matrimonij.ff.q̄ a quibus.in.l.dotis ꝓmissio.ꝛ in.l.si sponsalibus.ff.de iure do.cū simi.in glos.dictarū legū allega tis pro quibꝰ optime faciunt dicta per Bald.in.l.licet.in pe.C.loca.in ver.q̄ro quero.vbi dixit ꝙ si q̄s cōduxit molen- dinū cū pacto ꝙ ip̄e deberet reaptare quā conductor illud semel reaptauit:s3 iterū postea destructum est an iterū te- neat̄ cōductor ad reaptandū:ꝛ decidit ibi Bal.ꝙ nō.allegat.d.l.fideicōmissa. §.si quis.x.ff.de leg.iij.qd̄ dictū refert ꝛ sequit̄.d.Alex.in ꝯsi.suo.ccclx.qd̄ in-

98 cip.breuiter in casu ꝛc.†Facit etiam nā si alicui ꝯcedit̄ securitas eūdi ꝛ re- deundi intelligitur ꝑ p̄ma vice tm̄:ita singu.dixit Jo.de pla.in.l.j.C.de naui- cu.li.xj.quē refert ꝛ sequitur.d.Alex.i d.consi.suo.ccclx.fm or.meū incip.bre- uiter in casu p̄misso ꝛc.in princ.ad que etiā facit fm Alex.ibi tex.in.c.non pōt. §.j.de preben.in.vj.vbi hr̄ ꝙ si alicui a papa cōcedit̄ ꝙ sit possit recipere duo bñficia curata intelligit̄ de duobꝰ pri- mis q̄ impetrabit vel obtinebit:itē sub dit.d.Alex.in.d.cōsil.ꝙ si alicui conce- dit̄ licentia intrādi clausurā monialiū intelligit̄ de p̄ma vice tm̄:et alle.rōnē dicēs ꝙ in materia restringibili d3 in- telligi ꝯcessio facta ꝑ p̄ma vice tm̄.al- leg.hoc voluisse Albe.de rosa.in.ij.pte statu.q.clxxxj.incip.ꝙ p.d.fratrē Uber tū ꝛc.subdit ēt.d.Alex.qd̄ si statutū dis- ponit ꝙ si q̄s cepit vexillū Florētie ha beat certū p̄miū qd̄ itelligit̄ de prla vi- ce et de prima captura tātū:ita voluit Bar.fm eū in.l.in hoc articulo q̄sq3.in vlt.co.ff.de here.isti.qd̄ est no.ꝑ statu- to Boñ.disponēte qd̄ ciuis electus ad aliquā ptāriā debeat hr̄e vnū vexillum a cōitate:nā itelligit̄ ꝑ prlo officio tm̄ ꝛ ita in me ꝛ in alijs ciuibꝰ obseruatū fuit l3 plura ꝛ plura habuerim officia.

99 ¶ †Ad p̄dicta etiā faciūt fm.d.Alex. in.d.cōsil.nā si q̄s ꝓmisit repꝛesentare aliquē corā iudice ad ipsiꝰ iudicis mā datū liberat̄ ꝑ p̄mā rep̄sentationē:ita dixit Benedictus de plū.fm eum in.l. duobꝰ.§.j.ꝑ.glo.ibi in ꝟbo exhibuerit cū.ff.de iureiu.ꝛ ibi Pau.ꝺ ca.post cū. ꝛ idē dixit Joā.an.in addi.ad Spec.in iij.parte.in tit.de accu.in addi.q̄ incip. Odofre.ꝛ ideo dixit Bal.in.l.dimottio. §.ꝙ in anno.ff.sol.ma.qd̄ si aliq̄s ven- didit vuas vel rosas viridarij sui qui fructificabat bis in anno qd̄ intelligit̄ de primis tm̄:itē ꝑ istis etiam facit fm eū qd̄ voluit Bar.in.l.cū q̄dā.ff.de an- nu.leg.vbi dixit ꝙ si testōr relinq̄t fra- tribꝰ minoribꝰ in festo.s.Frācisci vnā pītātiā intelligitur semel tm̄:ad qd̄ etiā alle.Bar.in.l.cū qui calendis.ff.de ꝟb. obli.Ex q̄bus iuribꝰ ꝛ doctrinis cōclu dit ipse.d.Alex.in.d.consi.suo qd̄ statu tū Boñ.loquēs ꝛ disponēs qd̄ nisi con ductor domus renūtiauerit debito tē- pore cōductiōi ꝙ intelligit̄ recōduxisse ꝑ anno sequēti ꝙ hoc itelligit̄ ꝑ p̄ma recōductiōe tm̄ vt euitet̄ ifinitas:l3 vl- tra adducta ꝑ.d.Alexā.dico qd̄ ꝑ hac parte etiā faciunt q̄ voluit Ange.in.l.si finita.ff.de dā.infē.ꝛ in.l.ij.ff.de custo. reo.ꝛ in.l.oratiōe.ff.de serijs.ꝛ in.l.ve- luti.§.hec vox.ff.de edē.et Lndo.ro.in cōsi.suo.xv.incip.plura sunt q̄ q̄rūtur: ꝛ idē dixit Alex.in ꝯsi.suo.cxlv.inci.q̄m abunde ꝛc.in.ij.vo.vbi dixit ꝙ pꝛomit- tēs p̄sentare iudici aliquē toties quo- ties sibi placuerit qd̄ si bis p̄sentaue- rit est liberatus:ꝛ dixit Bal.in.l.si duo. §.semel.ff.de arbi.ꝙ si sit pꝛomissa pe- na totiēs quoties fuerit cōtra factū ꝙ ista ꝓmissio verificat̄ in bina cōtrafa- ctiōe vt bis tm̄ exigat̄ pena si ꝯtra fiat: ꝛ dixit Bal.in.l.j.in.ij.colū.C.vt in pos. leg.ꝙ si data est ptās arbi.vt arbitret̄ infra.x.dies cum potestate pꝛorogādi nō tm̄ poterit pꝛorogare vltra tres men ses.faciat etiā pro p̄dictis no.verbum Dñici de sctō Gemi.in c.j.§.l3.circa fi. de ꝓcu.l.vj.vbi dixit ꝙ si aliq̄s est cōsti tutus ꝓcurator alicuiꝰ cū ptāte substi tuēdi ꝙ talis substituēs ꝓcuratorē nō poterit sibi dare ptātē substituendi ne possit substitutio ꝓcuratoris ꝓcedere in infinitū:ꝙ dicit tm̄ nō hr̄e locū in pro curatore effecto dño litis q2 tunc pote rit substituere cū ptāte substituendi:q2

talis pcurator: hẽ loco dñi:itẽ faciunt
que voluit Bal.in.c.sua nobis.in fi.de
app.vbi dixit q si data ẽ ptãs arbitrio
prorogãdi tps cõpromissi qd illud nõ po
terit prorogare nisi bis vt infinitas eui
tetur:item faciunt etiam que voluit.d.
An.in consi.suo.xxxj.incip.dubiũ ingę
rit ꝛc.l pn.ꝛ faciũt optime dicta p Bar
ba.in consi.suo.v.inci.viso testamento:
ꝛ statutis municipij.in.j.ꝛ.ij.car.et fa
ciũt dicta p Alex.in.l.q bona.§.fi.ff.de
dam.infec.in vl.col.ꝛ p.d.Feli.in.c.in
nouam⁹ p totũ.de treu.ꝛ pa.ꝛ l.c.lz.el
ij.de testi.ex istis ergo cõcludo q dict⁹
fideiussor in.q.s.formata nõ tenebitur
nisi p pria recõductiõe:vel p pmis ma
100 faricus deuastatis.†Et hoc illa rõne
vt ifinitas euitet vt i dictis iurib⁹ caue
tur:in q tñ materia ĩfinitatis nõ omit
to duo:pmũ q vera ẽ regula ista q infini
tas est euitãda:istud tñ fallit ꝛ limitat
nisi vba ɔct⁹ vel dispositiõis sint apta
ad ĩfinitatẽ importãdã:qꝛ tũc admittit
infinitas:ꝛ de hoc põt poni exẽplũ:qñ
in dispositione sunt apposita verba to
ties quoties opus fuerit:nã tũc admit
titur infinitas:qꝛ natura vboꝝ hoc im
portat:ita probatur in.l.si ita stipulat⁹
a servo:ꝛ ibi p Bar.post glo.j.in hoc tit.
Idẽ ẽt esset dicẽdũ in vbis qñcũqꝫ:vel
quotiescũqꝫ:qꝛ silr talia vba sunt apta
ad infinitatẽ:secus si vba nõ sunt apta
cõprehendere infinitatem . ita dixit.d.
Ale.in cõsi.suo.cxlv.inci.qm abũde ꝛc.
in.fi.pe.colũ.in.ij.vo.cõsiliorũ/vbi sub
dit hoc esse verũ etiã si ex multiplica
tione actuũ multiplicari posset dãnum
vel interesse:vt pbat in.d.l.si ita stipu
lat⁹.fm Jo.de Imo.ibi q hoc exẽplifi
cat indictiõe qñcũqꝫ:qꝛ tũc tolerat infi
nitas ex mẽte disponentis:idẽ etiã est
de mẽte Bart.fm.d.Alex.in.d.consi.in
l.q boua.§.fi.ff.de dã.infec.vbi dicit q
si loquimur de infinitate numeri:pu
ta de multiplicatiõe prestatiõis ꝛ tunc
dicit q si verba disponẽtis sunt expsse
apta ad infinitatem toleratur infini
tas.alle.l.in annalibus.C.de legã.et.d.
l.si ita stipulat⁹.ꝛ.l.si duo.§.fi.ff.de ar
101 bi.†Et facit optime qd voluit Bar.in
l.cum nouissimi.in fi.pn.C.de pscr.xxx.
vel.xl.anno.vbi dixit q si ius offerendi
cõpetit alicui p modũ cuiusdã facolta
tis vtpnta si debitor põt qñcunqꝫ vult
offerre debitũ creditori ꝛ pignus relue
re/tũc ista facultas nõ põt vnq pscribi
nec tolli:de qua qstione vide etiã Bal.
in.c.j.in fin.de feu.dato inui.l.cõmisso.
ꝛ in.l.lz.C.de iu.deli.et in.l.pignori.ff.
de vsuca.ꝛ Ang.l.d.l.cũ notissimi.Bar.
in.l.j.ff.de condi.ex.l.in.ij.colũ.Imo.et
Ro.in.l.quandiu.ff.de acq.here.Imo.
in.c.qm frequenter.in glo.fi.vt lit.non
ɔte.Bal.in.c.nõ liceat.de pscri.in prin.
Ange.in.§.actionũ.in.xv.car.de actio.
Ange.in cõsi.lv.inci.Guil.Abb.in.c.fi.
in.xxj.col.vt li.non cõte.Ang.in consil.
ccxlj.inci.ad hereditatẽ Bernardi ꝛc.
Et ad predicta facit qd voluit Jo.an.in
c.nõ est.de cõsue.in.vj.vbi dixit:q illa
q sunt in mera volũtate cõtinẽt infini
tatẽ ꝛ nõ sunt pscriptibilia.de quo etiã
per Feli.in rub.de prescrip.in vlti.car.
in.ij.col.in fi.ꝛ in.c.cum accessissent.in
xiij.col.ver.secũdo declaratur.de cõsti.
☞(Et in rub.de pscri.in pe.col.in prin.
ꝛ per Barba.in.c.olim.in.iij.col.extra
de rescrip.et p do.Feli.in.c.causamqꝫ.
in.xv.co.de rescrip.)Item pro ista opi.
optime facit text.fm Alex.in.d.cõsil.in
l.j.§.j.in ver.toties quoties.ff.si fa.fur.
fe.dica.ꝛ insti.de eo cui libe.causa bo
na adi.§.j.ꝛ idẽ est de mẽte Spe.in tit.
de arbi.§.fi.ver.qd si dictũ est in cõpro
missio q pena ꝛc.†Et id dixit.d.Alex. 102
l.d.ɔsi.cxlv.q nõ imerito Jo.de Imol.
ꝛ Lud.ro.in.d.l.si finita.in prin.repre
hẽdũt dictã decisionẽ Ang.ꝛ cõcludũt
nõ esse verũ q ille qui pmiserit aliquẽ
representare toties quoties fuerit re
quisitus liberet per binam representa
tionẽ:qꝛ illa verba toties quoties sunt
apta ad infinitatẽ:vt sentit glos.in.d.l.
si finita.in pn.in ver.iterũ.ꝛ probatur
in.l.veluti.§.fi.ff.de edẽ.†Et idem vo 103
luit Pau.de ca.in.l.duob⁹.§.quoties.
ff.de iureiur.Ego aũt vltra.d.Alex.ad
duco.d.Ant.in cõsi.xxxj.inci.dubiũ in
gerit.vbi cõsuluit q si pater dixit in te
stamẽto domũ meã relinquo filiabus
meis in casu viduitatis:q hoc casu ta
les filie poterũt hẽre dictã domũ nedũ

in prima viduitate sed in olb⁹ eorū viduitatib⁹: & hoc ex presumpta mēte testatoris & ex alijs pluribus rationib⁹ et iurib⁹ ibi per eū allegatis q̄ nō refero breuitatis causa: & vide etiā Alc. in cō si. xxiij. incip. cōsideratis v̄bis. in. j. col. in. ij. vol. & ibi in cōsi. xj. inci. viso. in. iij. col. ver. rursus: scdo limita & tene mēti q̄ ppter infinitatē euitādā dispositio generaliter loquens verificat: & adimpletur in bino actu: istud est verū si talis bin⁹ actus sit validus & habeat effectum: secus autē si sit inualidus et careat virib⁹ & effectu: q: tūc nō verifica
104 bit in primo actu: nec in scdo. † Exemplū pone statuto cauetur: q̄ inter affines de litib⁹ inter eos vertētibus fiat compromissum: pone q̄ factū est cōpromissum semel inualidū: vel q̄ expirauit & nō est sequutū laudū vtrū hoc casu sit satisfactū tali statuto p tale cōpromissū adeo q̄ nō teneant ipsi affines si requirant nouiter facere cōpromissum. in quo dicas q̄ nō est satisfactū dicto statuto: sed necesse erit vt de nouo fiat cōpromissum: ita no. dixit Lud. ro. in cōsi. suo. 504. inci. in casu pposite cōsultatiōis. alle. ad hoc. l. hec cōditio: la grande. ff. de condi. & demon. & l. si is a quo. in. §. fi. vt in pos. le. l. j. §. d ope. no. nū. l. pretor. ait. ver. & si satisdatū. & l. arbitro. §. qui satis. cog. ipsi⁹ eīn constitutionis v̄ba sunt intelligēda cū effectu. ff. qd quisq̄ iur. l. j. §. hec aūt v̄ba. & ff. ne quis eū qui. l. si per aliū. §. edocere de quo etiā per Bald. in. l. veluti. §. j. ff. de edē. & per Barb. in. c. olim. in. iij. col de rescrip. & per Bal. in. d. l. fideicōmissa. §. pe. ff. de leg. iij. p qua limitatione etiā facit. l. iiij. §. cōdēnatū. ff. de re iu. l. nō putauit. §. nō quenis. ff. d bo. pos. cō tratab. cū si. act⁹ eīn inualidus q̄ nō hz effectū nō est in cōsideratiōe. l. quoties. §. qui satis cog. l. scire oportet §. sufficit ff. de excu. tu. l. si accusatur⁹. ff. d adul. & iō dixit singu. Bal. in. l. ij. in. fi. col. C. de epis. au. q̄ lz emphyteota alienās rem irrequisito dño cadat a iure suo. l. fi. C. de iur. emphi. cū si. fallit nisi alienatio sit inualida & nō sortiat effectū: q: tunc nō cadit a iure suo: & dixit no. Bal. in. l.

etiā. C. de execu. rei iudi. & l. l. absentis. ff. si cer. pe. q̄ stāte statuto q̄ instrumentū guarētigiatū habeat executionē paratā nō extēdit ad casum in quo instrumētū est inualidum: accedāt q̄ dixit. d. An. in. c. ij. de offi. dele. vbi dixit q̄ si statutū tollit exceptionē cōtra gesta p superiorē intelligit si illa gesta sint vali
105 da als sec⁹. † Itē pro hac pte facit no. doctrina Bal. in. l. vnica. in. viij. col. C. de cōfes. vbi dixit q̄ ex cōfessiōe inualida cu nō credit non pōt quis pati dānū nec cōprehēditur sub statuto faciēte mentionē de cōfessione: de quo etiā aliquid per Bald. in. l. inuictus. in pe. colū. C. de pcu. & in aut. decernimus. C. de arbi. facit etiā nā mādatū inualidū qd nulli parat preiudiciū nō est punibile. casus est not. et ibi Bald. in. l. fi. ff. q̄ fal. tu. auto. idem dixit Bald. in. l. diuus. C. de fal. et adduci potest quod voluit Pau. de cast. in consi. cxlix. incip. si quis falsificauerit vbi dixit q̄ si mercator falsificat libros: ex qua falsificatione nullus patitur damnum q̄ non debet puniri nec penā sentire ex tali falsificatione: q̄ an sit verum nō examino
106 nunc cum non sit materia nostra. † et adduci possunt que voluit Bald. in. l. si preses circa fin. C. qūo & quando iudex. vbi singu. dixit q̄ cancellationes inualide facte per magistratus vel per tabelliones non derogant scripture: qd dicit esse no. & menti tenēdum: pro quo faciūt dicta per Bal. & doc. in. l. scriniarios. C. de testa. mi. & faciūt dicta p Bal. l. l. nō ita diuus. ff. de adop. vbi dixit qd ols citat⁹ cōparēs a iure est monitus vt nō recedat illicētiatus: vt habet in. c. fi. postq̄. de elec. li. vj. qd dicit esse verū si citatio tenuit et fuit valida als pt recedere ipune qncūq̄: qd dictū refert & sequit Barb. i. c. cōsulit. in. x. car. de offi. dele. facit ēt nā lz publicatis testib⁹ nō possit ampli⁹ pduci testes. c. pñtis. eē de testi. cū si. fallit tñ nisi publicatio nō sit rite & recte facta: q: si est inualida post talē publicationē inualidā poterūt pduci testes. glo. ē no. i cle. j. l v̄. rite. de testi. & facit dictū Bar. l. l. q̄ p salutē. ff. de iureiu. vbi dixit qd si di

ctū testis sit inualidū.lz pars didicerit testificata vel publicatū sit illud dictū testis tñ pōt adhuc probare ps.allegat d.l.quoties.ff.q satis.cog.et facit opti me.glos.not.in.c.ex tenore.in glos.j.in fi.de rescri.z glo.in.c.nō prestat.de rc. iur.in.vj.z glo.iij.in.c.cum nostris.de ɔcef.prebē.que dicūt q lz in scdis lite ris debeat fieri mētio de primis alias nō valeāt scde:tñ illud est verū si pme erāt valide.sec9 si erāt inualide z nulle: qd etiā pbat in.c.bone.de ɔfir.vti.vel inuti.z voluit Ioā.an.in.c.ex parte.de rescri.z do.Alex.in cōsil.suo.ccclxxxvj. incip.viso processu zc.in.ij.col.et dicit sing.Bal.post Ja.bu.in.d.l.quoties.§. qui satis.cog.z q si in aliqua causa fm formā statuti nō est pcedēdū nisi dato fideiussore q si curia accipit fideiusso rē nō idoneū q proinde impedit pcessus ac si nullū recepisset fideiussorē et fa ciunt dictum p Bart.in.l.j.§.vsus.ff.de

107 pcur.†Et facit etiā qd dixit Bald.in l.ij.C.de euic.vbi dixit q si cōtract9 est nullus et nō sortiat effectum nō debet p eo solui gabella stante statuto quod de quolibet ɔtractu soluat gabella:qd etiā voluit Bald.in.l.nō dubiū.C.de le gi.z in.l.j.C.de eunuchis.et Bal.in.l.si duo.§.sed qz nra.C.cōia de leg.z idē di xit Sinil.de cu.in.l.ab emptione.§.de pac.de quo etiā per Bal.in.l.si ɔstāte. C.de dona.ante nup.z p Ange.in auf. de nup.in.§.sed qz vero.in fi.de q mate ria dixi vltra omnes l repe.mea.l.fi.C. de pba.in illa.q.an testis dicēs falsuz debeat puniri qñ ei9 edictū est nullū z inualidū aliquo respectu vbi videas:z etiā in consi.meo.xxj.inci.impone do mine zc.in.j.car.que oia tene mēti ad propositū huius limitationis.L.n.ro.

108 in.d.suo cōsi.¶†Quero modo.x.vlte ri9 an fideiussor in causa appellatiōis teneatur de causa principali z econ uerso:an fideiussor dat9 in causa prin cipali teneat in causa appellatiōis:in quo circa primū reperio Jo.de imo.te nētē q fideiussor datus in causa appel lationis nō teneat de causa pncipali: z hoc ipse tenet in cōsil.suo.lxxxix.inci. in casu pmisso.mouetur enim ad hoc dicens q dictū dicentis restringit fm suā causam:vt habet in.l.si is qui ani mo.ff.de acqui.pos.z in.l.adigere.in.§. q̄uis.ff.de iur.patro.p quo etiā pote rat allegare illud qd actus agētiū non operat vltra eorū intētionē.l.nō ols.§. si cer.peta.l.obligationū substantia.§. de act.z oblig.habetur.l.l.absentis.C. si cer.peta.z faciūt optime dicta.§.l il la.q.vtrū fideiussor teneat ad augmen tū.in.ij.colū.in princi.Si enim diceremus q talis fideiussor in causa appel lationis teneretur pro causa principa li sequeret indistincte q ipse fideiussor teneret ad augmētū qd tacite venit.et ideo si lata esset snia pma in qua pars esset cōdēnata in certo pretio z in ex pēsis z victus appellaret et daret fide iussorē de iudicato soluendo si ipse vi ctus non prosequeretur appellationez sed trāsiret tempus z desertaretur ap pellatio z ipsa sententia transiret in rē iudicatā reperiretur ipse fideiussor il laqueatus z obligatus vltra eius men tē et intētionē ad soluendū principale debitū z ad expēsas cause principalis z cause appellationis:q esset cōtra su pradicta iura:ergo ideo bene z diligen ter essent ponderanda verba obliga tionis ipsius fideiussionis:qz possent esse cōcepta adeo large:z ample q cō prehenderent causam appellationis z causam principalem quo casu teneret ad vtrumqz ipse fideiussor:secus si ver ba solū adaptarent ad ipsam causam appellationis qz tūc nō tenet p causa principali:pro quo faciūt q dixi.§.in.d. q.an fideiussor teneat ad augmētū zc. vbi videas.¶Quo autē ad scdm an fi deiussor cause pricipalis teneat in cau sa appellationis:dicatis q nō:ita dixit glos.nota.in.l.cū apud.j.iudic.sol.alle gat bonū text.in.l.ij.in prin.z in.l.cuz querebatur.in.§.fi.eo.ti.z idē tenet gl. in auf.de his q ingre.ad appel.in prin. in vbi.in personā:que allegat rationez dicēs qd nō est mirū si nō tenetur quia prima satisdatio est finita finito primo iudicio.causa eñ appellationis est di uersa a prima:patet qz testes de nouo inducunt vt in.l.cos.§.si quis autez.C.

de app.z.C.de tēpo.app.l.ꝑ hāc.itē hāc partē etiā firmat Bart.in.d.l.cū apud.in.vi.col.ver.ij.casu.vbi etiā alleg.l.ij. C.de ꝓcura.z.§.si vero aliquis.insti.de satisda.idē ēt firmare videt ipse Bart. in.d.l.cū apud.in.j.col.vbi dicit ꝙ per mutationē in statu liberant fideiussores.alleg.l.ij.ff.eo.iud.sol.sz causa appellationis dicitur alia instantia a prima vt probat ex.l.fi.C.de testi.z in.d.l. per hāc.vbi per doc.z eādē sniam ꝙ fideiussor in causa principali nō teneat in causa appellatiōis.firmat Bar.in.l. grece.in prin.§.in hoc ti.vbi allegat gl. in.d.l.cū apud.idē firmat Ange.in.l.ij. §.in fideiussorē.ff.qui satis.cog.z ita te

109 neas in hac.q. ¶ †Quero.xi.de alia q.vez an fideiussor de sistēdo aliquē in iudicio sit liberatus ꝑ desertionē seu petitionē instantie:in quo dicas ꝙ sic: ita dicit Bar.in.l.grece.§.z post litē.j. eo.vbi pro hoc alle.gl.in.l.pe.C.eo.ti.z text.in.l.ij.j.iudicatū solui.z tex.in.l.si seru⁹.ff.de diuer.z tēpo prescrip.q̄ tex. parū facit.Idē etiā voluit Bar.in.l.cū apud.in fi.j.iud.sol.vbi alle.d.l.ij.idem firmauit Ang.in.l.ij.§.in fideiussorē.ff. qui satis.cog.vbi allegat gl.l.d.l.pe.C. eod.z dicit ꝙ idē voluit gl.in.§.sed hodie.insti.eo.de fideius.sed corrupte allegat:hāc etiā partē tenuit ipse Ange. in.l.sancim⁹.C.eo.de fideius.z.d.Alex. in.d.l.ij.§.in fideiussorē.ff.qui sa.cog.et Bald.in.d.l.sancimus.C.de fideiusso.

110 ¶ †Quero vlterius et.xij.si fideiussor ꝓmittat sistere titium in iudicio an sit liberatus si ipse titius postea mutat cōditionē vel efficiat de alio foro vtputa q2 tpe fideiussionis erat laicus postea est effectus clericus.in quo dicas ꝙ ipse fideiussor est liberatus cum sit fact⁹ de alio foro.ita dixit.d.Car.in cle.j.in ix.q.de censib⁹.vbi dicit ꝙ per alterationē status mutauit forū vt ammodo per iudicē secularez astringi nō possit. allegat.c.j.de cle.cōiuga.in.vj.z.c.tuā. de or.cog.c.lator.qui fi.sint legi.de sententia excom.c.si iudex.lib.vj.z.ff.z si ex noxa.causa agatur.l.ij.sed vltra predicta ꝑ hac parte mihi videtur optime facere in ar.text.in.l.1 fili⁹.ff.de tute.

z rationi.distra.la prima.vbi probatur ꝙ fideiussio qua pater ex forma legis tenetur ꝓ filio finit filio effecto sui iuris:z ibi Bal.not.illum tex.ad hoc.itē pro hac parte facit qđ voluit Ja.but.ꝑ illum tex.in.l.quisquis.C.de episcopis z cle.vbi dixit ꝙ licet ratione cōtract⁹ quis possit cōueniri in loco cōtractus: etiā si mutauit domiciliū:hoc tñ fallit nisi cū ipsa mutatione fori concurreret etiā mutatio stat⁹ ꝑsone vt q2 post contractū laic⁹ efficeret cleric⁹ q2 tūc corā iudice seculari ēt rōne ꝓcedētis cōtractus nō poterit ꝯueniri:idē tenet Bal. post Cy.in au.causa que fit cū monacho.C.de epi.z cle.z.d.An.z Jo.d imo. in.c.proposuisti.de foro cōpe.z Mod.in l.cū quedā puella.ff.de iurisdi.om.iu. facit etiā qđ voluit Bald.in addi.Spe. in ti.de accus.in pe.col.ver.sed quid si familiaris zc.vbi dicit ꝙ si bānitus est familiaris potestatis ꝓ quo ipse potestas tenebat tūc est liberat⁹ ipse potestas:z dicit ibi Bal.ꝙ cū familia delinquit z ptās non vult teneri faciat ante tps sindicat⁹ ponere talē delinquētem in bāno per aliquē aliū officialē ciuitatis z tūc ipe potestas erit liberat⁹:qđ ē

111 no.†Itē ꝑ hac pte facit:nā si laic⁹ cōmisit delictū ꝑ quo citat⁹ fuit a iudice seculari si postea efficiat cleric⁹ nō poterit puniri ab ipso iudice laico q̄ fecit ipsum citari nisi hoc faciat in fraudem fm Bart.in.l.j.j.de penis.Bald.et oēs in.l.cum quedam puella.ff.de iur.om. iu.Bar.in.l.hos accusare.§.hoc beneficio.j.de accu.Barto.in.l.adultera.§. si eo tempore.ff.de adul.Barto.z Bal. in.l.fina.ff.si ex noxa.causa agatur.de quo etiam per Barto.Bald.et Ange. in.l.si quis postea.ff.de iudic.per Bal. in.l.officiales.C.de episcopis z cle.per Bald.in au.causa que fit cum monacho.eo.titu.z in.l.si quis decurio.C.de fal.z in.l.idem vulpia.ff.de excu.tu.ꝑ Bald. Ange.z Pau.de cast.in.l.nemo potest.ff.de leg.j.per Bal in.l.si crimē. C.de or.cog.z in.l.j.C.an seruus ex suo facto.per Bal.in.c.at si clerici.l.v.col. de iudi.z in.c.cum nō ab homine.cod. ti.ꝑ Bal.in.c.cū accessissent.in fi.z de cō

fi.alias de pba.per Bal.in.c.q: verisi mile.de presum.in fin.per Abba.in.c. proposuisti.l.ij.z.iij.colū.de fo.cōpe.p Bal.in.c.ecclesia.s.Marie.de cōsti.z in addi.Spec.in tit.de reo.ver.quid si lit. pēdē.z per Jo.an.z Pet.de anch.in re gula ea q.iii.xij.q.de regu.iur.in.vj.p Jo.an.in.c.j.de oblig.ad ratioci.p Cy. in.d.aut.causa q fit cum monacho.per Old.qui no.loquit i hac.q.z asserit ita fuisse iudicatū in cōsi.suo.iiij.incip.qd laic⁹ zc.per Bal.in.l.affinitatis.in fin. C.cōia.de successio.per Ang.de aret.in tract.malefic.in ver. comparent dicti inquisiti et in termino defensionis.in ij.car.in ver.qd aūt si opponit.z p Pe. de anchara.in sua disputatione.incip. laicus quidā.et.d.Car.in.c.perpendi mus.de sentētia excō.z Moder.in.l.nō solum.§.fi.ff.de excusa.tut.per Bal.in l.si crimen.C.de ordi.cog.per Albe.de ro.in.j.parte statuto.in.q.xlj.per Dñis cū de.s.Gemi.in.c.j.§.fi.l fi.de cle.cōiu ga.in.vj.vbi alle.dños de rota.et per Nicol.de neapol.in.l.idem vulpia.§. sunt z alij.ff.de excu.tut.z per do.Bar tho.cepo.in.consi.xj.incipiē.casus ta lis est zc.in.iiij.col.Itē p hac parte q fideiussor sit liberat⁹ a fideiussione de iudicio sistē quando ille quē promisit si stere mutauit statum seu forum facit.

112 †Nā licet regulariter domicilium lo ci originis mutari nō possit.vt.l.assum ptio.in prin.et ibi Bar.j.ad municipa. l.origine.z ibi Bar.C.de municipib⁹ z originarijs.lib.x.z habet in.c.iij.de tē po.or.in.vj.tamē hoc fallit in muliere nupta que perdit domicilium originis propter matrimoniū efficitur de domi cilio viri propter virtutē ipsius matri monij et sic per mutationē status.ita post glos.concludit Bart.Bal.z cōiter doct.in.l.cū quedā puella.ff.de iurisdi. om.iudi.z Bart.in.l.fi.§.idez rescripse runt.j.ad munici.z Bar.in cōsi.suo in cipi.in christi noie amen in.q.vertēte. in.iij.colum.z Bald.in rub.ff.sol.mat. et Bald.et Salic.in.l.ij.C.de iuris.om. iud.et Abb.in.d.c.proposuisti.de foro

113 compe.†pro quo facit dictum Bart.in l.quoties.C.de priuile.scholarium.lib. xij.vbi singu.dixit.q priuilegium con cessum mihi z omnibus meis descen dentibus masculis z feminis nō com prehēdit feminas nuptas:qd dictum refert z sequit Lud.ro.in.d.l.cū quedā puella.z idem posset dici in vidua fm Barto.in.d.§.idem rescripserūt.et An ge.z Pau.de castr.in.d.l.cum quedam puella.Bartol.in.l.fina.C.de verbo.si gni.et Bald.in.l.cum te.C.de nupt. et Bal.in.l.voluntas.C.de fideius.vidua eī dicitur manere in primo matrimo nio.l.oēs.C.de bo.mat.q tū non affir mo in vidua propter dictū Barto.in.d. l.quoties.vbi cōcludit q licet tale pri uilegium non comprehendat feminas nuptas tñ cōprehēdet viduas.sed pos ses respondere ex dictis Bal.quem vi de in.d.l.voluntas.iō in hoc me remit to ad dicta per.d.Aler.in.d.l.cū quedā puella.Et ex istis posset inferri a simi li z paritate rationis:q si quis fideius sit de iudicio sisti p aliqua muliere so luta fit liberat⁹ si illa mutat statum in grediēdo religionez vel cōtrahēdo ma trimonium cum non supposito iurisdi tioni illius iudicis corā quo fideiussit. Mutatio eī stat⁹ operat q plura:ptz nā pagan⁹ q deliquit existēs pagan⁹ z iā accusat⁹ de crimine si efficiat miles nō poterit de tali crimine agi sub pri mo iudice sed debebit agi corā scdo iu dice ipsius militis:vt habet in.l.q cum vno.in.§.reus.ff.de re mili.et in.l.hos accusare.in princi.z in.§.j.de accus.idē

114 †videm⁹ in priuilegio superueniente q: tale priuilegiū superueniēs eximit quez a priori onere qd incūbebat vt.ff. de excu.tu.l.spadonē.§.finautē qs.z.l. iure peritos.in prin.idē videmus in di gnitate supueniente nā talis dignitas supueniēs soluit vinculū obligationis precedētis etiā volūtarie ɔtracte vt.ff. de operis lib.l.literdū.facit etiā p hac parte qd habet in toto ti.C.de his q ad eccle.cōfugiūt.z extra de immunitate ecclīarū:z in aut.de mādatis pncipū. §.sed neqz.z.§.neqz aūt.ff homicidiis. in quib⁹ iurib⁹ habet qd laic⁹ existens extra ecclesiā in loco pfano cōfugiēs ad ecclesiā habet immunitatem vt nō

hz possit ex ipsa ecclia abstrahi:etiã p cri mine vel delicto ab eo cõmisso.†Item pro istis etiã facit nã sacerdotiũ superueniẽs tollit mun⁹ publicũ iã iniũctũ: vt.ff.de vaca.mu.l.ptor.circa princ.ibi vel si q̃ sacerdotium nati sunt similiter sacerdotiũ soluit cõpromissum tanq̃ factũ vt.ß.de arbi.l.non distinguemus.§.sacerdotio.ex quibus omnib⁹ cõcludo qd fideiussor laici promittẽs cũ sistere in iudicio liberaẽ a tali fideiussione si ille reus pro quo fideiussit effectus sit clericus:ꝛ istud operaẽ mutatio fori et ordo clericalis ꝛc.circa quẽ ordinẽ clericalẽ teneas mẽti aliqua notabilia et multũ singularia licet aliquantulũ extra propriã materiã principaliter sed accessorie.(De ordine clericat⁹ vide gl.no.in.c.admonere.xxxiij.q.ij.in ver
116 bo monasterium.)†Et primo qd licet filius in potestate si committat vnã de sexdecim causis contentis in.§.aliud quoq capitulũ.in auẽ.vt cũ.de ap.cog. et p glos.in.c.quintauallis.de iureiur. possit exheredari a patre:attñ si talis filius postq̃ cõmisit causam ingratitudinis effectus sit clericus non poterit exheredari a patre:iste est text.multũ not.in.c.nõ liceat.xix.q.vlti.ꝛ ibi doct. idẽ dixit glos.in.l.fi.in ver.quasi ingratũ.C.de epi.ꝛ cleri.idẽ probat text.ꝛ gl. ibi clari⁹ in auẽ.de monachis.in prin. de quo etiã vide Bald.in.l.deo nobis. in.iiij.colũ.in fi.C.de epi.ꝛ cle.ꝛ idẽ dicas in filio iudei veniẽte ad fidẽ christi qꝛ non poterit postea exheredari a patre licet ante cõmiserit aliquã causam ingratitudinis fm.d. Feli.in.c.iudei.
117 el.ij.post princip.de iudeis.†Itẽ fi.fa. nõ põt esse in iudicio sine consensu patris.l.cũ nõ solũ.§.necessitatẽ.C.de bo. que lib.tñ istud fallit in filio clerico in causis beneficialib⁹ vel ecclesiasticis. vt habeẽ in.c.fi.in fi.de iudi.in.vj.ꝛ voluit Bald.in.d.§.necessitatẽ.ꝛ Spec.in tit.de actore.in.§.j.in.vij.car.in.ij.colũ. vers.sed cũ clericorũ bona ꝛc.ꝛ Bart.in l.si infanti.in.iij.col.vers.ꝛ ideo aduerte.C.de iur.delib.Itẽ scias qd stãte statuto q quicũq declinauerit iurisdi.potestatis possit impune offendi non hz locũ in clerico declinãte dictã iurisdictionẽ.ita dixit Bart.in.l.si quis sub conditione.in fi.ff.de condi.insti.qd dictũ refert ꝛ sequiẽ.d.Alexã.in cõsi.suo.liij. incip.queritur ꝛc.in penpe.colũ.in.v.
118 vol.†Itẽ pro predictis facit nã stante statuto q hoies ville teneãtur capere malefactores nõ intelligiẽ de clericis malefactorib⁹.ita dixit Bal.in.c.cũ nõ ab hoie.in vlti.col.extra de iudi.qd refert ꝛ sequiẽ.d.Feli.l.c.ecclesia sancte Marie.in.xlvj.colũ.versi.adde etiã hic extra de constitu.itẽ adduci põt not.doctrina Jo.cald.in disputatione sua in ci.statuto ciuitatis caueẽ q si ab actore ꝛc.in solutione vltimi dubij vbi cõcludit q si statutũ dicit q solutio debiti nõ possit probari per testes sed solũ p instrumẽtũ qd hoc statutũ nõ habebit locũ in laico effecto clerico post editũ.d.statutũ.idẽ tenet Pe.de anc.in repe.c.ca q̃.in fi.de reg.iur.in.vj.ꝛ Jo.de Jmo.in.c.ecclesia.s.Marie.de cõsti.idẽ firmat.d.Alex.in cõsi.suo.ccx.incip.visa facti narratione ꝛc.in.ij.col.in fin.in ij.vol.de quo dixi in repe.mea rubrice. C.de proba.in.x.col.in ver.quinto limitat ꝛc.ꝛ in singu.meo.xxix.incip.statuta ꝛc.ꝛ facit qd voluit Abb.in.c.qd clericis.de fo.cõpe.et in repe.c.eccle.sctẽ Marie.circa vlti.car.de cõstit.vbi dixit statutum disponit qd si emptor non apphenderit possessionẽ infra annum rei empte qd cõtract⁹ presumaẽ simulat⁹ qd tale statutũ nõ habebit locũ in clerico.qd dictũ refert ꝛ sequiẽ.d.Alex.in
119 d.suo.cõsi.ccx.in.iij.col.†Itẽ ad predicta etiam optime facit no.verbũ.Bal. in.c.cũ venissent.extra de eo q̃ mitti.in pos.rei ser.causa.circa.iij.col.vbi dixit qd statutũ arctãs litigantes ad cõpromittẽdũ nõ ligat clericos etiã solũmodo in minoribus cõstitutos:qd dictum refert ꝛ sequiẽ.d.Alex.in.d.cõsi.ccx.in pe.colũ.vbi subdit pro hoc dicto facit c.ij.cũ ibi nota.per doc.de fo.compe.et dicit qd hoc etiã voluit Bald.in consi. suo incip. venantius ꝛc.et dicit quod ad hoc etiã facit tex.quẽibi ponderat do.An.in.c.tua nuper.de decimis.sed ego vltra do.Alexã.dico q hoc voluit

in terminis ipse Bal.in cõsi.suo.clxxi.
incip.nunqd clericus 7c.in.ii.volu.vbi
videas.7 idẽ etiã aperti⁹ tenuit Bald.
in consi.suo.vij.incip.dictat statutum.
7 idem firmat Domi.Pet.de Peru.fra
ter Bal.in sua subscrip.quam fecit ad
dictum consi.Bald.cvij.in.vj.volumi.
120 ¶ †Et facit singu.vbũ post.quẽ alij
sequunt ibi in.c.iudeorũ.de eta.7 quas
li.vbi dixit ꝙ licet pater possit vendere
filiũ propter necessitatẽ famis:vt.l.ij.C.
de patribus q̃ fi.distra.7 habetur in.c.
presbyteros.in glos.de conse.dist.v.7 p
gl.7 doc.in.c.iij.de fur.tñ istud non ha
bet locum in filio presbytero:qꝛ pater
nõ poterit eũ vẽdere propter necessita
tẽ famis:qđ dictũ refert 7 sequit Jo.de
ana.in.d.c.iij.de fur.in.ij.colũ.in versi.
tu adde 7c.de quo dixi in sing.meo.cj.
incip.pater põt 7c.Itẽ predictis adde
ꝙ licet filij ex crimine lese maiestatis
cõmisso p patrẽ puniant 7 patiant pe
nam:qꝛ priuant oĩbus bonis paternis
tam ex testamẽto q̃ ab intestato 7 ppe
tuo sunt infames/7 ab oĩb⁹ honoribus
7 officiis sunt exclusi/7 supplicãtes pro
eis principi efficiuntur infames:vt ha
betur in.l.quisquis.C.ad.l.iul.maie.tñ
ista nõ habẽt locũ in filio clerico:ita di
xit gl.valde no.in.c.satis puerorum.lvj.
dist.quã gl.refert 7 sequit.d.Alexã.d.l.
quisquis.in apost.ad Bar.p qua gl.fa
cit qđ voluit Ang.de are.in trac.male.
in ver.7 ei⁹ bona publicam⁹.in ver.qđ
si fi.fa.dãnat.in fin.vbi dicit ꝙ sit pater
in crimine lese maie.esset condẽnatus
nõ intelligit publicatũ beneficiũ eccle
siasticum filij vel sua prebẽda:sed imo
ipsi filio reseruandũ est:vt not.glos.fm
eũ in cle.pastoralis.de re iudi.7 Jo.de
Imo.in.l.cũ fili⁹.ff.de verb.ob.7 faciũt
dicta p.d.Augu.ari.in addit.ad Ang.
aret.in tracta.malefi.in verbo che hai
tradita la toa patria.in.ij.carta.in pe.
121 addit.†facit optime pro istis sing.ver
bum Archi.in.c.si quis.vj.q.j.vbi dixit
ꝙ.d.l.quisquis.C.ad.l.iul.maie.nõ com
prehendit filios clericos/qđ est valde
notandũ ad limitationẽ.d.l.quisquis.
facit etiam:nam filius in potestate pa
tris constitutus nõ potest scribere testa
mentum(licet sit notarius)in quo pa
ter sit institutus heres:vt est text.in.l.
de eo.ff.de fal.et in.l.diuus.in princ.et
in.l.si pater.eo.titu.istud tñ fallit in fi
lio presbytero:qꝛ si notarius põt confi
cere testamentũ in quo pater sit insti
tutus heres:ita singu.dixit Barto.per
optimas rationes in cõsi.suo.lxj.incip.
122 si.fa.presbyter.†Et subdit ipse ibi cir
ca fi.d.consilij:ꝙ licet quicquid acqui
rit filius ex causa aduentitia quo ad
vsumfructũ acquiratur patri:vt habe
tur per oẽs.in.l.cũ oportet.C.de bo.q̃ li
be.et in.l.placet.ff.de acqui.heredi.tñ
hoc nõ habet locum in filio presbyte
ro:qꝛ quicqđ acquirit talis fili⁹ presby
ter acquirit sibi pleno iure:etiã si sibi
querat ex causa aduẽtitia cõtẽplatiõe
sui 7 nõ contẽplatiõe ecclesie vel sacer
dotalis officij:ita tenet Bar.in.d.cõsi.
lxj.7 dicit ꝙ hoc tenet Cy.in auth.p̃sby
teros.C.de epi.7 cle.7 Inn.7 Hostiẽ.in
123 c.quia nos.extra de testa.†Addo etiã
predictis sing.verbũ Guil.de cu.in.l.i.
C.de sa.sanc.ec.quẽ ibi refert 7 sequit
Bald.vbi singu.dixit ꝙ per ingressum
religionis filius spurius efficit legiti
mus:qđ dictũ etiã refert 7 sequit Lu.
ro.in repe.auth.similiter.in.vij.priuile
gio.C.ad.l.fal.7.d.Fel.in.c.testimoniũ.
in.xj.col.in fi.extra de testi.7 in.c.ex tue.
☞ de simo.in.j.col.circa me.(Et do.An
to.rosel.in tracta.suo legitimatiõis.in
vlti.col.in fi.7 Bertha.in reper.in ver
bo bastardus.in penul.col.in.iiij.ver.7
ver.legitimatio a quib⁹.in.j.col.ad fi.
idẽ dixit Barba.in.c.in p̃ñtia.in.xxix.
124 colũ.de proba.†Nec etiã omitto qđ
voluit Jo.de Imo.in.c.cũ.R.de offic.
deleg.vbi dixit ꝙ lz frater nõ possit esse
testis pro fratre:vt in.l.parẽtes.cũ si.
C.de testi.tñ istud fallit in fratre reli
gioso:nã talis frater religiosus admit
titur ad testificandũ p fratre:qđ dictũ
refert 7 sequit Barb.in.d.c.cũ.R.cano
125 nicus.in.v.col.7c.†Addo etiã ꝙ ordi
natus ad clericatũ nõ est vlteri⁹ infa
mis si antea erat infamis:qꝛ talis ordi
natio tollit infamiã fm Inno.et alios
in.c.cũ te.de re iud.quos refert 7 sequtur
ibi.d.Feli.in.v.col.referẽs etiam alios

hoc tenētes:de quo ibi per eū:z vide q̄ dixi in.c.cōsensus.in vlt.glos.in fin.extra de reb.eccl.non alie.Et adde ēt hic dicta p.d.Jaso.in.l.filie 13.in.ij.colū.C.de colla.vbi dixit q̄ si pater emit filio studēdi libros z sibi tradidit nisi sit factus doctor ante mortē patris tenet illos cōferre fratrib⁹ post mortē patris qd̄ dicit secus esse in filio clerico studēte etiā si solū h̄z primā tōsurā qz nō tenebit illos ɔferre cū fratrib⁹ post mortē patris:allegat hoc voluisse Albe.in l.si donatione.in vlt.col.C.de col.z alia plura z plura ad hoc allegat de quib⁹

126 ibi per eū.¶†Itē in hac materia nō omittendū puto qd̄ sing.admodū dixit Abb.antiqu⁹ in.c.gravis.extra de deposito.quez ibi seqt̄ Pau.de leaza.vbi dixit qd̄ iura dicētia z volentia qd̄ vbi precedūt legitima indicia cōtra aliquē potest talis servatis servādis poni ad torturā vt habet in toto titu.ff.et.C.de q̄stio.nō tñ habet locū ɔtra clericos:qz si ipse clericus q̄ h̄z indicia cōtra se nō sit al's infamis nō poterit ꝑtextu quorūcunq̧ indicioꝝ poni ad torturam:qd̄ ꝑfecto est sing.verbū:qd̄ dictū refert et sequit̄ Jo.de ana.in.c.j.circa.v.col.de cleri.pcuf.z.d.Abb.in.c.cū in cōtēplatione.extra de regu.iur.z do.Feli.in.c.veniēs.in.ij.colū.extra de testi.de quo ego dixi in singu.meo.lv.incip.adversus ad vnum zc.(De ordine clericatus vide glo.no.in.c.admonere.xxxiij.q.ij.in verbo monasteriuz.) ¶Adduci pōt etiā ad predicta:nā ordo clericalis sacerdotalis vel religionis vltra predicta operatur maximū effectū:nā tollit: mutat seu removet voluntatē testatoris defuncti et alterat seu impropriat

127 verba testamēti qd̄ apparet:†nā si testator dicit lego mille sempronio si duxerit vxorē vel si contraxerit matrimoniū cū aliqua z ducētū si religionez intraverit vel habitū clericalē assumpserit z ipse sempronius ingrediat monasteriū vel assumat habitū clericalez tñ debet habere mille ac si ɔtraxisset matrimoniū:et idē est eadē ratiōe si leget mulieri eodē mō.Ita sing.dixit Jo.an.in addi.Spec.sub rub.de statu mona.

et do.An.z alij in.c.in p̄ntiā.de pba.in xx.col.Bart.in.l.ij.ff.de his q̄ pene nomine.Ro.in.l.stipulatio hoc modo.in vij.col.ver.vlti.ad idē.ff.de ver.ob.z.d.Ab.in repe.c.ecclesia.s.Marie.in.xxxj.colū.de cōsti.z Albe.de rosa.in.j.parte statu.q.cv.z qōne sequēti.z Bald.in.d.c.in p̄ntia.in.vj.col.ver.sed qd̄ si testator.z Matthe.in no.suo.iij.inci.no.qd̄ si testator zc.idem tenet.d.Alex.in cōsi.suo.cxxj.inci.viso themate suprascripto zc.an.iij.colū.in.ij.vol.z in cōsi.suo cclviij.incip.super cōtētis in dicto themate.in.iij.colū.idē firmat Felin.post d.Fran.de are.in.d.c.in p̄sentia.in.xix.col.versi.z ex istis remanet zc.z ista est cōis opi.lz Bal.fuerit sibi cōtrarius et tenuerit cōtrariū in.l.deo nobis.C.de epi.z cle.z in auf.nisi rogati.C.ad trebel.z Joā.de imo.in.l.lucius titius.ff.de heredi.instit.Pro qua cōi opi.facit optime qd̄ voluit Pet.de anch.in cōsi.suo.cclxxiij.incip.p̄o z cōtra. Et faciūt dicta p Archi.in.c.si qua mulier.xxiiij.q.iij.vbi dicit qd̄ si ille qui est rogat⁹ restituere si ille cui debet fieri restitutio non intraverit monasteriū tñ admittit restitutio licet ille ingressus fuerit monasteriū:z ita dixit tenere Goffre in.d.

128 c.in p̄ntia.†Et facit qd̄ voluit Bar.in auf.res que.in.ij.colum.ver.quero an p filia zc.C.communia delega.vbi dixit qd̄ sicut pater potest alienare bona que subiacent restitutioni p cōstituenda dote filie maritande:ita pōt alienare talia bona p ingressu filie in mona-

129 sterium qd̄ est notandū.¶†Itē vltra predicta p isto ordine clericali:et eius dignitate adduco.c.solite.de maio. et obe.vbi habet qd̄ dignior est ois sacerdos quolibet principe. Et dixit text.in c.qs dubitet.xcvj.distin.qd̄ sacerdotes sunt reges:z principes:patres et magistri olm fideliū.Et dixit text.in.c.cū ex iniuncto.de hereti.qd̄ sunt dij.Et dixit gl.in.c.deniq̧.iiij.di.qd̄ q̄libet clericus marie in sacris cōstitut⁹ est i dignitate z est dignior laico.vt in.c.cū ad verbū.xcvj.di.Et dixit Bart.in cōsi.suo incip.q̄rit si aliqua possessio.qd̄ clericalis dignitas est maior quacūq̧ dignitate lai

130 cali. ¶ † Quinimo dico vnū qđ est foe
tiꝰ:vcʒ ꝙ ordo clericalis est tāte digni
tatis ꝛ potētie qđ non solū priuilegiat
in pluribꝰ ipsum clericū:vt vidimꝰ sed
etiam priuilegiat laicū concurrentē cū
ipso clerico.ideo dixit sing.Inno.in.c.
ad audientiā.de prescrip.licet prescri
ptio currat ꝯ priuatū spacio.x.vel.xx.
annoꝝ tñ si priuatꝰ habet cōmune ius
cū clerico vel ecclesia immabit:vt cōtra
eū nō currat nisi prescriptio centū an
no.ꝛ idē videt tenere Abb.in.c.j.de pre
scri.ꝛ ita tenet do.Alex.cos referēs in
consi.suo.cccclxix.fm or.meū qđ incip.
viso pūcto ꝛc.in.v.col.post me.de quo
dixi in repe.nica.l.fin.C.de proba.in.v.
131 car. † Et adde etiā hic Bart.in.l.preci
pimꝰ.in.§.eodē obseruādo.de app.vbi
dixit qđ si clericꝰ ꝛ laicꝰ sint simul obli
gati alicui qđ debebūt ambo conueniri
corā iudice ecclesiastico.pro quibꝰ etiā
facit qđ voluit Bart.in.l.fi.in.iij.colū.
ver.ſʒ circa hoc.ff.de colle.illicitis.vbi
dixit ꝙ si in aliquo collegio sunt clerici
ꝛ laici qđ rector talis collegij nō pote
rit esse laicꝰ:sed debebit esse clericꝰ:et
idē dicit Bar.in rectore scholarium in
aut.habita.in.viij.colū.C.ne fi.p pa.in
ꝟ.scđo quero ꝛc.et in.§.hec aūt tria.in
ij.col.ver.scđo querit.in proemio dige
storum.Itē dixit sing.do.Car.in.c.ioā
nes.de testa.qđ si clericꝰ:ꝛ laicus sunt
executores testamēti iudex eoꝝ erit iu
132 dex ecclesiasticꝰ. † Itē adde hic Bart.
in.l.j.§.si quis in appellatione.in.iij.co
lum.ver.quero pone.ff.de appel.vbi di
xit ꝙ si iudex laicus ꝛ iudex ecclesiasti
cus simul iudicarūt qđ dʒ appellari ad
superiorē iudicē ecclesiasticū:ꝛ non ad
secularem.ꝛ idem dixit Lud.ro.in con
silio.cclxv.incip.in casu pposito ꝛc.Fa
cit etiā qđ dixit Bart.in.l.solent.in pe.
colū.ff.de ali.lega.ꝛ ciba.lega.vbi dixit
ꝙ si duo sunt facti heredes vnꝰ clericꝰ:
ꝛ alter laicꝰ:qui in aliqua diuisione fiē
da se discordēt ꝙ debebūt adire iudicē
ecclesiasticū:pro quibꝰ etiā faciūt opti
me dicta p Pe.de anc.i regula ea que.
de reg.iur.in.vj.in.j.parte pnc qōnis
principalis:ꝛ vide olno ꝛ non omittas
do.Fel.in.c.placuit.in.iij.ꝛ.iiij.colum.
de pscrip.ꝛ olno.d.Feli.in.c.eccl'ia scte
Marie.in.xlij.col.circa me.de ꝯsti.ꝛ in
suo trac.qñ lrē aplice nocear patronis
eccliaꝝ.in.vj.co.vide tn Gādi.in trac.
suo malefi.sub rubri.de aliquibꝰ qōni
bus varijs in maleficijs.in vlt.ver.vbi
ponit vnum casum in quo eccl'ia est de
terioris ꝯditiōis ꝙ laicꝰ:et in materia
vide.d.Feli.in rub.de appel.in pe.col.
in pn.tene mēti pdicta:qꝛ sunt memo
ratu digna:ꝛ si extra materiā principa
lē huiꝰ rub.sint:attñ incidēter mihi vi
sum fuit hec adducere p quodā schola
stico documēto.alia sunt priuilegia pe
ne innumera infinita cōpetētia clericis et
religiosis q̇ omitto cū hic non sit locus
accōmodatꝰ:ſʒ adduxi ista tāꝙ dignio
133 ra. ¶ † Quero.xiij.vlteriꝰ an fideiussio
de iudicio sisti facta coram vno iudice
trāseat ad successorē.in quo rñdeo di
stinguēdo hoc mō:vcʒ aut dicta satis
datio pstita fuit dicto iudici:vtputa vi
cario potestatis non tanꝙ vicario:sed
tanꝙ delegato superioris:ꝛ tunc fide
iussio talis nō obligat fideiussorē coraʒ
successore.casus est in.l.iij.in princi.ff.
iudi.sol.ꝛ in.l.non a iudice.§.j.ff.de iu
dic.ꝛ facit.l.si vnꝰ.§.ante oia.ff.de pac.
Aut talis fideiussio prestita fuit ipsi vi
cario nō vt delegato:sed tanꝙ vicario:
ꝛ tūc an in ipsa satisdatiōe fuit apposi
tum nomē ppriū iudicis seu vicarij
recipientis dictā satisdationē:et tūc ta
lis satisdatio nō obligat apud aliū iu
dicē successorē nisi adiectū sit vel q̇ in
locū dicti iudicis successeru:casus est
in.l.cū apud.ff.iudi.sol. Aut nō ē adie
ctum ppriū nomē ipsius vicarij:sed so
lū nomē officij:et tunc talis satisdatio
obligat apud successorēʒ qm idē tribu
nal:idēqʒ iudiciū esse cēset.l.propone
bat.ff.de iudi.ita dixit Lu.ro.in consil.
suo.ccx.incip.circa primum ꝛc.allegat
hoc voluisse Spec.in tit.de iudi.deleg.
§.excipitur.ꝟ.sed qđ si plures.et Bart.
eū referēdo in.d.l.cū apud.Aut in ipsa
satisdatione vtrūqʒ nomē tā propriū ꝙ
officij est expressuʒ:ꝛ tunc dʒ inspici qđ
nomen precedat:ꝛ qđ prius sit expres
sum.allegat.ff.de stipu.seruoꝝ.l.cōis
seruus.ꝛ no.p Bar.l.j.more maioꝝ.

& in.l.2 ql.ff.de iurisd.om.iu.ita residet
Lu.ro.in.d.q̃s.suo.ccx.de qua materia
etiã vide Bal.in.l.fi.in pe.col.C.de he=
re.insti.& vide Ang.no.loquẽtẽ in aut.
vt nulli iudi.§.& hoc.Bal.in.c.j.in pe.
col.iu ti.de inuestit.in maritã facta.et
Bal.in.c.j.§.j.in.iij.col.de his qui feu.
da.pos.Bar.in.l.q̃ liberis.§.hec verba.
ff.de vulg.& pup.Bal.late in.l.fi.§.j.C.
cõia de leg.cano.in.c.qm̃ Abb.de offi.
leg.Inno.in.c.vno de leg.de offi.dele.
134 ¶ †Quid autẽ in mãdato facto sub
noie dignitatis an finiatur morte vel
transeat ad successorẽ:dicas qd̃ transit
ad successorẽ.casus est in.c.si gratiose.
de rescrip.in.vj.& hoc firmat Bal.Sal.
& Raph.i.l.more.ff.de iur.om.iu.& doc.
in.d.c.si gratiose.& in.d.c.qm̃ Abb.& in
c.licet vndiq3.co.ti.& Ang.in.d.aut.vt
nulli iudi.§.& hoc.& vide glos.in cle.fi.
de procu.Joan.de imo.in.c.ij.de testa.
in.vj.Bal.in aut.si tñ.C.de tẽp.appel.
Oldra.in cõsil.suo vlti.incip.factũ sup
135 quo &c. ¶ †Quid autẽ in cõpromisso
an finiat morte arbitri:dicas q̃ si fuit
cõpromissum in aliquem sub ppriõ no
mine q̃ finit morte:secus si fuit cõpro=
missum sub noie dignitatis fm Bald.
in.l.fina.§.sed & si quis.in.j.col.C.cõia
de lega.de quo etiã p doc.in locis pal=
135 lega. ¶ †Quero modo.xiiij.vlterius
an fideiussor de iudicio sisti vel de ali=
quo presentãdo possit opponere et di=
cere se nõ teneri ad presentãdũ illũ:eo
q2 ille erat male captus & debebat rela=
xari omnino a carceribus:in quo primo
mihi videt̃ dicẽdũ qd̃ sic per illã regu=
lã q̃ oẽs exceptiones cõpetẽtes princi
pali cõpetunt etiam fideiussori:vt in.l.
oẽs.cũ simi.ff.de excep.s3 ista exceptio
qd̃ reus sit male captus:& ideo debeat re
laxari a carceribus cõpetit ipsi reo:ergo
debet cõpetere fideiussioni.Et p hac
parte optime facit tex.& ibi doct.in.l.si
eũ.in princ.ff.si quis cautio.vbi habet̃
q̃ ille qui promittit aliquẽ sistere in iu
dicio si videt se nõ posse illũ sistere:vt
q2 ille aufugit tũc põt excusari si cõpa=
reat ad defendẽdũ eũ in causa in qua
pmiserat eũ sistere.ad idem est text.et
melior in.l.sancimus.in.§.sed si quidẽ
post statutũ.C.eo.de fideius.& hãc par=
tẽ firmat do.Alexã.in.d.l.si eũ.in prin.
& sic per ista videtur dicendum in casu
nostro q̃ possit opponere et dicere illũ
pro quo pmisit esse male captũ:& ideo
nõ tenere eum presentare nec sistere.
Sed contra predicta fortiter facit tex.
in.l.nec eximendi.in.§.itẽ si quis.ff.ne
quis eum qui in ius voc.est vi eximat:
vbi est text.qd̃ eximens aliquẽ rite ca=
ptũ cadit in penã illius edicti etiã si il=
le nõ esset debitor:per quẽ tex.dicit ibi
137 singu.Ang.q̃ †eximens aliquem non
auditur si velit probare qd̃ ille nõ erat
creditor qui fecit eum capi.quã3 doct.
Angc.sequitur ibi do.Alex.& do.Bar=
to.cep.in consi.suo.xiiij.incipit̃.pro de=
claratione.in.iiij.col.Quid ergo dicen
dum.Ego in hoc passu tenerẽ primam
opi.qd̃ ille qui promisit aliquem sistere
in iudicio possit eũ defendere dicendo
eũ nõ esse debitorem:et non cadere in
penã qñ.s.sine dolo vel culpa fideiusso
ris ille abesset vel per absentiam vel p
mortẽ vel aliter:& sic procedãt iura pri
mo allegata.Secus aũt si culpa vel do=
lo ipsius fideiussoris ipse reus nõ pos=
set sisti.Ita sentit expresse glos.in.d.l.
sancimus.in verbo nõ possit.C.de fide=
iusso.Et idẽ dicas nisi tempore fideius
sionis ipse fideiussor pmisisset aliqua
exceptione nõ obstãte p̃sentare ipsum
reũ:q2 tũc nõ põt cõparere volẽs ostẽde
re ipm esse male captũ.Ita dixit tex.in
d.l.sancimus.Nec habẽt obstare iura al
legata in cõtrariũ:q2 illa loquunt̃ non
in fideiussore:sed eximẽte in quibus.lõ=
ga est differẽtia:nã ipse eximens delin
quit:& incidit in penã eximẽdo.iõ me=
rito pp̃ter eius delictũ priuat̃ hac exce=
ptione & commodo:vt nõ possit dicere
exẽptũ fore male captũ vel nõ esse de=
bitorẽ.Secus aũt est in ipso fideiussore
q̇ nullũ cõmisit delictũ:& ideo põt op=
ponere dictã exceptionẽ:& ista mihi vi
det̃ vera decisio ad hãc questionẽ:& ve
ra solutio ad dicta cõtraria:attñ cogita.
An aũt fideiussor possit opponere de
nullitate processus:vide Jaso.in.l.ij.in
138 §.j.l.j.col.ff.q̇ satis.cog. ¶ †Vltra pre=
dicta q̃ro.xv.si fideius.promisit aliquẽ

exhibere an semel exhibēdo sit libera tus:in quo dicas q aut talis fideiussor pmi:sit simpliciter illū exhibere:et tūc sine semel exhibēdo videt liberat9 fm gl.no.quā ibi ad hoc pōderat Benedictus de plūbi.in.l.duob9.§.si ei.in ver. si exhibuerit.ff.de iureiur.quā glos.ad hoc refert.d.Alex.in.l.ij.§.in fideiusso rē.in.ij.col.ff.q satis.cog.z l.l.grece.§. z post.§.in hoc ti.p qua glo.dicit bene facere qd no.Bar.in.l.dotis.ff.de iure do.z in.l.cū q calēdis.ff.de ver.ob.zin l.boues.§.hoc sermone.ff.de vb.sig.z not.p Bal.l.l.j.ff.ad.l.iul.maie.p qb9 etiā faciūt dicta p me.s.i materia infinitatis euitāde:qd etiā forti9 procedit in fideiussore pmittēte presentare aliquē absentē p quo pmittit:qz liberat p vnicā presentationē fm do.Alex.in d.l.grece.vbi dicit q ita debet intelligi tex.ibi z titulus.ff.si qs in ius voc.non ie.z dicit q ita declarat Bart.dictū ti. si qs in ius voc.nō ie.in.l.j.in pri.eo.ti. si quis in ius voc.nō ie.z qd hoc volūt doc.in.l.ij.§.fi.ff.q satisd.cog.alle.etiā dicta p Lu.ro.in rub.C.de carbo.edic. in.ii.car.aut fideiussor non pmisit presentare reū simpliciter:sed pmisit illū presentare toties quoties fuerit requisit9:z tūc videret q p binā psentationē esset liberatus ipe fideiussor/z hoc vt infinitas euitet iuxta.l.fideicōmissa.§.si qs.r.ff.de leg.iij.ita dixit Ange. in.l.si finita.in prici.ff.de dam.infec. Sz Jo.de imo.in.d.l.si finita.reprehēdit opi.Ang.qz talia verba toties quoties sunt apta ad infinitatē importandū.alle.gl.ibi.z.l.si ita stipulat9 a seio. §.in hoc ti.z alleg.alia de quib9 ibi per eū.p quib9 optime faciunt q dixi.s.in materia infinitatis euitāde.in.j.limi. Et subdit ibi Jo.de imol.Ro.z.d.Ale. q dictū Ang.posset pcedere si fideiussor pmisisset semel tm z nō rursus vel iterū representare:nā tūc esset liberat9 fm eos pbinā presentationē. Et subdit Ro.in.d.l.si finita.q Ang.in.l.ij.§. q exhibēdi.ff.de custo.re.z in.l.orationē.ff.de fer.tennit idē in hac.q.qd te139 nuit in.d.l.si finita.† p qua opi.facit fm Ro.qd no.Spec.in ti.de arbi.§.sequit.vers.qd si in cōpromisso penali.et Bal.post Cy.in.l.si duo.§.fi.h.de arbi. vbi dicunt q si dicat in ptractu q pena cōmittat toties quoties ptra factū fuerit qd nō poterit cōmitti nisi bis p.d.l. fideicommissa.§.si qs.r.itē addūcit pro Ange.dictū Bal.in l.j.C.vt in pos.leg. tn postea ipse Ro.reprehēdit opi.Ang. z sequitur opi.Jo.de imo.per rationes ipsius Jo.de imo.quam opi.z ratiōes ipse Ro.comprobat ex pluribus.Et pmo dicit qz ipse fideiussor de iudicio sisti vel de aliquem presentando est obligat9 vsqz ad sententiā.l.grece.§.z post litē.§.in hoc tit.ergo iniquū esset dicere q licet presentasset bis ante sententiā non teneret etiam ad iteruz psentādū post sniam si opus esset.scdo ipse Lud. ro.pro hac parte adducit Barto.in.l.si qs reū.in.ij.col.ff.d custo.re.vbi voluit
140 q† si fideiussor promisit representare aliquē ad omnē iudicis volūtatem videt etiā obligare se z pmittere eū presentare post sententiā si opus fuerit licet fm Ro.Bal.in.l.si crimē.C.de accusa.Sequunt9 Dy.in.l.cōtinu9.§.ix.quis de ver.obl.tenuerit in hoc cōtra Bart. z voluerit q talis fideiussor teneat solū vsqz ad sentētiā.Adducit etiā Lud. ro.alia cōtra opi.Ange.in.d.l.si finita. in princi.de quib9 ibi per eū:z per do. Alexā.post eū qui similiter tenet cōtra Ang.in.d.l.si finita.in prin.vbi late loquit circa hāc materiā nō tn videt firmare pedes nec conclusiue loquit:ipse tn refert Pau.de cast.Spe.z alios examināteS hanc qstionē:tū videas eū ibi z in.d.l.grece.§.et post litē.et in.l.ij.§. fi.ff.q satis.cog.z vide q dixi.s.in materia infinitatis euitāde.vbi plura posui incidēter circa hāc materiā.Et hic addde etiā Bald.in.d.l.ij.in.§.fin.ff.q satis. cog.vbi dicit q lz pmittēs presentare aliquē nō teneat post sentētiā:fallit nisi fuerit adiectū verbū quotiescūqz.qz tūc tenet etiā vltra sniam:casum dicit esse singularē in.l.q si nolit.§.si autē. als si vero.ff.de edil.edic.qd dictū refert z sequit do.Frā.de are.in sing.suo xi.inci.si qs pmiserit zc.Et in materia ista vide Ang.de are.bñ loquētē i trac. malefi.

malefi.in ver.q qb⁹ Ant.fideiussit.in ij.versi.incip.ꝛ fis bene caut⁹.et ibi in addi.ꝛ ibi in ver.sequen.incip.debeo. et per Lu.ro.in consi.xv.incipē.plura
141 sunt ꝛc.in fi. ¶ † Teneas tñ mēti vnū vez q quoties quis ꝓmittit presentare aliquē:nec apponit terminū prefixū infra qnātū tēpus obligatio talis duret vel eodē modo promittit aliquem sistere in iudicio: si talis promissio sit facta sine scriptura non tenet elapsis quatuor mensibus ad presentādū vel sistendum:casus est in.l.si fideiussor.C. de fideiusso.ꝛ ibi Bar.facit no.ꝛ magistralē distinctionē quā ibi vide:et vide Jo.an.idē tenētē in addi.Spe.in titu. de accusa.in.iij.parte.§. sequit.in addi.incip.Odofre.et in materia ista seu proxime questionis.§.vide per.d.Lāfranchū brixiensem in tract.suo de arbi.in rub.quibus modis cōpromissum
142 finit in pe.car.in.iij.colū. ¶ † Modo iuxta predicta q̄ro.xvj.fideiussor promisit p̄sentare reū iudici ad suū libitū vel ad suam voluntatē sub certa pena: quo stante ille reus fuit capt⁹ p iudicē deinde man⁹ eius aufugit an fideiussor teneat vlteri⁹ ad eū presentādū an vero sit liberatus.Joā.and.in addi.ad Spec.in ti.de accu.in.iij.par.§.sequit. ver.itē queritur:ecce titius ꝛc.dicit q talis fideiussor hoc casu est liberatus si ille re⁹ fuit captus ab ipso iudice p eadē causa.secus si fuit captus p alia causa:qꝛ tūc ipse fideiussor non esset liberat⁹.alleg.rōnē dicēs q nō refert a quo fiat dūmō fiat:vt in.l.cū seruus.ff. de ver.obl.ꝛ habet etiā in.l.iii.ff.de cōdi.insti.ꝛ.l.iij.ff.mandati.subdit etiā p hoc facere:nā solutione eius q debet ois tollit obligatio:vt insti.quib.mo. tol.obli.in princ.ꝛ.l.soluēdo.ff.de neg. ge.Subdit tñ Joan.an.ibidē q lz ipse reus esset capt⁹ pro alia causa tñ esset liberatus ipse fideiussor si qñ pro alia causa erat in manibus potestatis seu iudicis fideiussor cōpareret et ꝓtestaretur ipsi iudici q ipsum haberet pro p̄sentādo:qꝛ tūc similiter esset liberat⁹ qꝛ ꝓtestatio eū iuuaret p.l.nensenius. ff.de neg.ge.ꝛ aut.si captiui.C.de epis. ꝛ cle.ꝛ hāc doctrinā refert ꝛ sequit do. Catal.in tract.findi.in ver.ccclxxviij. inci.adde q si quis ꝓmisit iudici ꝛc.et Ang.in.l.ij.§.fi.ff.de custo.reo.vbi dicit q hec doctrina Spec.est mēti tenēda:qꝛ est quotidiana:qꝛ tñ ipse restringit ꝛ limitat nisi in tali ꝓmissione esset clausula q teneatur fideiussor eū presentare quoties videbit iudici.nā tūc non esset liberatus p talē p̄sentationē. Sz forte liberaret p secūdā presentationē.arg.l.fideicōmissa.§.si quis.x.ff. de leg.iij.ꝛ ibi Ang.rñdet ad cōtraria. ꝛ vide.d.Nellū in tract.bānitorū.in.j. parte scdi tēpo.in.xv.q.vbi examinat
143 hāc questionē. ¶ † Quero.xvij.ꝛ cōsequēter pone.fideiussor ꝓmisit soluere p reo vel ipsum reū presentare ad carceres:pone qd ipse fideiussor fecit reū carcerari:sed ipse reus aufugit culpa iudicis an fideiussor sit liberat⁹:in quo dicas q ipse fideiussor hoc casu est liberatus.Jta ꝓbat tex.in.l.ij.§.similiter modo.ff.si quis cau.et ibi doctores et Paul.de castro in rubri.de eo per quē factū erit:non eñ debet ipse fideiussor grauari ex delicto vel culpa alteri⁹.l. sancim⁹.C.de pe.ipse eñ p̄sentādo eū ad carceres est liberatus.nā solutiōe ei⁹ q debet ols tollit obligatio.insti. quib.mo.tol.obli.in princ.adimpleuit eñ p parte sua ꝓmissa p eū:ergo est liberat⁹ iuxta ea q̄ habentur in.l.q̄ro.§. inter locatorē.ff.loc.et in.l.si quis maior.C.de trās.videas tñ.d.Bertho.cep. in cōsi.xxv.inci.cū p ser.Jac.ꝛc.ꝛ vide q̄ dixi.s.in hac rub.in.vi.col.in fi.ver. vbi allgaui Pet.de anch.in cōsi.ccclxi. inci.viso themate.in fi.Et teneas menti q nedū ipse fideiussor liberat qñ culpa iudicis reus aufugit:sed liberaret si alter confideiussor dedisset causam fuge ipsius rei.arg.tex.in.l.fi.§.j.ff.de cust.reo.vbi est tex.q si sunt duo custodes carcerū ꝛ vnus ipsorū aufugiat cū carcerato q alteri custodi parcit adeo q nō tenet in aliquo:quē tex.p singu. allegauit Lu.ro.in singu.incip.si dicit statutū ꝛc.ꝛ illū tex.etiā allegauit Ange.de are.in trac.malefi.in versi.fama publica.in.xiij.car.versi.et aduertas.

144 ¶ †Quero.xviij.si fideiussor ꝓmisit
iudici sub pena presentare reum intra
mẽsem si ipsum nõ presentauit:q2 nõ
fuit requisit⁹ a iudice vt ipsum repre-
sentaret vtrũ cadat in penã.in quo re-
perio Pau.de ca.ↄsuluisse ĩ facto:⁊ te-
nuisse qđ talis fideiussor nõ ceciderit
in penã si nõ fuerit reqsit⁹ a iudice vt
presentaret.Ita tenet ipe in consil.suo
clxviij.inci.videt̃ q dictus Joãnes pe
trus ⁊c.vbi dixit ꝙ talis fideiussor non
videt̃ eẽ in mora p̃sentãdi dictũ reũ ꝑ
lapsum dicti mensis:q2 illa ꝓmissio de
p̃ntãdo vr̃ habere cõditionẽ istã.s.si et
qñ iussus fuerit p̃ntare et extũc icipiat
currere dictũ tẽpus mẽsis ⁊ nõ añ:alle
gat.l.si decesserit.§.q̇ satisd.cog.⁊ sub-
dit qđ absurdũ esset dicere qđ fideius-
sor deberet p̃ntare nõ reqsit⁹ cũ presen
tatio ꝑsone soleat fieri ꝓpter aliqđ ex-
plicãdũ circa cãm ꝑ curiã:et ipse fide-
iussor anteq̃ p̃ntaret ignorat an p̃sen-
tatio sit accepta curie sicut videm⁹ in
operib⁹ debitis a liberto q2 dies earũ
nõ cedit anteq̃ fuerint petite.l.si q̇s
hac.§.iudiciũ.in fi.ff.de ope.lib.absur
dũ em̃ est ꝙ aliq̇s faciat fuitiũ ꝑsone
mee anteq̃ veliȝ (vt inq̇t Bar.) ſm eũ
in.l.si nõ sortẽ.§.libert⁹.ff.de cõdit.in-
de.⁊ in.l.cũ patron⁹.in.prin.de ope.li.
ita residet Pau.de ca.i.d.cõsi.suo.Ego
aũt ꝓ hac cõclusione Pau.de ca.addu
co aliqua similia.ꝑmo em̃ adduco text.
in.l.j.§.magistratib⁹.ff.de magi.cõue.
vbi text.dicit qđ magistratib⁹ iputat̃ si
nõ dederint tutorẽ vel curatorẽ mino-
ri.subdit tñ ibi tex.hoc itelligẽdũ esse
si moniti vel reqsiti non dederint ⁊c.⁊
ꝑ illũ tex.dicit ibi Bal.ꝙ si per statutũ
punit̃ p̃tãs nõ inqrẽs qđ excusat̃ si ne
mo denũtiauit maleficiũ qđ nõ erat no
toriũ:quẽ tex.dicit ibi Bal.esse ad hoc
meliorẽ de iure ad excusationẽ officia
145 liũ.† ꝓ quib⁹ optime facit qđ voluit
Abb.in.c.pe.in pe.col.de iudi.vbi di-
xit ꝙ si ex forma statuti iudex tenet̃ ex
pedire ꝓcessuȝ infra mẽsem sub pena
ꝙ ipse iudex nõ cadit in penã si nõ ex-
pediuit ꝓcessum:eo q2 pars hoc nõ pe
tiit nec apud eũ institit vt deberet:di-
ctũ processum expedire:⁊ idẽ dixit ipe
Abb.in.c.fi.in vlti.colũ.extra eo.tit.de
iudi.quã doctrinã refert ⁊ sequit̃ Bar-
ba.in rub.de accusa.in.j.col.⁊ in.c.de
causis.in.vj.col.de offic.delega.Et idẽ
dixit Bal.l.c.j.§.iudices.de pace iura-
mẽ.fir.in.iij.colũ.quẽ refert ⁊ sequitur
d.Catal.in trac.findi.in ver.xlij.vbi al
legat bonã glos.in.l.si curatoris.C.de
iur.delib.⁊ alia de q̇b⁹ ibi per eũ.⁊ idẽ
dixit Bal.in cõsil.lxj.sup cõtẽtis.in.vj.
vol.⁊ Jo.cal.in cõsi.suo.iij.in fi.de pe.
inci.statuto imponit̃:ꝓ qua optime fa-
cit tex.in.l.iiij.§.hoc antẽ iudiciũ.⁊ ibi
doc.ff.de dã.infec.⁊ gl.no.quã allegat
Abb.in.d.c.pe.in fi.de rescrip.in vl.gl.
ꝓ q̇b⁹ etiã ego sol⁹ allego glo.not.in.l.
vniuersa.C.de p̃ci.imper.offe.vbi dicit
tex.ꝙ iudicie facte debitori soluẽdo nõ
valẽt nisi ipse debitor satisdationẽ pre
stet de soluẽdo adueniẽte tpe:tñ dicit
ibi glo.hoc esse verũ si creditor hoc pe
146 tierit al's sec⁹.¶ †Itẽ ꝓ p̃dictis opti
me faciũt dicta per.d.Alex.in cõsi.suo
cxxij.ici.viso ꝓcessu.in pe.col.in.ij.vol.
vbi inq̇t ꝙ si statuto cauet̃ qđ s̄nia fer-
ri nõ possit nisi cũ cõsilio sapiẽtis al's
nõ valet qđ istud dȝ intelligi si hoc pe-
tat̃ a parte vel ab altera ipsaꝝ:sȝ si nõ
petit̃ valebit s̄nia sine cõsilio sapiẽtis:
nõ obstante statuto alleg.d.l.iiij.§.hoc
aũt iudiciũ.ff.de dã.infec.⁊ glo.in.d.c.
fi.⁊ ibi doct.de rescript.⁊.d.Ar.in.d.c.
pe.de iudi.Itẽ ꝓ istis optime facit tex.
in.l.pe.in.§.fi.ff.de leg.ij.ꝑ quẽ tex.di-
cit ibi Pau.de cast.in lec.paduana.qđ
sepe allegauit illũ text.ad qõnẽ statuti
dicẽtis qđ appellans vel petẽs restitu
tionẽ in integrũ debeat cauere ↄfide-
iussore restituẽdis expẽsis in casu suc-
cũbẽtie al's ꝓcess⁹ ꝑ eũ fact⁹ nõ valeat
⁊ petita est restitutio in integrũ vel in-
terposita app.⁊ nõ eo satisdatũ ſm for-
mã statuti:q2 nõ fuit hoc petitũ a par-
te ꝙ tñ valebit ꝓcessus ide fact⁹:q2 di-
ctũ statutũ dȝ intelligi si talis satisda-
tio fuerit petita per partem.alleg.d.l.
iiij.§.hoc aũt iudiciũ.ff.de dam.infect.
quã doctrinã refert ⁊ sequit̃.d.Alexã.
in cõsil.suo.ccccxliij.incip.visis narra-
147 tis ⁊c.in p̃n.¶ †Item predictis etiã
addo Ange.in cõsi.suo.cxl.incip.statu-

tā p̄dictū: vbi dicit q̄ statutū disponēs q̄d priores teneant̄ cām cōmittere sub certa pena intelligi d3 si hoc ab eis pe tat̄. allegat. d. l. j. §. magistratibus. et. d. l. iiij. §. hoc aūt iudiciū. Jō dicit ipse Ang. q̄d si causa appellationis nō fuit cō missa p̄ priores vt cauet̄ ex forma statu ti: tūc prima snīa transit in rē iudicatā si non fuit petita ꝛ req̄sita dicta cōmissio cause p̄ partē. Faciat etiā: nā iudex qui omittit id q̄d facere d3 punit̄. l. nō quic quid. ff. de iudi. hoc tamē intellige f̄m Bar. ibi q̄d iudex punit̄ si omisit ꝛ fue rit requisit⁹ a parte al's si nō requisit⁹
148 omisit non punit̄ f̄m cū ibi. † Facit ēt nam iuramentū calūnie d3 p̄stari a li tigātib⁹ al's nō valet iudiciū: vt habet̄ in. l. ij. §. s3 q: veremur. C. de iura cal. il lud est verū si petitū fuit al's secus. ita volunt doc. in. d. §. sed q: veremur. et in c. j. eo. ti. in. vj. ꝛ voluit Pau. de ca. in. d. l. vniuersa. C. de preci. impe. offer. in fi. itē addo p̄dictis text. et ibi doc. Ang. in §. si q̄s p̄ redēptione. in aut. de eccle. ti. vbi habet̄ q̄ heres nō adimplēdo volū tatē defuncti ifra annū soluēdo legata pias causas priuat̄ officio distribuendi ꝛ soluendi dicta legata ꝛ talis distribu tio vadit ad epm̄. istud est veru3 si ipse heres fuit monitus ꝛ interpellatus vt solueret dicta legata nedū per vnā in terpellationē sed p̄ binā q̄d ē not. f̄m Ang. ibi. itē facit gl. in. l. de pupillo. §. q̄ p̄curatorio. ff. de ope. no. nun. vbi text. ibi dicit q̄ ille qui p̄curatorio nomine nūtiat nouū opus d3 satisdare dn̄m rē ratā habitur̄ al's nō valet nūtiato glo. ibi dicit hoc esse ver̄ si talis satisdatio exigat̄ a parte al's valet sine satisdatio
149 ne. † Jtē adduco no. verbū Ang. in. l. vendiitioni. in princip. C. de vsucap. pro emp. vbi dicit q̄d statutū dicēs q̄ ban nit⁹ nō debeat audiri debet intelligi si hoc a parte petat̄. allegat hoc voluisse Joan. an. in. c. statutū de rescript. in. vj. ꝛ tex. in. l. j. §. quanq̄. ff. ad trebel. Et sic ex istis cū Pau. de cast. concludo q̄ ta lis fideiussor q̄ promisit presentare ali quē iudici infra mensem sub pena q̄d nō cadet in penā si eū non presentauit eo q: nō fuit requisit⁹ a iudice p̄ predi cta. Scias tñ ꝛ mēti teneas q̄d licet p̄ dicte doctrine vere sint tñ q̄n q̄s p̄mit tit vel obligat⁹ ē ad faciēdū aliq̄d ex aliq̄a particulari obligatione ꝛ etiam statutu3 eū arctat ad illud faciēdū tūc vt statutū aliq̄d operet̄ tenet̄ illud fa cere sine monitione al's cadit in penā: ita dixit Fede. de se. in cōsi. suo. ciiij. in ci. q̄d nō fecerit residētiā ꝛc. quē refert ꝛ sequit̄ Abb. in. c. q̄m frequenter. in. §. porro. in. vj. col. vt lit. nō cōte. quos re fert ꝛ sequit̄ Soci. in consil. suo. cxxxiij. inci. p̄fecto ꝛc. in fi. de quo etiā dixi in sing. meo. cccxlj. incip. ille q̄ tenetur ꝛc.
150 ¶ † Quero vlteri⁹ ꝛ rix. aliq̄s p̄misit presentare titiū sub pena infra mēsem pēdēte isto tēpore ipse titi⁹ est bānitus vel est accusat⁹ de crimine capitali/ex qua accusatione ipse titi⁹ dubitās car cerari fugā arripuit an fideiussor sit li beratus in quo mihi videt̄ dicēdū q̄ sic si ipse nō p̄curauit tale bannū vel talē accusationē: pro quib⁹ optime faciūt d̄ dixi. s. in q̄stione illa an promittēs pre sentare aliquē sit liberatus si ille mu tat cōditionē vel statū: itē faciūt dicta p̄ Specu. in ti. de accu. in. iiij. par. in. §. sequit̄. in ver. itē q̄rit̄ ecce titius ꝛc. vbi dicit q̄ in similib⁹ casib⁹ subuenit̄. per exceptionē fideiussori: dicit etiā q̄d hoc casu nō pōt dici q̄ stet p̄ fideiussorē sed p̄ ipsum iudicē bānictē. alleg. l. sed ꝛ si q̄s. in princi. ff. si q̄s cau. alleg. etiā alia quāplura iura ad partes sed finaliter remanet in hac opi. idē firmare vident̄ scribētes. in. d. l. sed ꝛ si q̄s. in princ. vbi dicūt q̄ iō excusandus est fideiussor q: facto iudicis impedit̄: quo casu non d3 hoc parti imputari. ꝛ faciūt dicta p̄ An ge. ꝛ alios in. l. sancimus. C. de pe. Ego aūt vltra predictos doc. tenēs hāc par tē illā cōprobo aliquib⁹ aliis iurib⁹ ꝛ mediis: dico igitur q̄ ipse fideiussor in questione nostra debet esse liberatus.
151 † Nam in qualibet promissione semp̄ subintelligunt̄ illa verba re3 rebus sic stātib⁹ ꝛ aliq̄d de nouo nō superuenie te etiā si sit promissio iurata: ita probat tex. in. c. cū inter. p̄. Gāfredi. de renū. ꝛ in. c. quē ad materiā. de iureiur. ꝛ in. c. clericus. eo. ti. ꝛ l. j. ff. q̄ satis. cog. ꝛ in

l.fi.C.de nõ nu.pe.z in.l.fi.ff.ad muni.z no.Bart.in.l.j.§.et post opis.ff.de ope. no.nun.z Bal.in.c.cũ.m.ferrariẽsis.in v.col.de ꝯsti.z Fede.de se.l ꝯsi.cclxxxj. incip.casus talis est statuto cavet: pro q̃bus optime facit.l.si vnq̃.C.de reuo. do.Ille ergo qui ꝓmisit representare ti tiũ intelligitur se obligasse cũ illa cõdi tione.s.reb⁹ sic stãtib⁹ergo superueniẽ te bãno vel accusatione criminali fide iussor erit excusat⁹:z iõ si debitor inra= uit nullã exceptionẽ opponere sed sol uere tali die et post hec superior motu ꝓprio ꝯcessit dilationẽ quinquẽnalem poterit nõ obstãte iuramẽto opponere exceptionẽ dicte dilationis cõcesse:ita dixit Cy.in.l.fi.in.iiij.q.C.si contra ius vel vti.pu.quẽ seqnit ibi Salic.z Pau. de ca.l.l.fi.§.q̃ satis.cog.faciũt etiã ad ꝑdicta:nã noua cã superueniens libe=

151 rat quẽ a prima obligatione. Et ideo ille q̃ ꝓmisit aliquẽ non offendere sub pena nõ cadit in penã si eũ offendit ex cã superuenienti de nouo vtputa si ta= lis cũ quo est facta pax:z ꝓmissio de nõ offendendo fecerit nouã offensam vel nouiter post pacẽ factã fuerit bãnitus. ita dixit Bart.in.l.aut facta.§.cã.ff.de pe.argu.illius text.z.l.si de certa.C.de trãs.z.l.cũ q̃rit.ff.de re indi.idẽ voluit Bal.in.c.j.in.ij.col.de pace tenẽ.vbi ꝓ hoc alleg.not.ꝑ Hostiẽ.z Jo.an.in.c.fi. de iniu.idẽ tenet.d.Ant.z Jo.de imol. in.c.cũ ster.ꝑ Gãfredi.z Pau.de ca.in l.q̃ seruũ.ff.de verbo.ob.Lu.ro.in.l.se= mel mora.ff.so.mat.Bar.in.l.q̃d ergo. in.§.si heres.ff.de leg.j.Bal.in.l.grac= cus.C.de adul.Bar.Bald.et alij in.l.ũ. C.q̃si liceat se sine iudi.vindi.et Jo.an. in addi.Spec.in ti.de treu.z pace.An= ge.z Jmo.in.l.si ex legati cã.ff.d verb. obli.Bal.in.l.pacisci.C.de pac.Alex.in ꝯsi.cccclxij.inci.viso themate.in.ij.col. z in cõsil.xix.inci.viso ꝓcessu.in.j.colũ. in.j.vol.z Lu.ro.ꝯsi.clv.incip.ꝓmissum laudũ.circa fi.z in cõsi.clxxxiij.incip.in casu ꝓposito.in princ.z in consi.cclviij. inci.in casu ꝓposito zc.in princ.itẽ pro ꝑdictis facit regula illa vulgata vez q̃ de nouo emergunt nouo indigẽt auxi= lio.l.de etate.§.ex cã.ff.de interro.act. z ibi Bart.z Doc.in.c.pastoralis de ex= cep.z in.l.plane.ff.vt in pos.leg.z in.l. j.in princ.ff.de ven.inspi.z in.c.ceterũ. de iuramẽto cal.cũ simi.z ꝑ supradicta mihi videt concludendũ in casu q̃onis nr̃e q̃d fideiussor q̃ ꝓmisit aliquã pre sentare iudici sub pena sit excusatus si ille reus postea sit bãnitus vel accusa= tus de aliquo crimine capitali ex quo latet vel aufugit q̃d ipse fideiussor sit excusat⁹ nec cadat in penã aliquã:q̃d etiã voluit Gãdi.in tracta.suo malefi. sub rub.de aliquibus q̃stiõibus varijs in maleficijs.in vij.col.versic itẽ pone q̃stionẽ zc.z in eo.trac.sub rub.de mul tis q̃stio.depẽdẽ.a stat.in.ix.col.versic. pone q̃stionẽ.et in eo.tract.sub rub.q̃d sit agẽdũ reo absente.circa fi.z ibi sub rub.q̃d sit agẽdũ reo ꝑsente.in vlt.col. ver.vel pone zc.post prin.Q̃d est intel ligendũ z limitandũ nisi ipse fideiussor dederit causam huic banno:z opa sua ille re⁹ fuerit bãnit⁹:q: tunc talis fide= iussor tanq̃ dans causam bãno:z tanq̃

153 affectator eiusdẽ nõ erit liberat⁹. Af= fectatio eñi nõ ꝓdest affectãti.l.spado= nẽ.§.fi.ff.de excu.tu.z facit tex.in.l.z q̃ data opa.§.ex qui.cau.maio.vbi d' q̃d ille q̃ sponte ꝓcurauit ambasiatã non gaudet priuilegio absentiũ ꝑ republi= ca ꝓpter ei⁹ affectationẽ.Pro quib⁹ fa cit q̃d voluit Jo.de imo.in.c.decetero. de cle.nõ resi.vbi dicit q̃ cleric⁹ q̃ spõ= te q̃siuit se absentare non gaudet bñfi= cio residẽtis lz sec⁹ si in illo q̃ se absen tauit ex necessitate nõ ab eo q̃sita nec ꝓcurata. Et facit q̃d voluit Bar.in.l.si seru⁹.in.§.q̃d aũt.ff.de furt.vbi dixit q̃ si ambasiator procurauit ambasiatã:et fuit derobatus q̃d nõ reficiunt sibi dã= na ꝑmittẽtẽ.Sec⁹ aũt dicit esse si fuit missus requisit⁹. Accedat no.dictũ do= minorũ de rota l antiq̃s deci.deci.iiij. in titu.de testa.vbi dixerũt q̃d si aliqui affines alicui⁹ minoris fuerũt sollicita tores vt ei darẽt curator tanq̃ prodigo postea ipse cui dat⁹ fuit curator insti= tuit heredes suos tales eorũ affines q̃ sollicitauerũt vt ei darẽt curator tanq̃ ꝓdigo sed venientes ab intesta.volunt hereditatem dicẽtes illũ non potuisse

in consi. n. 50.

testari tanq̄ ꝓdigum:modo tales in=
stituti volūt ꝓbare ipm nō esse ꝓdigū
vtrū admittanť/ꝛ decidūt ꝙ nō:qꝛ ipsi
fuerunt causa vt ei tanq̄ ꝓdigo dareť
curatoꝛ idō nō debēt audiri:quā doctri=
nā refert ꝛ sequiť.d.Frā.de cre.in not.
154 suo.xcvij.inci.curatoꝛ ꝛc.†Itē predi=
ens adde ꝙ in casib⁹ in quib⁹ ignorā=
tia excusat a delicto vel a pena nō ha=
bet locū in ignorātia affectata:ita vo=
luit glo.quā ibi ad hoc pōderat Dñic⁹
in.c.fin.§.vt autē.de offi.deleg.in.vj.et
glo.in.c.ad falsarioꝝ.de cri.fal.et glo.
in cle.j.de consan.ꝛ affi.ꝛ glo.in.c.eos.
de tēp.oꝛ.in.vj.Ad q̄ vide etiā.d.Feli.
in.c.q̄ in ecclesiarū.in.xxiiij.col.vers.et
inquātū.extra de cōsti.ꝛ q̄ dixi in repe.
l.fi.C.de ꝓba.in.xvj.car.ꝛ.d.Feli.in.c.
cū.m.in.xxiiij.col.de cōsti.Et faciūt di=
cta per Pet.de anc.in cōsi.ccccix.inci.
ꝓbata tāta viri sentia vbi consuluit ꝙ
si marit⁹ verberauit hic vxorē q̄ ꝓpter
timorē aufugit ferrariā postea eā accu
sauit de adulterio ꝛ condēnata fuit in
amissione dotis cōsuluit ꝙ ipse mari=
tus hoc casu ꝓpter affectationē suā il=
lius condēnatiōis nō debebit hr̄e illā
dotē:ꝛ idē dixit idē Pe.de anc.in.c.pa=
storalis.de ꝯcess.p̄ebē.faciūt dicta late
in materia ista p Ludo.ro.in.l.si vero.
§.de viro.in.xxxvj.fallē.ff.solu.ma.et p
155 Feli.in.c.fin.de testi.¶†Quero.xx.si
fideiussoꝛ ꝓmisit se facturū ꝛ curaturū
ꝙ talis faciat talē ꝯtractū vel q̇d aliud
an libereť per moꝛtē illi⁹:an vero obli=
gatio trāseat ad heredes.in quo Abb.
in cōsil.suo.xc.inci.circa primū dubiū.
in.i.ꝛ.ij.col.tenet ꝙ sit liberatus:quia
difficultas seu impossibilitas superue
niens impedit pene cōmissionē.l.si ve=
henda.ff.ad.l.rho.de iac.ꝛ ibi Bart.et
in.l.continuas.ff.de ver.oblig.idē dicit
ipse Abb.ibi tenuisse etiam in foꝛtioꝛi
casu Fede.de se.in ꝯsi.suo.cxvij.vbi di=
xit ꝙ si q̇s ꝓmisit sub certa pena se fa=
cturū ꝛ curaturū ꝙ titi⁹ cōtrahet ma=
trimo.cū sempꝛonia si fecit quicq̇d po=
tuit ꝛ ipse titi⁹ noluerit cōtrahere non
teneť ad penā:qꝛ satisfecit obligationi
quantū in eo fuit.Sed in casu nr̄o non
solū superuenit difficultas sed etiā im
possibilitas:qꝛ impossibile est post moꝛ
tem curare vt ille faciat cōtractū:er=
go ex psona sua ipi⁹ decedētis fideiuſ
soꝛes nō tenenť:qꝛ factū inherēs pso=
ne defuncti nō trāsit ad heredē.l.si de=
cesserit.ff.q̇ satis.cog.ꝛ ibi p Barto.vbi
dicit ꝙ si q̇s ꝓmisit ꝛ cōuenit cū credi=
toꝛe posse capi psonaliter ꝓ debito ta=
lis cōuētio ꝛ obligatio nō trāsit in he=
redē.alleg.l.vnicā.§.sin autē.in fi.C.de
cad.tol.ita residet.d.Abb.in.d.suo con
si.xc.in.j.col.Ego aūt pro hac parte vl=
tra do.Abb.allego aliqua:et p̄mo ꝙ
impossibilitas aliquem non obligat:
156 ꝑtimo impossibilium nulla est obliga=
tio.l.impossibiliū.ff.de reg.iur.l.cū he
res §.j.ff.de sta.lib.l.si stipuleť.in.j.et
fi.rn̄so.ff.de verb.obli.l.inter stipulan=
tem.§.sacrā.ff.de ver.obli.§.impossibi=
lis.insti.de here.insti.c.Abbati.liiij.di.
c.sine exceptione.xij.q.ij.c.fi.de pac.c.
nemo.de reg.iur.in.vj.cū si.Et idō dixit
ter.in.l.fi.ff.q̄ sentētie sine app.rescin.
q̄ꝺ preceptū iudicis īpossibile est nul=
lius momēti.cōcoꝛdat text.in.l.si cum
dies.in.§.antepe.ff.de arbi.Et dicunt
doc.post gl.in.c.q̄ꝺni.de app.ꝙ impos=
sibilitas excusat ab excōmunicatione.
Itē videmus etiā ꝙ īpossibilitas vitiat
ꝛ annullat contractū.l.īpossibilis.ff.de
ver.obli.ꝛ ibi doc.l.nō solū.ff.de act.et
obli.§.impossibilis.insti.de inuti.stipu.
l.certi ꝯdictio.§.itē queri.ff.si cer.pet.
157 †Itē impossibilitas excusat appellā=
tem a ꝓsecutione appellationis adeo
ꝙ elapso tp̄e dato ad ꝓsequendū ap=
pellationē nō ꝺꝛ deserta appellatio sꝫ
Inno.ꝛ alios.in.c.ex rōne.de appel.et
Bald.in.l.fi.C.de cōdi.inde.Bar.in.l.si
ꝓcuratoꝛē.§.ignoꝛātes.ff.mā.Guil.de
cu.i.l.eos.C.de ap.Bal.i.l.si q̇s testiū.
de testi.ꝛ in.l.ij.§.si q̇s i iudicio.ff.si q̇s
cau.ꝛ in.l.nūmis.ff.de in lit.iur.ꝛ in.c.
j.de eo q̄ mit.in pos.rei seruā.cā.Bal.
in.l.acceptā.C.de vsur.Ang.post Bart.
in.l.illud.C.de anno.et trib.lib.x.Ma=
tha.in no.suo vlti.et.d.Fran.de cre.in
not.suo.cxxxj.incip.statuto caueť.mo=
der.in.l.ꝙ te.ff.si cer.pe.Bal.in.l.con=
tinuus.in.§.illud.ff.de verbo.obligat.
pro quibus facit glos.in.l.minoꝛibus.

158 in vlti.glos.C.de his q̃b.vt indig.†Et facit qđ dixit Bal.in.c.querelā.de iure iuran.vbi dixit q impossibilitas excusat emphyteotā qui nō potest soluere canonē propter inopiā vt non cadat a iure suo.(⁊ idē dixit Anto.in.c.significāte.in.j.col.de pigno.)Jdeo ex istis videtur mihi cōcludēdum:vt.s̃.per.d. Abb.in.d.cōsi.q in questione ista ipse fideiussor ꝓpter īpossibilitatē erit liberatus si moriat̃ ille qui promisit facere certū qđ.Quinimo dico q nedū impossibilitas:ſʒ etiā difficultas excusat quē

159 ab obligatiōe:ideo dicūt doc.q†difficultas excusat a pena.vt dixit Bar.l.l. q te.ff.si car.pe.⁊ ibi alij post eū.⁊ Bal. in.l.si pr.C.de colla.⁊ Bart.in cōsi.suo incip.martin⁹.⁊ Dy.i.l.si vehēda.ff.ad l.rho.de iac.⁊ in.l.ij.ff.si quis cau.et in l.cōtinuus.§.cū q̃s.ff.de ver.obli.Excusat etiam ipsa difficultas a periurio:vt c.breui.de iureiu.et voluit Barto.in.l. habeo.in fi.ff.de iureiur.⁊ glo.xxij.q.ij. c.beatus.⁊ volūt cano.in.c.odoardus. de solu.⁊ Bald.in.l.acceptā.C.de vsur. in.xxiiij.q.⁊ in.l.fi.C.de nō nu.pec.⁊ in c.j.§.porro.q̃ fuit prima causa benefi. amit.in vsib.feu.⁊ habet̃ p doc.in.l.q te.ff.si cer.pet.vbi p Alex.⁊ p eundē in d.l.si pater.in fi.⁊ in cōsi.suo.xcij.in pe. col.in.j.volu.vbi idē dicit esse in mora: pro q̃b⁹ optime faciūt dicta p Barba. in.c.p.⁊.g.in.iij.col.de offi.dele.vbi dixit q difficultas excusat ab excōicatione.Et idē firmat Old.in consi.celxxvij. incip.q abbas ⁊c.ita dicendum puto a fortiori in casu nostro i quo interuenit nedum difficultas ſʒ etiam impossibilitas:ergo ⁊c.†Item redeūdo ad questionem nostrā dico q hāc partē etiam

160 q fideiussor predict⁹ sit liberatus mortuo reo:tenuit etiā Barto.in.d.l.si decesserit.⁊.l.si vo.s̃.qui satis.cog.⁊ ibi vide Alex.allegantē alios tenētes hanc partē.de quo etiā p Ange.⁊ alios in.l. sancimus.C.de fideius.⁊ per Ange.de are.in lib.malefi.in verbo pro quibus antonius fideiussit.in pe.versic.Et in hac materia vnum tene menti q sicut fideiussor liberat̃:vt.s̃.per mortem rei nec obligatio rei transit ad heredes.

161 †Jta etiā fideiussio facta pro maleficio extinguit morte fideiussoris:ita q talis fideiussio non trāsit ad heredes: quia sicut morte extinguit crimen nec regulariter transit cōtra heredē delinquentis:vt in.l.j.cum ibi not.per glos. Bal.⁊ doc.C.ex deli.defun.⁊ in.l.j.⁊ ibi Barto.ff.de priua.delic.⁊ in.l.lex iudiciorum.⁊ ibi glos.Dy.⁊ Barto.ff.de accusa.ita extinguitur fideiussio.ita dixit glos.sing.apud omnes.in.§.fideiussor.insti.de fideius.quā ibi summe not. Ange.de are.Et idem dixit ipse Ange.in tracta.malefi.in vers.pro quibus antonius fideiussit.in versi.peñ.Et ibi subdit ipse Angel.in.d.§.fideiussor.qđ hoc dictū est verū ⁊ ꝓcedit qñ fideiussio simplr̃ est facta ꝓ furto vel alio delicto:secus aūt si est facta pro pena:vt qꝛ fideiussor promisit penam.c.licet dicat pro furto vel alio delicto:qꝛ tūc penalis stipulatio transit ad heredem:et etiā cōtra hereditatē iacentē qñ sit pura obligatio vel in diē.vt.l.ad diē.ff.de ver.ob.⁊ ibi Bar.Ang.⁊ Jmo.secus si sit sub cōditiōe:⁊ nullā subsistētiā incipit habere ꝯtra defunctū:qꝛ stipulatio penalis nō pōt cōmitti cōtra hereditatem iacentē:qꝛ tractat̃ de magno preiudicio q hereditas iacens pati non pōt:vt.l.si seruus hereditarius.ff.de stipu.seruo.⁊.l.si seruus hereditarius. ff.de diuer.tēpo.prescri.et facit qđ not. Bar.Dy.⁊ Ang.⁊ Jmo.in.l.cū filius.§. in hac.ff.de ver.ob.⁊ qđ habet̃ l.l.emilius.⁊ ibi Bar.⁊ in.l.etiā.ff.de mino.et qđ not. Bald.in.c.j.si vas.do.serui.debeat.⁊ p Bart.⁊ doc.in.l.ij.C.si aduer. ven.pig.ita residet Ang.in.d.§.fideiussor.

162 ¶†Quero.xxj.sempronius requisit⁹ a gayo debitore titij vt velit eē fideiussor suus apud ipm titiū ipe sempront⁹ nollēs effectualiter obligari:sed volēs tantū seruire de verbis ipsi gayo dicit ⁊ protestat̃ extraiudicialiter titio q nō accipiat ipsum in fideiussorē:qꝛ protestatur sibi q cum receperit nō vult sibi teneri nec ei soluere modo aliquo.An hoc casu si ipse titi⁹ recipiat ipm sempronium in fideiussorē ipe semproni⁹ sit effectualiter obligat⁹ an ꝓo iunct̃ illa

parte statiõe quã fecit:in quo dicas qd qz talis ꝓtestatio respicit tps futurũ id impedit fideiussorẽ sequentẽ fm Cy.z Pau.de ca.in.l.pacta nouissima.C.de pac.z Spec.i ti.de fideiuss.§.j.ver qd si fideiussor pri⁹.de quo etiã p Ang.in.l. mora.in.iiij.col.ff.de vsur.z per Bar.in l.nõ solũ.§.morte.ff.de ope.noui nun. in.vij.col.z ibi p Ro.p:o quib⁹ faciunt dicta p Inn.in.c.cũ.xv.ferrariensis.de consti.vbi dicit q qñ protestatio habet verba denotãtia tps futurũ qd extẽdi tur ad actus futuros.et idẽ sentit ipse Inn.in.c.cum ana.de elec.z Imo.in.d. §.morte.qz actus nõ operat vltra intẽ tionẽ agẽtis.l.nõ ols.ff.si cer.pe.l.obli gationũ substantia.§.fi.ff.de act.z obli. z ita tenet.d.Feli.i.d.c.cũ.xv.ferrariẽ sis.in pe.car.in.j.col.in fi.vbi subdit q ita etiã põt intelligi text.z qd ibi not. Bart.in.l.si tibi liberũ.ff.de act.empt. quem late declarat Imo.fm eum in.l. quoties.§.sed si cum p:imã.ff.de here

163 di.insti.z in.l.j.§.pe.ff.de ver.obl.† Itẽ p hac parte optime facit qd dixit Bal. in tract.scisma.in.xij.colũ.vbi inquit q protestatio contraria actui remouet volũtatez ab actu:z idẽ dixit do.Alex. in.l.iurisgentium.§.qd ferre.ff.d pact. Et dixit etiã Bal.in.l.si quis testibus. in vlt.col.C.de testi.in ver.hic dubitat qd protestatio excludit cõsensuz.Et di xit idẽ Bal.in.l.vt debitũ.in.j.opp.C. d heredi.act.z i.d.tract.scisma.in.xiiij. col.quod protestatio in his que depen dent ab animo preualet actui contra rio.Et dixit Barto.in.l.qui in aliena.§. celsus.in.j.no.ff.d acquirẽ.heredit.qd p:otestatio in his que dependẽt a me ra volũtate protestantis impedit actuz

164 sequentem contrariũ.† Itẽ pro istis facit nam protestatio clãdestina vnius vitiat actum vtriusq casu quap:opter iustũ metũ nõ poterat ꝓtestari presen ti propter iustum metũ fm Dy.z Bal. in.l.si repetẽdi.ver.vltimo per istã.l.C. de cõdi.ob causam.z in.l.clari.ver.sed an valeat ꝓtestatio.C.de fideicõmis.et do.Feli.in.c.sicut tuis i p:in.de simo. Sed ꝯtra predicta facit nã faciẽs actũ cõtrariũ ꝓtestationi videt ipse ꝓtesta tiõi renũtiare:vt no.vt.i.c.gratũ.de of fi.dele.z in.c.sollicitudini.de app.z in l.ad solutionẽ.C.de rei vẽ.z in.l.cũ plu res.in.§.locator horrei.ff.loc.z no.per Bar.in.l.nõ solũ.§.morte.ff.de ope.no ui nũ.z p Host.in summa de condi.ap po.§.que cõditio.versi.quid si ante car nis copula.ergo talis fideiussor protes stãs nolle obligari si postea se obligat

165 et † sic facit actũ cõtrariũ ꝓtestationi videt renũtiare ipsi ꝓtestatiõi:quapro pter doctores in locis superius allega tis z maxime in.d.c.cũ.xv.ferrariensis distinguũt in hac materia z plures fa ciũt distinctiones z inter alias dicũt q aut talis fideiussor statim post ꝓtesta tionẽ factã se obligat:z tũc iuuat prote statione:q nõ obligat:aut se obligat ex interuallo post protestationẽ:z ꝓtesta tio nõ iuuat eũ qz tũc ꝓpter iteruallũ vr omisisse ꝓtestationẽ:alias etiã fa ciũt distinctiões circa hũc passuz quas vide ibi p eos:quas ego nõ refero bre uitatis causa z etiã qz nõ esset scribere sed trãscribere:de quib⁹ distinctionib⁹ et de ista materia videatis ad plenũ p d.Alex.in.d.l.nõ solũ.§.morte.p eũdez in.d.l.pacta nouissima.z p Bar.z alios in.l.si qs.in p:in.ff.de leg.iij.z p Spec. in ti.de fideiuss.§.j.versi.quid si fideius sor prius.z per Jo.and.in addi.Spec. in rubri.de iureiur.z per docto.in.d.c. cũ.xv.z p.d.Feli.in.c.sicut tuis in pa tri.de simo.i quib⁹ locis examinãt hãc materiã p.vj.col.z vltra que oia ibi po sita p eos si vellẽ hic recitare starẽ for te per quatuor lectiones ideo videatis ibi per eos vbi ꝯgruẽtius ponitur hec materia protestationis: q hic vbi est

166 mã mera fideiussoris zc. ¶ † Quero xij.aliqs obligat ex forma.l.vl statuti in aliquo casu ad fideiubẽdũ z danduz fideiussorem idoneum vel pignus q tñ propter ei⁹ inopiã z paupertatẽ vel qz est forẽsis nõ põt dare pignus nec etiã inuenit fideiussorem:an isto casu loco fideiussoris vel pignoris subroget cau tio iuratoria:in quo dicas q sicut nã im possibilitas eũ excusat cũ ad impossibi le quis nõ teneat vt late dixi.S.l.xx.q. s in specie hoc ꝓbat in aut.ghaltr.z in

corpore vñ sumit.C.de epis.et cle.z in-
sti.de satisda.in §.sed hodie.z in.l.vni-
ca.post prin.C.vt oēs iudi.tam ciuiles
q̃ crimi.z in.§.si quis aūt p pecunia-
ria.in auḱ.de sanc.episco.et in auḱ.cui
relictū.C.de indi.vidui.tol.z in corpo-
re vñ sumitur:z no.glo.z doct.in.l.j.ff.
qui satis.cogan.z hoc tenet glo.in.c.ex
parte.cl.j.in ver.pro contumacia cir-
ca fi.de verb.sig.quā ibi approbat do.
Abb.p qua pte optime facit tex.in.l.si
cōstāte.§.quoties.ff.sol.ma.z text.in.l.
fi.fa.in.§.diu⁹.versi.idē princeps.ff.de
leg.j.Et hāc partē tenet Bar.in.l.filio.
ff.vt leg.noie ca.z in.l.ptorie.la.vlt.ff.
de pto.stip.z Bart.l.l.vsufru.C.de vsu-
fru.z habita.z Lud.ro.in.l.ij.l.ix.col.ff.
sol.ma.z Lud.ro.in cōsi.suo.ccccxxxix.
inci.circa primū zc.in fi.ad qd allegat
bonū text.in.l.fi.§.sup.C.de asser.tol.
z.§.si vero crimē.in auḱ.vt nulli.iudi.z
c.alma.de sen.excom.in.vj.z idē tenet
Ang.in cōsi.suo.xcj.inci.sancta carme
litaꝝ religio.in vl.col.Et hāc partē ex
pressius firmat Joā.de imo.in.l.cū non
facile.ff.si cui plusq̃.p.l.fal.z Ange.de
are.in trac.malefi.in ✠.p quib⁹ Anto.
fideiussit.in ver.z aduertas.z vide do.
Feli.in.c.legebaḱ.post prin.de maio.et
obe.Et idē tenet.d.Ale.in ɔsi.suo.lviij.
inci.pōderatis.in.iij.col.et in.l.j.in pe.
col.ff.q̇ satis.cog.de quo late dixi in cō
si.meo.xlvj.inci.in curia mercatoꝝ bo
167 noꝝ.zc.¶ †hāc tñ cōem opi.z cōclu
sionē limito sing.nō habere locū in illo
q̇ als prestauit iuratoriā cautionē seu
fideiussionē z postea fuit periur⁹ z non
seruauit pmissa p eū:qz talis hoc casu
nō amittet ad prestandā talē fideiusso
riā cautionē iurando zc.qz semel mal⁹
semper presumitur malus in eodē ge-
nere mali:vt habetur in regula semel
malus.de reg.iu.in.vj.vt habetur in.l.
nō omnis.l.§.a barbaris.ff.de re mili.
ita dixit Bald.in auḱ.ei q̇.in princ.C.de
bo.auḱ.iudi.pos.quē refert z sequiḱ Fe
li.in.c.ex parte.in.j.co.in fi.de testi.vbi
alia adducit in materia ista.z vide eun
dē Feli.in.c.pastoralis.in.xj.col.in ✠.
limita scđo.de excep.z eūdē Fel.in.c.j.
de offi.ordi.z eūdē in.c.per tuas.in vlt.
colū.de simo.cl.j.ita dixit Bal.in auḱ.
ei q̇.in pn.C.de bo.auḱ.iud.pos.quē re-
fert z sequiḱ Feli.i.c.ex parte.in.j.co.
in fi.de testi.vbi ēt alia adducit i mate
ria ista.z vide eūdē Feli.in.d.c.pastora
lis.in.xj.colū.ver.limita scđo.ð exce.z
eūdē Feli.in.d.c.j.de offi.ordi.z in.c.p
168 tuas.cl.j.in.vl.col.de simo.¶ †Et p
hoc facit.Nā ille q̇ semel est piur⁹ nō
admittiḱ vlteri⁹ ad probādū per iura-
mentum.c.paruuli.z ibi glo.z doc.xxij.
q.v.z faciūt notabilia verba Bal.i auḱ.
cui relictum.in.iij.col.ver.attēde.C.de
indi.vidui.vbi dixit q̧ statur iuramen-
to seu iuratorie cautioni illi⁹ q̇ nō pōt
propter ei⁹ paupertatem dare fideius-
sorem:q̧ tñ dicit secus esse in eo q̇ non
inuenit fideiussorē propter eius dolosi
tatem:z corruptos mores:nā fm eum
non debet credi iuramēto illius cuius
mores sunt corrupti:allegat iura sub-
dens q̧ iuramētū viliū personarū nul-
lū habet pondus z quasi pro nihilo re
169 putaḱ apđ bonos z graues.†Subdit
etiam Bal.ibi q̧ si vsurarius manife-
stus fecit cautionē:z postea interpella
tus nō seruauit eā:q̧ perinde est ac si
nunq̧ cauisset qđ dicit esse no.dignum
quā doctrinā nota diligenter ad limi-
tationem.c.q̧q̧.de vsur.in.vj.Itē pro
istis optime faciūt q̇ dixit Spe.in ti.de
instru.edic.§.instrumentū.in.vij.volu.
in versi.q̧ si aliqđ instrumētū zc.in fi.
z dicta p.d.Alex.in ɔsi.suo.cclxiiij.in-
170 cip.in causa.in.iiij.colū.vbi dixit †q̧
non creditur testi qui als dixit falsum
et fuit periurus.allegat.c.testimoniū.
de testa.glo.in.c.in nostra.co ti.z Inn.
in.c.fraternitatis.de heretic.Bald.et
alios in.l.si ex falsis.C.de trans.z Bal.
in rubri.de contro.inuesti.z in.l.fin.in
iiij.opp.C.de edic.diui.z Spe.l.d.§.in-
strumētū:et in ti.de teste.in.§.j.ver.itē
q̧ aliquid de suo.Ange.in.l.j.§.si quis
simpliciter.ff.de verb.ob.Archi.in.c.si
ad sacras.ix.di.z Old.in consi.xxxvj.in
171 cip.ad primū zc.¶ †Itē etiā p predi-
ctis optime facit nam clarum est q̧ an
instrumentū sit de nouo repertū nec-
ne statur iuramēto eius qui illud pdu
cit vt voluit Bar.z doc.in.l.admonen

di. ff. de iureiur. et habetur in c. pastoralis. de exce. et facit ratio quam circa principium huius rub. adduxi. dicens quod in his que dependet ab alio statur dicto asserentis cum iuramento secundum glos. in §. alie. insti. de act. et habetur in c. vt circa. de elec. in vj. et in c. significasti. de homicidio. Attamen ista limitat Lu. ro. in d. l. admonendi. fore veram et locum habere dummodo ille qui taliter vellet iurare non esset alias periurus: quia in dictis casibus non staretur iuramento suo
172 per d. c. paruuli. † nam periurus non pot subire iuramentum honoris: sed solum oneris: vt no. in c. cum in tua. de iud. et voluit gl. in d. c. paruuli. xxij. q. v. et cum hac opi. pertranseunt moder. in c. fi. de iureiur. et Feli. in c. ex parte. in j. co. in fi. de testi.
173 † Sed tu adde glo. not. in cle. j. de testi. que vult quod in casibus in quibus solet stari iuramento alicuius non statur si est persona suspecta: quam gl. allegauit ad hoc do. Joan. bapti. de cozalup. sequens hanc partem in rep. d. l. admonendi. in vij. col. in prin. vbi dicit quod pro ista parte etiam faciunt dicta per Bal. in l. non hoc. C. vn
174 de legi. ¶ † Item vltra predicta pro istis facit glo. multum sing. in l. lege corne. lia. ff. ad sil. que probat quod licet quis sit relaxandus fideiussoribus ex aliquo delicto: nec carcerandus: si tamen alias semel de carceribus aufugit carcerandus est et diligenter custodiendus et per hoc amittit beneficium. l. j. ff. de custo. reo. quam gl. refert et sequitur Ang. are. i trac. malefi. in ver. fama publica. in xiij. car. in ver. quarto notasi. est. vbi pro hoc etiam allegat ea que habentur in l. quod sit fugitiuus. ff. de edili. edic. Et illam glo. in d. l. lege cornelia. dicit ibi Lu. ro. non fuisse considera tam ab aliquo. tu tamen vide ibi Bal. qui eam ponderauit de quo per Bald. etiam in l. nemo deinceps. C. de episcopali audi. l. fi. etc.
175 ¶ † Addo etiam predictis singulare verbum Pau. de ca. in consi. suo. cccv. inci. viso dicto statuto vbi consuluit quod statutum loquens de rapiente mulierem solutam: quod puniatur pena capitis quod tale statutum non habebit locum in rapiente mulierem solutam que semel ab alio fuit tacta vel quam alius osculatus est quia tunc non presumitur rapta per vim contra eius voluntatem cum semel voluntarie alteri con
176 senserit † : pro qua doctrina etiam faciunt dicta per Alber. de rosa. in iij. par. statuto. q. iij. vbi dicit vna cum Dy. quod raptus mulieris non committitur in muliere nupta inhoneste viuente et talis rapiens eam non punitur pena raptus: alias sic licet alius eam cognouisset: quod est sing. no. Item pro istis etiam optime faciunt dicta per Pau. de cast. post Bald. ibi in l. j. C. de proba. in fi. vbi dixit quod ille qui soluit vsuras alicui pot repetere ab eo illas vsuras licet non probet illas sibi soluisse si tamen probat quod ille alias erat solitus mutuare sub vsuris et recipere seu exigere tales vsuras quod est not. ad quod allegat hoc voluisse Jo. an. in c. quia quidam.
177 de vsur. in nouella. † Et faciunt etiam dicta per Hosti. in c. cum in ecclesijs. de maio. et obe. vbi dixit quod monachi non tenentur amplius recipere monachum qui alias bis fugit de monasterio: quod dictum refert et sequitur do. Feli. in c. ad abolen
178 dam. in j. colum. de hereti. † Et in hac materia non omitto sing. verbum Ang. in l. qui iudicio. ff. de accus. vbi dixit quod stante statuto quod de damno dato statur sacramento damnum passi quod si est datum damnum alicui periuro vel aliter infami qui alias deierauit quod non stabitur sacramento suo: et ita dicit vidisse de facto seruari: quod dictum pro valde no. refert et sequitur Barba. in c. j. in iij. colum. extra de accusatio. et idem voluit ipse Barba. in c. per tuas. per glo. ibi de simo. et per d. c. paruuli. et faciunt dicta per eum in c. euidentia. de accus. et pro predictis etiam facit optime tex. et gl. in l. cassius. ff. de senato. quod ola tene menti ad hanc limitationem quia ista forte taliter simul cumulata non reperies. Alias etiam limitationes: et notabilia dicta in hac materia quando non statur iuratorie cautioni alicuius vide per Feli. l. c. quod in ecclesiarum. in xxiiij. col. v. et inquantum. extra de consti. et per d. Alex. sin. loquentem in l. i. an fi. ff. qui satis. cog. quod non refero breuitatis causa. Sed eccipias aliquem casum in quo licet statutum arctet quem ad satisdandum: attamen ille talis non tenetur satisdare quod est contrarium precedenti: nam in casu precedenti quis releuatur satisdatione

propter paupertatē:sʒ ecōtrario acci pe casuʒ in quo q̄s releuat a fideiubē do vl'a satisdādo ꝓpter diuitias suas: nā si extat statutū q̄d q̄s non possit adi pisci possessionem talis officiꝫ nisi pri mo idonee satisdederit tūc si acceptās officiū velit acquirere possessionem si ipse est idone⁹ facultatib⁹ nō tenetur satisdare sʒ satis est q̄d ipse fideiubeat ⁊ ꝑmittat cū gñali obligatione bonoꝝ suoꝝ fm Bart.in.l.quicūq̄.la.ii.ꝑ illū tex.C.de fun.patri.li.xj.⁊ ibi Alexā.in apostil.idē dixit Pau.de ca.in.l.diuor tio.§.iterdū.ff.so.ma.et in.l.j.ff.q̄ satis. cog.pro quo allegat.d.l.quicūq̄.⁊ not. in.l.de creationib⁹.C.de epis.audi.pro quo dicto facit optime tex.i.l.j.in ver. ꝓpter amplissimas facultates.ff.d̄ cu sto.reo.⁊ text.in.l.j.§.si magistratus.ff. de magistra.conue.⁊ tex.in.l.testamen to.§.nec satis.ff.de testa.Et hāc parteʒ etiā firmat do.Alex.in cōsi.xxxvij.inci. viso ⁊ oportune ⁊c.in prin.v.colū.in.ii. volu.pro quib⁹ faciūt que voluit Bal. in.l.abstinēdū.C.quoꝝ appel.nō recip.

179 ¶ †Et teneas menti in hac materia duo:primo q̄d vbicūq̄ q̄s tenet ex for ma statuti satisdare ꝑ forma in aliquo casu tūc si ipse est diues:⁊ idoneus pōt p̄stare quēlibet fideiussorē etiā inopē ⁊ egenū:q̄ bona principalis et fideiusso ris in tali casu aggregant et reputant ꝑ vno ⁊ idē patrimonio:⁊ idē est si prin cipalis debitor est paup ⁊ fideiussor sit ditissim⁹ q̄ tūc sufficit et satisfactū est legi:ita no.dixit Bal.in.l.mulier.i fi.C. de iur.do.alle.glo.quā dicit nō eē alibi in.l.si plures.§.j.in versi.aggregāte.J. in hoc ti.⁊ illū tex.et glo.alleg.ad hoc etiā Lu.ro.in cōsi.ccccx.in fi.prin.inci. hec istoꝝ:⁊ idē dixit ipse Bal.in aut.sʒ hodie.in primo not.C.de actio.⁊ oblig.

180 ¶ †Secūdo etiam teneas menti q̄d quoties quis tenet satisdare ex forma l.vel statuti tūc remittitur sibi talis sa tisdatio si sit homo honeste vite:ita di xit glo.apud oēs singularis in.l.j.ff.de ripa munienda.quā glo.dixit singulareʒ Bald.in.c.ij.de iudi.et illam dixit fore stupendam Barba.in.c.coram.in vlti. col.extra de offic.delega.vbi ponit ali qua in materia ista ⁊c.ꝑ quibus facit glo.in.l.titio fundus.§.de condi.et de mō.⁊ que late dixi.in.l.j.in.§.ad qōnē. in.ij.⁊.iij.q.j.de quest.⁊ in.d.l.j.§.fin.in iiij.col.⁊ in.l.qui falsam.in.xv.col.j.de

181 fal.†Et teneas etiā mēti q̄d lʒ cautio iuratoria admittatur q̄nq̄ vt dixi:tñ in causis criminalib⁹ nō admittit.ita di xit Bald.in addi.Spe.in tit.de accu.in iiij.parte.i ver.in criminali causa pau per ⁊c.de quo tñ vide Bal.in additio. Spe.in tit.de sen.in vlt.car.in.j.col.in versi.titius fideiussit ⁊c.et Bal.in.l.iij. circa fin.C.de epis.audi.et in.l.satis.§. j.§.de in ius voc.vbi tenet in olbus di ctis locis q̄d hoc solum habet locuʒ in masculo sed secus sit in femina:⁊ ideʒ tenet Ang.d̄ are.in tracta.malefic.in ver.pro quib⁹antoni⁹ fideiussit.in ver.

182 et aduertas ad p̄dicta ⁊c. ¶ †Quero xxiii.statuto cauet in ciuitate q̄d quilʒ massari⁹artiū vel q̄lʒ officialis:vel q̄lʒ saltuari⁹vel ministralis teneat satisda re anteq̄ administret officiuʒ suū.mō officialis vel massari⁹artis vel saltua rius vel ministralis dedit fideiussorem in principio officij quero ꝑ quib⁹ reb⁹ tenebitur talis fideiussor:in quo dicas q̄d solū tenebit ꝑ male gestis vel mini stratis circa ipsum officiū.nō aūt tenet si principalis deliquit mō aliquo circa nō pertinētia ad officiū suum.sed circa extranea et remota ab ipso officio:ita dixit Lu.ro.in ꝯsi.suo.ccccxxxiiij.inci. in quo querit ⁊c.in vlti.verbis.vbi di xit q̄d licet officiales teneant pro eoꝝ barisellis et nūtiis ac familia procedit si in eo deliquerunt ad q̄d sunt deputa ti.allegat. l.j.§.ferin.ff. furti aduersus naut.⁊ in.l.j.§.q̄d nouissime.⁊.§.fami lie.cū ibi plene not.per Bart.ff.de pu bli.et dicta per Bald.in.l.obseruare.§. ꝓficisci.§.de offi.proconsul.et Bald.in rub.de pena iudi.q̄ male iudicauit.et plene notata in.c.cū ad sedē.de restit. spol.Et subdit ipse Lud.ro.in.d.consi. q̄d ipse officialis in casibus in quibus tenetur pro aliquo de predictis pro de licto per eū commisso liberat exhiben do ipsum delinquentem:quod dixit vo luisse Bartoluʒ in dictis locis.et dixit

etiā hoc probari.in.l.quātc.ff.de pub.
ita reudet ipse Ludo.ro.in.d.suo cōsi.
(vide Alexan.in consil.cxiij.incipien.
visa conclusione zc.in.vij.volu.) Ego
autem vltra eum allego Bald.in.l.j.in
prin.ff.de magi.conue.vbi dixit q illeq̇
fideiubet pro aliquo castellano alicu-
ius roche nō tenetur si ille facit roba-
riam: q2 ille fideiussor fideiussit apud
rēpu.non autē apud priuatos. Et pro
istis etiā adduco Bald.in aut.hoc ius
porrectū.in vlt.col.versi.iij.C.de sacro-
sanc.eccle.vbi dixit q si aliq̇s mutuat
pecuniam istis factoribus q̇ sunt depu-
tati a dño ad recolligēdos fructus vel
ad custodiam castrorū: qđ istud non pōt
183 repeti a dño. † Item pro hac parte ad-
duco no.dictū Joā.an.in addi.Spe.in
ti.de instru.edi.§.nunc dicendū.in ad-
di.magna.in princip.vbi sing.dixit: post
Nico.de mata.q si ex cōsuetudine vel
ex forma statuti debet credi libris ar-
tificis vel mercatoris intelligitur de
pertinentibus ad artem suam nō au-
tem de alijs: quam doctrinam refert z
sequitur Lud.ro.in cōsi.suo.ccv.incip.
in puncto preposito zc.in.j.colū.et do.
Feli.in.c.post miserabilem.in.ij.col.in
fi.de pba.z eam refert z sequitur do.
Fran.de arc.in cōsi.suo.xxxiij.qđ inci-
pit consultatio premissa zc.in.j.col.zc.
pro quo ipse alleg.etiā Bald.in.l.fin.C.
ad macedo.vbi Bald.singu.dixit q si
statutū dicit q non possit cōtrahi cum
filiosfamilias nisi sit mercator: mō ali-
quis est fi.fa.et aliquis cōtrahit secum
non in causa mercātie: sed in alia cau-
sa diuersa an valeat contractus: z fi.fa.
obligetur: decidit ipse Bald.ibi q non.
alleg.l.iij.§.ceterū.ff.nau.cau.stab. Et
hoc dictū Bal.etiā refert z sequitur.d.
Feli.in.c.post cessionē.de proba.in.ij.
col.in fi.z in.c.petrus.in pe.col.de ho-
184 micidio. † Et facit optime not.vers-
bum Bald.in.l.si aduersarius.C.de fi-
de instru.vbi dixit q statutum volens
bannitū haberi pro confesso nō exten-
ditur ad maleficia.in lib.malefi.non
descripta: quod dictum etiā retulit do-
mi. Feli.in.d.c.petr⁹.vbi videas quia
etiā ad materiā istā multa addit: z sin-
gulariter loquitur: item pro istis opti-
me facit dictū Bart.in.l.iij.ff.ad.l.iul.
repe.vbi dixit q instrumentum notarij
condēnati de falso non valet: istud est
verū si cōmisit falsum circa officiū ta-
bellionat⁹: secus si cōmisit falsum cir-
ca aliud.idem tenet Abb.et Joan.de
ma.in.c.fraternitatis.de heret.z Bar-
to.in cōsi.incip.fer Jo.de ca.z Bald.in
l.ij.C.de senten.et in.l.et in militibus.
C.de testa.mili.et in.l.qui depositā.C.
deposi.et in.l.ij.C.de fi.instru.z in.l.iu-
bem⁹.§.sane.el.j.C.de sacrosan.eccle.
z Feli.refert eos in.c.fraternitatis.de
185 hereticis. † Item pro istis etiam opti-
me facit quod voluit Guil.de cug.in.l.
nulli.C.quoz appel.nō recip.vbi dixit
q sindici q̇ habent sindicare officiales
nō possunt se intromittere de eo quod
gesserunt extra officiū. Et ibi etiā dixit
idem esse in priorib⁹ artiū q2 licet ha-
beat ptātē ex forma statuti ministrādi
ius inter holes sue societatis illius ar-
tis intelligit tm̄ circa res pertinentes
ad ipsam artē: z nō circa alia: quas do-
ctrinas Guil.refert z approbat Barb.
et in materia plura alia adducit in.c.
cū ordinē.in viti.col.de rescrip.vbi vi-
deas: z vide etiam do.Catal.in tracta.
suo sindica.in vers.ccxxvj.inci.adde qđ
si officialis.z doc.in locis pалleg.zc.et
vide olno Jas.in.l.age.in.l.z.ij.colū.C.
de trāsac.z.d.Feli.in.c.petr⁹.in.iij.co.
versi.scdo declara zc.extra de homici.
186 ¶ † Uigesimoquarto quero an fide-
iussor coact⁹ indebite soluere habeat
tm̄ actionē contra debitorē principalē.
in quo Bal.in.l.venditor.in.§.solet.ff.
de hered.vel ac.ven.dicit per illū tex.
q fideiussor iniuste cōdēnatus q̇ fecit
q̇cq̇d potuit ne ɔdēnaret habet actio-
nē cōtra principalē debitorē p quo fi-
deiussit: nā satis est ei q fuit cōdēnat⁹
sine dolo suo: z totū istud negotiū prin-
cipaliter ptinet ad debitorē z periculū
cōtingēs.ar.illi⁹ tex.z idē firmat Abb.
in consi.suo.lx.inci.qm̄ satis abūde.in
j.col.in.j.vol.vbi dicit q si fideiussor fe-
cit q̇cq̇d potuit: nec p eo defecit quin
exceptiones reo vel sibi cōpetētes ad-
mitterētur: sed vi fuit cōpulsus ad sol-

pendā sine culpa sua etiā si ꝑ iniuriā
superiorū hoc acciderit:pōt nihilomi-
nus agere cōtra principalē mādatorē:
z dicit ꝙ hoc probat ad literā.in.l.ex-
ceptiōes.ff.de excep.z dicit ꝙ hāc opi.
tenet ibi Barto.z Joan.and.in regula
damnū.de regu.iur.in.vj.itē dicit ipse
Abb.in.d.consi.ꝙ ipse ꝓ hac parte ad-
ducit text.apertū iuncta glos.in verbo
iudiciū.in.l.nā z seruus.ff.de neg.gest.
z pro hac parte faciūt dicta ꝑ Bal.in.l.
si nomē.ff.de heredi.vel ac.ven.ibi po-
nit no.verbū i materia ista:z eū refert
z sequit do.Alex.in.l.sciendū.in.ij.col.
an fi.ff.de ver.obli.z faciūt etiā dicta ꝑ
Abb.i cōsi.suo.lxxxij.inci.cōditor oīm zc.
in fi.verbis.z per do.Alexā.in cōsi.suo
cij.incip.visis scripturis zc.in.ix.colū.
ver.scdo rūdeo.in.ij.volu.de qua qōne
vide etiā Salic.in.l.si ꝓ ea.in fi.C.mā-
187 da.¶ †Uigesimoquinto quero an fi-
deiussor de iudicio sisti et de iudicato
soluendo possit astringi a creditore ad
soluēdū non solū debitū principale sed
etiā expēsas quas creditor fecit in liti-
gādo z in conuincendo ipsum debito-
rem:ista questio multū fraternizat cū
qōne.viij.superius examinata:et multa
ibi dicta pūt hic adduci:in qua qōne
mihi videt dicendū ꝙ talis fideiussor
possit cogi z cōpelli ad soluendū nedū
principale debitū:sed etiā dictas expē-
sas:z hoc ꝑ text.in arg.in.l.lucius.in.§.
paulus rūdit.ff.de admi.tu.vbi habet
ꝙ qn fideiussor obligat ꝓ certa admi-
nistratione alicuius similiter censetur
obligatus ꝓ oi actu cōnexo ad illā ad-
ministrationē:et illum text.ibi not.ad
hoc Jaco.de are.z Bart.ꝓ quo etiā fa-
cit tex.z quod ibi voluit Bart.in.l.non
quasi.§.j.ff.rēpu.sal.fo.vbi dicit Bart.
ꝙ si tutor quedam negocia pupilli ges-
sit z quedā non qd tn̄ pro nō gestis etiā
tenet:z hoc ꝑpter connexitatē:que ra-
188 tio multū facit ad hāc qōnem.†Nā
cōnexorū et dependentiū idē est iudi-
ciū:z idem iudicamus de cōnexo qd de
principali.l.pu.de si seruū.ff.ad.l.aql.
vbi si tu occidisti seruū quē alteri tra-
dere obligatus erā sub pena teneris nō
solū ad estimationē serui:sed etiam ad
illā penā tanq̄ depēdentē z cōnexam
ad qd etiā facit.l.cum actū.ff.de nego.
gest.z facit glos.in.l.diuus.ff.de admi-
nist.tu.vbi text.dicit ꝙ de gestis post pu-
pillarē etatem vnus tutorum nō cōue-
nitur ꝓ facto alterius z insolidum:sed
ꝓ eo ꝙ gessit:z glos.ibi hoc limitat nisi
gesta post pubertatē essent cōnexa ge-
stis tēpore pubertatis:nam in illis qli-
bet cōuenitur insolidū:qd etiā probat
in.d.l.qd ergo.in.§.sufficit.ff.de cōtra-
rio iudi.tut.z ibi Bald.colligit qd cōn
nexorū/idē est iudicium:z ꝓ istis facit
optime tex.in.c.quāto.de iudi.z dicta
per Abba.in.c.preterea.de offi. deleg.
z in.c.trāslato.de cōsti.z facit text.in.l.
ij.ff.de iuris.om.iudi.z in.l.oratio.ff.de
spōsa.z in.c.literas.de iura.calū.et qd
volunt doct.in.l.si de certa.C.de trans-
ac.z Jo.de ana.in.c.licet hel.in fi.ex-
tra de simo.z faciunt not.verba Bald.
in.l.perēptorias.ante fi.C.sen.res.non
pos.vbi dixit ꝙ si testes fuerūt inducti
super mutuo z super articulo mutui z
facto testimonio sup tali mutuo addi-
derūt postea qd etiam ipsi interfuerūt
qn ipse mutuās facit pactū de nō petē-
do qd hoc casu ꝓbāt etiā pactū de non
petēdo:qr cōprehēdit cōnexa z depen-
dētia:z dicit ꝙ hoc voluit Inn.in.c.pa-
storalis.de except.z facit dictū Bal.in
l.ordinarij.C.de re.vē.vbi dixit ꝙ si qs
dixit ɔctū esse vsurariū vel simulatū:z
iō petiit ab epo se absolui a iuramēto
sup eo interposito ꝙ post talē absolu-
tionē nō poterit corā alio iudice agere
de vsuris vel de ipa simulatiōe sz pote-
rit agere corā ipso tm̄ ꝑpter ɔnexitatē
quā hz cū ipo iuramēto:qd dictum re-
fert z sequit.d.Alex.in cōsil.suo.cxcvj.
189 inci.circa pmū.in vlt.col.in.ij.vol.†et
ad ꝑdicta ēt optime facit not.vbū Pe.
de anc.i ɔsi.suo.xxx.vbi dicit ꝙ ꝓcura-
tor ponēs manū ad cōnexa mādati nō
dicit excedere fines mādati:qd etiā di-
xit Pau.de cast.in cōsi.xxviij.incip.vi-
so pacto:z hoc dictū refert z approbat
do.Feli.in.c.trāslato.in.iij.col.de con-
stitu.vbi subdit.idem esse in delegato:
ad qd alleg.glos.primā.in.c.licet ergo.
vij.q.j.et idem dixit esse in arbitro sm

Inno.in.c.cū dilectus.de arbi.qđ etiā
dixit Abb.in cōsi.suo.lxij.inci.in cōtro‑
uersia ꝛc.in.ij.col.in.ij.vol.ꝑ qb⁹ facit
text.in.l.ſʒ adeo.§.ſi qs mulierē.ſ.loc.
ꝛ dicta ꝑ Bal.in.c.j.de capi.q̇ curā vē.
ꝛ in.d.c.translato.de constitu.vbi dixit
190 †qđ vendita vaca venit vitulus q̇ eſt
in corpore:ꝛ etiā vitulus nat⁹ q̇ nondū
paſcit herbis:ꝛ faciūt alia plura ꝛ plu‑
ra ſingularia dicta in materia iſta per
d.Feli.in.d.c.trāſlato.ꝛ in.c.cauſamq̄ꝫ.
de re iu.in.ij.ꝛ.iij.col.ꝛ faciūt alia plu‑
ra q̄ ego adduxi in.l.j.§.diu⁹ Adrian⁹.
ſ.de queſtio.ꝛ faciūt etiā dicta ꝑ Albe.
de roſa.in.ij.parte ſtatu.q.lxiiij.incip.
itē relicto ꝛc.vbi dixit ꝙ ille q̇ tenet ad
emēdationē dāni tenet etiā ad expen‑
ſas q̄ fiūt occaſione predicta alleg.l.ſi
ſeruus ſeruum.§.rupiſſe.in verbo vex
ſumptus.ff.ad.l.aquil.ꝛ faciūt etiā di‑
cta ꝑ Pau.de ca.ꝛ Alex.in.l.ij.in princ.
ꝑ illū tex.ff.ſi quis cautio.vbi dixerunt
ꝙ trāſactio facta ſuꝑ ſorte opat etiam
ſuꝑ pena:tan̄ ꝑ ſuꝑ cōnexo:qđ dictum
refert ꝛ ſequitur do.Fel.in.c.ſuper lite
ris.in.xiij.col.de reſcri.vbi etiam dicit
ꝙ iuriſditio ſuper principali extēditur
191 ad cōnexa.†Itē facit:nā liberatio ſuꝑ
principali extenditur ad cōnexa ꝛ depē
dētia etiā nō expreſſa:fm.d.Feli.in.d.
c.ſuꝑ literis.ad qđ alle.Bar.in.l.aure‑
lius.in.§.gayus.in.vj.q.ſ.de lib.lega.ꝛ
faciūt etiam que ego dixi in ſing.meo.
cclj.inci.cōnexoꝝ idē eſt iudicium ꝛc.
Et faciūt dicta ꝑ Abb.in ꝯſil.ſuo.xviij.
inci.in cauſa et queſtione.in.iij.colū.in
ij.vol.vbi dixit ꝙ arbiter pōt cognoſce
re de cohērētib⁹:ꝛ cōnexis:etiā ſi in cō
promiſſo nō ſit dictū:ad qđ alleg.plura
de quib⁹ ibi per eum:faciūt etiā ad ꝑ‑
dicta que dixit do.Fran.de are.in cōſi.
ſuo xxix.inci.diligēter.in.xij.colum.in
verſi.his breuiter premiſſis ꝛc.et facit
qđ voluit Jo.de ana.in.c.licet hely.in
pe.col.de ſimo.vbi dixit qđ valet ſentē
tia ſuper nō petitis qñ non petita ſunt
cōnexa vel depēdētia:ꝛ facit etiā nam
illud qđ eſt de apēdicijs dicit ad ꝑpoſi
tū ꝛ ptinēs ad articulū:ita dixit Bald.
in.l.teſtiū.in.iij.col.C.de teſti.ꝛ Angel.
in.l.aā dubitari.ff.de here.inſtit.Itē fa‑
cit nā diſpenſatio extēdit ad contiguā
fm glo.in.c.q: intātū.de prebē.Itē iu‑
ramētū vt habet in.l.ſi duo patroni.§.
ſi qs iurauit.ff.de iureiur.Itē etiā mā‑
datū ꝓcuratoris:vt.ſ.dixi extendit ad
192 cōnexa fm glo.in.c.licet.viij.q.j.†Itē
ſententia etiā extēdit ad ꝯnexa:vt ha‑
bet in.l.ſi cū tibi.C.de iudi.et ibi Bart.
ꝛ ſimiliter poteſtas delegati extēdit ad
cōnexa fm Inno.ꝛ Bal.in.c.cauſam q̄.
extra de re iud.q̄ vltimo dicta ponit.d.
Feli.in.c.de teſti.in.iij.colū.de teſt.vbi
etiā ponit aliqua alia ad materiā iſtā
faciētia:et facit etiā nā lʒ de vnoquoq̄ꝫ
actu ps debeat citari.l.de vnoquoq̄ꝫ.ff.
de re iudi.cūm vulga.tñ contumax in
vno actu nō citatur ad aliū actū fiēdū
qñ habet ꝯnexitatē neceſſariā cū actu
ꝓcedēti:ita dixit Gemi.in.c.ſi capitu‑
lo.§.j.in vlti.no.in fi.de cōceſ.prebē.in
vj.qđ dictū refert et ſequit.d.Fel.in.c.
cū olim.in.j.colū.in fi.de teſti.ꝛ faciunt
no.vba Albe.de roſa.in.j.par.ſtatu.in
q.cxxiiij.incip.item pone ſtatuto caue‑
ri qđ nullus ꝛc.vbi formaliter dicit po‑
ne ſtatuto cauet ꝙ nullus in conſilio
debeat cōſulere vltra vel cē ꝓpoſitio‑
nē ꝓpoſitā:ꝛ ſi cōſultū fuerit nō fiat in‑
de partitum:ꝛ ſi contra fiat nō valeat.
mō aliqs ꝯſuluit aliq̇d depēdēs a ꝓpo
ſitione ꝛ facto partito obtentū eſt q̄rit
an valeat:in quo dicit vidi obtineri qđ
ſic.ar.ff.ad trebel.l.apud iulianū.§.an
tiſtita.ꝛ ꝓ hoc facit q: depēdētia videt
tur pars eoꝝ a quib⁹ depēdēt.vt extra
de elect.c.cupiētes.§.deniq̄ꝫ.in fi.li.vj.
vbi dicit poſtulationes agētiū depēde
re:ꝛ idē puta de cōnexis.ar.ff.de admi.
tuto.l.tutores q̇ tutelā.ꝛ de neg.geſt.l.
eū actū.ita formaliter dicit Albe.de ro
ſa.vbi.ſ.ꝛ faciūt dicta per.d.Feli.in.c.
ſignificauerūt.in.iij.colū.de exceptio.
vbi dixit ꝙ materia expenſaꝝ dicit cō‑
nexa principali articulo.ex quib⁹ om‑
nibus ꝯcludendū puto in preſenti.q.ꝙ
fideiuſſor de iudicio ſiſti ꝛ de iudicato
ſoluendo poterit aſtringi ad ſoluendū
expenſas in lite factas per creditorem
per iura preallegata.ad qđ etiā faciūt
dicta per Specu.in titu.de accuſa.in
§.j.in.vj.col.verſic.quid ſi vulneratus.

193 ¶ †Uigesimosexto q̃ro an fideiussor possit agere ad dāna ꝛ interesse ꝯ debitorē principalē.in quo mihi videt dicē dū q̄d sicut de natura fideiussiōis ē q̄ fideiussor cōseruet indēnis etiā si nō sit dictū expsse tn̄ inest tacite ꝫ Bald. in.l.ꝯstitutionibus.C.de vsur.vbi dicit q̄d de hoc est casus singu.in.c.puenit. in ver.alioqn.extra de fideius.ꝛ refert et Jac.de are.dicere q̄ magna est iniquitas si fideiussor remanet in damno. Itē hāc partē q̄d fideiussor possit agere ad dāna ꝛ interesse firmauit Abb.in ꝯsi.suo.lx.inci.qm̄ satis ꝛc.in.j.colū.vbi dicit q̄ fideiussor pōt agere cōtra mandatorē seu fideiussorē:nedū p̄ sorte pn cipali:quā pro eo soluit:sed etiā ad dāna ꝛ interesse.ad q̄d alleg.d.c.puenit.ꝛ c.cōstitut⁹.eo.titu.et q̄ habent in.l.liter casuas.in.§.impēdia.ꝛ in.l.q̄ mutuum. in fi.s̄.manda.et subdit q̄d principalis tenet etiā ad dāna q̄ passus est fideiussor casu fortuito:ad q̄d alle. Inno.in.c. sicut.el.ij.de iureiur.ꝛ Joā.an.in regula accessorium.de re.iu.in.vj.in mercu. Predictā tn̄ cōclusionē intelligit verā Abb.qn̄ fideiussor fuit diligens:ꝛ fecit q̄d potuit ꝛ opposuit debitas exceptiones a:s fecus.de quo ibi lati⁹ p̄ eū:pro qb⁹ faciūt optime dicta.s̄.in.q.xxiiij.et idē videtur formare Abb.in consil.suo lxxiij.inci.cōditor olm ꝛc.circa fi.ꝛ vide Bar.in.l.exceptione.in fin.j.in hoc titu.vbi ponit an qn̄ fideiussor succūbit in causa an tunc repetat sumpt⁹ quos fecit in lite a principali: et dicit q̄d sic. arg.l.etiā.s̄.māda.et.l.si mādato meo. §.si fideiussor.ꝛ subdit Bar.in.d.l.exceptione.in fi.se putare q̄d pendente tali iudicio fideiussor poterit petere a reo vt sibi det pecuniā p̄ expēsis:q: ei⁹ negotiū gerit arg.l.si vero nō remuneran

194 di.§.fi.s̄.manda. ¶ †Uigesimoseptimo q̃ro de alia no.q.vez quidam nō habēs alia bona nisi ea q̄ nō veniūt in generali obligatione fuit fideiussor p̄ aliquo:et obligauit oīa bona sua an talia bona q̄ nō veniūt in ḡnali obligatione intelligātur obligata postq̄ non habet alia bona.in quo puto dicēdū q̄d sic ex pluribus iurib⁹ et rationib⁹:et primo q: si aliter dicerem⁹ sequeret q̄ talis oblīgatio ꝛ cōtract⁹ nihil operaret:q̄d non est dicēdū.arg.§.quib⁹.in.j.constitutione.C.ꝛ in.l.ampliorē.§.in refutatoriis. C.de appella.ꝛ.c.solite.de maio.ꝛ obe. cū simi.habemus eīn de iure q̄d nedū non debemus vti superfluis: sed imo

195 vnūquodq; verbū positū in aliq̄ dispositione:lege:statuto: contractu: vel obligatiōe intelligit esse appositū cū ministerio aliq̄d operādi.ita dixit Bal.in rub.C.de contrahē.em.in.iij.q.quē refert ꝛ sequit do.Alex.in cōsi.suo.clj.incip.viso themate.in.ij.col.in.ij.volu.et in consi.clvij.incipien.in causa ꝛ lite.in iij.col.in codē volu.ꝛ in cōsi.cxiij.inci. super quesitis.in fi.in.v.volu.ꝛ Joā.de ana.in cōsi.suo.xcviij.incipien.visis ꝛc. Scdo pro hac parte optime facit text. not.coniuncta glo.in.l.pediculis.in.§. itē cū querit.ff.de auro ꝛ argē.lega.vbi habetur q̄d licet in legato generali nō veniāt res venales.l.generali.§.proxi. ꝛ ibi Jaco.butri.ff.de vsufruct.lega.tn̄ fallit qn̄ sub tali legato nō possent nisi tales res includi:q: tūc cōtinerētur in legato.Ita etiā firmat Ludo.ro.in.l.si constante.ff.sol.matri.ꝛ Bal.in rub.C. de verbo.signi.in.iiij.q.pro quib⁹ facit text.in.l.fundus qui locatus.s̄.de fun. instru.ꝛ facit q̄d dixit Bal.per illū text. in.l.si ita scripsisset.s̄.de lega.ij.vbi dixit q̄ licet legato credito intelligat de puro et nō de in diē nisi adūciat vt ibi: tn̄ si testator nullū habet creditū purū intelligitur de illo quod habet in diez.

195 †Itē facit tex.in.l.titio cū testamento.in.§.lucius.s̄.de lega.ij. vbi dicitur quod dispositio testatoris debet taliter interpretari:vt nō reddat inutilis: pro quo faciūt dicta per Abba.in.c.in presentia.de proba.in.v.colū.in hac materia adduci pōt not.verbū Bal.in.l.cam quā.in.xij.col.C.de fideicō.vbi dixit q̄ si non habeo nisi filios spurios:et hoc sciens Titius mihi concedit feudū vel emphyteosim p̄ me ꝛ filijs meis q̄d tale feudū vel emphyteosis transibit ad filios meos spurios:q̄d dictū refert et sequitur Barb.in.c.veniēs.in.j.col. de accusa.et in.c.nonnulli.in.v.car.de re-

scrip.pro quo est optim⁹ tex.quē alleg. Bal.in.l.heredib⁹.in.§.fi.ff.ad trebel. Et faciūt etiā dicta per Bal.p illū ter. in.l.quib⁹ dieb⁹.§.de cōdi.ꝛ demō.vbi dixit ꝙ lȝ testator mandādo vt soluant debita nō intelligat̄ de ꝑscriptis cū bona fide:tñ si nulla alia debita habeat
197 nisi prescripta intelligit̄ de illis. †Et dixit Bal.in.l.si qs posthumos.in pri. p gl.ibi.§.de libe.ꝛ posthu.qd lȝ al's in puilegijs verbū filij nō intelligat de adoptiuis.C.de adop.si de fun.fue.cōtro.ꝛ Spec.in tit.de loca.in.§.nūc aliqua.ver.lxviij.tñ hoc fallit vbi verbū filijs nō posset verificari nisi in adoptiuis:vtputa si erat talis q̄ non poterat gnare vel clericus in sacris cōstitut⁹: qd dictū refert ꝛ sequit̄ do.Feli.in.c.i. in.v.col.versi.ꝛ dixit Bald.extra de rescrip.ꝛ faciūt dicta p Bal.in tit.de pa. cōstā.in verbo vasalli.el.ij.vbi dixit ꝙ si qs cōduxit fundū tpe guerre ꝛ impediat̄ ꝑpter guerrā vti re locata qd nō poterit petere remissionē:qꝛ talis cōductio nō poterat intelligi de alio tpe:et dicit qd ita tenet Bald.in.l.si ea lege. in vlti.col.C.de vsur.quos refert ꝛ seqtur.d.Alex.in cōsi.suo.vj.inci.videret. in vlti.col.in.ij.vol.itē facit ad ꝑdicta qd dixit Abb.ꝛ ibi.d.Feli.in.c.postulasti.de rescrip.vbi dixit ꝙ lȝ litere ad ecclesias cathedrales quo ad beneficia earū nō includāt canonicat⁹:vt dicunt oēs in.c.fi.de preben.tñ fallit vbi non
198 sunt ibi alia bñficia:ꝛ istis seruitt qd dixit Albe.de rosa.in.l.j.§.j.in.j.col.§. de offic.presec.vr.vbi dixit ꝙ lȝ legato blado qd quis habet in ciuitate nō veniat illd qd habet in districtu:tñ si nō habet nisi illud veniet in legato:et ibi subdit idē esse in testatore q̄ legat cartas:nā si nō habet alias cartas tūc libri continent̄ in tali legato.per.l.librorū.ff.de lega.iij. Itē vltra predicta faciūt no.verba Bal.in.l.qui rome.in.§. duo fratres.in.vj.q.§.de verb.obliga. ꝛ per Alexan.in consi.suo.ccvij.incip. viso summario.in.ij.colum.in.ij.volu. ☞ (Uide Alex.in ꝯsi.cij.incip.viso thematē.in.j.col.in.vj.volu.)Et facit tex. in.l.stipēdia.C.de execu.rei iudi.ꝛ que ibi dicunt doct.et glo.in.l.spem.C.que res pig.oblig.pos.ꝛ gl.in.l executo:es. eo.ti.ꝛ glo.in.l.cōmodis.ff.de re iudi.ꝛ dicta per Alex.in consi.suo.lxviij.inci. visis ꝛc.in.ij.colū.post me.in.v.volu.ꝛ facit optime in arg.tex.in.l.si vt certo. in.§.plane.§.cōmo.vbi dicitur qd si tu cōmodasti mihi equū vt irē ad bellū si equus sit mortuus in bello non teneor tibi ad soluēdū equū:qꝛ sciebas aliud regulariter ꝛ cōiter euenire non posse de equo tuo:qꝛ cōiter equi interficiantur in bello:de quo per Salic.in.l.qm. in.viij.col.C.ad.l.iul.de vi.ꝛ p Alex.in consi.cxij.in.iiij.colū.in.j.volu.et facit tex.in.l.arboribus.in.§.nauē.§.de vsufruc.vbi bon⁹ text.(Adde hic dicta p Jas.in.l.si a me.in pe.colū.C.de succes. edic.)Pro quibus etiā faciūt dicta per Lu.ro.in ꝯsi.suo.cccxcv.inci.vt res ꝛc. circa me.ꝛ per Bald.in.l.licet.versi.secūdo quero.C.loca.ꝛ facit optime in arg.l.nominatim.§.d libe.ꝛ posthu.vbi qui habet vnum filium tm̄ pōt dicere exheredo filiū meū:ꝛ dicit̄ nominatim exheredat⁹ postq̄ nō habet nisi vnicū. ꝛ faciūt optime dicta p excellētis.U.J. interpretē do.Hieronymū zanetinum mihi auunculū Bon.in consi.suo.inci. punctus super quo petit̄ consilium ꝛc.
190 in.ij.car.†Facit etiā not.ꝛ singu.verbū Pau.de cast.in consil.suo.cclxxxiiij. inci.in facto presenti nō intēdo adulari.vbi dixit ꝙ licet in dubio princeps non videat̄ vti plenitudine potestatis: tñ qñ act⁹ esset inutilis ꝛ aliter nō valeret nisi princeps vteretur plenitudine ptātis:tūc in dubio princeps intelligitur vti plenitudine ptātis.alleg.l.etiā ff.de bo.libe.qd dictū refert ꝛ sequitur Alex.in.l.ij.in ver.iuxta predicta.C.de testa.mili.ꝛ ibidē in primo no.illius legis.ꝛ idē dixit Pau.de cast.in.l.ex imperfecto.C.de testa.ꝛ cū sequit̄.d.Feli. in.c.j.in pnc.in.ix.col.de ꝯsti.ꝛ in.c.cū inter priorē.in.v.col.de excep.ꝛ in.c.in causis.in.ij.col.de re iudi.ꝛ Alex.in.l. idē vulpian⁹.§.sunt ꝛ alij.in apostil.§. de execu.tuto.de quo dicto lati⁹ valde locutus sum in sing.meo.lxxxiiij.incip. princeps in dubio ꝛc.et idē in fil.dixit

Semi.in cōsi.xvij.inci.p declaratiōe.
in.fi.ij.col.z do.Philip.decius in cōsil.
cxl.in.ij.col.p quo facit etiā qd in simi
li dixit idē.d.Feli.in cōsi.suo.lxxvij.in-
ci.viso pūcto.in fi.pe.col.z in illo cōsil.
in.iiij.colū.vbi refert z sequit Pan.de
ca.in dictis locis.Pro qbꝰ etiā faciunt
dicta p.d.Feli.in.c.j.in.v.z.vj.colū.de
rescrip.z q̄ ego dixi in.l.j.in prin.in fi.
pe.car.ff.de pigno.z in.l.j.C.q res pig.
oblig.nō pos.et in consi.meo.liij.incip.
q̄rit a me zc.vbi latissime locutꝰ sum
in hac materia.Et faciunt etiā dicta p
do.Joā.bap.de sctō Seueri.in repe.l.
oēs populi.ff.de iusti.z iu.in.cxij.colū.
in prin.z p.d.Feli.in.c.sedes apl'ica.in
200 xj.colū.post me.de rescrip.† Et facit
qd voluit Pe.de anc.in ɔsi.suo.clxxvj.
inci.p parte ecclesie.in vlti.col.vbi di-
xit qd priuilegiū datū epo.vt possit te-
stari intelligit de bonis eccl'iasticis vel
ab eccl'ia q̄sitis nō aūt de patrimonia
libꝰ de quibꝰ poterat absq3 vllo priui-
legio testari:qd dictū refert z sequit.d.
Feli.in.c.j.in.iiij.col.in fi.de rescrip.et
dixit Bal.in.l.j.in.iiij.col.ver.q̄nto op-
pono.C.si fuꝰ extero.q faculltas testā
di data simplici monacho p papam in
telligit de bonis q̄ d facto tenet:q: nō
pōt alia bona habere.z dixit Cardi.in
c.fi.circa me.de prebē.qd mandatū de
p̄uidendo de beneficio in certa eccl'ia
includit canonicatus si in ea non sunt
alia bñficia lz al's secus p.c.q̄uis.el.j.
de p̄bē.in.vj.z adduci etiā pōt no.ver-
bū Jo.de imo.in.l.tā is.in.§.j.ff.de do-
na.cau.mor.facte a filio in ptāte opor-
teat partē cōsentire nominatim:vt in
l.filius.ff.de dona.tamē si filius donat
causa mortis patre presente:z dicat si
nō valet iure testamēti valet iure codi
cillorū z cuiuscūq3 alterius vltime vo-
lūtatis certe ex quo nō pōt habere lo-
cum alia vltima volūtas nisi donatio
causa mortis perinde erit ac si nomi-
natim esset facta specificatio donatio-
nis cā mortis:qd dictū refert z sequit
d.Feli.in.c.sedes.in pe.col.de rescrip.
201 † Et adduci pōt etiā ad predicta:nam
statutū loquens de carceratis relexan
dis nō extēdit ad carceratos p crimi-
ne falsi fm Bart.in.l.lucius.ff.ad tur-
pil.z Pet.de anc.in repe.c.j.de constit.
in.xxxix.car.in ver.vnde si statuto zc.et
Ange.in disputatione sua incipiē.exor-
ta guerra:de quo latius dixi in singula
ri meo.clxiij.incip.crimen falsi zc.hoc
tamen fallit nisi in carceribꝰ nō essent
nisi carcerati pro crimine falsi:q2 tunc
tale statutum extendetur ad ipsos.Ita
not.dixit do.Joan.bap.de cazalup.in
repe.l.omnes populi.in.cxij.colum.in
prin.ff.de iusti.et iure.Itē ad predicta
etiā adduci pōt qd voluit Bald.in.l.li-
berti.C.de operis liber.vbi dixit q si fi
lia cedat oīa iura q̄ habet i hereditate
patris:an tūc videat cedisse iura q̄ ha-
bet ad dotem maternam in heredita-
te patris:et dicit q sic si aliud ius non
habebat ipa filia in hereditate patris:
pro quo ipse alleg.d.l.fundus qui loca
tus.ff.de fund.instru.et facit quod vo-
luit Ange.z Imol.in.l.iiij.ff.de lega.j.
vbi dixerūt qd si dixero lego tibi equū
meū morellū et nullū habeo morellū:
sed vnū albū tātū habeo qd ille cedet
legato:et ista duo dicta refert z sequit
Alex.in.d.l.ij.ff.de libe.z posthu.et di-
xit no.Ange.de are.institu.ad.l.aquil.
in prin.in.j.col.in ver.nota.qd eque zc.
qd appellatione pecudum veniunt oīa
animalia quadrupeda:et subdit qd si
quis legat pecora sua et nō habet nisi
boues qd illi continentur in legato:et
faciunt dicta per Bar.in.l.aurelius.§.
gavus.in.ij.colū.ff.de libe.lega.z facit
etiā nota.verbū Sali.in.l.vbi adhuc.
in.iiij.col.versi.quero quinto.C.de iur.
do.zc.Et vide Cazalupū in tracta.suo
de debi.susp.z fugi.in vlti.ver.ante fin.
202 † et ex istis omnibus teneas mēti qd
licet habemus cautū in iure quod ea
que pertinēt ad culturā agri pro pigno-
re auferri non possint:vt habetur in.l.
executores.z in.l.pignorū gratia.et in
aut.agricultores.C.que res pign.obli.
nō pos.istud est verū qn debitor habet
alia bona:q2 tūc talia non poterūt au-
ferri p pignore:secus si nō habet alia
bona.ita dixit gl.no.in.d.l.executores.
quā tenet Cy.z Sali.in.l.spem.co.tit.
vbi reprobāt Specu.tenētē cōtrariū.z

p mã glos.mihi vř qđ possit limitari et restringit glo.q̃ solet allegari p singulari in.l.nepos pculo.ff.de ver.sig.que dicit qđ p pignore nõ possunt auferri arma militibus nec libri scholaribꝰ ꝙ illa glo.habet locũ qñ miles vel scholaris habent alia bona que possint pignorari:sed secꝰ teneo qñ nõ haberẽt alia bona:qꝛ tali casu arma ꝛ libri possent pignorari et hoc ne ipsi cũ aliena iactura locupletarent̃ p regulã locu pletari.de regu.iur.in.vj.ꝛ.l.nam hoc natura.ff.de cõdi.indebi.cũ si.ꝛ p hac limitatione facit optime text.ꝛ gl.fi.in l.stipẽdia.C.de execu.rei iudic.q̃ ola tene menti ad materiã huiꝰ questionis.

203 ¶ † Uigesimooctauo.Quero de alia questione:pone qđ titius iurauit non fideiubere p aliquo postea requisitꝰ a quodã amico suo:vt fideiuberet p eo fideiussit an talis fideiussor obligetur. in quo reperio Oldr.sup hac questione cõsuluisse in cõsi.suo.xc.inci.quidã iurauit ꝛc.vbi ipse distinguit dicens ꝙ aut iste qui iurauit nõ fideiubere erat clericꝰ aut erat laicus:si erat clericus ꝛ tũc nõ valet fideiussio:qꝛ iuramentũ nõ videt̃ illicitũ.qꝛ ad hoc tenet̃ de iure.s.ad nõ fideiubẽdũ.per.c.j.extra de fideius.et.c.te quidẽ.xj.q.j.secus autẽ dicit esse in laico:qꝛ si iurat non fideiubere tale iuramẽtũ videt̃ illicitũ cõtra bonũ charitatis qđ iuramẽtũ nõ obligat:vt.xxij.q.iiij.c.q̃ sacfo.ꝛ.c.inter cetera.ꝛ de iureiuran.ꝛ.c.cũ quidã.ꝛ laicus tenet̃ de primo fideiubere:vt l.c. sicut.xj.q.j.ꝛ dicit Archid.ibi ꝙ peccat si nõ fideiubet:iõ in laico tale iuramẽtũ videtur esse illicitũ.Postea aũt ipse Oldra.dicit ꝙ videt̃ ꝙ in laico tale iuramẽtũ nõ sit illicitũ.Nã ad hoc vt tale iuramẽtũ sit illicitũ requirit̃ ꝙ per eiꝰ obseruantiã vtraqꝫ salus spũalis ꝛ tẽporalis periclitet̃:vel saltẽ altera:vt xxij.q.iiij.§.ꝙ non est hic:qꝛ alio modo necessitatibꝰ primi possumꝰ subuenire qđ sufficit vt habetur in fi.d.§.dicit postea ipe Old.se tñ credere qđ si tãta esset necessitas ꝙ nisi iste iurãs fideiuberet ꝙ altera salꝰ piclitaret̃ vł corporalis vel spũalis:qđ nõ obstãte isto iuramẽto posset fideiubere etiã clericꝰ. arg.lxxxvj.di.c.nõ satis:qꝛ nõ videt̃ iurasse nõ fideiubere in tãta necessitate: vel si hoc sensit iuramentũ esset illicitũ ar.de iureiur.in.c.quanto.et de hoc etiã habet̃ p Archi.in.c non est.xxij.q. j.ita formaliter dicit Old.in.d.cõsi.suo xc.ff.alleg.ꝛ dictũ consiliũ in hac.q.referũt ꝛ sequũt̃ doct.in.c.fi.de fo.cõpe. lib.vj.Sꝫ mihi videt̃ aliter dici posse: vcꝫ ꝙ talis fideiussio non valet:et per ɔ̃ñs qđ talis fideiussor nõ sit obligatꝰ.

204 ¶ † Ad qđ dicendũ me mouet glos. no.in.c.licet mulieres.in vlti.gl.de iureiu.lib.vj.q̃ dicit ꝙ si aliqs primo iurat aliqđ licitũ nõ facere postea illud facit cũ iuramento qđ tale factũ scđo loco nõ valebit sꝫ primũ iuramẽtũ debebit seruari:ꝛ dicit illa glo.ꝙ hoc voluit etiã Hostiẽ.in.c.cũ cõtingat.de iureiur.ꝛ alleg.iura de quibꝰ ibi per eũ: quã glos.refert ꝛ approbat Bar.in.l.si prediũ.C.de iure do.ꝛ do.Feli.in.c.cũ M.ferrariẽsis.in pe.col.de cõsti.ꝛ eam approbat Archid.in.d.c.lꝫ mulieres.ꝛ d.Alexã.in.l.duobꝰ.in.§.idẽ põponiꝰ. ff.de iureiur.de qua gl.etiã late loquitur.d.Alexã.in cõsi.suo.cc.xxxix.fm ordinẽ meũ incip.põderatꝰ ꝛc.et p dicta gl.facit optime qđ voluit Spe.in titu. de emp.ꝛ vẽdi.in.§.tertio loco.in ver. quid ergo.ꝛ in ver.ibi sequẽti.incipiẽ. gñale cõsiliũ ꝛc.vbi dicit ꝙ cõsiliũ mulierũ ꝛ parẽtũ suorum est vt qñ mulier tradit̃ nuptijs pater faciat eaꝫ iurare ꝙ nunq̃ cõsentiet alienationi rei dotalis nisi corã iudice causa cognita et probata scꝫ necessitatis instãtia nõ fiete sed vere tũc eñ si aliter cõsentiat ꝛ iuret non valebit talis alienatio cũ tale iuramentũ sit contrariũ priori iuramẽto licito ꝛ honesto:vt extra de iure iurã.c.eã te.ꝛ hoc dictũ Specu.approbat Bal.in addit.suis.in addi.inci.qñ alienat̃ dos ꝛc.vbi dicit qđ in tali casu primũ iuramẽtũ derogat scđo:ꝛ sic cõcordat cũ glos.d.c.lꝫ mulieres.quã gl. ꝛ dictũ Specu.vbi.ff.approbat Gemi. in.d.c.lꝫ mulieres.In fi.ꝛ pro dicta glo. est tex.expressus in.c.intellecto.de iureiur.ꝛ sic ex istis mihi videtur dicẽdũ

q si qs iurauit nō fideiubere et postea fideiubeat etiā cū iuramēto q talis fideiussio non valeat: nec fideiussor sit obligat^9:z non obstat si diceret q imo talis fideiussor debet in tali casu obligari eo q3 l3 iurauerit se non obligare vel fideiubere tñ postea fideiubēdo facit actū cōtrariū ꝓtestationi seu ꝓmissioni quo casu nō iuuat ex tali ꝓtesta-
105 tione: q3 ꝓtestatio cōtraria facto nō releuat protestātē: vt habet in.l.pacta nouissima.C.de pact.z per Bart.in.l.si quis extraneus.ff.de acqui.heredi.z p gl.in.c.olim.extra de cēsib^9.z habet in l.si cum ples.§.locator horrei.ff.loca.z in.c.cū.M.ferrariēsis.de cōsti.Et facit dictū Bald.in.l.nēsenius.ff.de neg.ge. vbi dixit qd protestatio nihil operat si ab ea recedit p factū cōtrariū: q3 facta derogāt verbis.S3 ipse fideiussor post ꝓmissionē de nō fideiubendo si fideiubet facit actū cōtrario ꝓmissioni: ergo merito videt dicēdū q valeat talis fideiussio: z p cōsequēs qd talis fideiussor obliget. Sed istis nō obstātibus teneo pmā opi.s.q nō valeat talis fideiussio z nō obstat illud qd ꝓtestatio cōtraria facto non releuat protestantē: q3 dico q illud potest ꝓcedere in simplici ꝓtestatiōe vł ꝓmissione. Sed secus in ꝓtestatiōe seu pmissiōe firmata iuramēto: q3 protestans ab ea recedere nō potest tacite nec expresse: q3 tenetur ad obseruantiā iuramēti iuxta ea que habent in.c.cū contingat.de iureiur.in.c. quāuis.de pac.in.vj.z in.d.c.licet mulieres.z in aut.sacramēta puberū.C.si aduer.vendi.z in.l.si quis maior.C.de trāsac.cū simi.de qua materia ꝓtestationis latius locut^9 sum in consil.meo incip.saluo olim in te confidētiū omnipotēs deus zc.circa me.z vide de hac questione z materia p Jas.no.loquētē in.l.non solū.in.§.morte.in.xiij.col.ff.
106 de ope.no.nuntia. ¶ † Uigesimonono: quero an fideiussor possit obligari ad penam corporalē: in quo videtur dicendum q non: q3 licet homo sit dominus rerū et bonorū suorū: tamen non est dominus membrorū suorū: vt in.l. liber homo.ff.ad.l.aquil. Ideo non potest se obligare ad penam corporalem et hoc tenet expresse glos.in.c.cum homo.xxiij.q.v.et voluit Bald.in.l.j.in versicu.secundo reuoco in dubium.C. ne fil.pro pat.vbi allegat.d.glos.et voluit etiam Salice.in.l.si fil.fami.circa princi.C.ne fil.pro pa.et Bald.in rub. C.res inter alios acta.z Joan.de ana. in.c.ij.in.vj.colum.C.de delict.puero. et Jas.in.l.j.in penulti.colum.ff.de iniur.iuran.Bald.in consi.cciiij.incipien. duo famuli.in.j.volu.et Specu.in tit. de accusa.in.iij.parte.in.§.sequitur.in vj.in fi.et hoc etiam per illam glos.firmanit Ang.in tracta.maleficiorum.in verbo pro quibus Anto.fideiussit.in.j. versi.de quo pulchre per do.Feli.in.c. contingit.el.j.quasi per totum.de sen-ten.excommuni. (De hac questione vide Alexan.in.l.sepe constitutum.in iiij.colum.quasi per totum.ff.de re iudica.et do.Rochum curtium in.c.fin.
107 in.lxxij.colum.de consuetudi.) † Et p hac parte facit quod dicimus quod non est licitum homicidium in volente occidi: imo talis occidens punitur ac si occidisset inuitum: vt dixi in.l.j. in princi.in.j.colum.ff.de sicariis.vbi etiam dixi idem esse in percutiēte volentem: quia punitur quod est intelligendum de graui percussione non de leui.vt dixit Bart.in.l.j.in.§.vsq adeo. ff.de iniur.z voluit Ang.z Pau.de ca. et do.Alexan.in.l.quāuis.ff.de in ius voc.et do.Feli.in.c.solite.in.ij.colū.de maio.z obed.pro quo est tex.in.c.con-
108 tingit.el.j.extra de senten.excōi. † Et facit etiam nā nemo potest se submittere torture z dicere: dñe iudex ego nō habeo indicia nec probationes aliquas contra istum quem accusaui de tali delicto: sed volo stare secum in tortura: z aliter hoc sibi probare: certe iudex non potest hoc facere.ita dixit do. Franci.brunus in tracta.suo de indi. ex tortura.in.xvj.car.in.j.colum.z ista retuli in.d.l.j.in principi.in.j.colum.ff. de sica.et in.l.penulti.in.j.col.ver.datur: z tertia lectura.ff.de questionibus. contrariam tamen partem tenuit Alberi.de rosa.in.j.parte statu.questio.lj.

incipit.et ex predictis potest oriri alia
questio &c.ꝛ licet cetera moueat ad hoc
dicendum: videlicet quia quis potest
se obligare ex facto alieno.vt in.l.cum
filius.§.j.ff.de verbo.obliga.et in.l.ne⸗
mo.J.de duobus reis.Et ideo dicit qd
si statuto caueatur in ciuitate ꝙ fractor
pacis capite puniatur:prout est in ciui
tate parme:est etiam de iure vt.J.de
re iudica.l.fi.et in tit.de pace tenenda.
in vsi.feu.et ideo dicit si duo fecerunt
pacem et ego fideiussi vno qd pacem
seruaret postea ipse fregit pacem occi
dendo ipse certe decapitabitur non tā
ex vi pacti ꝗ̄ ex vi statuti: sed cum fa⸗
ctum illius representet factū fideiusso
ris qui promisit qd seruaret pacē ipse
fecisse videtur cum lex representet fa⸗
ctum principalis factum fideiussoris.
Ideo fideiussor punieť pena corpora⸗
li:ꝛ dicit qd ita tenuit Alber.de bobio.
in.l.si qs maior.C.de transactio.ad qd
alleg.ff.de verb.obli.l.mora rei.et sub⸗
dit qd sicut potest quis delinquēdo se
obligare ad penā capitalem sic et pro⸗
mittendo quia contractus et delicta
parificantur:vt.ff.de iudi.l.omnem.et
in aut.vt omnes obed.iudic.§.et hoc
considerantes:et nō dicitur tam puni⸗
ri ex facto alieno quā ex facto proprio
representando et per eum promisso:ꝑ
quo etiam bene facit fm eum.nam si
quis suscipiat ꝛ se obliget ad custodiā
carceris et fraudulenter permittat fu⸗
gere carceratos punietur capite:vt in
l.fina.J.de custo.reo.et in.l.milites.et
in.l.penulti.eo.tit.de custo.reo.ex quo
patet qd ex conuentione sua obligatur
ad penam capitalem. Subdit postea
Alberi.vbi.ff.qd ista opi.est dura licet
forte de stricto iure sit vera: attamen
multi eam non approbant propter.D.
l.liber homo.et etiam quia talis con⸗
uentio est contra bonos mores:ꝛ ideo
dicit qd ita seruatur:scilicet ꝙ non va⸗
leat talis fideiussio.Ego autē sequens
hanc partem:quod talis fideiussio non
valeat vltra Alberi.et alios ad corro⸗
borationem huius opinionis adduce⸗
bā vnum videlicet qd non solum in cri
minalib⁹ vbi agitur de pena corporali

209 non potest qs fideiubere.†Sed etiā
in criminalibus vbi agitur de pena cor
porali non potest prorogari iurisditio
fm Bald.in.l.si quis ex consensu.in.ij.
col.ver.reuoco igitur in dubium.C.de
epis.audiē.ꝛ in.l.j.in prin.versi.ex hoc
infertur.C.vbi de cri.agi opor.in.l.j.in
vlti.col.ꝛ ibi Bart.C.de iurisdi.om.iu.
ꝛ in.l.j.in.v.not.C.qui pro sua iurisdi.ꝛ
per Barto.post glo.in.l.j.in.ij.colū.ff.
de iudi.ꝛ per Bal.in addi.Spec.in.tit.
de compe.iudi.ad versi.ꝙ in crimina⸗
li &c.de quo etiā per Specu.in titu.de
iuris.om.iud.in.iij.car.ꝛ per Innoc.in
c.de causis.in.j.col.de offi.deleg.ꝛ per
Alex.in.l.j.ff.de iudi.secus tñ est in ci⸗
uilibus:qꝛ in illis pōt prorogari iurisdí
tio:vt in.l.j.C.de iurisditio.om.iudic.et
in.D.l.si qui ex consensu.C.de episc.au⸗
dien.Itē predictā partē et opinionē ꝙ
non valeat fideiussio vbi tractatur de
pena corporali firmauit Bal.in titu.de
pace constan.in.§.dāna.in fi.vbi alleg.
glo.in.D.c.cū homo.xxiij.q.v.ꝛ Barto.
in.l.iiij.J.de custo.reo.et ibi Alexā.qui
alios allegat tenentes hanc partem.ꝛ
Ange.de are.in trac.suo malefi.in ver.
pro quibus Ant.fideiussit.in.j.versi.et
in eodē tracta.in versi.dictum sempro⸗
niū in libris tercentū sententialiter cō
dēnamus &c.in vlti.versic.ꝛ ibi in addi
210 tio.latius.†Et ex supradictis decidit
questio illa videlicet an reus criminis
sit fideiussoribus relaxandus. in quo
fit distinctio a docto.hoc modo videli⸗
cet aut talis reus venit puniendus pe
na corporali:et non potest relaxari fi⸗
deiussoribus:aut venit puniendus pe⸗
na pecuniaria:ꝛ tunc secus per iura et
rationes superius adductas:de qua q̄⸗
stiōe habetur per dominum Feli.in.c.
prelatorum.quod est.c.fina.de accusa.
in penulti.colum.vbi no.loquitur ꝛ ha
betur etiam per dñm Barthō.cepo.in
consilio suo.xxv.incipien.cum per ser
iacobū &c.ꝛ per domi.Feli.in.c.ex par
te.el.j.in.xj.col.in prin.de rescrip.ꝛ per
Bal.in.D.consi.suo.cciiij.incip.duo fa⸗
muli &c.in.j.volu.an autem qn pena est
arbitraria reus sit relaxādus fideiusso
rib⁹.vide Ange.de are.in trac.malefi⸗

dor.L.in versi.p quibus An.fideiussit. in versic.fis etiã q fideiussoribus.z ibi
211 melius in additio.†Et circa hãc mate riam teneas etiã mẽti vnũ:videlicet q ille qui fideiussit p accusato de vulne re:si ex vulnere sequatur mors nõ tene bitur ad penam homicidij fm Spe.in ti.de fideiusso.§.j.ver.sed pone egi zc. cum ver.seq.de quo etiã p Bar.z alios in.l.fideiussores magistratuũ.j.in hoc ti.z p Bal.z Lud.ro.in.l.siue.§.qui sa tisda.cogan.z per Jaso.post alios in.l.
212 j.in vlti.colũ.§.de in lit.iur.†Scias ẽt z menti teneas q fideiussor in crimina libus datus z liberatus per sententiã absolutoriam latam pro reo principali non potest obligari per statutũ postea conditũ q processus reuideatur iterũ: nã licet postea principalis condemne tur per reuisores tamen vlterius non tenetur fideiussor q fuit antea per sen tentiam liberatus.ita not.dixit Bart.p illum text.in.l.fi.§.de pact.quã doctri nã refert z sequit Ang.de are.l tra.ma lefi.in verb pro quibus Ant.fideiussit. in pe.col.in ver.z mẽti habeas.p qua do.Augu.de ari.ibi in additio.adducit dicta per Bald.in.l.pacta nouissima. in antepe.col.C.de pact.z per eundem Bald.in.l.fin.in princip.C.ad macedo.
213 ¶†Trigesimo q̃ro an fideiussor possit renouari inuito creditore:in quo vide retur dicẽdum q sic dũmodo debitor velit sibi dare alium fideiussorẽ eque idoneum.Naz tali casu nihil hoc esset creditori cum sibi pariter esset cautuz cum isto fideiussore subrogato sicut cũ primo:ex q̃ videt q ipe creditor ad hoc possit cogi:z maxime si debitor pmisit ipsi fideiussori sub pena eum liberare ab obligatione et eximere a fideiussio ne:nã qd tibi nõ nocet z alteri prodest de facili est cõcedẽdũ:vt in.l.ij.in prin. z ibi Bar.z alij.§.fo.ma.sed hoc nõ no ceret creditori z pdesset debitori q̃ euit taret penã quam promisit fideiussori si eũ non liberaret fideiussione:ergo vi detur qd cogi possit accipere aliũ fide iussorẽ loco primi.z p hac parte videt text.expressus in.l.qui autẽ.in.§.sed si quis.§.de cõsti.pe.vbi dicitur q si ego pmisi tibi dare certam personã p fide iussore z nõ darẽ illã:sed aliã eque ido neã sum liberat⁹:z ad idẽ facit text.in l.labeo.in.§.fi.§.de arbi.et in.l.illud.§. pe.§.q me.cã.z in.l.si q̃s domũ.l pnci. §.loca.z in.l.si cui.§.de seruitu.et in.l. j.aßs.ij.§.pe.§.de reli.z sumpti.fune.et in.l.j.C. de propositis agen.in rebus. lib.xij.in quibus iurib⁹ dicit q obliga tus dare certũ qd liberat nõ dando il lud:sed eque idoneũ.(Ad quod etiã facit glos.not.in.c.omnis qui.vij.q.j.et q̃ dixit Ludo.ro.in.l.si vero.in.§.de vi ro.in.rix.fallẽ.ff.solu.mat.)Jtẽ ad pre dicta etiã facit optime qd voluit Ang. in.l.murilegulis.C.de murilegu.li.xij. vbi dixit q licet dñs nõ possit vendere feudũ inuito feudatario:vt voluit glo. no.in.l.inuitus.§. de fideicõ.liber.nec vasall⁹ põt alienare feudũ inuito dño vt in.c.imperialis. de prohi.feu.alie. imo nec etiã põt facere q alius capiat fruct⁹ inuito dño vt dixit tex.valde no. in.l.fi.C.de rebus alie.nõ alie.licet con trariũ dixerit Bal.in.l.j.§.quibus mo dis vsufru.amit.quẽ improbat.d.Frãc. de cre.in not.suo.lxxxvj.incip. emphi teota zc.tñ dixit Ang.vbi.§.q†si va
214 sallus vel emphiteota inuenit vnum q̃ velit facere illamet pacta dño et cõdu cere rẽ pprie sicut ipse faciebat qd dñs cõpellit illũ accipere.(Qd dictũ etiã refert z sequit do.An.corse.in not.suo in versi.feudũ.)Et facit etiã no.verbũ Jo.de imo.in.c.j.in pe.col.extra de cõ mo.vbi dixit qd si cõmodo tibi boues meos z moriãtur culpa tua q si tu vis mihi dare boues eque bonos q cogor accipere nec possum dicere volo ptiũ: ad qd alleg.d.l.q̃ autẽ.§.sed si q̃s.§.de
215 cõstitu.pecu.†Et facit etiã no.et sing. verbũ Bal.in.l.in fundo.§.de rei vẽdi. vbi dixit q etiã eo casu quo emphyteo ta fecit expressum pactũ qd in fine lo catiõis posset tollere et eleuare omnia melioramẽta:z sint sua certe si emphy teota in fine locatiõis vult ipsa melio ramenta tollere seu exportare qd do minus offerẽdo illud quod ab alio ha biturus esset potest emphiteotam pro hibere ne eleuet talia melioramenta

q̄d dicit esse no.q̄d dictū ꝑ not.refert ꝛ sequit Jas.in.l.ij.in.ix.colū.post princi. C.de iure emphy.et sic ex istis omnib' videt dicendū q fideiussor dat' possit renouari inuito creditore. Sed cōtrarium tñ est verius q2 creditor non cogitur mutare debitorē:vt habetur in.l. si mandato meo.§.fin.ff.mandati.licet debitor cogatur nouū suscipere creditorē:vt in.l.ij.in princ.ff.sol.ma.et in.l. idēq3.§.si cui.ff.mandati:ꝛ ratio est fm doc.q2 creditorū est agere ꝛ nō ꝯueniri.Ita dixit Bald.in.l.si pater.C.de collatio.vbi respōdit ad iura contraria:et querit postea quomodo succurret debitori q̄ dedit fideiussorē creditori ꝛ ei promisit sub pena eū releuare seu eximere ab obligatione seu a fideiussiōe: in quo respōdet q illud quod non pōt fieri per modū liberationis fiet p modum cautionis iuxta glos.d.l.si pater. ꝛ ea q̄ habent in.d.l.si mādato meo.et dicit q hoc casu cauendū erit fideiussori pignoribus sibi datis:vt.ff.de collatio.bo.l.j.§.iubet.sed si fideiussor nolit in se onus custodie pignorū tunc si inuenio fideiussores de eū cōseruando indēnem debeo eos sibi dare:si aūt nō inuenio fideiussores tunc si nō vult recipere pignora videt facere quo min' possit sibi caueri:ꝛ ideo satis est mihi qui debeo:vt.l.debere.§.cautiōis.ff.de verbo.signi.ꝛ not.ff.de ferijs.l.more.et de re iudi.l.in eo.§.nemo.et de condi. et demonstra.l.iulianus.el.j.et subdit Bal.vbi.ff.idē esse in eo qui dedit fideiussorem rem pupilli saluā fore.et promisit eum extrahere de obligatiōe:nā intelligitur eo modo quo fieri pōt:vt ff.de condi.ꝛ demonstra.l.quibus diebus.§.dñs ita finaliter residet Bal.in d.l.si pater.C.de colla.et idē in hac.q. firmant ceteri scribentes ibi.ꝛ idē voluit Cy.ꝛ Bald.in.l.ij.C.de sen.que sine cer.quanti.ꝛ in.l.qui autē.§.sed ꝛ si quis.ff.de consti.pe.ꝛ Bal.in consi.suo cccclxviij.incip.considerandū est q fideiussor ꝛc.in.vj.volu.ꝛ Bald.in.l.si ꝑ ea.in.ix.q.ꝛ ibi Sali.in.vj.q.C.man.et Bal.in.l.labeo.§.fi.p illū tex.ff.de arb. ꝛ Bald.sup statu.in versi.fideiussor.in ij.versi.ꝛ Alexan.in.l.facere posse.ff.soluti.mat.ꝛ Alex.in.d.l.si pater.C.de colla.vbi dicit q Lud.ro.ibi dicit q decisio Bal.ibi ꝓcedit etiā si interuenisset iuramentū de bitoris q̄ ꝓmisisset fideiussori ipm eximere ab obligatiōe seu a fideiussione:ꝛ allegat ratione dicens q difficultas excusat a piurio.c.breui. de iureiur.sicut excusat a mora fm q̄d plene no.in.l.q̄d te.ff.si cer.pe.de qua difficultate aliqua dixi in consil.meo xlvj.incip.in curia mercatorū ꝛc.in.ij. car.ꝛ in.c significasti.el.ij.de homicidio.

216 ¶ † Trigesimo primo q̄ro an fideiussor possit agere contra principalem anteq̄ soluat:in quo dicas q non regulariter:vt est text.formalis in.l.si pro ea.ꝛ ibi per oēs scribentes.C.manda.ꝛ habetur in.c.fi.extra de fideiusso. Sed hoc limitat in aliquibus casibus in quibus ipse fideiussor potest agere contra principalē anteq̄ soluat:vnus est casus si principalis ceperit dilapidare bona sua. Alius est si fuerit condēnatus ad soluendū. Alius casus est si ita conuentū fuit inter eos:quos casus ponit text.in.d.l.si ꝑ ea. Et est etiā alius casus fm glos.ibi videlicet si fideiussor diu stetisset in obligatiōe.tex. est not.ponens hos casus in.l.lucius titius.ff.māda. quos casus etiā ponit gl.in.d.l.si ꝑ ea.ꝛ in.d.c.fin.extra.de fideius.ꝛ in.d.l.lucius que ponit aliū casum:videlicet si fideiussor obtulit consignauit et deposuit:ꝛ hoc probat text. in.l.qui mutuā. in.§.fideiussor.ff.manda. Sed tu etiā vltra dictas glos.adde etiā alios casus in quib' fideiussor potest agere contra principalē anteq̄ soluat. Nā vnus est fideiussor de iudicio sisti q2 pōt agere anteq̄ soluat.text.est in.l.si mādato.in.§.si iudicio.ff.māda. itē alius est casus in fideiussore qui se obligauit per instrumentum guarentigiatū fm Barto.in.l.fideiussor ꝑ vēditore.ff.in hoc tit.de fideius.ꝛ idem dixit Bald.in.d.l.si pro ea.in.iiij.q.et Cy.et Bal.in.l.certū.C.fa.hercis.ꝛ subdit ibi Bal.in.ij.col.q idē esset si foret obligatus p scripturā mercatoꝝ:q̄ fm formā statuti haberet executionē paratā:q̄d

dictū affirmat Alex.in.d.l.fideiussor p vēditore.§.in hoc tit.vbi lati⁹ loquit in materia.Alius est etiā casus in quo fideiussor pōt agere cōtra principalē an teq̄ soluat:vz qñ ipse fideiussor vult se absentare a loco in quo fideiussit ex causa vtili vel necessaria:nā tūc potest agere ɔtra principalē:vt eū liberet:ita not.dixit Spec.in titu.de iudi.in.§.j. in pe.col.in ver.sed qd si fideiussor.quē sequunt cano.in.c.fi.de fideius.& illud dictū p stupēdo & vnico in mūdo refert et sequit Ludo.ro.in sing.suo.c.incip. quero a te &c.Itē alius est etiam casus in quo fideiussor pōt agere cōtra principalez anteq̄ soluat:vz si interuenit inimicitia vel supuenit inter fideiussorem & debitorē causa tm̄ debitoris:nam tali casu fideiussor poterit agere cōtra principalē debitorē licet p eo nō soluerit.ita dixit Jo.an.in addi.Spec.in tit. de iudicijs.in.§.j.in pe.col.in addi.incip.hic not.qd cū lex illa &c.ad qd alle. plura.de quib⁹ ibi p eū:& idē dixit Ludo.ro.in.d.l.facere posse.ff.solu.mat.& in.l.iij.§.fi.ff.de alimen.lega.Itē alius est casus in quo pōt fideiussor agere cōtra debitorē anteq̄ soluat:vz qñ ipse fideiussor diu stetit i carcere p illo debito:nā tūc pōt agere ɔtra debitorē:qr posset mori in carcere:ita dixit Bal.in c.ex rescripto.de iureiur.circa finē.Itē ali⁹ est etiā casus in quo fideiussor pōt agere cōtra debitorē anteq̄ soluat:vz qñ fuit fideiussor cōtract⁹ & nō iudicij fm Ange.post Bart.in.l.j.ff.iudi.sol.et doc.in.d.l.lucius.ff.māda.Itē alius est casus in quo fideiussor pōt agere cōtra debitorē anteq̄ soluat:vz qñ fideiussit sine mādato per glo.in.l.sed videam⁹. ff.de nego.gest.ɔtrariū tm̄ tenet Bald. in.d.l.si pro ea.in fi.nisi dñs ratum habuerit fm eū ibi.Itē alius est etiā casus in quo fideiussor pōt agere contra principalē debitorē anteq̄ soluat: vz qñ euidenter apparet q fideiussor de proximo est condēnādus:ita dixit Bal. in.d.l.si p ea.in.vj.q.C.manda.quē refert & sequitur Jaso.in.l.diuortio.in.§. interdū.in.v.colū.ff.so.ma.vbi etiā ad-

217 ducit plura simia:& primo adducit q fruct⁹ de proximo recolligēdi habentur pro recollectis fm gl.& Bar.in.d.§.interdū.Itē adducit etiā text.in.l.pe.de testa.mili.vbi probat q potentia proxima actui habet p actu.Et id dicunt ibi doc.p illū text.q illud qd de proximo est fiēdū habet p facto:qd etiā dixit Bart.

218 in.l.j.§.sed in eo.ff.ad sill.†Adducit etiā nam basilica de proximo cōsecrāda habet p ɔsecrata:& gaudet priuilegijs ecclesie.Abb.in.c.ecclia.in.iij.not.p illū tex.de immuni.eccle.Adducit etiā: nam qui de proximo est cōdēnādus per sententiā habet p cōdēnato.tex.est not. fm eū in.l.q plene.in.§.diu⁹ pius.ff.de manumis.Adducit etiaz Ange.in.l.ex eo tpe.ff.de testa.mili.vbi habet q pena statuti imposita offendēti scholarē matriculatū hz locum in illo scholari quē rector iussit matriculari:lz nōdum sit descript⁹ in matricula.ita refert et sequitur Alex.in.l.si id qd.in prin.in.j. colū.in fi.ff.de iur.om.iud.Itē adducit etiā Sali.in.l.cū te.in fin.C.de do.ante nup.vbi dixit q pro coniūcta & copulata carnaliter a viro habet illa q de primo copulāda est.Itē dicit etiā q ille q de proximo est bāniēdus habet p bānito:vt possit impune offendi fm Pau.d cast.in vna lectu.in.l.iij.§.si seruus.ff. de acqui.pos.Quis non bene firmet:et do.Alexā.ibi hoc reprobat.Ita formaliter dicit Jaso.in.d.l.diuortio.in.§.interdū.ff.solu.matri.in.v.col.quib⁹ optime addi possunt dicta per me in sing. meo.cvj.incipiē.qui de proximo est cingendus &c.& vltra ea que ibi dixi addu

219 cit potest pro dicto Bald.in.d.l.si pro ea.in.vj.col.quod voluit multum not. Bald.in.l.sed si is.ff.de in ius voc.vbi dixit q licet vbi tractatur de pena corporali imponēda non sit reus fideiussoribus relaxandus:attñ talis reus si est carceratus est relaxādus etiā sine fideiussoribus ante sententiā qñ appare ipsum esse absoluendū:vtputa qñ est publicatus processus:alleg.ad hoc text. in.l.nullus.C.de exhiben.reis.in versic.donec reperierit &c.& idem dixit Bald.in.l.si quis post accusationem. ff.de testa.et in.d.l.nullus.pro quo est

etiaȝ bonus tex.in.l.qui penc.§.j.ff.de manumissio.et hoc ēt firmat Ludo.ro. in singu.suo.ccccxcij.inci.accusatus de crimine capitali ⁊c.⁊ dixi ego etiam in practica mea causarum criminaliuȝ in cxj.car.ante medium:et in singu.meo ccclxxxj.inci.licet reus ⁊c.vbi latius locutus sum circa hoc:ad qđ etiam vide Jas.ponētē no.verbū circa hanc materiā.l.l.quoniā.circa fi.C.de testa.⁊ eundē in.l.nō tantum.C.de lega.⁊ in auť.si qua mulier.in.vj.col.C.ad sac.san.eccle. et in.l.si is qui pro emptore.in.xx.co.ff. de vsucap.Et aduertas diligenter inquantum glo.superius allegate in pn. huius questiōis voluit ꝙ fideiussor possit agere contra debitorem anteꝙ̄ soluat quando ipse debitor incepit dilapidare bona sua ⁊c.ꝙ istud limitat̄ et restringit̄ nisi post inceptam dilapidationē redeat ad bonos mores:q2 hoc casu nō poterit cōtra eum agere fideiussor respectu dicte dilapidatiōis.Jta dixit Bald.in.d.l.si pro ea.in.viij.q.C.māda.

120 pro quo dicto facit optime.†Nam licet filia que peccauit in corpus suū nō debeat ali.nec dotari a patre:vt nota. Spec.in tit.qui fi.sint leg.§.pe.ver.qđ si filia peccauit ⁊c.et Bald.in.l.fi.C.de dot.pmis.tñ si filia per penitētiā emendat̄ debet ali ⁊ dotari a patre s3 Spe. in.d.§.pe.ver.qđ si penitentiā egerit. et eū sequunt̄ cano.in.c.quintauallis. de iureiu.⁊ ibi.d.An.in.iij.col.et Ab. in.ij.col.vbi allegat bonū tex.in.c.ferrū.⁊ ibi glo.l.dist.qđ dictū refert et sequitur Jas.in.l.in arenaȝ.in.ij.colū.in ver.ego sequor ⁊c.C.de inofficio.testa. vbi etiā refert do.Alex.per hoc dicentē in.l.j.in.xvj.colū.ff.solu.ma.ꝙ filius si ingratitudinē commisit ꝑ quā poterat a patre exheredari si penitentiam viuo patre agat vel ante cōditū testamētū nō poterit ampli⁹ exheredari:et adducit ēt Bart.in.l.iij.§.fi.ꝑ illū text. ff.de adimen.lega.vbi dicit ꝙ si pater exheredauit filiuȝ ex iusta cā et postea fili⁹ se recōciliauit cū patre ꝙ tūc exheredatio vr̄ adempta.⁊ idē dixit Jas. in.l.ius autem ciuile.in.v.colum.ff.de iusti.et iure et ideo predictorum om=

121 niū pōt esse regula illa vcȝ qđ cessante causa cessat effectus:vt hr̄ in.l.adigere.l.§.q̄uis.ff.de iure patro.⁊ l.c.cū cessante.ex̄ de appel.cū si.⁊ ꝑ hac fallētia:⁊ ꝑ hac regula facit:nā l3 pnceps ex cā possit auferre rē suā alicui:vt hr̄ in.l.itē si v̄beratū.ff.de rei vēd.cū si.tñ si cā illa cesset d3 talis res sibi restitui sm̄ Jnn.l.c.q2 plerꝗ.de Imu.eccle.et d.An.⁊ Jo.de imo.in.c.q̄ in ecclesiaꝝ. de cōsti.⁊ facit.c.p̄fecis.⁊ ibi Archi.et Gemi.lv.dist.vbi dicit ꝙ lex dispensatiua cessat cessante causa dispēsatiōis.

122 †⁊ facit no.cōsiliū Lu.ro.ccccxiij.incī.in casu proposite ⁊c.vbi ponit no.v̄bū in materia quē refert⁊ sequit̄.d.Feli.in.d.c.q̄ l ecclesiaꝝ.in.xj.col.in ver. scđa declaratio.de ꝯsti.vbi illud adducit.⁊ adducit etiā tex.cū glo.in v̄bo donec.in.c.cū tu.extra de vsur.vbi habet̄ ꝙ odiosa cōstitutio edita cōtra vsurarios odio vsure cessat cessante vsura: ⁊ allegat etiā tex.l.l.fi.C.q̄ ad lib.pue. nō possunt.per quē dicit ibi Bald.ꝙ si mulier priuat̄ patria ex forma statuti ꝑpter maritū bānitū ꝙ eo mortuo reuerti poterit ad patriā:et allegat etiā l.j.C.de nauti.feno.ꝑ quā d̄t ibi Bald. ꝙ cōstitutio aliq̄d ꝑmittēs propter piculū cessat eo cessante.iteȝ.d.Feli.vbi s.adducit Lu.ro.in ꝯsi.suo.ccccxvij.inci.in ꝑposito.⁊c.vbi ꝑ plura iura cōsuluit ꝙ si aliquis pp̄ls cogit̄ soluere censum superiori ꝑtegēti terrā ei⁹:et illa terra demoliat̄ nō cogit̄ amplius pp̄ls soluere illū cēsum.Jtē adducit ēt Lu. ro.l ꝯsi.suo.cccclix.ici.l ꝑposito.vbi cōsuluit ꝙ bñficiū ciuilitatis ꝯcessuȝ forēsib⁹ ꝑpter cōcordiā iter eos factā cessat si ꝯuenilīt ad guerraȝ.q̄ oia ad hoc refert.d.Feli.l.d.c.q̄ l ecclīaꝝ.in.xj.co.

123 †S3 vltra.d.Feli.adde tu aliq̄ alia in hac materia:et p̄lo adde ꝙ l3 q̄ si locator dom⁹ vult reaptare domū locatam possit illa auferre ꝯductori:vt i.l.eden. C.loca.tñ refecta vel reaptata domo pōt ipe ꝯductor repetere ⁊ cōseq̄ dictā domū.Jta not.dixit Lu.ro.in sing.suo cccxxv.incipi.tu habes ⁊c.ad qđ allegat glos.quam dicit singularem in.l.si duo.in.§.si inquilinus.in v̄si.testari.ff.

vti possi.quã ibi summe not.Barto.fm eũ:ꝛ idẽ dixit.d.Fran.de cre.in no.suo xxiij.incipien.tu scis ꝛc.Adduco etiã Pau.de ca.in.l.nec patronꝰ.C.de ope. lib.vbi dixit qđ si scriptor sit effectꝰ rector studij lȝ sit liberatꝰ a scribẽdo propter dignitatẽ sibi obuentam tñ finito dicto officio et dicta dignitate poterit cogi ad scribẽdũ:ꝛ ad perficiẽdũ oblígationẽ scribendi.alleg.in ar.l.plane.
114 ff.eo.de opis lib.†Adduco etiã nam pr̃ põt vẽdere filiũ propter necessitatẽ famis.vt.l.ij.ꝛ ibi doct.C.de pri.qui fi. dist.et voluit gl.in.c.si.qs.extra de furtis.ꝛ in.c.discipulos.de cõsecra.di.v.ꝛ Inn.in.c.nonne.in prin.vlt.col.de presum.attñ talis sic vẽditꝰ a pr̃e põt agere cõtra patrẽ vt eũ redimat si puenerit ad pinguiorẽ fortunaȝ:ꝛ sic cessante paupertate:ita dixit Bal.in.c.ex rescripto.in fi.de iureiur.qđ dictũ refert et sequit̃ do.Feli.in.c.cũ dilecta.in.xxvij. colũ.in ver.fallit octauo.de rescrip.de quo etiã dixi in singu.meo.cj.incipi.pr̃ põt ꝛc.ꝛ in.l.etiam si redhibitus.in vlt.
115 col.j.de qõni.†Itẽ adduco ẽt Bald. in.l.pactuȝ qđ dotali.in.iiij.q.C.de collã.vbi dicit qđ si filia renũtiat hereditati patris ꝑpter fratres qđ illis mortuis renuntiatio illa sibi non nocet:qđ etiã voluit Sali.ꝛ Pau.de ca.ibi:ꝛ Gеminia.in.c.q̃uis.de pactis.in.vj.ꝛ Lu. ro.in.l.q̃ supstitis.ff.de acq.here.et.d. Phil.deci.in cõsi.suo.xxxj.in.j.col.vbi etiã alia ad hoc alle.Adduco ẽt Soci. in cõsi.liij.inci.in pñti cõsultatione ꝛc. in.v.col.v̄.ꝑterea dico.vbi dixit ꝙ deficientibus ꝑsonis ad quas dȝ deuenire res ꝓhibita alienari deficit prohibitio alienatiõis.ad qđ allegat plura iura de q̃bꝰ ibi ꝑ eũ:tene menti predicta q: sunt no.ex quibꝰ fortificat̃ doctrina Bal.in.d.l.si ꝑ ea.in.viij.q.inquantuȝ dixit qđ lȝ fideiussor possit agere anteq̃ soluat cõtra debitorẽ principalẽ qñ incepit dilapidare bona sua qđ hoc non hȝ locũ qñ ipse debitor se retraxit a dilapidatiõe bonoꝝ ꝛ reductꝰ est ad bonos mores:q: tũc nõ poterit agi ꝫ eum cũ cesset cã propter quã ꝫ eũ agi poterat ꝛc.tene mẽti q: forte alibi nõ reperies supradicta sit̃ cumulata ad istud ꝓpositũ.Uõ vlteriꝰ inquãtuȝ.ff.in pn. huiꝰ qõnis dictũ ẽ qđ fideiussor potest agere ꝫ debitorẽ ꝑncipalẽ anq̃ soluat quando ipse fideiussor diu stetit in obligatiõe.Scias hoc nõ ꝓcedere in fideiussore euictionis:nã lȝ diu steterit in fideiussione tñ nõ dr̃ stetisse in obligatione:q: fuit obligatꝰ sub conditione si res euincerctur ꝛ nõ pure ꝛ iõ nisi seq̃tur euictio non põt dici quod diu stetérit in obligatiõe:ꝛ iõ agere nõ poterit ꝫtra ipm debitorẽ principalẽ:ita nota. dixit Bal.in.l.facere posse.ff.solu.ma. ꝛ ibi Alex.latiꝰ:ꝛ Bal.sup statu.in ver
116 bo fideiussor.in.ij.colũ.in.j.versi.†Et tene mẽti ẽt vnũ casum circa pñtẽ materiaȝ vcȝ ꝙ ꝓcurator emẽs ꝑ dño põt agere ꝫ dñm anteq̃ soluat ꝛ petere ꝙ ipe dñs soluat rẽ seu ꝓtiũ rei.quã ipse pro eo emit de mandato suo:ita dixit Lu.ro.in.d.l.facere posse.ff.solu.ma.et de supradicta.q.an ꝛ qñ fideiussor possit agere ꝫ principalẽ anteq̃ soluat vi de doc.in.d.l.si ꝑ ea.C.mã.Spe.in tit. de iudi.in.§.j.doct.in.d.l.facere posse. Cy.ꝛ Bal.l.l.certũ.C.fami.hercis.doc. in.l.fin.C.de vsuris rei iudi.Bal.in.l.ij. C.de sen.q̃ sine cer.quãti.canoni.in.c. fi.de fideius.Bar.Ang.et alios.in.l.j.ff. iudi.sol.Bald.ꝛ alios in.l.si pater.C.ff
117 col.¶†Ulteriꝰ ꝛ sic.Trigesimo secũdo q̃ro de alia not.q.vcȝ an fideiussor nõ possidẽs imobilia dicat̃ idoneꝰ adeo qđ iuste possit a creditore recusari: in quo dicas ꝙ sic ꝙ potest recusari tanq̃ non idoneus:vt hr̃ in.l.ij.et in.l. sciẽdũ.ff.q̃ satis.cog.ꝛ voluit gl.in.§.suscepto.in auf.de exhi.reis.ꝛ hr̃ l.l.si stipulatꝰ sit stichũ.ff.de ver.ob.Et voluit Bal.in.c.corã.in vlti.col.de offi.dele.ꝛ Specu.in tit.de satis.§.dicto.versi.sed si scholaris.et hr̃ ꝑ Alex.in ꝯsi.suo.etc. inci.viso processu.in.v.volu. Quimmo nõ solum requirit̃ qđ possideat immobilia sed etiã requirit̃ qđ possideat illa in loco iudicij vel cõtractꝰ vel res vbi agit̃ aliter non dicit̃:ita dixit glo.in.d. §.suscepto.ꝛ volũt doc.in.l.j.per illum text.ff.si quis in ius vocatus nõ ierit. et in.l.si fideiussor.ff.qui satis.cogan.

et Pau.de ca.in.l.qui filius fa.ff.qui sa
tis.cog.vbi ponit nota.cautelam circa
hāc materiam:et idē voluit Bar.in.l.fi.
C.de principib⁹ agētib⁹ in reb⁹.lib.xij.
et Barba.in.c.corā.in vlt.colū.de offi.
128 dele. ¶ †Predicta tū limita primo ni
si principalis esset valde diues et ido-
neus:nā tūc sufficeret fideiussor q̇ non
esset idone⁹ facultatibus.l.mulier cum
gl.i verbo p̄stitisse.C.de iur.do.et hoc vo
lūt doc.cōiter in.d.l.ij.in prin.ff.qui sa-
tis.cog.pro quo Jas.ibi adducit text.in.l.
sā demētis.C.de epi.audi.et in.l.si quis
stipulat⁹.§.fi.ff.de ver.obli.et in.l.j.§.si
magrat⁹.et ibi Bal.ff.de magi.conuen.
et pro ista limitatiōe facit.nā qn̄ aliquis
est manifeste idone⁹ facultatibus non
tenet satisdare qn̄ nulla ē causa suspi-
tionis/ēt si dispositio.l.vel statuti sit in
contrariū.Ita dicit Pau.de ca.in.l.di-
uortio.in.§.interdū.ff.sol.ma.et in.l.j.ff.
qui satis.cog.Et idō dixit Bar.in.l.q̇cū-
q3.la.ij.C.de fun.pri.lib.xj.arg.illi⁹ tex.
q̄ si ex forma statuti aliquis tenetur sa
tisdare anteq̄.acceptet officiū alicui⁹
potestarie q̄ si ipse est idoneus credet
ipsi soli cum generali hypotheca bono
rū suorum:et hāc partē tenuit ēt Barto.in
l.priuate.C.de murileg.lib.x.et Joā.de
pla.in.d.l.quicūq3.et Lu.ro.in cōsi.suo
lxvij.inci.viso themate p̄narrato etc.in
iij.col et do.Alex.in consi.suo.xxxvij.in
ci.viso et oportune discusso etc.in.vij.co.
in.ij.vol.et illā doctrinam Bart.appro-
bat Jas.l.d.l.j.ff.q̇ satis.cog.vbi repro-
bat Alex.et alios ibi cōtrariū tenētes.
et pro doctrina Bar.adducit plura iura
de quib⁹ ibi per eū:et illā doctrinam etiā
approbat Alex.in.d.l.quicunq3.in suis
apostillis ad Bar.vbi plura iura addu
cit pro ea.et.d.Feli.in.c.ad hec.de sentē.
excōi.et faciunt dicta per Bal.in aut.ho-
129 die.C.de act.et obli.in pn. ¶ †Secūdo
limita p̄dictā regulā.vz q̄ q̇ nō possi-
det imobilia tenet satisdare:istud fal-
lit in fideiussore dato a eōdicta psona
qui vz lz nō possideat immobilia:vt est
text.et ibi doc.in dicta.l.ij.§.pretor ait.
ff.q̇ satis.cog.et in.l.j.et.ij.ff.in ius voc.
eant.et voluit Bar.l.l.sciēdū.in fi.prin.
ff.qui satis.cog.Et rationem alleg.glo.
ibi doc.in.d.l.j.ff.in ius voc.eāt:vz qui
ius habet pro cōstāti q̄ principalis de-
bitor suum fideiussorē cōiunctū nō de-
130 sinet illaqueatū:qui †nemo carnē suā
odio habet vt etiā inquit tex.in.c.nō
estimem⁹.xiij.q.ij.et illa glo.est not.fm
Bal.et moder.in.d.l.j.ad statuta laico
rū disponētia cōtra cōsanguineos cle-
ricorum:vt sint nulla sicut si in clericos
disponerēt:prout etiā tenet Bart.in.l.j.
in fi.ff.de his q̇ pene nole.et in.l.hi pe-
nes.C.de agri.et censi.lib.xj.Itē etiam
dicit et affirmat.d.Jas.in.d.l.j.ff.in ius
vocati eāt:vbi ēt addit dicte gl.et predi
ctis Bal.in.l.j.C.de indicta vidui.tol.
vbi dicit q̄ paria sunt cōmittere in alis
quem vel in illo de sanguine suo qui par
131 est met⁹ in se et suis.†Addit etiā et di
cit q̄ sicut infirmitas ppria excusat ci
tatū si nō cōparuit a cōtumacia.l.quesi
tū.ff.de re iu.et c.tenor.eo.ti.Ita etiā
excusat infirmitas suorum.glos.dicit fore
no.in c.cōis.in verbo suorū.vbi etiam
tex.xxiij.dist.quē glo.refert et sequitur
Ale.in.d.l.quesitum.Item addit etiā
Jas.vbi.ff.Bar.in.l.de pupillo.§.si quis
ipsi pretori.in.ix.q.ff.de ope.no.nunci.
quem sequit Bald.in.l.si quam.in.fi.C.
de ope.liber.vbi dixit qd idem operan
tur mine facte vel illate per iudicē cō
sanguineis protestantis vel appellan-
tis quod operantur si fiant ipsi prote-
stanti vel appellanti.et allegat inter
alia text.in clemen.j.de exces.prelato.
qd dictū etiam sequitur Bal.in.d.l.in
terpositas.l.iiij.col.Itē adducit etiam
tex.in.c.sciāt cuncti.de elect.in.vj.vbi
met⁹ illatus consanguineis clerici ha
bet pro illato ipsi clerico:et refert Jas.
vbi.ff.qd Ludo.ro.l repeti.rubri.ff.de
arbitris.in.xxiiij.col.in ver.quid autē
si cōpromissum etc.dixit per illum text.
quod vulnerās cōsanguineum clerici
eo quia cleric⁹ aliquid molesti sibi fe-
cit est ita excōmunicat⁹ sicut si vulne
rasset ipsum clericū.Itē adducit etiā
Jas.in.d.l.j.ff.in ius vocati eāt etc.tex.
in.c.quicūq3.in verbo l bonis suis vel
suorum.de senten.excommuni.in.vj.per
quem text.dicit Pet.de anchara.in.d.
c.sciant cuncti.quod si duo inimici fe-

cerunt pacē adinuicē:ꝛ promiſerunt ſe nō offendere ſub certa pena qꝺ offendēdo cōſanguineū incidunt in penam ſicut ſi offenderent eū q̄ fecit pacē qꝺ dicit ipſe Jaſ.eſſe tenēdum cordi quia frequēter occurrit.Adducit preterea tex.in.l.lex cornelia.ꝛ in.l.itē apud labeonē.§.conuiciū.ff.de iniu.per tx. que
231 iura dicit Bart.in.l.iij.in.§.ſi tutor minuc⁹.ſ.de ſuſpectis tut.qꝺ iniuria facta ꝯſanguineo meo cenſeť facta mihi ipſi.Itē adducit et Bal.i.l.j.C.ſi quacū qꝫ pdit⁹ po.vbi dicit qꝺ offenſo vno de ſanguine intelligunť offenſi oēs q̄ ſunt eiuſdem ſanguinis.Ultimo adducit qꝺ ſicut in ſpōſalib⁹ vel matrimoniis nō pōt imponi pena per cōtrahentes:ꝛ ſi apponereť nō valeret eo qꝛ matrimonia debēt libere cōtrahi:ꝛ abſqꝫ metu alicuius pſone:vt in.c.gēma.de ſpon.Idem eſſet ſi pena promitteretur a patrib⁹ vel aſcendētib⁹ vel etiā collateralib⁹ ſm Cy.in.l.fi.C.de ſpōſali. ꝛ Ange.in.d.l.j.in ius vocati eant ꝛc. ꝛ Bar.in.l.titia.in pͥn.in.j.q.ſ.de verbo.obliga.et Joan.de imo.in.l.heres meus.§.fin.per illum tex.ſ.de condi.ꝛ demonſtra.et Lud.roma.in.l.nollē.ſ. de acquiren.heredi.qꝺ dicit Jaſ.eſſe not.quia tota die fit cōtrariū.Ita reſidet Jaſ.in.d.l.j.ſ.in ius voc.eant ꝛc. ꝛ ſic cōcludit per iſta qꝺ fideiuſſor datus a coniuncto valet licet non poſſideat immobilia per illā rationē gloſſ. ibi.et adductis per Jaſo.vbi.ſ. adde Bal.in.l.raptores.in.ij.not. C.de epis et cle.ꝛ in.l.vt vim.ſ.de iuſti.et iu.vbi dixit qꝺ ſi aliqs facit inſultū cū armis contra cōſanguineū vel affinē meum licitū eſt mihi illū inſultantem impune occidere:de quo ego dixi in.l.j.in xiiij.col.in verſi.xxiiij.limita.j.de fica.
233 ꝛ adde etiā qꝺ ſicut nō valet renunciatio beneficij facta per metū inſtantis periculi illatū clerico:vt in.c.ſuper hoc.de renunciatione.ita nō valet per metum periculi imminētis in perſonā conſanguineorum vel affinium ipſius clerici:ita dicunt dn̄i de rota in deciſ. ſuā.inci.dubitatur an valeat.ꝛ in.c.in noīs.ꝛ faciūt alia plura ad ꝓpoſitum adducta per Jaſ.in.l.j.C.de indicta viduitate.tol.in.j.ꝛ.ij.col.modo his ſtantib⁹ dicebam qꝫ text.ꝛ q̄ ibi habentur in.d. l.j.ſ.in ius vocati eant ꝛc.debēt et hēre
234 locum in amico qꝛ magna amicitia idē operatur qꝺ ꝯiūctio ſanguinis ſm glo.in.c.ij.in gl.pe.de teſta.in.vj.et voluit Abb.in.c.requiſiſti.in vlt.col.de teſta.per glo.ibi ꝛ per.d.glo.c.ij.de teſta. in.vj.ꝛ voluit Alex.in.l.exigendi.in.ij. col.C.de ꝓcur.vbi etiam ad hoc alleg. Cyn.ꝛ Sali.ibi et.l.cum allegas.C.de caſt.peculio militum.lib.xij.vbi amicitia eqꝑollet affinitati.et.l.ij.in verbo amici.ſ.q̄ pe.tuto.ꝛ dicit qꝺ ratio coniūctionis facit qꝺ qs poſſit agere ſine mādato.l.ij.C.de cōſorti.eiuſdem litis quāto ergo magis ratio affectiōis:ad qꝺ etiā alle.Guil.de cu.in.l.ſed et he. ſ.de procu.ꝛ Bar.in.l.nō ſolū.in.§.qui alieno.ſ.de procur.ꝛ alleg.not.ꝑ Spe. in tit.de aduocato.in.§.obijciť. ver.eſt etiā quartus ordo.ꝛ Joā.an.in.c.fi.de poſtulādo.ꝛ Cy.in.l.inuit⁹.C.de procu. attamen ipſe Alex.poſtea in.d.l.exigēdi tenet contrariū.ſ.qꝺ amicitia non opereť tm̄ q̄tū ꝯſanguinitas:ꝛ ad hoc adducit plura iura ꝛ adducit et rōnes dicēs qꝺ potĩor eſt cōiunctio ſanguinis q̄ amicitie:nā faciliter tollitur ſeu ſoluitur amicitia.l.iij.in fi.ſ.de adimē. leg.ſed ius ſanguinis nō tollitur.l.ius agnationis.ff.de reg.iur.et adducit.d. Alex.plures doct.tenētes hanc partē. ſed.d.Jaſ.in.d.l.exigendi.in hoc tenet pͥmā partē.ſ.qꝫ cōiunctio ſanguinis ꝛ magna amicitia a pari ꝓcedāt ꝑ iura primo loco alleg.et rn̄det iurib⁹ adductis ꝑ Alex.ꝛ dicit qꝺ nō obſtant iura alleg.ꝑ.d.Alex.qꝛ loquuntur in ſimplici amico:nos aūt loqmur in amico magne et ſtricte amicitie:et ſic tenet ipſe Jaſ.qꝺ cōiunctio ſanguinis et magna amicitia idē opereť:ꝛ idē firmat ipſe in.l.nō dubiū.C.de teſta.in vlti.colum. vbi dicit qꝺ licet ex teſtamento inutili et nō ſolenni regulariter non debeant legata nec fideicommiſſa nec peti poſſint efficaciter:tn̄ fallit in caſu ſingulari.l.in teſtamento.ſ.de fideicō.liber. qn̄ legatū vnū vel plura relinquuntur

persone valde dilecte testatori:qr illa
affectio facit vt ex testamēto nō solēni
q̄cūq; legata debeantur.vt dicit glo.in
d.l.ex testō.§.ij.solutiōe quā approbant
oēs doct.in.l.eā quā.C.de fideicō.vbi
est glo.q̄ idē dicit in verbo tradiť ⁊c.in
x.fallētia:q̄ dicit qđ est speciale.in.d.l.
135 i testō ꝓpter pietatē ⁊ affectionē.†Et
subdit Jas.in.d.l.nō dubiū.qđ ex glos.
d.l.in testō iūcta text.est not.aliud sin-
gulare vcꝫ qđ cōiunctio sanguinis vel
licita affectio in persona valde dilecta
testatori hꝫ vim clausule codicillaris:
⁊ tm̄ operať ac si in testō eēt apposita
clausula codicillaris:quā glos.ad hoc
not.⁊ dicit alibi nō reꝑiri in iure Bald.
in.l.si iure.C.de testamētis manu.et ēt
restringit ad alia relicta pietatē cōcer
136 nētia.†Dicit postea Jas.vbi.§.quod
aliud singulare notādū est ex illa glos.
iuncta tex.vcꝫ qđ si testator fecisset pri
mū testamētū in quo apposuisset clau-
sulam derogatoriā ꝑtātis ⁊ volūtatis:
qr dixisset ⁊ si cōtingat cū facere testm̄
aliud non vult illud valere nisi appo-
nantur in eo certa v̄ba:pone qđ faciat
scđm testm̄ in quo instituat ꝑsonā val-
de dilectā dicit qđ sicut affectio habet
vim clausule codicillaris:ita hꝫ vim
reuocationis clausule derogatorie in
primo testō cōtente:quā glos.ita singu-
lariter extēdit Lu.ro.in ꝯsi.suo.clxxix.
incip.amplissime docto.⁊c.in pe.col.et
alleg.Bald.in.d.l.si iure.C.de test.ma-
nu.dicit Jas.esse valde singu.ad mate-
riam.l.si qs in prin.testamēti.§.de leg.
iij.et in.l.sancim⁹.C.de testamentis.ita
residet Jas.in.d.l.nō dubiū.C.de testa-
mētis.⁊ hāc partē affirmat Jas.in.d.l.
exigendi.in pe.colū.§.de ꝓcur.vbi ad-
ducit Barb.in repe.l.cum acutissimi.
in.xiiij.col.C.de fideicō.vbi dicit quod
dispositio illius.l.⁊.l.cū auus.§.de cō-
di.et demō.l.gn̄aliter.in.§.cū aūt.C.de
insti.⁊ substi.sub condi.fac.hꝫ locū etiā
in ꝑsona valde dilecta testatori:⁊ ideo
dicit qđ si testator in testō instituit he-
redē vnū suū amicū valde sibi dilectū:
⁊ eū grauauit vt post mortē suam resti-
tueret talem hereditatē titio:ꝙ si iste
amic⁹ procrearet filios:tales filij exclu
derent substitutū:⁊ moueť plurib⁹ iu-
ribus:attn̄ Jas.in.d.l.exigendi non ap-
probat illā doctrinā.itē hāc partem ꝙ
amicus magna amicitia:⁊ cōiūct⁹ san-
guine eq̇parenť:firmauit Barb.in con-
sil.suo.lxxv.inci.sapienter.in.iiij.col.in
iiij.vol.vbi inter alia alleg.Senecā in
epistolis dicentem ꝙ amicus est alter
ego.⁊ idē ⁊ lati⁹ tenuit ipse Barba.ad
hoc adducens plura iura in consi.suo
xxij.incip.clemētissimum deū ⁊c.in.ij.
col.in eo.iiij.volu.Modo stante hac cō-
clusione ꝙ coniunctus et amicus ma-
gna amicitia eq̇parenť ⁊ a pari proce-
dant dico ꝙ sicut fideiussor qui est con
iūctus est idoneus licet non possideat
immobilia per.d.l.j.§.in ius voc.eant.
ita erit in fideiussore amico:quia ratio
assignata ꝑ gl.in.d.l.j.cōiūcto valet:qr
nō presumiť ꝙ debitor dimitteret illa-
queatū illū fideiussorē coniunctū:mili-
tat etiam in fideiussore amico magna
amicitia:imo dico ꝙ sepe ⁊ sepi⁹ homi
nes magis existimāt verū amicū ma-
gna amicitia q̄̃ cōiunctum ⁊ maxime
modernis tꝑib⁹:nā peiora ⁊ deteriora
faciunt coniuncti q̄̃ extranei:⁊ quanto
magis sunt cōiuncti tāto peiora faciūt
me teste ⁊ experiētia rerum magistra.
137 ¶†Et ex supradictis olbus ego dico
vnū iudicio meo not.ꝑpetuo vcꝫ ꝙ non
est dare casum in quo fideiussor nō pos
sidens immobilia nō sit idone⁹ adeo ꝙ
possit refutari:nā aut dať talis nō pos-
sidēs immobilia a ꝯiūcto ꝓ fideiussore
⁊ habeť pro idoneo ⁊ sufficiēti fideius-
sore:vt in.d.l.j.§.in ius vocati eant.et
per rationē ibi assignatā per glos.aut
talis fideiussor non est coniūctus:et si-
militer non poterit refutari ⁊ maxime
si tractať de magna quātitate:qr talis
fideiussor est amicus maxima amici-
tia illius ꝓ quo fideiubet:quod clare
apparet qr postq̄̃ est extraneus si non
esset amicus intrinsecus nō se obliga-
ret pro tam magna quātitate:nā in du-
rum est inuenire fideiussorē precipue
in magnis ⁊ arduis:vt dicit Bald.in.l.
sancimus .in pri.C.de verbo.signi.ad
qđ allegat.l.ij.§.sed si dubitetur . §.de
iudi.et.l.j.§.quod si per inopiam.§.de

colla,bonoꝝ.⁊ idē dixit Bal.in.l.fin.C.
per quas perso.nobis acqui.in fi.vers.
ergo se obligādo cōstat eū esse amicū
magna amicitia iunctū:⁊ hoc plene ꝓ
batur ex experiētia ⁊ ꝑ argumētū a so
litis ⁊ a cōiter accidētib⁹ sed raro:imo
nunq̄ inueniunt̄ hoīes q̄ velint fideiu
bere ꝓ aliquo nisi pro amico maxime
amicitie:⁊ etiam hoc ab amicis fit cū
difficultate:qꝛ hoīes volūt poti⁹ serui
re de offi re q̄ de fideiussione:maxime
qñ tractatur de magna quātitate:ergo
sequit̄ q̄ semꝑ fideiussoꝛ magne quan
titatis erit idone⁹ nec poterit recusa
ri licet non possideat immobilia. Tene
mēti:qꝛ ista est cōsideratio mea noua
non audita nec cogitata ꝑ aliquē vsq̄
138 ad hanc diem. ¶ †Modo redeūdo ad
pncipalē q̄stionē vc3 q̄ q̄ nō possidet
immobilia nō est idoneus fideiussoꝛ. li
mita tertio hāc regulam qñ fideiussoꝛ
esset pauper quo ad facultates sed tñ
esset multū fidelis:laudabilis:⁊ ꝓbate
vite ⁊ solitus satisfacere obligationib⁹
pro quibus intercedit. nā talis cēsetur
idoneus fideiussoꝛ. l. si q̄s stipulat⁹ sit
stichū.§.fi.in fi.ff.de ver.ob.⁊ ibi Pau.
de ca.ita dicit ꝑ illū tex.⁊ facit in simi
li.l.suspectū.ff.de suspe.tuto.⁊ q̄d not.
Bal.in.l.legitimos in.ij.⁊.iij. no.ꝑ illū
text.ff.de legit.tut.ita dixit Jas.in.d.l.
ij.in princ.ff.q̄ satis.cog.⁊ do.Feli.in.c.
ad hec.extra de sentē.excō.vbi ad hoc
allegat glos.in.l.j.§.his aūt. in glos.ij.
139 ff.de ripa munienda q̄ dicit q̄ †virtus
animi ꝓ satisdatiōe habet̄:⁊ aliq̄d ad
ducit ꝓ illa gl.quā dicit sing.⁊ stupen
dam Barb.in.c.coꝛā.in vi.col.extra de
offi.dele.vbi dicit Barba.q̄ eā magni
facit Bal.in.c.ij.de iudi.⁊ illā glo.etiā
dixit singu.Barb.in.c.cū.r.canonicus.
de offi.dele.ꝓ qua faciūt optime q̄ ego
late dixi in.l.j.§.ad questionem.in.ij.⁊
iij.col.j.de questionib⁹.et que dixi vl
tra oēs in repe.mea.l.fi.in.iiij.car.C.de
proba.⁊ in.d.l.j.§.fi.in.iiij.col.ff.de ques
tionib⁹.sed istud dictū reprobat Ale
xan.in.d.l.ij.in princ.ff.q̄ satis.cog.quē
sequit̄ Aret.⁊ Jas.in.l.si q̄s stipulatus
sit stichū.§.fi.ff.de verbo.oblig.nam di
cit q̄ si moreret̄ talis fideiussoꝛ q̄ erat
inops sed fidelis persona certe here
dis nō esset talis:qꝛ sepe legali succe
dit illegalis ⁊ homo malus.l.generali
ter.in prin.vbi Bal.in.ij.not.C.de reb.
credi.⁊ sic non esset consultū ei cui da
tus est talis fideiussoꝛ ꝓut esse debet:
vt in.§.fi.insti.de replica.⁊ licet Jas.in
dicta.l.ij.in prin.ff.qui satisda.cog.non
teneat cū Alex.ibi ⁊ vere ratio Alex.
videtur mihi optima ⁊ bene cōcludēs
⁊ in cōtingētia facti credo q̄ obserua
retur ne creditoꝛ remaneret defrauda
tus adueniente morte talis fideiusso
140 ris:†quarto limitāt p̄dictā regu
lam docto.in.d.l.ij.in prin.ff.q̄ satisda.
cog.maxime Guido de Suza.fm Jas.
ibi vc3 q̄ fideiussoꝛ q̄ non possidet im
mobilia nō sit idoneus:hoc est verū in
fideiussoꝛe.de iudi.sisti.secus aūt est in
fideiussoꝛe cōtract⁹ qui censet̄ idone⁹
q̄uis nō sit facilis ad cōueniendū per
l.iij.§.in hoc ti.qui text.fm Jaso.debet
suppleri per illū ⁊ per text.dicte.l.si q̄s
stipulatus sit stichum.§.fi.fm Jaso.et
Alex.in.d.l.ij.ff.qui satis.cog.iste sunt
limitationes quas dant docto.ad di
141 ctam regulā.d.l.ij.† ¶ Tu aūt adde
aliā videlicet q̄ qui nō possidet immo
bilia non est idoneus fideiussoꝛ:hoc tñ
fallit in illo qui nō possidet immobilia:
sed possidet multa mobilia in loco vbi
fideiubet q̄ de facili exportari non pos
sent vt si teneret magnā apothecā seu
mēsam:ibi.vel si ibi haberet multa no
mina debitoꝝ:vt dicit Bart.⁊ Ange.⁊
alij in.d.l.sciēdū.⁊ Bart.⁊ Jo.de Imo.
in.l.facere posse.ff.solu.matri ⁊ voluit
Alex.in cōsil.suo.clx.incip.viso ꝓcessu
142 inchoato ⁊c.in.j.col.in.v.vol. ¶ †Li
mita etiā p̄dictā regulam:et dicas q̄
in causis summarijs:⁊ in alijs quibus
pōt p̄ueniri ad sniam diffinitiuā absq̄
litis cōtestatione non requirit̄ satisda
tio de iudicio sisti dato q̄ reus nō pos
sideat immobilia:ita dixit Ange. in.l.
iulianus.ff.q̄ satisda.cog.quod dictū tñ
reprobat Rapha.fulgo.⁊ Jas.ibi ⁊ do.
Alexand.et Jas. in.l.sciendū.eo.tit.in
prin.et Jas.in rubri.qui satisda.cogan.
vbi pro hoc alleg.aliqua de quibus ibi
per eum. ¶ Item limita etiā predictā

regulā nō habere locū in illo q̄ nō pos-
sidet immobilia sed habet iura debito
rū: nā talis nō dicitur suspect⁹: q̄ illud
243 † qd est in iure seu in obligatione in-
telligitur esse in patrimonio. ita dixit
Bal. in. l. facere posse. ff. solu. matri. itē
limita etiam predictam regulam fm
Jaso. in. d. l. sciendū. in eo q̄ fuit conuē
tus ad aliquā rē et dū ab eo peteretur
qd satisdaret de iudicio sisti fuit cōtu-
max si illa res postea peruenit ad ma-
nus aduersarij et iste ab eo petit satis-
dationē de iudicio sisti nō cogitur eum
ꝑstare ꝗuis immobilia non possideat:
alleg. in argu. text. in. l. q̄ bona. §. si qs.
& hoc ibi no. Ange. & Ludo. ro. ff. de dā.
infec. & Ludo. ro. in. d. l. sciedū. Limita
etiam predictā regulā fm Jaso. in. d. l.
sciendum: videlicet qd non possidens
imobilia tenet satisdare: fallit in eo q̄
iuste est carceratus q̄ si cōueniat non
cogitur satisdare de iudicio sisti cū in
eo esset timor fuge. alleg. hoc voluisse
Ange. ibi in. j. colū. de quo latius ibi p
244 Jaso. in. ij. col. ¶ † Itē limita etiam
dictam regulā in fideiussore dato seu
ordinato a testatore q̄ licet nō sit suffi-
ciens facultatibus non pōt tn̄ recusari
fm Bal. in. l. j. in pe. col. C. de vsufruct.
& in. l. sancimus. in vlti. col. C. de verbo.
sig. & in. l. indebitā. ff. de condi. indebi.
Bal. in. l. si pro ea. in. j. colū. C. mand. et
Alex. in. l. tribus. ff. de vsufruct. earum
rerū q̄ vsu consumunt. et in. l. si fideius-
sor. in princ. ff. de leg. j. Et si ex istis ha-
bes plures casus in qb⁹ nō possidens
immobilia tn̄ reputatur idoneus & re-
245 leuat a satisdando. ¶ † Modo. xxxiij.
quero an ille qui possidet immobilia
semper dicat idoneus fideiussor adeo
qd non possit recusari: in quo primo vi
deretur qd diceret idoneus & per cōse
quēs nō posset recusari: et hoc per. d. l.
ij. in prin. & d. l. sciedū. ff. q̄ satis. cogā. et
per. d. l. si quis stipulat⁹ sit stichū. ff. de
verb. obli. & ꝑ alia. ff. alleg. in princ. pre
cedentis questionis. Attamen dicas
qd licet possidens immobilia regula-
riter reputetur idoneus et per conse-
quens nō possit recusari pro fideiusso-
re: attamē hoc fallit in aliquibus casi-
246 bus. † primo eīn fallit fm Jaso. in. d.
l. sciendum. in. j. col. in satisdatione de
prosequenda lite quā prestat actor fm
formā aut. generaliter. C. de episc. & cle.
q̄ eā tenet prestare dato qd possideat
immobilia: ita fm eū tenet Barto. in. l.
de die. §. qdā. in fi. ff. q̄ satis. cog. & idem
tenet ibi Raph. fulgo. & d. Alex. de qua
limitatione lati⁹ p Jaso. in. d. l. sciedū.
247 ¶ † Scdo limitat qn̄ quis petit reuo
cari tenutam alteri concessam propter
suā cōtumaciā infra annū iuxta. l. si qs
emptionis. §. pe. C. de prescript. xxx. an.
Nā iste tenet satisdare de iudicio sisti
licet possideat immobilia: ad qd alleg.
gl. not. in. §. si vero etiā quidā iurēt. in
aut. de exhibēdis reis. in fi. in verbo fi-
deiussorem. quā pro sing. alleg. Bald.
in. d. l. sciendū. in lectu. antiqua. & idem
tenet fm eū Albe. & moder. ibi et alios
248 quos ipse Jas. refert. ¶ † Tertio li-
mitat in eo q̄ est absens & est citat⁹ rea
liter vel verbaliter & dʒ satisdare de se
ꝑsentādo al's ꝑsonaliter dʒ duci iuxta
titulū. ff. in ius vocā. cant. nā talis non
releuat a satisdando ex eo q̄ possideat
immobilia: ita limitat Rapha. fulgo.
sub dubio forte in. d. rub. ff. in ius vocā.
cant. quem sequitur do. Alexan. in. d. l.
249 sciendū. ¶ † Quarto limitat in satis-
datione de iudicato soluēdo a qua nō
releuat possidens immobilia fm Bar.
in. d. l. sciendū. in. §. tutoris. et glos. ibi
in princip. illius legis: pro quo dicit qd
facit etiā. l. minor. §. fi. ff. de procurato.
250 ¶ † Quinto limitat dictam regulā in
eo q̄ possidet immobilia in loco ruino-
so vel periculoso propter inundationē
aquarū. ita no. limitat Barto. in. l. ij. in
prin. in verbo nec cogit. in vlti. col. per
glo. ibi. ff. so. matri. pro quo etiam dicit
facere qd not. Bar. in. d. l. si qs stipula-
tus sit stichū. §. fi. ff. de verbo. oblig. cū
alijs concor. ibi et hic datis per Alex.
251 ¶ † Sexto limitat quādo qs possidet
immobilia sed sunt sterilia vel inuti-
lia. alleg. ad hoc Guido. de suza. in. d. l.
sciedū. quē ibi refert et sequitur Albe.
de rosa. in. iij. colū. et facit ratio ꝫ eīn
q̄ tunc non cessat ratio suspitionis fu-
ge: ad qd dicit tn̄ videndum esse tex. in

l.si fundus.in prin.& ibi glo.ff.de rebus
eorū.& auth.itē in prediū.C.de sac.sanc.
252 eccle.¶ †Septimo fallit fm eum in
eo qui possidet immobilia vilissima:vt
voluit ibi glo.pe.pro qua glos.& limita
tione.d. Jas.ibi in.d.l.sciendū.in.ij.et
iiij.col.adducit plura iura & plures sin
gu.doctri.docto.probantia qd parū et
nihil equiparatur de qua materia ego
etiā late locut⁹ sum i fin.meo.cclxxvj.
253 inci.parū & nihil &c.¶ †Octauo fallit
quādo quis possidet immobilia sed in
alio territorio extra locum iudicij:alle
gat glo.not.in.l.fi.ff.de princip.agenti-
bus in rebus.lib.xij.de quo latius per
ipsum Jas.in.d.l.sciēdū.in.§.j.& ibi per
254 alios.¶ †Nono limitat in eo q̄ pos-
sidet immobilia:sꝫ sine titulo & cū ma-
la fide fm Bart.ibi.in.ij.q.de quo etiā
255 ibi per eū in pe.col.¶ †Decimo fallit
fm eum in causis criminalibus in qb⁹
etiā locuples non excusat a dādis fide
iussorib⁹ fm Bal.Lud.ro.& moder.in
d.l.sciendū.in prin.ꝑ.l.j.&.l.si qs reū.ff.
256 de cust.reo. ¶ †Undecimo fallit fm
eundē Jas.vbi.ff.qñ quis possidet rem
immobilem sup qua litigat inter ipsas
partes.allegat.l.de dic.§.quidā.&.l.iu-
257 lianus.ff.q satisd.cog.¶ †Duodeci-
mo fm eum fallit in cā naufragij.alle.
l.ne quid.§.ne dño.ff.de incendio rui.
naufra.ita finaliter residet do.Jaso.in
d.l.sciendū.circa limitationes dicte re
gule qd possidens immobilia dicit ido
neus fideiussor &c.sed tu vltra adducta
per Jas.in.d.l.sciēdū.scias etiā qd pos
sidens immobilia nō dicit idoneus fi-
deiussor qñ talis possidēs esset in loco
fortissimo:vtputa in aliq̄ arce vel forti
licio ita dixit glo.Barto.Ange.& Lud.
ro.in.d.l.ij.in princ.ff.qui satis.cogan.&
idē dicas in homie cauilloso:litigioso:
vel rixoso:vt sunt ꝓcuratores & notarij
fm dictam glo.Bar.& alios in.d.l.ij.in
prin.& idē dicūt ꝑdicti in illo q̄ est tut⁹
aliquo priuilegio:vt scholaris vel cle-
ricus:de quo etiā habet ꝑ moder.in.l.
si fideiussor.in prin.ff.qui satis.cogan.&
per Spec.in ti.de satisda.in.d.§.versic.
sed pone qd scholaris &c.per docto.in
l.j.ff.si quis in ius voc.non ierit.et per
Spec.in tit.de competen.iudi.adi.§.j.
versi.quid si pactum.et in dictis locis
ponunt docto.quid si talis habens pri
uilegiū fori vult illi renuntiare an tūc
dicat idone⁹ vide ibi per eos.Et idē di
cas esse l muliere milite & minore q̄ nō
sunt idonei fideiussores licet possideāt
immobilia:vt est tex.in.l.de dic.in.§.q
258 mulierem.ff.qui satis.cogan.† Item
scias etiā qd nō est idone⁹ fideiussor il
le qui est de alieno foro vel territorio:
ita dicunt doct.maxime Alex.in.l.ij.ff.
si quis in ius voc.non ierit.et in.l.qui
ꝓprio.§.neqꝫ femine.ff.de ꝓcura.& vo-
luit Bal.& alij post eū in.l.si fideiussor.
in.§.si necessaria.ff.qui satisd.cogan.&
Barto.in.l.ij.in vlti.col.J.in hoc titu.et
Bal.in.l.fi.C.ꝑ quas ꝑso.nobis acqui.
& istud intelligit esse verū & locū habe-
re do.Alexand.in.d.l.j.ff.si quis in ius
voc.nō ierit in fideiussore de iudicio si
sti:sed secus in alio de quo ibi latius ꝑ
eum.Item adde qd idem erit in illo q̄
possidet immobilia:sed tñ illa pignora
uit vel obligauit pro tanta quantitate
qd inspecto eorum valore non superes
set tantū ꝙ creditor releuaret:ita dixit
Alexā.in.l.sciendum.in.§. possessor.ff.
qui satis.cog.alleg.tex.in.l.q habebat.
in princi.de lega.iij.& Jaco.de arena.&
Joā.de imo.in.l.j.§.ꝑ seruitꝫ corporali
ter.ff.de acquirē.pos.& ita dicit sentire
Bart.in.d.§.possessor.& allegat etiā le-
259 gata.§.fi.ff.de supel.lega.† & idem di-
cas in illo qui nō pōt conueniri nisi cū
difficultate:nā talis nō est idoneus fi-
deiussor licet possideat immobilia fm
Bal.in.l.fnia.C.de fideius.& Specu.in
260 titu.de satisda.§.ij.in.ij.colū.† & ideo
dicit Bart.in.l.fi.in fi.princ.ff.qui satis.
cog.& in.l.sciendū.in.§. possessor.eo.ti.
qd potētiores nō sunt idonei fideiusso-
res.queꝫ refert & sequit Jaso.in.l.ij.in
viij.colū.ff.sol.mat.vbi per hoc subdit
qd ille qui dat potentiorē fideiussorem
nō dicit idonee fideiubere:pro quibus
etiam adducit Bal.post Guil.de cug.
in.l.fi.ad fi.ff.de nego.gest.vbi dixerūt
qd quando res mea est alienata in po-
tentiorē quo ad me est tanꝙ perempta
vel prescripta:pro quibus etiam facit

text.in.l.qr etiā.ff.de aliena.iudi.mut. causa facta.vbi dicit tex.circa prin.qđ potentioribus pares esse nō possumus: quod etiā dixit tex.in.l.nā magistratus.ff.de arbi.& in.l.j.§.penulti.ff.de aqua pluuia.arcen.Itē persone que nō possunt esse in iudicio non possunt esse fideiussores de iudicio sisti lz possideāt immobilia.l.ij.§.si quis.& ibi Barto.et doc.ff.qui satis.cog.& inquantū dixi.ff. de homine rixoso qui nō est idoneus fideiussor licet possideat immobilia:vide plura nota.dicta de isto homine rixoso per Jas.in.l.ij.in.vij.colū.ff.solu. matri.& in.§.itē si quis.in.xvij.colū.instit.de actio.

161 †Et an possidēs immobilia subiecta restitutioni dicatur idoneus:dicas qđ sic.ita dicūt docto.in.l. sciendū.§.si fundus.& ibi Jas.in.ij.nota.ff.qui satis.cog.vbi alios allegat tenentes hāc partē.An aūt si fideiussor est idoneus si recusat possit agere actione iniuriarum:vide Jas.in.l.si vero.in.§. q̄ p rei qualitate.in.j.co.ff.q̄ satis.cog.

162 ¶ †Trigesimoquarto quero:feci tecū cōtractū vēditionis:pmutationis: vel alterius generis:& promisi tibi dare fideiussorē de euictione vel pro cautione tua quo stante vigore talis obligationis volo tibi dare fideiussorē idoneū sed forēsem:vtrū hoc possim et an tu tenearis illū accipere:in quo videretur dicēdū qđ sic:qr postq̄ est diues & possidet immobilia dicit idoneus et sufficiēs.vt habet in.d.l.sciendū.ff.qui satis.cog.& dixi.ff.in primis precedēti bus questionibus.Attamen cōtrariū est verius.Nā pmittens dare fideiussorez intelligit de ciuitate de qua est ille cui promissus est fideiussor:vel de loco vbi est celebratus cōtractus & nō forēsis:& de alia ciuitate:ita dixit Barto.et alij post eū in.l.si fideiussor.in.§.si necessaria.per illū tex.ff.qui satis.cog.pro quo facit fm Alex.tex.in.l.si cū dies.§.si arbi.ff.de arbi.& subdit do.Alexā.in.d.§. si necessaria.qđ p hoc ipse als dixit in cōtingentia facti:nā Titius vendidit domum cuidam emptori in ciuitate Bononie.& in tali ɔtractu fuit actū q̄ pretiū vēditionis deberet ɔuertere in emptionē prediorū p cautione emptoris:quo stāte volebat dictus Titius emere predia in alieno territorio quam in Bononiensi dicit se dixisse qđ nō poterat attento qđ cōuentū fuerat qđ dicta predia emerētur p cautione dicti emptoris domus in casu euictionis per illū tex.& no.ibi per Barto.& p istis facit fm Jaso.in.d.§.si necessaria.qđ voluit Bal.in.c.ex parte ade.in.iij.col.p glo. ibi extra de testi.vbi dicit q̄ stāte statuto qđ quilibet possit accusare intelligitur quilibet.s.de illo populo statuētū. nō aūt de populo extraneo.Itē adducit etiā Bald.in.c.preterea.de testi.vbi dicit qđ si testis deponens super fama dicit qđ audiuit a maiori parte populi probat q̄uis non dicat cuius populi: nā intelligit de populo illius ciuitatis: de quo dicto latius loquit Jaso.in.d.§.

163 si necessaria.†Ego autē argumētatiue vltra Jas.circa predicta:vez qđ actus factus in loco in dubio intelligat de hominibus illius loci adducebam Ange. in.l.si cū exceptione.§.in hac.§.qđ metus causa.vbi dicit q̄ si reperit aliquis mortuus Bononie & nescitur an sit bononiēsis vel forensis qđ postq̄ reperit hic Bononie presumitur bononiensis & nō forensis:qđ dictū refert & sequitur do.Augu.de ari.in addi.suis ad Ang. in tract.malefi.in verbo hec est quedā inquisitio.in vlti.addi.& in eodē tract. in verbo de Bononia.in.ij.addi.et do. Feli.in.c.quoniā.de officio ordina. et idē dixit Ange.in dicto tractā.in dicto verbo de bononia.in verb.quid autē si dicta verba &c.& pro istis faciunt optime dicta per do.Alex.in cōsil.suo.ciiij. incip.qđ statutū loquens &c.in vlti.colū.in.j.parte cōsiliorum:vbi dixit q̄ qñ statuentes disponunt super moneta in dubio talis dispositio intelligit de moneta vsuali in loco vbi fit statutū.allegat.c.maiores.de baptismo.& c.ad audientiā.de decimis.l.j.ff.si mes.fal.mo. dix.l.j.§.ne aūt.C.de cadu.tol.p quibus etiā facit qđ dixit Bal.in.l.fi.in fi.ver. pone in instrumēto.C.si a non cōpe.iudi.& Ludo.ro.in cōsil.suo.cclx.incip.in proposito casu &c.in versi.ij.q̄ inter &c.

⁊ p Bal.in.c.j.in.ij.col.ver.nota qđ bona.⁊c.de pace tenēda.⁊ facit etiā l ar.
264 †Naꝫ eleemosyne distribuēde pauperibꝰ debēt distribui pauperibꝰ illiꝰ ciuitatis vbi est ordinata distributio a lege:statuto vel a testatore.ita dicit Bart.per illū tex.in.l.ij.C.de anno.ciuili.lib.xj.quē refert ⁊ sequitur Barb. in.c.si proponēte.in pe.col.de rescrip. vbi alia etiā adducit in ꝓposito:et idē dixit Spec.in titu.de instru.edic.in §. nūc vero aliqua. in.xiij.car.in ver.lxv. in fi.Et lꝫ p̄dicta multū faciāt ꝓ doctrina Alexā.in.d.§.si necessaria.tñ Bald. intelligit ibi illū tex.in ciue vel forēse si sit idoneus:qm̄ forēsis nō repellit̄ si est idoneus:⁊ facit ille tex.ibi in ver.si in aliā eiusdē ꝓuincie ciuitatē:de quo vide Jas.satis late ibi loquentē quem nō refero breuitatis causa:⁊ vide etiā Alexā.⁊ alios in.d.l.sciendū.in.§.pos
265 sessor.ff.q satis.cog.q̄re mō.¶†Trigesimoquinto vtrū fideiussor repetēs a debitore solutū ꝓ eo an ꝓbet solutionē p solā cōfessionē creditoris:in qua q.reperio iura variare ⁊ etiaꝫ reperio doc.varios primo eñ gl.in.l.duobus reis.in.§.j.ff.de iureiu.tenet qđ p talē cōfessionē nō ꝓbet̄ solutio:et per cōsequēs qđ fideiussor nō possit repetere a debitore illud quod dicit soluisse ꝓ eo. quā gl.ibi summe no.Bar.⁊ eā sequit̄ Itē hanc partē etiā tenet per illā glos. Bar.in.l.⁊ per iusiurā.ff.de acceptilatio.in.§.antepe.et.in.l.cū filius.in fin. princi.ff.de ver.oblig.⁊ in.l.reos.in.v. q.ff.de duo.reis.⁊ cū.d.glos.⁊ cum opi. Bart. transit Lud.ro.in.l.predia.ff.de acqui.pos.⁊ Rapha.fulgo.in.d.l.duobus.pro qua opi.facit qđ dixit Specu. in ti.de teste.§.§.j.in ver.sed pone egi. et facit etiā qđ voluit Bar.in.l.ij.§.fi. ad fi.ff.si cer.pe.vbi dixit φ si dñs cōstituit procuratorē ad recipiēdum pecuniam mutuo a Titio si postea in instromēto dicat̄ qualiter ꝓcurator fuit cōfessus habuisse ⁊ recepisse illā pecuniā mutuo dñs virtute talis instrumēti solū cōtinētis confessionē nō poterit cōueniri:⁊ subdit Bart.in.d.l.duobus reis.ff.de iureiur.sub dubio tñ forte φ si fideiuss.q̄ habet instrumentū cōfessionis a creditore non tñ p hoc pōt agere cōtra principalē nisi ꝓbet de vera numeratione:qđ dicit esse menti tenēdū. Cōtraria tñ opinio verior est ⁊ magis cōis.s.qđ sufficiat talis ↄfessio creditoris dicētis sibi satisfactū esse a fideiussore:vt ip̄e fideiussor possit agere cōtra principalē:⁊ hanc partē tenuit Barto. met.sibi cōtrarius in cōsi.suo.clx.inci. titiꝰ ꝓmisit sempronio cū indēnē conseruare ⁊c.⁊ hoc per quatuor fundamēta de quibꝰ ibi per eū:⁊ idē tenet Sali. Pau.đ cast.Lu.ro.Alexā.⁊ Jas.in.d.l. duobꝰ reis.⁊ dicit ibi Pau.de ca.qđ ꝓ ista parte cōsuluit in ciuitate Florētie motꝰ ex fundamētis Bart.in.d.suo cōsi.⁊ motꝰ etiā per illud qđ voluit Bart. in.l.assiduis.C.q̄ potio.in pig.habean. vbi dicit qđ mulier que solū habet instrumentū confessionis dotis pōt agere cōtra tertios possessores bonorū sicut si instrnmētū cōtineret verā numerationē q̄uis gl.ibi teneat cōtrariū:et ꝓ hac parte etiā cōsuluit als̄ Frā.tigrini:vt refert Alex.⁊ Jas.in.d.l.duobꝰ.et refert etiā Alex.ibi se ꝓ hac parte bis consuluisse ⁊ vnū eius consiliū ꝓ hac parte est in.ij.volu.in cōsi.xxv.inci.viso instrumento cōtractus celebrati ⁊c. ☞ vbi latius loquitur.(aliud cōsiliū est in.vj.volu.in cōsi.cxxiij.incip.qm̄ abūde ⁊c.)Itē hāc partē etiā tenuit Jo.de Imo.in.l.vranius.ff.in hoc ti.⁊ Pau.de cast.in.l.qui debito:ē.per illū tex.ff.de noua.⁊ in consi.suo.cccxcvū.inci.queritur vtrū fideiussori ⁊c.†Itē ꝓ hac 266
parte facit fꝫ Alex.⁊ Jas.l.pecunie.C. de solutio.per quā Bald.ibi tenet qđ p confessionē probetur vera nnmeratio. ex quo infert qđ mulier habens instrumentū confessionis dotis consequitur omnia ꝑuilegia dotis sicut si esset vera dos eo q: per cōfessionē ꝓbat̄ vera numeratio:⁊ idē not.Bal.in.l.deo nobis.in.ij.col.C.de episco.⁊ cleri.et in.l. j.ad fi.C.quando lice.ab emp.discedere:et respondent doct. in.d.l.duobus. ⁊ doctores in.d.cōsilijs adductis in cōtrariū.Itē qđ paria sint ꝓbare de numeratione vel de confessione firmauit

etiam Bal.

etiã Bal.i.l.nõ nudũ.C.de proba.z in l.generaliter.x.q.C.de nõ nu.pecu.quẽ refert Alex.in.d.cõsil.suo.xxv.in.ij.volu. remaneo ergo cũ predictis doct.q̃ satis ẽ fideiussori repetenti solutũ a debitore pbare solutionẽ p solã cõfessionẽ creditoris:z in contrariũ nulla efficax rõ adduci põt si recte põderet attento maxime qd p illã cõfessionẽ tollit ois actio creditori agẽdi contra debitorẽ. vt dicũt doc.in locis superius alleg.in quibus etiam latius loquunt ad quos
167 me refero. ¶ † Trigesimosexto q̃ro: an exceptio cõpetẽs principali competat fideiussori:in quo dicas q̃ sic regulariter:vt probat in.l.ij.§.q̃ res pigno. obli.non pos.z in.l.cõstitutionib⁹.z ibi Bal.C.de vsu.z in.l.tã mãdatori.C.de nõ nu.pe.z in.l.ocs.§.de except.qd intellige dũmõ coħereãt rei nõ psone:vt in dictis iurib⁹.z in.l.ex psona.§.i hoc tit.z in.l.si stipulat⁹ esses.eo.tit.z.§.de
168 pact.l.fin. † Quinimo fideiussor põt excipere ex psona rei etiã ipso reo inuito fm Bal.in.l.tã mãdatori.in vlt.col. C.de nõ nu.pe.p gl.ibi.z in.l.si cui.eo. ti.z in.l.si stipulat⁹ esses.§.in hoc titu. Itẽ fideiussor excipit de non nu.pe.lz debitor principalis cõpareat z debitũ agnoscat confitẽdo pecuniã fuisse sibi numeratã z hoc si debitor est paup secus si est diues:ita dixit Bal.in.d.l.tã mãdatori.in vlt.col.z in.l.si cui.eo.tit. Sic fideiussor põt excipere qd cõct⁹ est vsurari⁹ etiã si principalis cõfiteat cõtractũ esse verũ z nõ vsurariũ:et hoc si debitor est paup:sec⁹ si est diues vt dixit Bal.in predicta.l.tã mandatori. Et idẽ dicas de exceptiõe cõpẽsatiõis fm
169 Bal.z hr in.l.verũ.§.de cõpẽsa. † Et scias etiã q̃ nõ solũ exceptio cõpetens reo principali cõpetit etiã fideiussori vt dixi:sed etiã fideiussor põt opponere exceptionẽ reo competẽtẽ:quã non põt opponere ipse reus:ita nota.dixit Bal.in.l.cũ mulier.in.ix.col.versi.q̃ro de vna alia.q.quã disputauit Jacobus de arena zc.§.solu.matri.Itẽ scias etiã q̃ fideiussor filijfamilias iuuat beneficio macedoniani.l.si mulier cõtra senat⁹. §.fin.§.ad velleia.l.sed si pater.§.non solũ.§.ad macedo.et ibi Barto.z not. in.l.si filius pro muliere.§.q̃ res pign. obli.pos.et habet per Bal.in.l.fi.C.ad macedo.vbi dicit hoc esse verũ nisi pater ratũ habeat mutuũ factum filiofamili.q2 tunc recõciliat mutuũ.d.l.fi.etiã ad vindictũ fideiussoris cui erat q̃sita
170 exceptio macedoniani:vt ibi. † Item adde etiã q̃ fideiussor mulieris fideiubẽtis pro alio iuuat beneficio velleiani.d.l.si mulier cõtra senatus.§.fi.§.ad velleia.l.mulierẽ.z ibi Bald.C.eodem titu.z voluit Bal.in.l.j.C.eo.tit.vbi dicit hoc esse verũ etiã si fideiussor intercessit etiã non rogatus.Itẽ hoc est verum etiã in eo qui fideiussit mandato mulieris.l.si vxor.C.ad velleia.vbi dixit Bald.q̃ fideiussor mulieris potest opponere exceptionẽ velleiani:etiam post sententiã sicut posset ipsa mulier.
171 † Scias etiã q̃ fideiussor excõmunicati põt opponere exceptionẽ compensationis de credito principalis sui fm Abb.z alios in.c.cũ inter.extra de excep.An aũt fideiussor gaudeat beneficio statuti concedẽtis moratoriã principali:vide Bal.post Cy.in.l.quoties. C.de preci.impe.offe.vbi facit quandã distinctionẽ quã vide:ad qd etiã vide Bart.in.l.cum filius.§.stipulatio.§.de verbo.oblig.Item teneas etiã menti q̃ si fideiussor condemnatus in executione sententie opponat qd sibi debẽt cedi actiones cõtra debitorẽ principalem.iuxta.l.si fideiussores.§.j.§.in hoc ti.z peti sibi exhiberi instrumẽtũ debiti principalis q̃ hoc dz fieri:q2 dz ostẽdere se esse creditorẽ:ita dixit Bald.in l.si nomen.§.de hered.vel actio.ven. quem refert z sequit Alexã.in.l.sciendum.in.ij.colũ.§.de verbo.obliga.Et idem voluit Alexan.in.l.si dubitetur. §.in hoc ti.Et Pau.de cast.in.l.si mandato meo.eo.ti.z Bal.in aut.presente. C.eo.de fideiuf.Item habet fideiussor pro beneficio cedendarũ nedum exceptionem qñ cõuenitur vt dixi.sed etiã habet officium iudicis qd ipse põt implorare:vt habet per Barto.z Alexan. in.l.si contendat.§.in hoc titu. Quod est verum etiaz si statutum prohibeat

omnem defensionem fm Bal.in aut. presente.C.d fideius.quem refert et sequit Ludo.ro.in consil.suo.cccclxxij. incip.in eo qd querit etc.in.j.col.ulterius scias qd non solum in supradictis casibus et similibus pot fideiussor opponere exceptiones.Sed etia ipse fideiussor pot excipere.Etia si promisisset libere soluere sine aliqua exceptione.

272 †Et ideo si fideiussor intercedit p aliquo et pmittit libere soluere sine aliqua exceptione per hoc tn no intelligitur renuntiasse beneficio de fideiussoribus quin pri⁹ debeat excuti pncipalis debitor: quia fideiussor eu istud veniat ex natura cotract⁹.l.quero.§.iter locatore.ff.loca.et illa vba sine aliqua exceptione intelligunt de friuola solum.c.ex parte.el.ij.de offic.deleg.ita dixit Ludo.ro.in consi.suo.ccxj.incip. allegationes doct.in.ij.col.quod dictu refert et sequit Jas.in.l.j.in.ij.col.C.de sacrosanc.eccle.et ide dixit Bart.in.l.j. C.de conuenien.fis.debit.lib.x.per tex. in.l.si ita stipulatus fuero.§.possum.ff. de verbo.oblig.et hoc idem voluit ibi Jas.et vide etiam Bald.in.l.j.in princi.C.d reuo.his que in frau.alie.sunt. Barto.in.l.j.C.de decurio.lib.x.et in.l. potest.j.in hoc titu.Bal.in.l.cu qui.ff. si cer.pe.et vide Bar.in.l.pater dote.in prin.ff.de dote preleg.Bal.in.l.si pen. in.xj.q.C.man.Bald.in.l.si mater.C.ad velleia.Ange.in aut.vt spo sa.largi.in §.et super hoc.Bar.in cosi.incip.Spectabiles dni etc.et in.l.quero.l.loca.et in l.iij.in princ.ff.de duo.re.Ang.de aret. in.l.si qs ab alio.§.j.ff.de re iudi.Bal. in.l.j.C.de senten.que sine cer.quanti. Bart.in.l.si quis p eo.§.fi.j.in hoc tit. Bal.in rub.C.de verbo.signi.et in.l.cu tibi.C.de euic.et Bar.in.l.vnde querit. ff.como.Bal.in.l.si heres.ver.mo ego quero.C.de his que in frau.cre.et vide Alex.in apostil.ad Barto.in.d.l.j.C.de conuenien.fis.debitoribus:et vide etia Jas.in.d.l.si ita stipulatus fuero.§.possum.in fi.ff.de verbo.obliga.vbi etiam ad hoc allegat Sali.in.l.j.in vlti.colu. C.qd cum eo.et in.l.j.C.de fideius.tuto. et in.l.j.C.si mat.indemnita.promis.et vide etiam Jaso.in.l.fina.in princi.ff. si cer.peta.et vide etiam que dixi in singu.meo.cccxxxij.incipie.Credo te scire etc.et pro predictis etiam faciunt dicta per Bald.super statu.in litera o.in verbo omne.in.j.ver.circa med.Et faciut etiam dicta per Soci.in consi.suo cxxiij.incipien.circa presentem.in.iij. vol.et dicta per Jas.in.§.fuerat.in.xix. colu.insti.de actio.et que dixi in singu.

273 meo.cxciij.inci.Baltard⁹ etc.¶ †Ulterius scias qd alique sunt exceptiones que competunt principali:que tamen no competunt fideiussori:vna est exceptio que competit principali quadoq:vt non teneatur vltra qua facere possit.Nam talis exceptio non competit fideiussori.ita volunt docto.maxime moderni in.l.tam mandatori.C.de no nume.pecu.et in.l.et si fideiussor.ff.de

274 re iudic.† Item similiter fideiussor non gaudet beneficio inhibitorie facte iudici seculari per iudice ecclesiasticum ne cognoscat de contractu vsurario.Jta dixit Bal.in.l.j.in fi.C.de diuer.rescrip.et habetur in.l.creditor.in prin.ff.manda.quam doctrinam Bal. refert et sequitur do.Franci.de are.in consi.suo.xxxiij.incip.consultatio premissa etc.in.j.colum.vbi dixit q si reus principalis dixit instrumetu vsurariu cora iudice ecclesiastico suo nole et nomine fideiussoris:et postea facta fuit inhibitio per iudice ecclesiasticum ne procederet ad capturam dicti rei: qd ista inhibitoria non prodest fideiussori aliquo modo.Et dicit etiam domi. Fran.in.d.consi.qd prudentia litis co tra vnu ex correis debendi tam in causa principali quam appellationis non impedit quin possit agi contra alium. allegat tex.in.d.l.creditor.in princi.ff. mada.Et Bart.hoc tenete in.l.duob⁹ in.§.vbi dno.ff.de duo.reis.in.ij.colu. Pro quo dicit bene facere tex.in.l.fin. C.de fideius.et qd no.Bal.in.l.ex duobus.ff.de duobus reis.in.iij.q.principali.et subdit etiam ipse do.Franci.in d.consi.ide esse econtrario qn fideiussor ipse dixisset instrumentu vsurariu qd tuc no impedit creditor agere pende

te illo iudicio contra reum per dictam l.creditor.i princ.ad qd allegat Bal.in d.l.tam mandatori.in vlti.col.C.de nō nume.pecu.qd tñ ipse hoc intelligit cū limitatione Bal.vbi videlicet nisi correus compareret corā iudice ecclesiasti co:et vellet p suo interesse adherere liti qd facere posset iuxta not.in.l.si per lusorio.§.quoties.ff.de appella.et in.l.si suspecta.in prin.vbi per glo.et Ange.ff. de inoffic.testa.et in.c.cū sup.de re iudi

275 ca.†Subdit postea.d.Fran.vbi.ā.q circa predicta dubiū facit quedam doctrina Cy.relata ibi a Bal.i.l.quoties. C.de preci.impe.offe.vbi dixit qd licet dilatio cōcessa reo non extendat ad fideiussorē:qr cōceditur psone et nō cause tñ reus ex persona sua poterit defendere fideiussorē per.l.idē q.§.gñaliter. et.§.pe.ff.manda.ergo etiaz videt q ex persona sui principalis poterit fideiussor defendi pcedente iudicio vsurario. Atiñ approbat primā opi.nā dicit qd Cy.et Bal.loquunt in exceptiōe dilatoria respiciente ipsam obligationē licet personalē:vnde stat regula quā ponit Bar.in.l.j.C.vbi in rē actio.et in.l.pcu ratorad exhibēdū.§.j.ff.rē ratā habe.et in.l.exceptionē.j.in hoc ti.videlicet q exceptionē respiciētē ipsam obligationē pōt opponere re9 principalis ex psona sua ad defensionez fideiussoris:sed exceptio litis pendentie dicit exceptio declinatoria q non respicit merita cause sed modū procedendi sicut exceptio fori:vt dicit Bart.in.l.j.in fi.ff.de cōdi. inde.ergo pōt ad defensionē in fauorē fideiussoris vel correi allegari.vt pbatur in.d.l.j.C.vbi in rē actio.et.in.l.venditor cū materia sua.ff.de iudi.ita resi det.d.Frā.de arc.in.d.suo cōsi.que ola sunt notāda ad comprobationē doctrine Bal.l.d.l.j.C.de diuersis rescriptis. que vere notabilis est in hac materia.

276 ¶†Scias vlteri9 q pactū liberatoriū factū principali debitori pdest fideiussori fm Alexā.et alios in.l.duob9.in §.j.ff.de iureiu.de quo etiaz per Bar.et alios distinguentes in.l.nisi.et in.l.fide iussores.ff.de pac.itē etiā scias q ille q mihi pmittit p alio me mādāte hz cōtra me exceptionē doli:ita dixit Bart. in.l.si debitor.la.ij.§.de solu.itē ille q si ne cā fideiubet pro alio hz exceptionē doli fm Spe.in ti.de feudis.in.§.ij.in versi.iiij.et adde q fideiussor cōparens tanq pcurator principalis gaudet priuilegijs et exceptiōib9 qb9 principalis: ita dixit Barto.in.l.et si fideiussor.ff.de re iudi.et de principali.q.hic tacta vez an exceptio cōpetēs principali spectat fideiussori:vide etiā Ang.de aret.in.§. in oibus.in.ij.col.instit.de fideius.vbi satis ample examinat hanc questionez

277 circa quā nolo vnū omittere:vez †q exceptio dicit inniti equitati fm Abb. in.c.inter.in.j.colū.in notabilib9.extra de excep.et alle.rationē vez:qr exceptio ff.de exceptio.et idē dixit Bart.in.l.qui equitate.ff.de doli excep.p illū tex.et in l.j.ff.de vaca.mu.et idē dixit Fede.de se. in cōsi.suo.xc.inci.casus talis est.in.ij. col.vsi.dixi et dico rc.et Cardi.in rub. extra de excep.et ibi.d.Feli.in fi.ij.col. vbi ex hoc dicit qd vbi equitas nō suadet non dat exceptio.†Et iō ex istis

278 ego dicebā vnū qd non memini me vidisse dictū ab alio in hac materia:vez q si in aliquo casu cōcurrit equitas:lz tūc i tali casu aliqua exceptio cōpetat principali que de iure nō cōpetat fideiussori:tamē tali casu poterit fideiussor implorare officiū iudicis ad illā obtinēdam:et debebit sibi concedi nō obstāte phibitione iuris:qr qui non pōt opponere exceptionem:potest tñ implorare officium iudicis.l.plane et ibi Barto.et alij.et.l.fi.et ibi Barto.ff.de peti.heredi. l.iiij.§.nouissime.et ibi Bar.ff.nau.caupo.stabu.ita dixit Jas.in.l.j.in.vij.col. versi.nunqd autē.ff.de iuris.om.iudic. quā cōclusionē ipse firmat ex multis. Et primo ex eo qd vult Bart.in.l.j.§.et parui.ff.q vi aut clā.vbi dixit qd si statutum prohibet opponi contra instrumentū exceptionē pacti vel aliā similē cōpetētē de iure cōmuni:pōt tñ implorare officiū iudicis:et idē dixit Barto. fm eum in dictis locis:et do.Anto.et Abb.in.c.item cū quis.de restit.spo.et Pe.de anc.in cle.j.de sequestra.posses. et fruc.et dicit q licet Bald.in.l.j.in vlt.

col.C.de conditio.indebi.z in.l.si non fortem.§.j.eo.de condi.indebi.z Sali. in.l.ita nobis pudor.C.de adul.teneăt contrarium:sed eos concordat Joã.de imo.z Ange.de are.in.l.fi.J.a quib9 ap
179 pella.non licet.†adducit etiã ad pre dicta qd voluit Ange.in.d.l.plane.vbi dixit φ si ex forma statuti in cã crimi nali nullus dz admitti ad aliquaz exce ptionẽ nisi personaliter cõpareat:sicut est statutũ Perusij et cõmuniter vbiqz poterit tali casu implorari officiũ iudi cis vt ipse iudex ex officio capiat infor mationes φ inquisitus est clericus vel φ ille occisus erat bãnitus z ex forma statuti poterat impune occidi.Et dicit ibi Ange.φ ipse ista practica vsus est infinitis vicib9.z idẽ Ange.in.l.fi.fa.in §.veterani. post Ricard. malũb.ibi.ß. de pcur.z in.l.reos.C.de accusa.z dicit Jas.vbi.ß.φ ad idem facit quod voluit Ange.in.l.quos phibet.post Jaco.bu. ß.d postliu.vbi dicit qd ille q̃ ex forma statuti nõ admittit ad excipiendũ nisi satisdet:põt tñ implorare officiũ iudi cis cũ officium iudicis z exceptio diffe rant realiter z essentialr fm eũ.Et idẽ dicit Alb.de rosa.post Jac.bu.i.d.l.fi. de peti.hered.vbi dicit φ stãte statuto φ in causa capitali nõ admittat aliqs pcurator ad aliquã exceptionẽ vel de clinatoriã opponẽdã.Sed principalis debeat psonalr cõparere tũc si pcura tor cõparet non dz opponere exceptio nẽ nec declinatoriã.Sed dz implorare officiũ iudicis:vt ibi plene p eũ.Addu cit etiã Jas.ad idẽ qd voluit Specu.et Joã.an.in tit.de instru.edi.in.§.fi.ver. fz qd si dbitor vbi dixerũt qd si pars re nuntiauit productioni testiũ vel instru mẽtoz cũ iuramẽto q̃ casu valet.c.si ve ro.de iureiur.tñ dz pcurare testes reci pi ex officio iudicis:z eos sequit Jmo. in.c.ij.de proba.z Lapus in.c.q̃uis.de pactis.in.vj.z Alexã.in aut.iubem9.et
180 ibi Jas.C.de iudi.¶†Ad pdicta etiã adducit.Nam si alicui est preclusa via excipiẽdi:puta qr lapsus est terminus statutus a iudice vel a lege:vel iam est lata sententia potest implorari officiũ iudicis vt se informet de tali exceptio ne.Et ideo aduocat9 in hoc dz esse be ne caut9.Jta dicunt Ang.Fulgo.z reli qui moderni in.l.nam z postea.in.§.si dãnet.ad fi.ß.de iureiu.Ang.in.l.fin.in ij.col.ß.de peti.hered.vbi dicit φ istud est tenendũ firũ mẽti:z φ nunφ exeat de memoria.Et idẽ dicit Bald.in.l.do mũ.in.ij.col.C.de rei vẽd.z Abb.in.c. inter monasterium.de re iudic.Et sub dit Jas.in.d.l.j.in.viij.colũ.ß.de iurif. om.iu.φ Ang.in.d.§.si dãnet.videt re stringere istd mirabiliter:vt procedat qñ apparet ex actis talẽ exceptionẽ cõ petere:z idem videtur tenere Abb.vbi ß.tñ dicit ipse Jas.φ qñ ex actis appa ret etiã si nõ opponat a parte nec im ploret officiũ iudicis:tñ iudex tenetur supplere fm.d.Ant.in.c.ab excõicato. in.iij.colũ.de rescrip.qd summe excla mat Alex.in.d.§.si dãnet.in vlti.colũ.
181 vbi dicit se pleni9dixisse.¶†Adducit etiã ad predicta Bald.in.l.si ex cautio ne.in.fi.q.C.de nõ nu.pe.vbi dixit φ si exceptio nõ nu.pecu.vel nõ numerate dotis nõ põt ampli9 opponi:puta pro pter lapsum tpis tñ officiũ iudicis in locũ illi9 exceptionis deficiẽtis põt im plorari.Et idẽ tenet fm eũ in.l.in con tractib9.in princ.in.ij.no.C.de non nu. pe.z Bal.in.l.illicitas.l.prin.p illũ tex. ß.de offi.psi.z dicit predicta esse pon derãda ad id de quo dubitauit Bal.in l.in causc.la.j.in princ.ß.de mino.post gl.ibi vcz φ si ex forma statuti ẑtra in strumentũ publicum nulla põt opponi exceptio an possit peti restitutio in in tegrũ a minore cõtra tale instrumẽtuz arguit ad partes demũ z iclinat qd nõ tñ dicit qd non est sine magna dubita tione.Sed ipse Jas.dicit qd ipse putat indubitãter cõtrariũ p ea que ibi pri me dixit cũ in integrũ restitutio veniat
182 officio iudicis.vnde†exclusa quacũ φ exceptione in forma statuti non tñ intelligitur exclusum officiũ iudicis z multo minus in minore per id quod vult gloss.singularis in.l.postφ liti.in gloss.fina.C.de pact.que dixit quod in generali exclusione nunφ intelligitur excludi beneficiũ restitutionis in inte gruz cõpetẽs minori.Pro quo facit gl.

no.in.l.j.in glos.pe.C.si de momen.pos. sue.app.q voluit q in casib' in quibus non admittit appellatio:potest tn minor implorare restitutione in integru adversus tale sententia.z facit glo.in.l. et si sine.§.fi.ff.de mino. Dixit postea Jas.vbi.ff.advertendu esse circa predicta.qz differentia est:an competat exceptio:an.vero officiu iudicis. Nam vbi exceptio pponit no removet propter presumpta calunia.c.licet causam.de

283 proba.† Sed qn officiu iudicis misericorditer imploratur pot ex psumpta calunia p iudice denegari.l.si qs liberta te.§.plane.ff.de pe.here. Ita dicit quod Bal.declarat in.d.l.in ztractib'.in pn. in.ij.not.ita ad littera dicit Jas.in.d.l.j. in.viij.col.ff.de iur.om.iu.ex qb' mot' sum ad dicendu q qn aliqua exceptio copetit principali q no copetit fideiussori.tn qz exceptio dz defensio:vt dici poterit ipse fideiussor implorare officiu iudicis ad cosequenda dicta exceptione.z vltra adducta per Jas.vbi.ff. optime faciunt q ego als dixi in.l.j.in §.fi.in.xiij.col.j.de qd.vbi plura adduxi in materia eqtatis:z faciut etia que dixi in.l.si qs ne questio.in.xxv.colu.in ver.reperio etia aliu esse casum zc.eo. ti.z q dixi in practica mea causaru criminaliu.in.xvij.car.circa me.z in.xxix. post me.z in.c.post med.z vide do.Fe li.in rub.extra de excep.z ibi Barba.z Bar.in.c.ex parte.el.ij.in vlt.col.extra de offi.deleg.z eunde in rub.de excep. in cle. Et Jas.in.l.vbi pactu.in.v.colu. in prin.C.de trasac. Tene menti pdicta: qz sunt multu not.et multu quotidiana. Et anteq venia ad sequente qone. Scias vnu q qn petit executio instrumeti cotra fideiussore no oportet ostendere instrm debiti principalis dumodo fiat de eo metio in instro fideiussorio. Nec audit ipse fideiussor oppones tale exceptione:ita dixit Bal.z Ang.p glo.ibi in.l.sciedu.ff.de verb.obli.quos refert z sequit Alex.ibi in.ij.col.z dicit q no obstat qd habet in aut.si quis in aliquo.C.de ede.vbi videtur probari q etia si fiat metio de instro debiti principalis debeat illud produci:qz illud est

veru inter alias personas:sz inter eas de quaru volutate fuit factu instrumetum fideiussionis sufficit illud pducere:qz facit fidem inter eos de oib' ibi enumeratis:de quo ibi latius per eu.

284 ¶ † Trigesimoseptimo quero:vtrum securitas data principali psit fideiussori:in quo dicas q no. Nam pactu personale ad aliu no extendit q ad persona cui factu est:z no ad eius fideiussorez queadmodu nec ad herede:vt.ff. de pact.l.ide in duob'.§.personale.ergo eode modo securitas data reo principali z eius persone non debet extedi ad fideiussore. Item etia pro hac parte facit. Na fideiussor z heres parificant quantu ad vires personalis beneficij extendedas:sed beneficiu personale z maxime de non petendo ad tepus non transmittit ad heredem:vt in.l.non solum.in.§.tale.ff.de lib.leg.ergo nec ad fideiussore ptinere debebit. Preterea illud beneficiu qd no datur heredib' nec etia datur fideiussoribus:vt habet in.l.z si fideiusso.in princ.z in.§.si maritus.ff.de re iudi.z in.l.sciendu.eo.ti. Sed beneficiu personale non extendit ad heredes:vt habet in.d.l.ide in duobus.ergo tale beneficiu non extedetur ad fideiussore:z facit.l.etate.z.l.forma. in.§.quaq.j.de censi.z.j.de regu.iur.l. in oibus.z.l.priuilegia.in quibus dicitur q sicut beneficia personalia non pertinet ad herede:vt dixi ita non debent ad fideiussore extedi. Preterea facit na exceptio personalis pertines ad persona principalis no competit fideiussori.vt.ff.de except.l.exceptiones q persone.z.C.de fideius.in.l.j.z arg.l.in cause.in prin.ff.de mino.z hac parte p has rationes z iura tenuit Dy.in cosi. suo.xj.incip. Questio talis est q benos gius zc. Et ide tenet Ang.de are.in.§. in oibus.in.ij.col.in princ.institu.de fideiussoribus.vbi allegat q habent per doc.in.l.cu fi.fa.ff.de verb.oblig.et ide videtur tenere do.Fra.de are.in cosi. suo.xxiij.inci.zsultatio.in.j.col.et hac parte etia tenet Bar.in.d.l.cu fi.fa.§.si stipulatus sum.in fi.ff.de ver.obliga.et facit pro hac parte.l.vbicunqz.j.in hoc

ti.et est bonus text.in.l.verũ.in prin.ff. pro socio.in contrariũ tñ facit tex.in.l. fi.C.de vsur.rei iudi.in §.fi.z text.in.l. tam mandatori.C.de nõ nu.pe.z tex.in l.si is qui fideiussorẽ.ff.si qs cautio.in quib⁹ iurib⁹ dicit q priuilegiũ seu ex- ceptio cõpetẽs principali cõpetit eius fideiussori:ad idẽ facit.l.a sententia.ff.de app.vbi dicit q ita põt appellare fide- iussor a snia lata cõtra principalẽ sicut ipse principalis:z facit.l.ij.ff.de libe.le ga.z.l.oẽs.ff.de excep.Quapropter Do cto.in locis pmo alleg:z Cy.z alij in l.quoties.C.de pei . impera.offe.faciũt lõgã distinctionẽ circa hanc questionẽ: z iudicio meo distinctio sua magis cõ- tinet obscuritatẽ q̃ declarationẽ.Bal. autẽ in.d.l.tã mãdatori.dicit q alique sunt exceptiones separabiles a psona rei z ille nõ prosunt fideiussori.Alique võ sunt exceptiões separabiles a pso- na rei z ille cõpetũt etiã fideiussori:et Bald.ibi ponit exẽplũ de inseparabilib⁹ z etiã de sepabilib⁹ a psona rei de quo ibi latius p eũ.Mihi aũt magis placet opi.tenẽtiũ q exceptio seu priuilegiũ cõpetẽs reo:cõpetat etiã fideius.z hoc ex pluirib⁹.z pmo p illã gñalẽ regulã. l.oẽs.ff.de excep.z p iura p hac pte.ff. alleg.Item pro dicta opi.facit optime. Nã fideiussor dr q̃d accessoriũ reo pnci pali:vt de se patet.z est tex.isti.de fide-
285 ius.in §.fideiussores.+z accessoriũ se- quitur naturã sui principalis:vt in re- gula accessoriũ.de regu.iur.in.vj.cum multis si.ergo debet fideiussori cõpete re illud quod competit principali.Pre terea videm⁹ q accessoriũ venit in con cessione antecedẽtis.l.iij.§.qui habet. ff.de serui.rusti.predio.z ibi Alexan.et voluit Bald. in.l.quãuis.C.de fideicõ. ergo concessum antecedenti intelligi- tur esse concessum accessorio z sic fide iussori.Preterea clarũ est q fideiussor non põt in plus obligari q̃ principa- lis.l.grece §.illud.ff.in hoc titu.§.fide- iussores insti.de fideius.et.l.si vltra.C. eo.Sed si diceremꝰ q exceptio seu pri- uilegiũ ɔcessum reo nõ extenderet ad fideiussorẽ videret q fideiussor esset in plus obligatus q̃ principalis:z sic cõ-

tra illa iura.Itẽ vltra premissa pro hac parte facit optime.Nam negari nõ po- test q debitor principalis et fideiussor eius non concurrant vterq ipsorũ pro eodẽ debito in obligatione:z hoc patet euidenter ad sensum.Quo stante dico q exceptio seu priuilegium concessum principali extendit ad fideiussorẽ etiã si dicte exceptionis seu priuilegij esset incapax fideiussor aliqua ratione vel
286 causa:+Nã qñ simul in aliquã re cõ- currit inhabilis cum habili.Ipse inha bilis sustẽtatur per habilem z gaudet beneficio seu priuilegio habili ɔcesso: ita dixit text.not.in.l.si cõmunẽ.ff.quẽ- admodum seruitutes amit.et in.l.si is q̃ duos.z ibi Bar.ff.de libe.lega.z pro- batur etiã ex tex.not.in.c.per tuas.ex- tra de arbi.vbi qualitas duorũ laicorũ per se inhabiliũ habilitat propter ad- iunctionẽ vnius clerici.Et facit etiam text.not.in.l.j.§.si vir.in ver.commista familia.ff.ad sille.z voluit Abb.in.c.ad audientiam.extra de prescrip.vbi dicit q contra priuatum habentem rem cõ- munem cũ ecclesia Romana currit so-
287 lum prescriptio centenaria:+z facit singulare dictũ Bal.z Ang.ibi post eũ in.l.si qs ex argẽtarijs.ff.j.ff.de edẽ.vbi dixit q testis valde dign⁹:z testis infa- mis infamia facti plene probãt.Quia integra fides vni⁹ supplet defect⁹ alte- rius:z idẽ dixit Bald.in.l.j.in.iij.col.C. de testa.et Salice.in.l.in bonefidei.in xv.col.C.de reb.credi.z Ludo.roma.in cõsi.suo.cccc.incip.in casu zc.in fi.pro quo facit qd̃ dixit Ange.in consi.suo.f. vbi dixit q pater est idoneus testis pro filio:quãdo dictũ suum concordat cum dicto aliorum:qm̃ integra fides vnius supplet defectus alterius.Et idẽ etiam dixit Pau.de cast.in cõsi.suo.xciij.inci. Non sequendo zc.in fi.et in consil.cxl. incip.ad bene examinandũ.in princi. et Ludo.ro.in cõsi.suo.cccclxxxvj.inci. in casu zc.z do.Alexã.in consi.suo.lvj. incip.viso processu.in vlti.col.in.ij.vo- lu.et in consi.xxiiij.inci.animaduersis his.z in.vij.col.in.ij.vo.z idẽ videt vel- le ipse Alex.in cõsi.suo.ccxxj.inci.visa facti narrationẽ.in.v.col.z hãc ptẽ tenet

etiã Barb.i.c. testimoniũ.i.v.car.in.ij.
288 col.in sua repe.extra de testi. ¶ †Pro quibus etiam facit qd singulariter voluit Bald.in.l.imperator la.j.§.de sta. ho.in.iiij.col.ver.nota etiã qd viris p̱sona vbi dixit qd si duo notarij essent simul rogati de vno contractu:z vnus ipsorũ esset priuat⁹ offõ tabellionatus: alter vero esset notarius autẽticus qd nihilominꝰ valeret tale instrumentum propter illũ notariũ autẽticũ:qd dictũ refert z sequit̃ Barb.in repe.rub.extra de fide instru.in vlt.colũ.vbi dicit etiã hoc voluisse Bal.in.d.l.si quis ex argẽtarijs.§.cogent̃.qd etiã voluit Pet.de ancha.in cõsi.suo.ccxliij.inci.prius de viribus.Pro quibus etiã faciunt dicta per Bal.in.l.j.C.de his qui sibi ascrib. in testa.vbi infert ex verbis suis qd lz in causa propria quis nõ possit esse notarius:z tale instrumẽtũ nõ faciat fidẽ si tñ testes appositi in instrõ illo dicunt z affirmant totũ illud quod dicit illud instrm qd tale instrm subsistẽtabuur:qd est no.et faciũt no.verba Bal.in.c.j.an remo.debe.testes in vsi.feudorum vbi singulariter loquitur Itẽ pro illo dicto Bald.in.d.l.imperator vltra superius dicta facit fm Barba.in.d.repet.rubri. de fide instru.qd no.Bald.in.l.prescriptione.C.si cõtra ius vel vtili.publi.Et facit etiã fm eũ qd voluit Bald.in.c.j. quibus modis feu.amittat̃:in.iiij.col. vbi dixit qd si duo fratres habent feudũ a dño z vnus ipsorũ viriliter defendit dominum in bello:alter vero frater aufugit qd cõtumacia seu improbitas istius fugiẽtis sustentat̃ seu tolleratur propter virilitatẽ alterius fratris.z sic nõ perdent feudũ:pro quo ipse allegat text.fm Dy.et Barto.in d.l.si his qui
289 duos.§.de libe.lega. ¶ †Et adduci etiam potest glo.not.in.l.fin.C.de mune.et hono. non conti.lib.x. que dixit qd socius omnium bonorum habet excusationem a muneribus propter personam socij:et facit quod voluit Abb. in.c.fin.de iure patro.vbi dixit quod si laicus z clericus sunt patroni vniꝰ beneficij qd tũc legatus de latere nõ potest illud beneficium ɔferre.Dato qd si esset solꝰ cleric⁹ patronꝰ posset illud ɔferre:qd etiã dt tenuisse.Fede.de senis in consi.suo.xliij.Et facit etiam qd voluit Bart.in.l.si emancipa.C.de colla.et qd voluit Lu.romã.in.l.arbitro.§. qui satis.cog.vbi dixit qd licet ab arbitro iuris appelletur:vt voluit Bartol. in.l.cũ speciali.C.de iudi.et in.j.consti. C.z no.in.l.si quis maior.C.de transac. tamẽ si cum tali arbitrio iuris iudicat alter qui non sit arbiter iuris non appellabit̃.pro quibꝰ oibus faciunt dicta per Alex.in consilio suo.cccclxix.in.vj. colũ.qd incip.viso puncto zc.vbi etiam alia plura circa hãc materiã adducit.
290 ¶ †Et facit qd voluit Jaco.but.in.l. etiam.§.de pba.vbi dixit quod extraneus testis valde dignus cũ dicto matris plene probant etatem filij:qd etiã videtur sibi velle gl.z faciunt etiam dicta per Bal.in consil.suo.cclxxij.incip. quedã mulier zc.in fi.j.col.in.iij.volu. Pro quibus etiã faciunt dicta per Barba.in cõsi.suo.lxxxij.incip.viso puncto formato in.j.car.in.iij.volu.et faciunt optime que al's ego dixi in repe.mea. l.fi.C.de proba.in.v.et.vj.car.et que dixi in singu.meo.clxxx.incipien.plura z plura.vbi oĩno videas.Et faciunt etiã optime dicta per do.Feli.vltra oẽs in c.placuit.in.iiij.z.v.colũ.de prescri.z in c.tua nos.circa fi.de sinio.et in.c.multorum.z in.c.iudei.el.ij.de iudeis.et in c.iij.loco.in fin.extra de pba.z sic ex supradictis satis patet qd si aliquid conceditur vni extenditur ad socium licet inhabilis sit:z incapax de iure propter personam socij.Ita ergo mihi videtur dicẽdum qd securitas exceptio vel saluus conductus concessus reo principali prosit etiam fideiussori ius socio in illa obligatione.Nec habent obstare iura primo loco allegata dicẽtia qd priuilegia personalia non egrediũtur p̱sonaz.Quia respõdeo hoc semper nõ esse verum:qnia imo priuilegia etiam mere personalia sepe extenduntur ad socium:vt clare patet in dictis iuribus et doctrinis.§.allegatis:et etiam in illis ad que me retuli:et ideo remaneo in hac opi.quod securitas data princi

pali debitori prodest etiam fideiussori.
291 ¶ † Trigesimooctauo quero an fideiussor possit in plus obligari quam obligatus sit principalis: et si se obligat in plus an valeat obligatio: in quo dicas quod non regulariter: vt est textus in.l.grece.in §.illud.j.in hoc tit.et in.§.fideiussores. insti.eo.et in.l.si vltra.C.eo.et vbique per doc.et habetur in.l.sicut.j.in hoc ti.et habetur per Alex.in.l.j.in.§.si stipulanti. in.j.col.ff.de ver.obli.hanc tamen regulam limita et intellige eam esse veram: quo ad factum principale. Secus autem quo ad accessoria vt ad vsuras: et quo ad penam nam pot fideiussor ad hoc obligari vltra quam sit obligatus principalis. Ita dixit glo.sing.in.d.l.sicut.j.in hoc titu.et ibi Ang.et Imo.quam gl.ad hoc refert et sequitur Alexan.in.d.l.grece.§.illud.et in l.hi qui.j.eod.in duabus apost.et illam glos.etiam refert et sequitur Bal.in.l.si pro ea.in.v.q.C.manda.et Ang.de are.in.§. fideiussores.l.iij.col.instit.de fideiusso. et Ange.in.l.ei qui.j.in hoc titu.et Ias. in.l.ij.§.fi.in.ij.colum.ff.qui satis.cog.et idem etiam Bart.in.l.centum capue.in.ij.col. ff.de eo quod certo loco.et Pau.de ca.l.d. l.ij.§.fi.ff.qui satis.cog.et Bal.in.l.si testamento.§.fi.j.in hoc ti.Limita etiam hanc regulam: vt non valeat obligatio fideiussoris in plus quam principalis: hoc est verum nisi fideiussor apponat iuramentum in tali fideiussione: quia tunc valet obligatio: si non tanquam fideiussoris saltem vt ipse fideiussor habeatur pro principali.ita dixit Bar.in.l.si quis pro eo.in prin.in pe.col.j.eo.quod dictum refert et sequitur Ange.de are.in.§.fideiussores.in fi.insti.de fideius.et Corse.in repe.rubr.extra de iureiur.in.xxxv.priuilegio iuramenti.et idem dixit Ange.et Io.de imo.tacito Bar.in.l.hi qui.j.eo. ti.Et voluit Lud.ro.in.l.j.§.si quis ita. ff.de verb.obl.et cano.in.c.cum contingat. de iureiur.Et Ale.in consi.suo.cclxxvj. incipien.in causa executionis etc.in vlt.
292 col.in fi. ¶ † Item scias quod licet fideiussor non possit in plus obligari quam principalis: tamen potest obligari pro illo qui est prohibitus obligari per statutum. Ita dixit Alexan.in.l.marcellus.j.in hoc titu.Et dicit quod hoc voluit Bal.in.l.j.j.in hoc ti.Et Cy.in.l.decretam.C.quod cum eo. sed erat quia nulla est lex.C.quod cum eo.nec ff.eo.ti.que incipiat decretum.et idem dixit Bald.in reperto.suo.in ver.fideiussor.in.iij.col.in ver.an fideiussor intercedens etc.Item fideiussor pot obligari suo maiori pena quam principalis secundum Bal. in.l.qui crimen.in.ix.q.C.qui accus.non pos.quem refert et sequitur Alex.in.l.si quis reum.j.de custo.reo.vbi dicit quod pro hoc videtur ibi casus: pro quo facit glos.in d.l.sicut.j.eodem.et que superius dixi.
293 ¶ † Item fideiussor pot se obligare sub guarentigia licet principalis non sit obligatus eodem modo sub guarentigia. Ita dixit Bar.in.l.hi qui.in.iij.colum.in ver.quero pone etc.j.in hoc titu.de qua materia vide etiam Alex.in.d.l.hi qui.et in.l.fideiussor.j.eo.vbi dicit quod fideiussor taliter obligatus pot petere a principali quod eum liberet ab obligatione antequam conueniatur quod est not.in practica.Item scias etiam quod fideiussor pupilli: qui compromittit sine tutoris autoritate tenetur ad penam ad quam pupillus non tenetur.Ita no.dixit Spec.in titu.de compe.iudi.ad. in.§.j.in.xvij.col.versicu.sed pone clericus allegat in ar.l.si pupillus.ff.de
294 arbi. ¶ † Scias postremo circa hanc materiam quod licet fideiussor regulariter non possit in plus obligari quam sit principalis obligatus.vt in dictis iuribus superius allegatis tamen pot efficacius obligari.Ita probatur in.l.si pupillus.ff.de verb.obli.et habetur in.l.si vltra.et ibi Bald.C.eo.de fideius.et in.d.l.grece.§. illud.j.eo.et scias etiam quod licet regulariter vt dixi fideiussor non possit obligari in plus quam principalis: pot tamen obligari ad estimationem damni vel interesse.textus est not.in.l.stipulatus.in.§. opus.j.in hoc titu.et in.l.iam tamen.§. in hac stipulatione.j.iudi.solui: ita dixit Bald.in reperto.suo.in verbo fideiussor.in.ij.col.in pe.ver.de quo etiam per Bar.in.l.si ita fideiussorem.j.in hoc tit.et per Doct.in.l.ij.ff.si cer.pet.et in.d.l.his
295 qui.j.in hoc titu. ¶ † Trigesimonono quero an fideiussor possit petere a principali vt eum eximat ab obligatione fi

deiussoria: in quo dicendū videt qđ nō per regulā illā que hʒ ꝙ que ab initio sunt volūtatis ex postfacto sunt necessitatis. l. sicut. C. de act. et obli. et in. l. ij. C. qñ lice. ab empt. disce. cum si. hoc tamē fallit in plurib⁹ casib⁹ in quibus fideiussor pōt petere se eximi ab obligatione. Quos casus sub diuersis terminis posui satis late. ff. in. q. xxxi. vbi que sitū an fideiussor possit agere ꝯ principalē anteꝙ soluat ꝛc. Nam in illis casibus in quib⁹ pōt agere cōtra principalem anteꝙ soluat in illis pōt petere se eximi ab obligatiōe: ꝛ iō vt nō cōteram tpꝰ in vanū ꝛ ne replicē idē per idē refero me ad ea que dixi ibi. Et vide Lu. ro. in singu. suo. c. incip. quero a te ꝛc. et Joan. an. in addi. Spe. in tit. de iudi. in §. j. in pe. col. in addi. incip. hic nota: ꝙ cū lex illa ꝛc. vbi dicunt qđ fideiussor si vult ire ad studiū pōt cogere creditorē ad subrogādū aliū fideiussorē in locum suū. qđ multū no. Lud. ro. in. d. suo singu.

296 ¶ † Quadragesimo quero: an ille qui tenetur dare fideiussorem dando pignora liberetur: in quo videtur dicendum quod sic etiam inuito creditore: ita tenet glos. in. l. j. et ibi docto. ff. qui satisda. cogan. et glos. in. l. pretorie la. iij. ff. de preto. stipu. et glos. in aut. de exhib. re. in. §. suscepto. ꝛ ita tenet Bar. ꝛ cōiter alij in. d. l. j. et idem tenet Joā. and. in addi. Spe. in ti. de pigno. super rub. ꝛ Cy. Bald. ꝛ alij. in. l. j. C. de pcu. ꝛ Jo. and. in addi. Spec. in tit. de satisda. §. dicto. circa prin. ꝛ pro hac parte facit

297 ratio: vcʒ quia † meli⁹ est pignori incumbere quam in psonā agere. l. plus cautionis. ff. de reg. iur. §. furti. instit. de obliga. que ex delicto nascuntur: et voluit Bar. in. l. in eo. §. j. ff. de regu. iur. et facit tex. in. c. vt pridē. xxiij. q. vlti. in cōtrarium tamē allegat tex. in aut. offeratur. ꝛ ibi glo. C. de lit. contest. quod etiā tenuit Jac. bu. Salic. et Flo. in. d. l. j. C. de procu. ꝛ Ful. ꝛ Lud. roma. et Alexā. in. d. l. j. ff. qui satisda. cogan. et mouentur: quia si aliquis pmisisset dare fideiussorem expresse non posset tunc inuito creditore dare pignora: qꝛ aliud pro alio inuito creditore dari non pōt etiā si melior conditio afferatur: vt in. §. preterea. institu. de actio. et in. l. fina. ff. de vsu et habita. et pro hoc facit etiam ratio. Nam labor et periculum imminet in custodiendis pignoribus: ꝛ si pigno-

298 ra deteriorant vel deuastentur. † creditor qui ea habuit penes se tenetur illa emendare. l. quemadmodū. §. pen. ff. ad. l. aquil. per quem tex. dicunt docto.

299 qđ † iudeus tenetur ad emendationē damni dati in pignoribus a tineis vel alio modo: qđ etiā voluit Flor. de sctō Pe. in. d. l. quēadmodū. in. d. §. pe. et do. Abb. in cōsi. suo. lxxxij. inci. illud de iure queritur ꝛc. in. ij. volu. ꝛ Jas. in. l. j. in iiij. col. ff. qui satisda. cogan. et Bald. in l. que fortuitis. in. vij. col. C. de pig. act. vbi dicit qđ fenerator qui res pignoratas minus diligenter excussit a tineis est in leui culpa: ꝛ per consequēs tenet per regulam. l. si vt certo. §. nunc videndum. ff. cōmodati. et addit Jas. in. d. l. j. in. iiij. col. ff. q̄ satis. cog. circa hāc materiā tex. in. l. qsitū. ꝛ ibi Bart. ff. de distra. pigno. vbi dicit ꝙ illa lex est multū not. ad hoc: vcʒ qñ creditor vendidit pign⁹ ex cōuentione partium vel ex cōcessione. l. vel statuti ꝙ tūc si non pōt cōsequi pretium ab emptore: qꝛ aufugit nihilominus debitor remanet sibi obligat⁹. Itē circa predictā qōnem dicit Jas. vbi ff. qđ qñ quis pmisisset seu teneret simpliciter satisdare posset tunc dare fideiussores vel pignora per gloss. ibi. in. d. l. j. et de supradicta. q. videlicet. An ille qui tenetur satisdare per dationem pignoris liberet. vide Alex. in. d. l. ptore. la. iij. ff. de preto. stipu. vbi ꝯcordat iura que sunt cōtraria. in. d. q. vt. ff. vidimus. et ibi etiā ponit post Bart. qđ quis promisit cauere simplr ad qđ teneat: et similiter qñ promisit idonee cauere ad

300 qđ teneat: tūc vide ibi. ¶ † Sed dubitari potest quid in illo qui in instrumēto promittit alicui: puta Titio facere cum securum. An tūc teneatur sibi dare fideiussorem vel pignora: ꝛ non sufficiat si velit cauere et se obligare p instrumentum: in quo dicas qđ non sufficit velle se obligare per instrumentum sm doct. in. l. j. ff. qui satis. cog. vbi dixit

Alb. de rosa. qd si in instrumento pars promittit facere aliquē securū ad consilium sapiētis qd sapiens nō pōt ordinare de nuda promissione. Sed debet facere qd dent fideiussores vel pignora. Pro quo est text. in. l. preto: ait. in. §. deinde. in ver. hoc interdictū. ff. de ope. noui. nun. & facit. l. si titi⁹. in fi. ff. ad trebel. Contrariū tñ tenēt docto. in. d. l. j. ff. q satis. cog. vbi dicūt q ille q promittit aliquē facere securū tenetur solū p stipulationē promittere nō aūt dare fideiussores nec pignora. Ad qd Jas. ibi in. iij. col. alleg. tex. in. l. j. §. cōmunes. et ibi Bar. in fi. ff. de preto. stipula. et glos. in. l. si mandato titij. §. fi. ff. mandati. et Spe. in tit. de empt. et vē. §. j. in ver. sed si in instrumēto: & Bal. in. l. sancim⁹. C. de ver. signi. & in. l. executorē. in. v. colū. C. de execu. rei iudi. Hāc tñ ɔclusionem limitat ipse Jas. vbi ff. trib⁹ modis: primo nisi quis antea se obligasset per instrumentum: et postea promitteret facere securū qz tunc ista secunda pmissio si intelligeret de nuda cautione verbali esset superflua. l. q bis idem. ff. de ver. obli. et nihil operaret cōtra. l. si qñ ff. de lega. j. et ideo tūc intelligeret mediantibus fideiussorib⁹ vel pignoribus fm Ang. Pau. de cast. & Alex. ibidem: & Lu. ro. in. d. §. deinde. & dicit qd ita sunt intelligēda iura allegata in oppositū. Scdo limitat nisi promisisset plene vel idonee facere securū: qz tūc nō sufficeret velle cauere: & se obligare p instrumētū fm glo. in. d. l. si mādato titij. in. §. fi. et Albe. & alios. l. d. l. j. ff. q satis. cogā. & Bar. in. l. ptorie. la. vlt. circa fi. j. de preto. stipu. de quo per ipsum Jas. in. d. l. sancim⁹. Tertio limitat qñ promittēs esset forcēsis. ita qd verisimiliter posset suspicari de ei⁹ fuga fm Pau. de cast. & Alexā. ibi qui allegant glos. in. §. suscepto. in auf. de exhib. reis. Ita dicit Jas. in. d. l. j. ff. qui satis. cog. & ibi etiā refert Albe. de rosa. ibi dicenté qd in. d. q con siderādū est in qua materia proferant

301 illa verba securū facere. † Nam verba in dubio debēt intelligi fm naturā act⁹ super quo interponunt: & debēt impropriari: et large et improprie accipi: vt intelligant fm naturā act⁹. l. si vno. in prin. ff. loca. l. insulam. & ibi docto. ff. de prescript. verbis. l. si olei. C. loca. vbi gl. Barto. & alij. c. intelligentia. de verb. signi. vnde fm eū si hec verba pferātur in pretorijs stipulationib⁹: qz illa regulariter solā nudā cautionem requirūt verba securū facere intelligerent de nuda cautiōe. Si aūt essem⁹ in stipulationib⁹ iudicialib⁹ que requirūt fideiussores vel pignora: vt habetur in. l. j. de preto. stipu. et instit. de diuisione stipu. in prin. sec⁹ esset. Si aūt sum⁹ in cōtractibus: tūc aut sumus in tali cōtractu de cui⁹ natura est qd veniat pstatio fideiussorū vel pignorū: vt in contractu emptionis qñ euictio imminet in limitatione ɔctus: vt in. l. post contractū. C. de euict. et tunc illa verba eo modo intelligent: al's aūt regulariter in cōtractib⁹ illa verba intelligerent de nuda cautione seu obligatione p instrumētū cū illa limitatione quam dixi. ff. vez nisi olno qñ debitor esset p instrumētū obligatus. Ita dixit Albe. de rosa. in. d. l. j. ff. qui satisd. cog. relatus a Jas. ibidē in iij. colū. Ego aūt circa illā pmā limitationem datā a docto. ibi vez qd promittēs facere securū tenet solū p stipulationē promittere nō aūt dare fideiussores vel pignora: qd est vez nisi antea se obligasset p instrumētū & postea pmitteret facere securū qz tūc nō intelligit de nuda cautiōe: al's ista scda pmissio nihil operaret p. l. q bis idē. ff. de verb. obli. & sic esset ɔtra. l. si qñ. cū si. ff. d leg.

302 §. † Addo qd pro hac limitatione facit optime. Nā statutū continēs id qd ius cōe debet operari aliqd vltra ius cōe ne frustra emanauerit tale statutū. gl. est no. l. auf de exhibē. reis in. §. qz vero: quā ibi summe not. Ange. ad hoc qd lz vict⁹ nō debeat cōdēnari in expēsis qñ habuit iustā cām litigādi vt habetur in. l. qui solidum. §. et. j. ff. de leg. ij. & in. l. eum quē temere. ff. de iudi. & in l. properandum. §. sin autem. C. de iudi. et in. c. finem litibus. de dolo et contu. cum si. tñ hoc fallit nisi extet statutum in locū vbi litigatur qd victus victori condemnet in expēsis: qz isto casu etiā

si habuerit iustā causam litigādi tñ cō-
dēnabitur in expensis vt statutū aliqd
operet vltra ius cōmune.et illam glo.
etiā refert ꝛ sequitur Alexan.in consi.
suo.cclvij.incip.viso processu.in fi.ꝛ in
consi.clxxxiij.incipiē.viso puncto.in fi.
verbis.in.v.volu.et do.Fran.de cre.in
no.suo.cxx.incip.habens iustā causam
et Ange.in.l.non solū.ff.de rei vē.Pro
qua glos.faciūt optime dicta per Alex.
in.l.j.C.de thesau.lib.x.in suis apostil.
303 ad Bar.¶†Itē pro dicta limitatione
facit etiā qđ voluit do:An.in.c.j.in.iij.
col.extra de rescrip.vbi dixit ꝙ ille cui
cōcessum est per rescriptū seu priuile-
gium qđ possit appellare qđ ad hoc vt
tale rescriptū seu priuilegiū aliqd ope
retur vltra ius cōmune qđ poterit ter-
tio appellare:quod est singulariter no
tandum:qꝛ alꝰ si nihil operaret vltra
ius cōmune diceretur ius cōmune nō
statutū:vt dixit Bald.in.l.iij.in.ij.ff.de
lega.j.de quo etiā per Ange.ꝛ Imo.in
l.stipulatio.ver.nisi.ff.de verb.oblig.et
per Bart.in.l.j.ff.ad.l.fal.ꝛ per do.Ale
xand.in.d.l.j.C.de thesau.lib.x.in suis
apostil.ad Bart.ꝛ per glos.in.c.j.de cō-
sti.in.vj.ꝛ p Bart.in.l.iiij.§.ptor ait.in
304 iij.colū.ff.de dam.infect.¶†Et facit
etiā ad predicta qđ voluit Bald.in.l.ij.
in vlti.col.C.quō ꝛ qñ iud.vbi dixit qđ
si statutū dicit quē debere ter citari qđ
operatur:vt non sufficiat vnica citatio
pro omnibus vt aliquid addat iuri cō-
muni.Et idē dixit Bal.in.c.pe.de mili-
te vas.qui contu.est.ꝛ in.l.nō sunt libe-
ri.ff.de sta.homi.quem refert ꝛ sequi-
tur do.Feli.in rubri.extra de prescrip.
in.ij.col.vbi videas:ꝛ faciunt etiā que
ego dixi in.l.patre vel marito.in.vj.et
vij.col.ff.de questio.Item vltra pdicta
pro dicta limitatione facit.Nam licet
ad hoc:vt quis cadat in penā non fa-
ciendo requiratur monitio:vt dixi late
in.l.vnus.in.§.cogniturū.in.j.colū.ff.de
questionibus.tñ quando quis promit-
tit vel obligatꝰ est ad aliquid faciendū
ex particulari obligatione.ꝛ etiam sta
tutum arctat eum ad illud faciendum
tunc vt statutum aliquid operetur te-
netur illud facere sine monitione:alꝰ
cadit in penā.Ita dicit Fede.de senis
in consi.suo.cliij.incip.quod non fecit
residentiā:quē sequit do.An.et Abb.
in.c.qm̄ frequenter.in.§.porro.extra vt
lit.non cōtest.in.vj.col.ꝛ Soci.in con-
silio suo.cxxxiij.incip.profecto ꝛc.tene
menti predicta ad corroborationē di-
305 cte limitationis.¶†Vlterius circa
materiā huius principalis questionis
potest etiā queri an ille qui dat pigno-
ra vel fideiussorē dicat satisfacere obli
gationi:de quo vide Ias.in.l.j.in.j.no-
ta.ff.qui satisda.cog.ꝛ domi.Feli.in.c.
ad hec.de senten.excōmuni.Itē vide
etiam Bal.in.l.sancimus.in.j.colū.C.
de verbo.signi.vbi ponit appellationē
cautionis de qua intelligat dic vt ibi.
306 ¶†Queri etiam potest in hac mate-
ria si debitor dedit pignora creditori:
nunc autem vult dare fideiussorē ꝛ re-
petere pignora an possit hoc facere in-
uito creditore.in quo dicas ꝙ non.Ita
dixit glos.not.in.§.suspecto.in glo.ma-
gna.circa mediū.in aut.de exhiben.re.
307 ¶†Quero modo vlterius.ꝛ sic qua-
dragesimoprimo:an filiusfami.possit
esse fideiussor:in quo dicas ꝙ sic si est
legitime etatis.vt in.l.nulla.et in.l.si
ex alio.C.quod cū eo.ꝛ maxime pro pa
tre.vt in.l.fi.fami.et ibi Bald.C.de fi-
deiusso.et in.l.ij.§.et filius.ff.qui satis.
cogā.Et idem dicas esse pro extraneo
cum in omnibus tanꝙ paterfamilias
obligetur:vt in.l.fi.ff.de actio.ꝛ oblig.
ꝛ in.l.tam ex contractibus.ff.de iudi.ꝛ
in.l.si dubitetur.§.fi.fa.ꝟ.in hoc titu.et
idem est etiam econtra:quia pater po-
test fideiubere pro filio:ꝛ dñs pro ser-
uo:vt in.l.si mādator.C.qđ cū eo.Sed
cōtra predicta videtur facere tex.in.l.
ij.§.j.ff.qui satisda.cog.vbi dicit ꝙ ille
qui nō potest agere nō potest fideiube-
re:et si fideiubet fideiussio est nulla.
Sed fi.fa.nō potest agere in iudicio si-
ne consensu patris.vt in.l.cum non so-
lum.§.necessitate.C.de bo.que li.ergo
filiusfa.non poterit esse fideiussor.Di-
cas ꝙ.d.l.ij.ff.q satis.cog.non loquitur
in fi.fa.sꝫ loquit solū in seruo:vt ibi di-
cit gl.penitꝰ est exclusus a lumine iudi
cij:nō aūt in fi.fa.q in aliquibꝰ pōt esse

in iudicio:vt ponunt docto.in.d.§.necessitate.z in.l.fi.ff.fa.s.de verb.oblig. Itē cōtra iura dicētia q fi.fa.pōt esse fideiussor p patre:vt in.d.l.fi.fa.C.eo.et in.d.l.si dubitet.§.fi.fa.j.eo.z in.d.l.ij.§.z filius.s.q satis.cog.facit nā obligatio principalis z accessoria non potest ɔcurrere in eadē ɔsona:vt in.l.genera-
508 liter,j.eo.¶†Sed pater z filius censetur vna z eadem ɔsona:vt in.l.fi.C.de impu.z aliis substitu.z.c.cōtradicem⁹.§.hac autoritate.xxxv.q.iij.ergo filius nō poterit esse fideiussor p patre.Sed dicas q illa regula q pater filius censeantur vna z eadem persona est vera quo ad quid:nō autē quo ad oīa:ita dixit Barto.in.d.l.si dubitetur.§.fi.fa.de qua regula q pater et filius censeant vna et eadē ɔsona plura not.Ponit.d.Feli.in.c.afferte.extra de presumptio.in ver.not.ij.zc.ibi date zc.z Bal.in.c.j.in fi.in prin.qb⁹ modis feu.ɔsti.pōt.z dixi ego in.l.inauditū.in.j.colū.j.ad.l.cor.de fica.z de hac qōne an fi.fa.possit esse fideiussor vide My.in consil.suo xxxiij.incip.qō talis est.qdā nole.c.zc. vbi etiam ipse dicit q qñ filiusfamilias publice agit:z cōtrahit tanq paterfamilias q tunc tanq paterfamilias debet obligari.alleg.l.iij.s.ad Macedo.z alleg.ratione dicēs q cōmunis opinio veritati equipollet:vt in.l.barbarius Philippus.s.de officio preto.z de suspel.leg.l.iij.z.l.j.C.de testa.et.l.si arbiter.C.de senten.qd est not.in materia ista:et etiā ad materiā dicte.l.cum non solum.§.necessitate.C.de bo.que libe.
509 ¶†Quadragesimo secūdo quero:an clericus possit esse fideiussor:in quo respōdeo q cleric⁹ nō debet esse fideiussor:vt dicit tex.z in.c.te quidē.xj.q.j.et in.c.j.extra de fideius.z habet in.c.non satis.lxxxvj.dist.z in.l.curiales.C.loca. attñ si clericus p aliquo fideiubet:valet fideiussio.text.est in.c.peruenit.z in c.cōstitutus.extra de fideiusso.z ibi do-
510 cto.¶†Pro quo facit regula illa q dicit q multa de iure fieri nō debēt que tñ facta tenēt.vt habetur in.l.j.s.de feriis.z in.l.j.§.biduū.j.qñ appel.sit.z in l.relegatorū.in §.ad tēpus.s.de interdic.et relega.z in.l.si pupillorū.in §.si pretor.s.de rebus eorū.Pro qua regula facit tex.in.l.fi.C.de anna.exceptio. vbi patet q licet libellus gñalis possit respui seu reijci tñ si ad illū respōdeatur tenet respōsio z iudiciū super illo fundatū:quod etiam voluit Innocen. in.c.fi.de libel.oblag.z facit text.in.c.j. de accusa.in.vj.vbi dicitur q licet parti competat exceptio cōtra inquisitionem contra ipsum formatam:tñ si illa pretermissa respondet tali inquisitioni facit sibi preiudiciū:pro quo faciūt dicta per Innocen.in.c.qualiter z quando.el.ij.de accusa.z faciūt dicta p Abba.in consi.suo.xviij.incipien.in causa seu controuersia.in.ij.col.in.ij.volumi.vbi dixit qd licet quis non teneatur respondere positionib⁹ ex aliqua causa:tamē si talibus positionibus respōdet sibi preiudicat:et ibi adducit plura iura z doctrinas:de quibus ibi per eum.Ita in proposito dico quod licet clericus non debeat fideiubere:tamen si fideiubet valet z tenet eius fideiussio.¶Sz modo opere pretiū est querere circa hanc materiam clerici de alia
511 questione:videlicet.¶†Pone:aliquis laicus fideiussit pro clerico:an talis fideiussor possit conueniri corā iudice laico:in quo Specu.in titu.de competen.iudi.ad.dicit videri dicendū quod sic.Nam dantur fideiussores:vt melius cautum sit creditoribus:vt.s.qui satisda.cog.l.j.z.ij.hinc est quod si pupillus sine tutoris autoritate compromittit z fideiussorē prestiterit.peti potest pena a fideiussore ad quam alias pupillus non teneretur nisi fideiussorem prestitisset.ar.s.de arbit.l.si pupillus.Preterea dicit q iste creditor secutus fuit personam fideiussoris et non clerici cum quo non erat alias contracturus:vt.c.si tutor vel curator inter. l.si creditor.Item dicit q hoc est personale priuilegiū:vnde personā nō egreditur.C.de excusatio.mu.l.sordidorū. Sed argu.cōtra quia exceptio que cōpetit principali competit fideiussori. Item non intelligitur obligatus penitus esse exclusus a limine iudicij in

duriorem causam ꝙ principalis. l. grece. in. §. si quis. ff. in hoc titu. ⁊ contra. l. datus est. vnde videt qd non valeat. x. dist. videt. C. de legi. l. non dubiũ. Sed prius dictũ verius est qm personales exceptiones ad alios nõ trãsferuntur: vt. ff. de exceptio. l. exceptiones. primo responso: reales vero sic: vt ibi. Ita formaliter dixit Spec. in. ti. de cõpe. in di. ad. in. §. i. in. xvii. column. in versi. sed pone clericus ⁊c. Et idẽ tenet ibi Bal. in addi. vbi etiam subdit qd si clericus fideiubet pro laico tunc sententia iudicis secularis nõ mittet executioni contra clericũ fideiussorẽ. Et dixit qd lex fi. C. de vsu rei iudi. intelligit qñ reus ⁊ fideiussor sint eiusdẽ fori: vel qñ fideiussor potest prorogare iurisditionẽ: sed hoc nõ põt facere clericus: vt ibi per Spec. ergo talis sententia nõ poterit mitti executioni cõtra clericum fideiussorẽ: ⁊ de supradicta qõne vide Bal. in rub. C. de priuile. dotis. in fi. ⁊ Ludo. ro. in singu. suo. 944. incip. nũquid fideiussor clerici: ⁊ docto. in. l. si reus. ff. iudi. sol. et in. l. sed ⁊ si restituat. ff. de iudi. ⁊ refert Ludo. ro. in. d. suo singu. se consuluisse in. d. q. Et vide que dixi. ff. in illa. q. An exceptio que competit principali competat fideiussori: vbi plura sunt que faciũt ad hãc materiã que nõ refero bre

312 uitatis causa. ¶ † Quadragesimotertio quero: an fideiussor gratis liberatus a creditore repetat a principali: in quo dico distinguẽdũ ee hoc modo: videlicet aut fideiussor fuit liberatus simpliciter a creditore: aut fuit liberatus quia extraneus soluit pro fideiussore et hoc ei donauit. Primo casu est distinguendũ. Nam si creditor liberauit gratis fideiussorem: tunc aut eũ liberauit remunerationis gratia: ⁊ tunc fideiussor põt repetere a principali: aut eũ liberauit per simplicẽ donationẽ: ⁊ tunc nõ repetit. Scdo casu qñ aliquis extraneus soluit pro fideiussore: ⁊ hoc ei donauit: tũc similiter fideiussor nõ potest repetere. ista omnia pbant in. l. si vero non remunerãdi. in princi. ⁊ in. §. marcellus. ff. mãda. ⁊ ibi docto. assignãt rationẽ varũ decisionũ multũ ponderan

tes factum remunerationis gratia: qd factũ non est nec dicit proprie donatio cũ iam precedat tacita obligatio saltẽ ad antidota: iuxta ea q̃ habent in. l. sed si lege. in. §. consuluit. ff. de pet. heredi. ⁊ talis actus remuneratorius est quasi magne importãtie ⁊ effectus: vt dicũt doc. in. §. consuluit. de quo actu remuneratorio multa ponit Ias. in. l. ex hoc iure. in. xii. col. cũ. iiii. col. ibi sequẽti. ff. de iusti. ⁊ iur. vbi ponit multa singularia dicta i tali materia: quẽ oĩno vide. De qua materia vide etiã eũdẽ Ias. in. l. si pater puelle. C. de inoffi. testa. per Cy. ibi ⁊ vide Cepo. in caute. sua. cxiii. incip. donatio. ⁊ Iaso. in. l. si stipulatus fuerim. in. §. cũ stipulamur. in. ii. col. ff. de verb. obli. ⁊ do. Philip. deciũ in consi. suo. clxiiii. incip. diligẽter. in. ii. col. et Lu. ro. in cõsi. suo. cccx. incipien. in causa ⁊c. ⁊ Alex. in cõsi. lv. incip. consideratis verbis. in. i. volu. et in eodẽ volu. in consi. ci. incip. visis instrumentis ⁊c. in vii. col. ⁊ Oldra. in consi. cxxvi. incipiẽ. quidã eps. ⁊ Pet. de ancha. in cõsi. suo. ccxlviii. incip. dubiũ facit ⁊c. ⁊ Soci. in consi. suo. xcv. incipiẽ. circa primã ⁊c. in i. colũ. ⁊ in consi. lxvi. incip. frustra ⁊c. in ii. col. ⁊ Ias. in. l. petẽs. in. vii. col. versi. tertio nota. C. de pactis. ⁊ q̃ ego dixi in singu. meo. l. incip. donatio ⁊c. Et circa predictã questionem an fideiussor gratis liberatus a creditore repetat a principali. Adde in simili: ⁊ in argu. qd voluit glo. in. l. elegãter. in. §. q̃ reprobos. in. i. glos. post me. ff. de pignora. actio. ⁊ dicta per Ias. in. §. actionũ. in. xvi. colũ. in ver. iuxta supradictã materiã ⁊c. insti. de actio. ⁊ vidẽ glo. no. in. l. cũ quidã. C. de fruct. ⁊ lit. expẽ. de qua dixi in. l. patre vel marito. in. xii. col. ff. de qstio.

313 † ⁊ vide etiã. Pau. de ca. in. l. stipulatus. ff. in hoc ti. vbi dixit qd si aliquis aduocatus agitauit causam propriam ⁊ pro ipso allegauit ⁊ obtinuit qd non põt in condẽnatione expẽsarũ petere salariũ aduocati postꝙ aduocatũ non habuit nisi seipsum. pro quo facit ₛm eũ. l. habitatores. ff. loca. subdit tñ ꝙ si propter hoc ipse perdidit lucrũ alterius aduocationis qd poterit illud petere tanꝙ

interesse. Ad qd allegat Spec.in tit.de expēsis.in.§.postremo.vers.qd si actor. et per.seq.de quo etiā dixi in.d.l.patre vel marito.in.xij.col.de questio.τ cum ista.q.xliij.fraternizat alia questio vez an liberato principali sit liberatus fideiussor τ ecōtra:de qua vide Jo.de imo. in cōsi.suo.xlj.incip.viso quodā τc.ante fi.τ Bar.in.l.adulter.§.j.ff.de adul. τ in.l.aduersus.ff.de arbit.in.l.qui iurasse.§.a fideiussore.ff.de iureiurā.τ in l.fi.§.fi.eo.tit.τ Pau.de ca.in.l.si cū te stamento.§.fina.ff.de excep.rei iudica.

314 ¶ †Quadragesimoquarto quero:qd importet fideiussio indemnitatis:τ ad quid obligatus talis fideiussor:in quo primo scias qd ille qui pmittit aliquē conseruare indēnē qui dicitur fideiussor indēnitatis talis non potest conueniri anteq̄ principalis etiā si renuntiat beneficio de fideiussoribus sm Barto. in.l.j.C.de conuenië.fisci debito.lib.x. τ in.l.quero.ff.loca.et ibi Rapha.fulg. τ Bal.in.l.j.C.de reuo.his que in frau. alie.sunt.τ Sali.in.l.j.in vlti.col.C.qd cum eo.τ in.l.j.de fideiussori.tuto.τ in l.j.C.si mater indē.pmissa:et sic habes differentiā inter simplicē fideiussorem τ fideiussorē indēnitatis.Nam primus potest renuntiare beneficio fideiussorum:τ tūc poterit conueniri ante principalem.Secundus aūt dato qd renūtiauerit tamen non poterit conueniri anteq̄ principalis:item alia est etiam differentia inter eos:nam simplex fideiussor debet opponere de beneficio excussionis ante litē contest.als lite contest.non poterit amplius opponere dictam exceptionē excussionis:q2 illa exceptio est dilatoria.ita dixit Cy.Bald. et Salice.in.l.exceptionē.C.de proba. et Salice.in.l.ij.C.communi diuidū.τ in auth.hoc si debitor.in penult. q.C.de pign.τ Paul.de cast.in.l.x.ff.de verbo.obliga.τ est de mente Barto.in l.iij.ff.de excep.non autē sic est in fideiussore indemnitatis:q2 talis fideiussor poterit opponere talē exceptionē post lit.contest.q2 istud est ex natura promissionis seu cōuentionis:ita dixit Bald. in.c.ex rescripto de iureiur.istud tamē q2 fideiussor indēnitatis nō possit conueniri anteq̄ principalis:limita nisi talis fideiussor in tali fideiussione apposuisset iuramētum:q2 tunc posset cōueniri non excusso principali.ita dixit Bal.in.d.c.ex rescripto:quē refert τ sequitur Alexan.in consi.suo.cclx.inci. in causa excussionis mote contra Bartholomeū τc.in vlti.col.licet ipse Alexan.reprehendat illud dictū Bal.in.l. si ego.in.vij.col.§.si cer.pet.de quo latius per Jas.ibi.in.ij.column.vbi predicta in hac materia fideiussoris indemnitatis adducit aliqua singularia addendo:vt ibi per eū:de quo etiam vide eundem Jas.in.l.stipulatus.§.possum. ante fi.ff.de verbo.obliga.τ Bal.in.l.si pro ea.in.xij.q.C.manda.τ in.l.ij.circa me.de senten.que sine cer.quanti.τ in rub.C.de verb.signi.in.vij.q.τ Do.Frā. de are.in.l.si quis ab alio.§.fin.ff.de re iudi.τ Alex.in.l.modestinus.ff.de solutio.scias etiam in hac materia qd promissio idēnitatis operatur aliuni effe

315 ctum.†Nam facit valere illud qd als non valeret:nā mulier non potest fide iubere pro alio:vt in toto titu.ff.et.C. ad velleia.τ etiā habetur in titu.mandati.si tñ mulieri pmittitur indēnitas non cum simplici promissione:sed cum traditione pecunie valet talis eius fideiussio.ita dixit tex.sing.in.l.si mulieri dederis.ff.ad velleia.quē tex.ad hoc dixit aureum Ange.in.l.j.§.fi.ff.de pigno.τ idē per illū text.dixit Bal.in.l.j. in prin.C.ad velleia.τ.d.Alexā.in.l.j.C. de conue.fis.debito.lib.x.in apostil.ad Bar.itez etiā scias qd fideiussionis natura est qd seruetur indēnis fideiussor etiam si hoc non sit sibi promissum expresse:q2 hoc inest tacite sm Bald.in.l. cōstitutionibus.C.de vsuris.ad qd allegat tex.quem dicit singula.in.c.peruenit.extra de fideiusso.scias etiā qd ille qui promittit indēnitatē mota lite contra eum cui promisit cogitur suscipere iudicium in se.ita dicit Barto.in.l.pater.in princ.ff.de dote prelega.qd dicit non esse alibi.et idem dixit Alexan.in

316 l.quero.in princip.ff.locati. † et adde etiā in hac materia indēnitatis.Bart.

in.l.si quis vxori.in.§.si fugitiuum.j.de
furtis.vbi dixit qd ille qui dederit ali-
quid vel promiserit iudici vt ferat sen-
tentiã pro eo qd talis incidit in penam
falsi.vt.j.ad.l.corne.de fal.l.j.§.ij.atta-
men dicit Bart.qd istud debet intelli-
gi quando promittitur iudici aliquid
per quod sibi aliquid acquiritur:sed si
promittatur sibi tantũ defensio de cõ-
seruando eũ indẽnẽ tunc non incidit
in crimen falsi.ad qd allegat tex.et di-
cit qd ita debet intelligi.l.j.et.ij.s̃.de
317 calũniatoribus.†Itẽ scias q si aliquis
mandat delictũ committi et promittit
mandatario de conseruando eũ indẽ-
nem qd talis promissio nõ valet ꝛ ipse
promittens non obligat:ita dixit Bar-
to.in.l.si a reo.in.§.illud quod vulgo.j.
in hoc tit.ꝛ ideo dicit hoc esse not.pro
sindicis cõmunitatũ qui ad petitionez
aliquorũ petentium non denuntiant
maleficia ꝛ recipiunt promissiones de
indẽnitate qd tales promissiones non
valent:ꝛ sic in alijs delictis committẽ-
dis dicendũ est:vt habetur per Nico.
de neapo.in.l.j.§.nunc tractandũ.s̃.de
tute.ꝛ rationi.distra.ꝛ per gloss.nota.
in.l.quã mulcta.C.ad.l.iul.de vi pub.in
ver.supplicium.ꝛ per Inno.in.c.sicut.
el.ij.de iureiuran.ꝛ per Cardi.i cle.ij.
in.iij.q.de re iudi.ꝛ per Bal.in marga.
in verbo opem.vbi admonet prestan-
tes opẽ bello iniusto:qꝛ nõ possunt pe-
tere expẽsas nec dãna licet eis fuerit
facta promissio indemnitatis.de quo
etiã per Bal.in.l.obseruare.in.§.profi
cisci.in.ix.q.s̃.de offi.procon.ꝛ sic per-
mittatur indẽnitas iudici si ferat talez
sententiã tali modo an valeat talis pro-
missio.et alias in hac materia vide per
do.Paridẽ de puteo in suo tracta.sin-
dica.in.xxxiiij.car.in.ij.colũ.versi.an si
tempore ꝛc.ꝛ vide que dixi.s̃.proxime.
318 ¶†Quadragesimoquinto quero:po-
ne aliquis fideiubet p aliquo sine ex-
pressione alicuius cause an talis fideius-
sio valeat:in quo videt dicendũ qd nõ
qꝛ promissio sine causa est inualida et
similiter obligatio sine causa est inua-
lida.ꝛ est tex.in.c.si cautio de fi.instru.
ꝛ in.l.cũ de indebito.in.§.fi.s̃.de pba.
ꝛ voluit gl.in.l.instrumẽto.C.de pba.ꝛ
in.l.gñaliter.C.de non nu.pe.ꝛ Bart.in
l.nuda.C.de donatione:et Sali.in.l.j.
C.de edendo.ꝛ Specu.in titu.de cõfes.
in.ij.parte.§.nũc videndũ.ver.sed que
est ratio ꝛc.ꝛ ibi Io.and.et voluit Cy.
ꝛ Bal.in.l.generaliter.C.de nõ nu.pe-
cu.ꝛ Barto.in.l.scripturas.ad fi.C.qui
potio.in pig.hab.et Bald.in rub.C.de
fi.instru.in.xvij.col.in ver.sed quero si in
libro ꝛc.ꝛ in.l.fi.C.si certum pet.ꝛ Bal.
in rub.C.de confes.ꝛ Alex.in consi.suo
iii.incip.in causa ꝛ lite ꝛc.in.ij.colũ.in
ij.volu.et ibi in consi.xiij.incipi.ex his
que in themate.in.ij.col.ꝛ ibi in consi.
iiij.incip.circa primũ.in.ij.colũ.ꝛ in eo.
volu.in consi.lxxxiij.incip.in causa ꝛ lite.
in vlti.col.et idẽ Alexã.in.l.a titio.vbi
no.loquitur.s̃.de verbo.oblig.ꝛ in consi.
clviij.inci.circa primũ.in.j.col.in.ij.vo-
lu.de quo etiam per Bal.in addi.Spe.
in tit.de instru.edi.in.iiij.col.in ver.in-
strumẽtũ habet ꝛc.vbi no.loquit:ꝛ per
Ludo.ro.in consi.suo.cxcij.incipi.pro
habẽda ꝛc.in fi.ꝛ in cõsi.cclxxiij.incip.
in casu proposito.ꝛ Bal.in addi.Spec.
in titu.de appel.in.vj.colũ.de quo etiã
per Alexan.in consi.suo.clxxxj.incip.le
ctis et ponderatis ꝛc.vbi subdit quod
neduz requirit seu debet esse causa in
obligatione:sed etiaz requiritur quod
sit apta certa ꝛ intelligibilis:quia pa-
ria sunt quod causa non sit expressa vel
expressa ꝛ non apte ꝛ incertitudinarie
ac intelligibiliter.ita sm eum patet et
nota.per Barto.in.l.quicquid astringẽ
dc.s̃.de verborum obliga.in.iij.colũ.
per illum text.sm vnam lectu.ꝛ voluit
Spec.in tit.de instru.edi.§.ostẽso.vers.
quid si abbreuiatura ꝛc.et per nota.in
l.ij.in.§.circa.s̃.de doli exceptio.ꝛ not.
Bald.in.l.generaliter.in.iiij.q̃stio.C.de
non numera.pecu.vbi dixit qd causa
319 debet esse potens ꝛ coherens.†Et fa-
cit ad supradicta quod voluit Bald.in
l.j.§.illud autem.circa finem.C.de la-
ti.liber.tollen.vbi dixit quod pactum
de non petendo non valet sine causa:
ꝛ faciunt que vltra oẽs dixi in.l.j.in.§.
preterea.in.xj.col.cũ.iiij.col.ibi seque-
ti.j.de questionibus.ex quibus videt

dicendū q̄d fideiussio facta sine expres
sione alicuius cause non valeat. Atta
men in hac.q.puto distinguēdum esse
hoc modo: videlicet q̄d aut talis fide
iussio est facta extra iudiciū: aut est fa
cta in iudicio. Primo casu nō valet qñ
est facta extra iudiciū per iura.s. alle
gata. Scdo vero casu quādo est facta
in iudicio licet nulla sit expressa causa
tñ valet et tenet. ita dixit Specu.in tit.
de dolo et contu.in.§.fi.in antepe.col.
et Bal.ibi in addi.in pe.addi. vbi dicit
q̄d in fideiussore cōtractus vel iudicij
nō requiritur expressio cause: et idē di
xit ipse Bal.in.l.qui crimē.in.iiij.col.
post princip.in ver.ad idem: qz in iudi
ciis.C.qui accu.nō pos. et licet ipsi non
dicant/dicas tu q ratio est calor iudi
cii q̄ calor plura operat: vt dixi satis la
te in repe.rub.C.de proba.in.xix.colū.
320 in versic. intellige etiam et c. vbi† dixi
q confessio sine causa facta in iudicio
plene probat sm glos.fin.in.l.j.§.fin.s.
de interroga.actio.quā ad hoc refert
et sequit Alexā.in consi.suo.xiij.incip.
ex his que in themate.in.iiij.colum.et
in.l.pacta post princip.s.de pac.et do.
Feli.in c.qm̄ cōtra falsam.in.vij.colū.
extra de pbatio. et in.c.j.in.j.colū.in fi.
de pac. et Ange.in.l.si vnus.in.§.pact.
in.ij.col.s.de pact. et illā glos.etiam re
fert et sequit Barba.in repeti.rubri.de
fi.instru.in.iij.car.et in.iij.col.pro quo
dicit esse casum: vbi hoc voluit Bald.
in.l.sicut.C.de repu.heredi. et illam gl.
etiam refert et sequitur Ludo.roma.in
cōsil.suo.cclxx.incip.in casu et c.circa fi.
de qua glos.latius dixi pro ea etiā plu
ra addēdo q̄ hic non refero breuitatis
causa.in.d.repeti.mea rubri.C.de pro
321 batio.in.xix.col.vbi videas: † et scias
etiam q̄d si fideiussio sine causa sit fa
cta extra iudicium licet vt dixi non va
leat: tamen si in ea sit appositum iura
mētum valet et tenet. probat ex dictis
per Lud.ro.in cōsi.suo.ccclxxiij.incip.
in casu proposito et c.circa me.versi.ce
terum aduertendum et c. vbi dicit q̄d li
cet ɔfessio seu obligatio sine causa nō
valeat: tñ hoc fallit nisi super ea sit ap
positū iuramētū: qz tunc plene valet: et

idem dixit do.Joan.baptista de sancto
Seuerino in repe.l.admonendi.in.vij.
car.in prin.iij.colū.s.de iureiur. vbi ad
hoc allegat Bal.in duobus locis: quē
vide.de quo dixi etiā in.l.j.§.preterea.
322 in.xij.col.j.de q̄stio. ¶ † Quadragesi
moserto quero: an fideiussor negans se
fideiussisse si conuincitur de mendacio
sibi preiudicet: l quo mihi videtur dicē
dū q̄d sic ex pluribus primo per text.in
l.sed hoc ita.§.j.s.de re iudic. vbi dicit
q̄d negans se sociū petit beneficiū ne
cōueniat nisi inquātū facere potest q̄d
competit socio. vt in.l.sunt qui.s.eo.de
re iudic.ad q̄d etiā est tex.in.l.si vnus.
in.§.fi.s.pro socio. Et facit scdo p hac
parte tex.in.l.fi.sed si ex parte.§.inter
dum.s.q̄d cū eo vbi punit filiusfa. qui
negauit se filiūfa. et mentiendo dixit se
323 patrēfamilias. † Tertio facit text.in.l.
hereditatem.in.§.fi.s.ad.l.falci. vbi di
citur q̄d heres negans rem heredita
riā si cōuincatur perdit falcidiā. et illud
tex.pro singulari alleg.Bald.in reper.
suo.in verbo negatiua: vbi dicit q ne
gās similis est subtrahēti per illū text.
et idē dixit Bald.in.c.dudū.el.ij.in.iiij.
colū.de elect.de quib⁹ etiā per Jas.in
stit.de actio.in.§.itē si q̄s in fraudē.in
324 xix.colū. † Et ex istis puto dicendum
q fideiussor negans se fideiussisse si cō
uincit de mēdacio sibi pīudicet: in quo
aūt sibi pīudicat/dicas q pdit benefi
ciū excussionis et bñficiū cedēdarū. ita
dixit Bald.in auť.cōtra q̄ ppriā.in.iij.
col.C.de non nu.pec. vbi allegat bonū
tex.in.l.si dubitet in.§.ita demum.j.in
hoc ti. vbi hoc etiā tenet Ang. et Alex. et
voluit Jas.in.l.j.in pe.col.C.de trāsac.
et Bar.in.l.etiā.§.j.s.de solu.ma. et pro hac
opi.q̄d cōuictus de mendacio punia.
325 ¶ † Possunt aliqua adduci: et primo
tex. valde not.in.l.fin.s.de rei ven. vbi
dicitur q̄d si quis in veritate possidet
aliquā rem et contra eū agatur rei ven
dica.ad illā rē si ipse negat illam possi
dere et cōuincat de mēdacio: qz actor
pbat ipsum illā possidere tūc debet ta
lis possessio incōtinēti ab eo auferri et
in actorē transferri etiam nihil de suo
iure probante: de quo text.late loquit

Abb.in.c.pe.in.vj.colū.de iura.calū.z
Ange.de arc.in.§.omniū.insti.de act.
vbi dicit idē esse si actū esset cōtra ali
quē qui diceret se tenere rē p titio no
minādo titiū in iudicio vt haberet be-
neficiū.l.iij.C.vbi in rē actio.cū ille ti-
tius non esset dñs nec p eo possideret
sed possidebat pro se:tunc si cōuincat
de mēdacio debet priuari possessione:
z illa est in aduersariū transferenda:z
ita dicit tenere Spec.in tit.de primo z
scdo decreto.in.§.restat.in versi.quid
sit nominās zc.z Bald.in.d.l.fi.de rei
vend.ad qd etiā vide Bar.z Bal.idē te-
nētes in.d.l.iij.C.vbi in rē act.z Bald.
in.l.vnica.C.de his qui pene not.et in
rub.extra de eo q mittit in pos.rei ser-
uan.causa.circa fi.z Inn.in.c.qm̄ fre-
quēter.in.§.q si sup.extra vt lit.nō con
test.z ibi do.An.in.ij.colū.de quo text.
d.l.fi.ff.de rei ven.vide etiā Lu.ro.la-
te loquentē in cōsil.suo.lxx.qd incipit
viso themate.in.ij.z.iij.colū.z Abb.in
cōsi.xvij.incip.in qstione ottonelli:z p
illū tex.d.l.fi.dixit ibi Ange.in.j.colū.
q si emphiteota negat rē esse emphi-
teoticā et conuincat de mēdacio q pri
uatur iure suo emphiteotico:et alleg.
Inno.ita tenere in.c.ceterū.in fi.de iu
326 di.z idē videt esset in vasallo negan-
te feudū:qz si cōuincatur de mendacio
priuat iure feudi.tex.est no.in.c.vasal-
lus.el.j.si de feu.fue.contro.inter dñm
z agnat.z idē etiam dicas in creditore
negāte rem sibi esse pignoratā:qz per
talē negationē videt renūtiare ius pi
gnoris fm Angel.in.l.titius.in.§.titi⁹
scio.ff.quibus modis pig.vel hyp.sol.
de quo etiā dixi in aut.itē possessor.C.
327 qui potio.in pig.hab.facit etiā nam
marit⁹ negās se maritū perdit benefi
cia cōpetētia maritis fm Barto.in.l.
etiā.in.§.j.ff.solu.mat.quē refert et se-
quitur Jas.in.l.j.in pe.col.C.de trāsac.
et dicit Bart.in.d.l.etiam idem esse in
liberto qui negat se libertū:facit etiā
ad predicta.Nam qn̄ dominus negat
seruū dātem damnū esse suum perdit
beneficiū dandi seruū pro noxa si con
uincatur de mēdacio.l.si seruus depo
situs.§.si negauerit.ff.de noxa.et vo-
luit Jas.in.l.j.§.j.ff.si ex noxali causa
agatur.circa princip.et Bald.in.l.j.in
328 ix.col.C.de fur. † Item pro predictis
faciūt etiam que dixit Bald.in reper.
suo.in verb.negatoria.in.iij.versi.vbi
dicit q imponitur silentiū negāti sen-
tentiā esse latā pro se ad instātiā forte
appellantis qui petit ipsam exhibe-
ri:quia non habet copiā:nā tali negā-
ti dictā sententiā pro se esse latā impo
nitur silentiū vt amodo illa nō vtatur:
ita singulariter fm eū dixit Innocen.
in.c.g. perpetuus.extra de fi.instru.in
princi.ar.l.penult.ff.de interroga.act.
quod dictū non est alibi fm Bal.in di
cto suo repertorio.vbi subdit idez esse
in quolibet instrumento qd facit p ali
quo et illud debeat exhibere siue ne-
gat se exhibere velle:quia negat illud
habere interdicitur sibi omne commo
dum qd ex eo percipere possit.allegat
text.quē dicit fore nota.ad hoc in.l.j.
ff.de his que in testa.delent.z allegat
etiā que habent in.c.cōstitutus.de:ap
pel.z illud dictū Innocē.in.d.c.g.per-
petuus.refert etiā z sequitur Bald.in
addi.Spe.in titu.de excep.in.iij.colū.
in prin.vbi idem dicit in sententia z in
326 scriptura priuata.¶ † Item faciunt
etiā ad predicta que dixit Bald.in.l.j.
in pe.col.in versi.secūdus casus.C.de
furtis.vbi dixit q si aliquis dixit in iu
dicio se pdidisse instrumentū z postea
vult illud producere ad probandū nō
poterit.alleg.tex.in.l.fi.C.de fi.instru.
330 Item facit etiam nā † qui negat con
tractum perdit beneficiū ɔtract⁹ fm
Bald.in.l.j.in.ix.colū.in fi.C.de furt.
331 ¶ † Ad predicta facit etiā:nā negans
positionē aduersariū non potest postea
ex illa iuuare.ita dixit Archi.in.c.j.de
consecra.eccle. vel alta.lib.vj.quē re-
fert z sequit quidā moder.do.Uitalis
de cābanis.i suo tractatu clausularū.
in clausula inci.clausula q non sit me-
lior conditio zc.in vlti.colum.z voluit
Bart.in.l.naturaliter.in.§.nihil com-
mune.in.v colū.ff.de acquiren.posses-
sio. z Joan.and.in.c.j.de confes.in.vj.
in nouella.z canoni.in.c.cum venera
bilis.de exceptio.et Specul.in titu.de

positio.in §.viij.in ver.j.z Barto.in.l.
non vtiqz.ad fi.ff.de except.z in.l.post
legatũ.in princ.in.v.col.ff.de his qui.
vt indig.z Pe.de ancha.in cõsi.xix.in-
332 cip.viso pcessu zc.†z facit etiã nã cõ-
tradicẽs libello aduersarij nõ põt post
ea se fundare sup ipso libello fm Bal.
in.l.cũ precũ.C.de libera.causa:et ibi
Sali.z Bal.in.l.si magnã.C.qui accu-
sare non possunt.do.An.in.c.cũ olim.
de censi.et voluit Soci.in consi.xlj.in-
cip:anteq̃ zc.in vlti.col.z Jas.in repe.
l.admonendi.in.iij.col.ff. de iureiurã.
333 †z dixit Oldra.in cõsil.suo.j.circa me.
q̄ quis nõ potest se iuuare ex articulo
quẽ negauit:ad qd alleg.Inno.in.d.c.
cũ olim.de censi.et dixit Bal.in.l.vni-
ca.in fi.C.de cõfes.q̄ negãs accidentia
cause nõ potest postea ex illis se funda
re.z eũ refert z sequit Jas.in.d.repe.l.
admonẽdi.in.iij.col.vbi etiã subdit q̄
qui nõ acceptat expresse verba aduer-
sarij nõ põt se ex eis iuuare:allegat ad
hoc Bald.l.iij.in.ij.not.per illũ text.C.
de repu.heredi.qd dicit esse not.z pro
334 predictis etiã facit.† Nã non dicitur
scriptũ pro eo qui venit cõtra scriptũ.
ita dixit Inno.in.c.mãdatũ.de rescrip.
quem refert z sequit Bal.et Sali.in.l.
cũ pponas.C.de pact.quos refert z se-
quitur Barb.in cõsi.suo incip.sapien-
ter scribit.j.Regũ.z facit etiã nã ille q̃
venit contra statutum non potest am-
plius se fundare ex statuto.text.est cuz
glo.in.c.cõstitutus.de rescrip.in versic.
mentionẽ.z idẽ dixit glo.in.c.pro illo-
rũ.in ver.recepisse.de preben.z ibi do.
An.in fi.pe.col.z probat in.c.cũ acces-
sissent in fi.de cõstit.z ibi dixit Bal.in
iij.col.q̄ illi q̃ veniũt cõtra statutũ non
possunt illud pro se allegare subdens
q̄ statutũ intelligit reuocatũ p actum
cõtrariũ statuẽtiũ:z dixit.d.Abb.in.d.
c.p illorũ.de prebẽ.in.iij.col.q̄ si colle
gialiter illi qui fecerũt statutũ et illud
rũpere possunt contrauenium directe
imediate tollit cõstitutio saltẽ vt il-
lã allegare nõ possint preiudicium al-
terius ar.illi⁹ tex.z.d.c.cũ accessissent.
335 †Et dixit.d.An.in.c.pastoralis . in.ix.
col.de causa.pos.z propie.et per actũ
contrariũ perdit priuilegiũ:z pro pre-
dictis faciunt optime dicta per Abb.
in consi.suo.lxj.incip.videtur primo q̄
dictus perusinus zc.in.ij.col.iij.volu.
z per do.Rico.millũ in suo reperto.in
litera.s.in.xiiij.col.in pe.ver.z que ha
bentur in.c.recolentes iuncta.glos.de
statu mo.et voluit Bal.in.l.qui publi-
cis . C.de his qui spon.mu.suscepe.et
Ange.in.l. eos.C.de aqueduc.lib.x.et
Jo.de imo.in.c.officij.in.xij.col.de te-
sta.in versi.vlteri⁹ querit z facit qd di-
xit Old.in consi.suo.cj.incip.qr in cu-
iuslibet iudicij zc.in.ij.col.fi.et Salice.
post.Cy.in.l.voluntarie.C.de excu.tu.
et in.l.ij.C.de iure aureorũ anulorũ.et
do.Feli.in.d.c.cuz accessissent.in.xiiij.
col.de cõsti.z facit etiã nã qñ pars q̃ cõ
uenit ex cõtractu negauit cõtractũ esse
factũ si postea cõuincat de veritate cõ
tract⁹ in odiũ ipsi⁹ negãtis p̃sumit so-
lẽnitas extrinseca interuenisse in ipso
contractu q̃ al's nõ presumeret.ita di-
xit Bal.in.c.ij.circa fi.que: testes sint
neces.qd dictũ refert z sequitur aliqua
addẽdo Jas.in.l.sciẽdũ.in.ix.col.versi.
sexto limita.ff.de ver.obli.z sic ex oi⁹
supradictis satis patet q̄ fideiussor ne
gãs se fideiussisse si cõuincit de mãda
cio punietur pena de qua supra dixi.
336 ¶ †Que cõclusio põt tñ limitari ali-
quibus modis.Et primo põt limitari
nisi talis fideiussor cõtestando litẽ ge-
neralit negasset narrata put narran-
tur zc.nam licet postea probetur q̄ sit
fideiussor tñ nõ puniret aliqua pena:
secus autẽ si specialiter negasset fide-
iussionem per eum factam.ita not.di-
xit Barto.in.l.si dubitetur.in.§.ita de-
mum.ff.in hoc titu.qd dictum refert z
approbat.d.Jas.in §.omnium . in . xix.
col.insti.de actio.dicens hoc dictũ esse
perpetuo no.qr vtilissimũ est in practi-
ca vt conuentus nunq̃ neget speciali-
ter sed generaliter neget narrata put
narrantur in libello esse vera:z refert
Jo.de imo.in.d.§.ita demum dicere se
ẽ hoc dicto al's fuisse bene lucratũ:qd
dictũ etiã refert z sequitur ipse Joã.de
imo.in.l.sed hoc ita.ff.de re iu.de quo
dixi in sing.meo.ccxlij.inci:lex.habes.

337 valde not.ꝛc. ¶ †Limita secundo nisi
ipsam fideiussorē peniteat negasse an-
te litē contesta. ꝛ anteq̄ probatū sit cō
trariū. ita dixit tex. ꝛ ibi docto. in. l. ele-
ctio. §. pe. ff. de noxalibus. ꝛ voluit An-
ge. ꝛ Jmo. in. l. sed hoc ita. ff. de re iudi.
ꝛ Ange. in. d. §. ita demū. ꝛ habet etiam
in. l. de etate. §. fi. ꝛ ibi Bald. ff. de inter-
rog. act. ꝛ voluit Alex. in. d. §. ita demū.
vbi latiꝰ loquit in hac materia: de quo
etiā per Alex. in. d. l. in. §. si q̄s simplici-
338 ter. in fi. ff. de verbo. oblig. ¶ †Limita
tertio qn̄ libellus porrectus contra fi-
deiussorē esset ineptus: q: tūc licet ne-
get se fideiussisse tn̄ nō punitur aliqua
pena: ita mūltū sin. dixit Bald. in repe-
ti. l. edita actio. in pe. col. C. de edendo.
qḋ dictū pro valde not. refert et sequit
do. Alexā. in. d. l. fi. ff. de rei vēdi. et in. l.
etiā. §. licet in dotalibus. in vlti. colū. ff.
solu. mat. vbi ponit supradictas limita
tiones: et illud dictū Bal. etiam refert
ꝛ sequitur Jas. in. §. oīm. in. xix. colū. in-
stit. de actio. ¶ Quarto limita tu vltra
oēs ꝛ dicas qḋ fideiussor negans se fi-
deiussisse si conuincat de mēdacio pu-
nitur pena quā. s. dixi. fallit nisi ab ipo
fideiussore petat plus debito per cre-
ditorem: vtputa si fideiussor fideiusse-
rat pro cētum ꝛ iam soluerat quinqua-
ginta: ꝛ tn̄ creditor petebat ab eo dicta
centum. nā isto casu si fideiussor negat
se fideiussisse licet conuincatur de mē-
dacio: tamen non punitur aliqua pena
339 qr†licitū est negare totū ꝑpter par-
tē plus petitā. ita dixit gl. in. c. ij. de cō-
fes. in. vj. ꝛ glos. in. c. presentiū. in verbo
sigillatim. de testi. in. vj. et voluit Spe.
in tit. de positio. in. §. vij. in. ver. xj. ꝛc. et
Bal. in addi. Spe. in. d. tit. de positioni-
bus. in. iij. colū. versi. pono qḋ percussi-
sti ꝛc. ꝛ Bal. in. l. ea que. in. ix. q. C. de cō-
di. indebi. ꝛ voluit Sali. in. l. j. in vlti. q.
C. de plus peti. ꝛ idē Salice. in. l. ij. §. qḋ
obseruari. in vlti. col. C. de iura. calū. et
in. l. properande. §. sin autem alterutra.
C. de iudicijs. et ista videt cōis opinio:
licet Bart. vt refert Sali. tenuerit con-
trariū in aliquibꝰ locis. quē refert Sa
lice. in dictis locis: de quo etiā per An
ge. de aret. in. §. hec autē omnia. instit.

de pena temere liti. in. ij. col. et allegāt
ad hoc docto. etiā que habentur in. l. si
is qui ducēta. §. vtrum. ff. de rebus du-
340 bijs. tene menti predicta. †et circa il-
lud qḋ dixi ꝙ negans positionem non
potest postea se ex illa fundare. Adde
qḋ licet istud sit verum qḋ non possit se
ex illa fundare tamen bene poterit se
fundare ex dictis testiū receptorū sup
positione negata. ita singulariter dixit
Ange. in cōsi. suo. clij. inci. in questione
vertente inter dn̄m Micheletū: qḋ dictū
pro not. refert ꝛ sequitur Alex. in cōsil.
clxxxiij. inci. viso pūcto. in. j. colū. in fi.
in. v. volu. ꝛ dixit Pet. de anch. in cōsil.
suo. ccix. incip. iuaex ꝛc. in vlti. col. ꝙ li-
cet negās positionē nō possit se funda-
re ex ea qḋ si probetur ꝓbatio prodest
negāti: allegat ea de quibꝰ ibi per eū:
item adde etiā circa illud qḋ dixi ꝙ si
negans cū peniteat ꝛ confiteat non ca
dit in penam: dicas hoc esse verum ad
euitandū penam: secus autē puto esse
341 ad lucrum acquirendū: †ꝛ ideo si sta-
tuto cauetur qḋ cōfitēti crimen media
pars remittatur: hoc casu non remitte
tur dicta medietas pene reo qui primo
negauit delictū et postea illud confes-
sus est. ita singulariter dixit Bald. in. c.
dudum el. ij. de elec. in. iiij. colū. ꝛ dicit
qḋ ratio est q: quis facilius ꝯsequitur
veniā q̄ premium quia venia penitēti
premium soli merenti datur: et dicit ꝙ
mētiri quādoq̄ est species furti. ad qḋ
allegat. l. hereditatum. §. fin. ff. ad. l. fal-
ci. ꝛ idem voluit ipse Bald. super statu-
tis: in verbo beneficiū. in. iij. versi. ꝛ idē
voluit Bald. in. l. j. in pe. colū. C. de fur
tis. quem refert ꝛ sequitur Jas. in. l. di-
uortio. §. qḋ in anno. in. iij. colū. ff. solu.
mat. de quo etiam per Pau. de cast. in
l. contra negātem. C. ad. l. aquil. ꝛ Bart.
in. l. eū qui. in princ. in. ij. colū. ff. de iure
iur. ꝛ Bal. in. c. j. §. porro. in pe. col. que
fuit prima causa benefi. amitten. in vsi.
feud. de quo etiam per Jas. in. §. ex ma
leficijs. in. viij. col. institu. de actio. ꝛ in
§. item si quis in fraudem. in. xix. colum.
eo. titu. ꝛ facit optime pro istis tex. in. l.
traiectitie. in. §. de illo. ff. de actioni. et
342 oblig. ¶ †Teneas etiam mēti circa

hanc materiã quod vbicunq statutum imponeret penam ipso iure pro maleficio tunc non remitteretur medietas pene confitenti maleficium etiã si extaret statutũ q confitenti delictum remittatur medietas pene. ita dicit Barto. in. l. id quod. §. j. ff. de pecul. legato: quem refert et approbat Bald. in. l. ea que. in ver. scdo quero. C. de cōdi. inde. et idem voluit Barto. in. l. qui ob rem. ff. de cōdi. indebi. quod est summe notandum: pro quo faciunt dicta per do. Alexand. in consilio suo. lvij. incipien. perspectis. in vlti. colum. in fi. in. ij. volumi. et faciunt optime dicta per Bal. in. c. j. in. §. insuper. in vlti. colũ. de prohib. alie. feu. per Frede. vbi dixit q heres domini non potest obijcere vasallo feloniam commissam contra dominum si dominus in vita eum non opposuit: qd tamen limitat ipse non procedere in felonia propter quam vasallus ipso iure esset priuatus feudo: quia tunc vasallus nõ iuuaretur ex taciturnitate domini in vita sua nam poterit tunc talis felonia obijci per heredē domini non obstante eius taciturnitate.

343 † et allegat rationē dicens q ratio est quia iniuria trahens secum executionē transit in heredē. vt not. ff. q quisq iur. l. iij. §. qd ait pretor. quod dictũ refert et sequitur Pan. de cast. in. l. omnimodo. in vlt. colũ. C. de inoffi. testamē. et Abb. in. c. fi. in vlt. col. extra de dona.

344 † et facit qd dicitur q vbi executio fit a lege ipso iure non potest mora purgari. l. si is cui. et ibi Barto. ff. de leg. ij. d. l. traiectitie. §. de illo. ff. de actio. et obliga. voluit Barto. et alij in. l. insulam. ff. de verbo. obligatio. Bald. in. l. et si post tres. ff. si quis cautio. et. d. Philip. deci. in consi. suo. cxl. in. iij. colum. et ista suffi ciant quo ad presentem questionem.

345 ¶ † Quadragesimoseptimo quero: clarũ est in iure q iudex recipiēs fideiussores min⁹ idoneos tenet parti ad interesse. l. fi. et ibi p docto. C. de magistra. conuenie. Sed an sit dare aliquod remedium propter quod iudex non teneatur parti ad interesse etiã si reperit fideiussorem minus idoneũ: in quo dicas q sic. Nã debet facere q approbator fideiussorum qui est in ciuitate vel communiter deputãtur per ciuitates: primo approbet illũ fideiussorē pro idoneo et sufficiēti anteq eũ acceptet ipse iudex. et tali casu nõ tenebit in aliquo ipse iudex: sed tenebitur tm dictus approbator. tex. est ad hoc no. in. l. cũ ostēdim⁹. in fi. ff. de fideius. tuto. et facit tex. in. l. j. in. §. sciendũ. ff. de magistra. cōuenie. et hãc partem firmat. d. Alex. in. l. si vero. in. §. q pro rei qualitate. in. ij. col. ff. qui satis. cog. et Ang. de are. in tracta. suo malefi. in verbo pro quibus Antonius fideiussit. in penul. colũ. in. j. versi. et ad intellectũ. d. l. cum ostendimus. §. fi. vide Joan. an. in regula qui tacet. de regu. iur. in. vj. ¶ Cyn. in. l. inuitus. C. de procurato. d. An. et Abb. in. c. nõne. de presump. Ludo. ro. in. l. dotis. in. xxv. colum. ff. solu. ma. et Bal. in. l. ij. in. §. voluntate. eo. titu. et docto. in. l. sciendũ. ff. de verbo. oblig. et Barto. in. l. fi. j. de preto. stipula. in pe. colũ. et in. l. j. §. j. j. a quib⁹ appel. nõ licet. et in. l. cũ quis decedens. in prin. ff. de leg. iij. et Bald. in. l. tale pactũ. in. §. qui prouocauit. in. vij. colũ. ff. de pactis. et in. c. j. §. fi. si de inuestit. inter dñm et vasal. lis oria. et in. l. statutis. in. fi. C. de senten. ex peri. reci. et in. l. siue apud acta. C. de transactio. in. j. colũ. et Bal. in. l. filius. in. §. inuit⁹. ff. de procura. et Car. in cle. j. de procura. et doct. in. l. j. C. de decurio. lib. xj. et scrib. in. l. j. ff. de verb. obligatio. et vide etiam ad intellectum. d. l. cum ostendimus. §. fi. vltra docto. ff. allegatos. do. Lanfrancum brixiensem in tracta. de arbitris. in. ij. car. in. iiij. colum. in fin. Bald. in. l. vnica. in pe. colum. in fi. C. de confessis. d. Anto. in. c. si cautio. in. vj. col. in versi. et ideo nõ exigitur. de fi. instrumē. Car. in clemen. j. in. iiij. col. de procura. Bal. in. l. fi. circa medium. C. de fide instru. Salice. in. l. contractus. in. j. colum. C. de fide instru. Joan. de imo. in cle. j. de procura. et. d. Feli. in. c. fraternitatis. in v. colum. de testi. et vide que ego dixi in l. contrahitur. ff. de pignoribus. quasi per totum.

346 ¶ † Quadragesimooctauo quero. Titius fuit fideiussor Sem

pronii apud fiscum in aliqua causa pro aliqua summa vel quātitate:quo stāte bona ipsius Sēpronii fuerunt per sententiam publicata.vtrū per tale publicationē bonorū ipse Titius fideiussor sit liberat⁹;in quo reperio Rapha.cu. hanc.q.habuisse in facto ⁊ super eā cōsuluisse in consil.suo.xxxij.incip.inculpatus ⁊c.vbi dicit primo videri dicendum ꝙ nō sit liberatus:q2 licet principalis liberetur:tñ fideiussor remanet obligatus:vt habetur in.l.j.C.de fideiusso.⁊ in.l.vbicūq3.ff.eo.fm vnū intellectum:sed dicit postea ꝙ contrariū est verius:videlicet ꝙ si publicant bona principalis in Ricū ꝙ fideiussor est liberatus:ad quod allegat Dy.⁊ Bart. in.l.j.ff.de iur.fisci.⁊ notata per glos.in l.j.⁊ in.l.si vacantia.C.de bo.vacan.lib. x.Itē allegat plures ratiōes ad hoc et inter alia allegat rationem:quia actio non posset cedi:vt habetur in.l.heres. in.§.quod si stipulator.et.l.vranius.ff. eo.ti.vbi hoc videtur expressum.itē allegat etiam.l.in fraudē.§.si principalis.ff.de iur.fis.de quo etiam latius per ipsum Rapha.cu.in.d.consil.suo.xxxij. vbi etiam subdit ꝙ hanc partē:scilicet ꝙ tali casu sit liberatus fideiussor tenuit Rico.de matha.in.l.j.C.de fideiusso.⁊ dicit ibi ꝙ est bona gl.ad hoc:et dixit ꝙ hanc partē etiam firmauit.Rico.de matha.⁊ Bar.in.l.si vero.in prin ci.ff.qui satisda.cog.sed ego vltra Rapha.in.d.consi.in simili adducebā not.

347 ⁊ singulare verbū.tnā si ego procurator tuus satisdedi de iudicio sisti et de iudicato soluendo pro te quē defendebam iuxta.l.j.C.de satisdando.et ea que habentur in.l.non solum.in.§.qui alieno.ff.de pcura.⁊ i.l.j.C.eo.⁊ postea tu efficiaris non soluēdo vt quia bona tua iam incepta sunt possideri per creditores tuos ꝙ ista est iusta causa recusandi defensionē tuā ⁊ vlterius non litigādi pro te:q2 si ego condēnarer pro te ⁊ soluerē non possem postea a te recuperare:ideo non teneor vlterius pro te litigare nec contra me cōmittit stipulatio ob rem nō defensam.ita singulariter ⁊ egregie dixit Pau.d cast.in.l. mutus.in.§.qui non cogitur.per illum tex.ff.de procura.quod est not.ad multa.de quo ego dixi l sing.meo.ccxxxiij. incip.que de nouo emergunt ⁊c.⁊ pro istis facit etiā in simili.nā si quis fuerit spoliatus bonis suis propter guerram:tunc non debet posse postea insolidum condēnari creditoribus suis:ita dixit Jo.fab.institu.de actio.in.§.cum quoq3.qd licitū fm eum ibi est equum ⁊ pium:⁊ eum sequitur Joā.de platea ibi de quo latius dixi in singula.meo ccxlj.incip.non debet addi ⁊c.pro quo facit dictum Bal.in.c.j.in fi.verbis.in ti.an agna.vel fil.⁊ facit optime qd voluit Bald.in.l.ij.C.de vectigal.vbi dixit ꝙ si quis portabat frumentū cōtra de uetum:⁊ sic debebat illud perdere ⁊ in itinere obuiauit piratis et derobauerunt eum ꝙ tunc non tenebit fisco ad estimationē frumenti:quod dic esse no

348 ta.dignum.¶ †Quadragesimonono quero an sententia lata cōtra principalem noceat fideiussori nō citato:in quo iura et docto.videntur varii:et ꝙ talis sententia nō noceat fideiussori nō citato:est text.in.l.a sententia.ff.de appell. et pro hac parte est glo.in.l.ex miles.ff. ex quib.cau.maio.quā glos.ad hoc no. Barto.in.l.decem.ff.de verbo.obliga. vbi ipse dicit quod hāc partem tenuit Jaco.de are.ar.l.ij.C.si propter publi. pen.⁊.l.magis puto.§.ne passim.ff.de reb.eorum:postea dicit ꝙ Jaco.but.tenet ꝙ talis sententia valeat non citato fideiussore:⁊ mouet dicēs ꝙ valet sententia qua pronuntiatur testamentum esse inofficiosum legatariis nō citatis: in.l.papinianus.in.§.si ex causa.ff.de inoffi.testa.cōcludit postea Bart.in.d. l.decem.se putare ꝙ sufficiat generalis citatio per tubam.s.quicunq3 vult defendere talem cōpareat corā tali:tali die ⁊ hora.ar.auf.si oēs.C.si se ab herediabsti.et.l.si eo tempore.C.de distra. pig.vbi bonus text.⁊ ꝙ talis sententia valeat ⁊ possit exequi contra fideiussorem ipso fideiussore non citato:tenuit glos.in.l.fi.C.de vsu.rei iudi.⁊ idem tenuit Jaco.de aret.in.l.si quis pro eo.§. si nūmos.ff.in hoc ti.hanc partē videt

tenere Bald.in.l.is apud quē. in vlti.
colū.C.de eden.vbi dicit q̄ ex processu
inquisitiōis probat dānū vel interesse
partis que nō interfuit processui:quia
hoc venit incidēter.vt.ff.de fur.l.inter-
dum.§.qui furē.et ideo dicit q̄ latro q̇
cōfitet super inquisitione ex eadē con-
fessione pōt dānari ad interesse partis
sine alio pcessu fm Inno.in.c.cū opor-
tet.de accusa.itē dicit q̄ ex quo inqui-
sitio est pmissa debet prodesse ei cuius
interest.ar.l.posthumus.§.si q̇s ex his.
ff.de inoffi.testa.de quo latius per eū
349 vbi.ff.†item hanc partē etiam tenuit
Ange.in.l.in cognitione.in fi.ff.ad sil-
le.vbi dicit q̄ sentētia lata cōtra vnū
quē negotiū principaliter tangit pre-
iudicat in quandam consequentiā ne-
cessariam ei quē negotiū tāgit accesso-
rie etiam non citato nec requisito ad
processum:et ideo dicit q̄ sentētia lata
contra principalē nocet fideiussoribus
et mandatoribus etiā nō citatis nec re-
quisitis:et monetur ad hoc per glo.ibi
Bal.autē in.l.j.in.iiij.colū.C.de conue.
fis.debi.lib.x.tenet eodē modo q̄ non
requirat citatio fideiussoris per iura et
rationes per eū alleg.Bart.autē in.l.j.
ff.iudi.sol.latius loquēs circa hanc.q.
post multa adducta ad partē venit ad
hanc conclusionē:videlicet q̄ aut loq̇-
mur in fideiussore iudicij:aut loq̇mur
in fideiussore contractus.Primo casu
snīa lata ɔtra principalē nocet fideius-
sori eo nō citato.Scdo aūt casu.s.in fi-
deiussore cōtract⁹:secus ad q̄ adducit
plura iura et rationes:et idē tenet Ang.
in.d.l.j.de qua.q.vide etiā Barto.in.d.
l.a sentētia.ff.de appel.et Spe.in tit.de
execu.sentē.in.§.sequit.in ver.sed nun
quid snīa.et Joā.an.in.c.j.de iniurijs et
dā.dato.in.vj.et Cyn.in.l.vlti.C.de vsu.
rei iudi.Guil.de cu.in.l.ij.in fin.ff.q̄ sa-
tis.cog.et per Jo.de Imo.in.d.l.decē.ff.
de ver.oblig.et per Alex.in.l.cū filius.
350 in.ij.colū.ff.eo.de verb.obli.¶ Quin-
quagesimo quero:titius conuentus in
iudicio dedit fideiussorē de iudicio si-
sti vel de iudicato soluēdo vel aliter:et
pro alia re et causa dedit fideiussorē so-
lenniter:quo facto reperit iudiciū esse
nullū vtrū tali casu fideiussor sit obli-
gatus:in quo mihi videtur dicendū q̄
nō sit obligatus:et hoc per tex.not.in.l.
ij.§.j.ff.qui satis.cog.vbi videt text.ex-
pressus de hoc et ibi doct.not.q̄ vbi nō
tenet iudiciū ibi nō tenet satisdatio iu-
dicialis.et dicit ibi Pau.de cast.quem
refert et sequit ibi Jas.in prin.q̄ fide-
iussor de iudicio sisti pōt dicere de nul-
litate pcessus ex quo nō obligat qn̄ p-
cessus est nullus.qd̄ dicit Jas.fore no-
tandū pp̄ter.l.sancim⁹.C.de fideius.et
l.ob sentētiā.in prin.ff.de appel.itē pro
hac parte q̄ fideiussio sit nulla qn̄ iudi
cium in quo data est:est nullum:facit
351 optime illa regula vulgata vz.† q̄ ac-
cessorium sequitur naturam sui princi-
palis:vt in regula accessoriū.de reg.iu.
in.vj.et in.l.fi.C.de non nu.pecu.et in.l.
fi.ff.de cōsti.pecu.et corruēte principali
corruit accessoriū.l.cū principalis.ff.de
regu.iur.§.libertis.institu.de pupilla.
substi.et habet in.l.nō dubium.C.de le-
352 gi.et pro istis facit optime† nam data
inualiditate cōtractus corruit etiā con
stitutum seu precariū in eo appositum:
ita dixit Bal.in.l.ex testamēto.C.de fi-
deicō.et Bal.in.c.j.§.si quis.in vlti.col.
de feudo dato.inuicē.l.cōmisso.et est de
mente Barto.in.l.q̄ meo.in prin.ff.de
acqui.posses.et voluit Bald.in rubri.
extra de prescrip.in.ij.col.et Bald.in.l.
non dubium.in.ix.col.ver.similiter dis-
co etc.C.de legi.et Ludo.roma.in repe.
l.si vero.in.§.de viro.ff.solu.matrimo.
in.xxxiij.fallen.et Alexan.in consi.suo.
lxxxij.incipien.perspectis his.in.v.co-
lum.in.ij.volu.et in consi.cccv.incip.le-
cto et discusso.in.vij.col.in fi.et Ludo.
roma.in consi.xlij.incip.visis que egre
gie.circa prin.et in consi.ccxlvj.incip.
clarissime assessor etc.post princip.et vo-
luit domi.Bartho.cepol.in consil.suo
liij.incipien.visa querela.in.ij.colum.
et Barba.in consilio suo.xxij.incipien.
viso puncto.in.v.colum.in.iiij.volumi.
pro quibus facit optime qd̄ dixit Bal.
in.l.absentis.in.v.colum.C.si cert.pe-
ta.vbi dixit q̄ si non valet contractus
principalis non valet etiam preceptū
guarentigie vel confessio in eo appo-

stum: quod dicit probari in.d.l.fi.§.de constitu.pecu.et idem dicit idem Bal. in.l.in cōtractib⁹.in fi.ꝑncipij.C.de nō nume.pecu.quod etiā voluit.d.Alexā. in.d.suo consi.cccv.ꝛ facit quod voluit Bal.in addi.Spe.in tit.de cōfes.in addi.incipiē.qñq; ꝓcessus ꝛc.vbi dicit ꝙ qñ processus non tenet rōne incompetentie non valet etiā cōfessio in eo facta:ꝛ pro istis etiā facit. Nam si principale est nullū similiter clausule renunciationis in eo apposite sunt nulle.ita dixit Cy.in auť.si qua mulier.C.ad vel leia.quem refert ꝛ sequitur Bal.in.l.si quis in conscribēdo.C.de pactis.in pe. col.in fi.ut ꝛ reprobato aliquo reprobatur quicq̄d venit in ei⁹ cōcomitantiam vel vigorē siue sit lucrosum siue penale.ita dixit Bald.in.l.pactū.circa prin. C.de colla.quem refert et sequitr do.
353 Bartho.cepo.in.d.cōsi.suo.iiij.† et facit qđ voluit Lu.ro.in cōsi.suo.ccxciij. incip.presupposito ꝛc.vbi dixit ꝙ corruēte instrumēto corruit iuramētū in eo appositū:et facit glos.not.in.l.si patronus.in ℣bo fauiana.§.si qđ in frau. patro.ꝛ faciunt pro predictis dicta per Pe.de ancha.in cōsil.suo.lxxiiij.incip. viso diligēter.ante fi.ꝛ dicta per Bal. in.l.siue a me.in fi.C.ad velleya.et per Lu.ro.in ꝯsi.suo.cxv.incip.viso cōpromisso.in ver.his ergo premissis ꝛc.et ꝑ Bar.in.l.nemo pōt.in.iij.colū.§.de leg. j.ꝛ per Lud.ro.in cōsi.ccccxlix.inci.inquiritur contra Jacobum ꝛc.in fi.ꝛ in cōsi.ccccxx.incip.circa primū.in fi.prime col.ꝛ per Bal.in.l.eos.in.j.no.C.de vsuris.ꝛ ꝑ Lu.ro.in cōsi.suo.cccxx.in
354 iiij.col.vbi dicit qđ † accessoriū sequitur naturam sui principalis etiā si accessoriū sit digni⁹ principali:ꝛ facit glo. in.c.j.in glo.magna de lit.contes.in.vj. q̄ dicit ꝙ si ꝓceptū est nullū non obstat exceptio rei iudicate ad impediēdū litis ingressuꝫ:qđ etiā firmat ibi Jo.an. in nouella ꝛ voluit.d.Alex.in.d.consil. ccclxxxvj.inci.viso processu.in.ij.col.et faciunt ad predicta que ego dixi in ꝯsi. meo.xxj.incip.impone domine sermonem ori meo ꝛc.in vlti.car.ꝛ in consil. meo.xv.incipi.confundentur oēs ꝛc.

in penul.car.¶ Item ad predictorum
355 confirmationem facit.† Nam quādo citatio est inualida vł nulla omnia post ea inde sequuta sunt nulla et inualida.ita dixit glos.in.l.si accusatoribus. in glo.fi.C.de accusa.quam glos.refert et sequiť Bal.in.c.si clericus.in.j.colū. de pace tenēda.ꝛ in.l.cum fratrem.in vlti.colum.C.de his quibus vt indig.ꝛ in consi.suo.clxxiij.incip.presupposito. in.iij.volumi.et faciunt dicta per eundem Bal.in auť.si omnes.C.si se ab here.di.abstī.in vlti.colum.vbi dixit ꝙ qñ vitium est in citatione nūq̄ tenet pcess sus in preiudicio absentiū:et idē dixit ipse in.l.testamēta.in.iij.colū.de testa. ꝛ faciunt dicta per eundē Bal.in margarita sua in verbo citatio.in.j.versi.ꝛ facit etiam sing.dictū Bal.in additio. Spec.in titu.de inquisitiōe.in.j.versi. vbi dixit ꝙ si nō valet denūtiatio maleficij:non valet etiā inquisitio ꝓpter eā formata:qđ dicit esse summe no.ꝛ facit etiā nam sicut nō valet cōfessio torti:legitimis indicijs nō precedētibus etiaꝫ si ipse tortus in ea ꝑseuerct:vt late habetur:ꝛ ibi dixi in.l.pen.j.de qōnibus: ita nec etiam valet ipso iure quicquid postea sequiť:ita dixit.do.Paris depu teo in suo tract.sind.in.cij.car.l.iij.co. in ver.an cōfessio torti:allegat ad hoc plura iura de quib⁹ ibi ꝑ eū:de quo dixi in.d.l.pen.j.de questionibus.in.v.colum.in ver.vlterius amplia ꝛc.et facit etiā notabile verbum eiusdē Bal.in.l. si filius.§.de interrog. actio.vbi dixit ꝙ accusat⁹ a bannito q̄ ex forma statuti non dꝫ audiri lꝫ patiať labi terminū bāni:tñ nō habebiť ꝑ cōfesso:ex forma statuti volētis ꝙ cōtumax habeať ꝑ cōfesso:qđ dictū refert ꝛ sequiť Catal.in tracta.sindi.in ver.ccccxc.inci.adde qđ accusatus ab aliquo:ꝛ faciunt que dixi in practica mea causarū criminaliū.in lxxviij.car.ꝛ l repe.mea.l.đ vno quoq;. in.x.car.℣.mō vltra supradictas limi-
356 tationes ꝛc.ff.de re iu. ¶ † Quinquagesimo primo quero:vtrum fideiussio nudo pacto facta vestiatur cohērētia ꝯtract⁹:l quo reper.Bal.tenuisse ꝙ nō in.l.ex placito.in vlt.co.in.ver.xvij.que

ro.C.de rerũ pmu.vbi ad hoc alle.text.
in.l.v.in.§.satis acceptio.ff.de verbo.
obli.z pro hac parte facit etiã:nã fide-
iussor non obligat ex pacto nudo:etiã
de iure canonico fm Bal.in.c.j.in pe.
col.ver.pactum nudum.extra de pac.z
facit ratio:quia fideiussor nõ põt obli-
gari nisi interueniat stipulatio.d.l.v.
§.satis acceptio.ff.de ver.obli.z.l.blan
ditus.C.de fideius.nisi fideiussor inter-
ueniat apud acta p.l.cũ ostendim⁹.§.
fi.ff.de fideius.in.sed ɔtra pdicta facit.
nam si in tali nuda fideiussione inter-
positũ esset iuramẽtũ:certe talis fide-
iussio valeret cum iuramẽtũ regulari
ter validet actum inualidum:vt pos-
sent poni plura et plura exempla que
omitto breuitatis causa:z hoc ptz etiã
357 in pacto nudo.† Nã licet ex pacto nu
do nõ oriatur actio:vt habetur in.l.iu-
risgẽtiũ in.§.sed cum nulla.z in.§.z ge
neraliter.ff.de pact.in.l.elegãter.in.§.
seru⁹ pactionis.ff.de dolo.et in.l.legẽ.
et in.l.petens.C.de pact.tñ si in pacto
nudo interuenit iuramentũ ex eo orit
actio:fm Matthe.in no.suo.xxxv.inci.
not.nouam regulam:vbi ad hoc alleg.
l.si quis maior.C.de transact.z cum re
fert et sequitur do.Feli.in.c.j.in.ij.col.
extra de pac.ergo idẽ dicẽdũ est in nu-
da fideiussione ẽt si in ea nõ sit apposi-
358 tum iuramẽtũ.† Quia inter simplicẽ
loquelã et iuramẽtũ de⁹ nõ facit diffe-
rentiã:vt est expressum in.c.iuramen-
ti.xxij.q.v.z in.c.z habet in.c.quicunq;
suffragio.xij.q.ij.z voluit glos.in.c.j.de
pac.z pro hac parte et opi.facit qd vo-
luit Bald.in.c.si pro debilitate.in.iiij.
colum.de offi.delega.vbi dixit q bona
fides requirit in his q̇ plurimuz nego
tiant:z in illis non differt pactũ nudũ
a stipulatione:allegat.l.j.ff.de cõstitu.
pecu.vnde campsores q̇ tenẽt mẽsam
autoritate publica nõ habẽt beneficiũ
excussiõis:fm eũ qd reputat no.Alex.
in.l.iurisgẽtium.in.§.igitur nuda.ff.de
359 pact.† z facit glo.in.l.quintus.ff.man
da.q̇ dicit qd verecũdia est alicui recu
sare qd pmisit pacto nudo:z idez dixit
Sali.in.l.placuit.C.de iudi.vnde dixit
Bar.in.d.l.quint⁹.q in curia mercato-
rũ vbi põt decidi negotiũ bona eq̇tate
nõ põt opponi:ista exceptio nõ interue
nit stipulatio sed fuit pactum nuduz:et
faciũt dicta per Bart.in.l.fideiussor.§.
quedã.ff.manda.et in.l.si fideiussor.in
fi.j.in hoc titu.z per Alex.in apostillis
360 in.d.l.quintus.¶ † Itẽ etiã ad predi
cta facit:naz ɔhẽs spõsalia p verba de
futuro ẽt sine iuramẽto:tenet illa ser-
uare z nõ põt venire ɔ fidẽ prestitã:ita
dixit Abb.in.c.ex lris.el.ij.in.iij.nota.
extra de spõsa.et est tex.in.c.j.extra de
sponsa.duorum:z ibi Abb.in.ij.nota.z
est tex.in.c.sicut ex lris.z ibi Abb.post
Innocen.in.iij.nota.de quo latius per
do.Feli.in.c.j.in pe.colũ.de pac.Item
pro istis etiã facit tex.nota.in.c.quali-
ter.in verbo pmittunt.eo.ti.de pac.et
facit etiã text.in.l.fi.C.ad velle.vbi dr
q fideiussor nudo pacto obligat:quem
tex.dixit singu.Ludo.roma.in repeti.
aut.silr.in.vj.col.versic.quartũ.C.ad.l.
falci.quẽ refert z sequit domi.Feli.in
d.c.j.de pac.in vlti.colum.z facit opti-
me text.not.in.c.iudicãte.extra de te-
sta.vbi hr q aliq̇s obligatur nudis ver
bis lz nõ interueniat stipulatio:quem
tex.ad hoc alleg.glo.in.c.quicũq; suf-
361 fragio.xij.q.ij.† et facit etiam glos.in
d.c.iudicãte:que dixit q legatũ factum
nudis verbis valet:ad qd alleg.text.in
l.fi.C.de fideic.attamẽ supradictis non
obstãtib⁹ credo pmã opi.fore veriorẽ.
s.q nuda fideiussio non valeat:et non
vestiat cohercẽtiã cõtract⁹:z hoc per il
lã rationẽ q in fideiussione requiritur
stipulatio:vt in.d.l.v.in.d.§.satis acce-
ptio:z in.d.l.blãditos.z in.l.sciendum.
cum glos.ff.de verbo.obliga.et non ob
stat text.in.d.l.fin.C.ad velle.et in.d.c.
iudicante.z in.d.l.fi.C.de fideicõ.qz di-
co q illi sunt casus spãles fauore pie
cause.nec obst.illud qd inter simplicez
loquelam z iuramentum deus non fa-
cit differentiã:de quo latius per do.de
sancto Gemi.in.c.fi.in pe.col.de iure-
iuran.in.vj.quia dico q illud habet lo-
cum quo ad deum:z in foro poli:secus
in foro fori:vt volunt doct.in.d.c.j.de
pac.z de hac presenti questione an va-
leat fideiussio facta nudo pacto:et an

Ita vestiatur coherentia cõtractus vi de Jas.in.d.l.v.i.d.§.satis acceptio.ff. de verbo.obli. 362 ¶ Quinquagesimosecũdo quero an fideiussor conuent⁹ pro executiõe sententie late ꝯtra principalẽ possit petere executionẽ contra ipsum principalem:sine alia snia vel processu facto inter ipsum fideiussorem:ꝛ principalem.in quo reperio Bal.ponentem hanc questionẽ in.l.fi.C.de vsu.rei iudi.in.ij.col.vbi primo dicit videri dicẽdũ qd sic:q2 propter cõiunctionẽ cause est idẽ iudex qui tulit sententiã principalis et fideiussoris:alle.l.minor.ff.de euictio.in prin.ꝛ.C.de sentẽ.l.cũ eorũ3.ꝛ.C.vbi cause fisca.l.cum vendenti.sed postea ipse Bald.vbi.ff.distinguit hoc modo:vc3 q2 aut loquimur in fideiussore iudiciũ:aut in fideiussore cõtractus si in fideiussore iudicij ꝛ tunc fideiussor põt petere executionẽ cõtra principalem sine alia snia:secus antẽ dicit esse in fideiussore cõtractus:q2 tũc non est iudicium cõmune inter eos:vnde tunc nec hinc:nec inde proceditur executiue:ꝛ querit postea etiam ibi ipse Bal. quid autẽ in quasi fideiussore id est in patre:vtrũ filio ciuiliter condemnato fiat executio contra patrem:ꝛ dicit qd glo.dicit qd sic:q2 ex ipso iudicio obligatur dũ tamen filius fuerit in iudicio patre consentiente:et hoc quo ad executionem fiendam ꝯtra patrem in peculio profectitio:ꝛ in vsufructu aduẽtitio:nam talis vsufructus redigitur ad instar peculij profectitij:ista est glo.singularis que non est alibi sm eu3 in.l.si condẽnatus.ff.de noxal.quã dicit esse perpetuo no.et mẽti tenendã.ita residet Bal.circa predicta in.d.l.cum antiquitas.in.ij.col.fi.versi.quero vtrũ.C. de vsu.rei iudi. 363 ¶ †Quinquagesimo tertio:quero an fideiussor soluens pro principali habeat executionẽ paratã cõtra eũ.in quo reperio Bar.formãte3 hanc questionem in.l.fi.in fi.C.de vsu. rei iudi.ꝛ ibi dicit qd fideiussor iudicatũ solui q̃ exactus est pro dño h3 executionẽ paratẽ cõtra dñm nec h3 necesse cõtra eũ dare libellũ in actiõe mãdati ꝑ tex.ibi in verbo statim ꝛc.ꝛ idẽ tenet ipse Bart.in.l.ij.§.fi.ff.qui satis.cog.et latius in.l.j.in.j.co.j.iudica.sol.et dicit ꝙ hoc etiam tenet Spec.in tit.de executi.sentẽ.in.§.sequit.ver.sed nunquid sententia.ꝛ Joã.an.in.c.j.de iniu.in.vj. et Cy.i.d.l.fi.C.de vsu.rei iudi.ꝛ Guil. de cu.in.l.ij.in fi.ff.qui satis.cog.sed secus dicit Bart.in.d.l.j.esse in fideiussore ꝯtract⁹:ꝛ hoc.l.grece.in.§.si a debitore.ff.de pigno.ꝛ in.l.a sententia.in prin.j.de appel.ꝛ ꝑ.l.presenti.§.aduertentes.C.de his qui ad eccle.cõfugiũt. ꝛ hãc partẽ etiã tenuit Ang.in.l.si cum pecuniã.C.de priuileg.fisci.ꝛ adde hic Bal.in.l.cũ eorũ.circa prin.C.de sentẽ. vbi dicit ꝙ si fideiussor capit ꝑ debito ꝙ potest per eundẽ iudicẽ facere capi reũ principalẽ incidẽter:l3 talis nõ eẽt suus iudex.qd tñ dicit esse verũ in fideiussore iudicij:sed secus dicit esse in fideiussore cõtract⁹:quia nulla.l.hoc dicit.de quo lati⁹ ꝑ eũ ibi:qd est notã.in hac materia (Uide.d.Flo.in.l.si plures eiusde3.ff.de noxali.) 364 ¶ †Quinquagesimoquarto:quero an fideiussor cõuentus a creditore possit soluere de bonis principalis:in quo dicas qd sic q̃ ipse fideiussor est pauper et nõ põt soluere de suo:et ne forte marcidet in carcere:ita dixit Bart.per illũ tex.in.l. si pcuratorẽ.in.§.ignorãtes.in prin.ff. mandati:vbi ad hoc alleg.optimũ tex. in aut.qua in prouincia.C.vbi de crim. agi oportet.et allegat etiam gloss.in.l. venditor.ff.de iudi.et aut.si captiui.C. de epis.ꝛ cle.ꝛ idem tenet Ang.in aut. vt oẽs obe.iudi.l pn.i.iiij.co.ꝛ Bar.in dicta aut.qua in ꝓuincia.ꝛ ibi Bald.in fi.ꝛ in.d.aut.si captiui.ꝛ idẽ etiã tenet Bal.in.c.si q̃ testiũ.l.fi.extra de testi.et idẽ etiã dixit Ang.loquẽs in fideiussore.in.l.plautius.ff.de ꝑcu.quẽ refert ꝛ sequit Alex.idẽ firmãs.in.d.l.si procuratorẽ.§.ignorantes.et idẽ etiã voluit Bal.in suo repto.in verbo fideiussor. in.ij.col.in.ij.ver.sic est cõis oim doct. conclusio in hac qõne qd si fideiussor est pauper:qd attẽta eius impotentia soluẽdi poterit soluere de bonis prin

in fideiussore de iudicio sisti et de iudicato soluendo: et hoc per ea que dixi .s. in q. prima precedenti: et in questione ibi antecedente que videas: et adde etiam dicta per Iaco. de are. et per Bar. in l. eadem .s. de verb. oblig. que refert etiam ipse Bar. in d. §. ignorantes quod quando sunt plures heredes qui tenentur ad eandem speciem: quia neuter solutione partis liberatur post unus soluere partem alterius: et sic etiam fideiussor posset mittere te in possessionem rei principalis quam soluere tenebatur: et hoc per illum tex. quod dicit esse menti tenendum. Quando autem fideiussor pro principali est carceratus an possit petere ut ipse principalis faciat eum relaxare a carceribus vel possit petere damna et interesse: vel aliud ab ipso possit petere: vide Bal. in l. fi. in fi. C. de usu. rei iudi. et in l. quod. C. de sen. que sine cer. quanti. in quibus locis hoc examinatur. ¶ † Quinquagesimoquinto

365 quero: pone statutum imponit penam pecuniariam pro vulnere et etiam pro homicidio: utputa ponit penam centum pro vulnere et pro homicidio ponit penam mille modo titius fuit vulneratus a seyo et fuit inquisitus de dicto vulnere qui tunc dedit fideiussorem pro pena dicti vulneris: quo stante sequitur mors dicti titii vulnerati: utrum dictus fideiussor teneatur nedum pro pena vulneris: sed etiam pro pena mortis et sic ad mille: in quo Spe. in tit. de fideiuss. in §. j. in ver. sed pone R. vulneratus etc. dicit videri dicendum quod non teneatur nisi ad penam vulneris: nam ipse fideiussor fideiussit pro vulnere: et sic pro re certa unde pro alio non tenetur. l. centum capue. s. de eo quod certo loco. et .s. qui satisf. cog. l. ij. §. fin. dicit postea quod in contrarium facit quod teneatur si ex illo vulnere mortuus sit: eo quia occisus videtur qui est letaliter vulneratus quia † que

366 incontinenti fiunt videntur inesse. l. lecta. s. si cer. peta. et argu. ex. de electio. c. officii. et .s. de testa. in ini. l. pe. et facit ad hoc secundum eum. l. si quis pro eo. §. ij. j. in hoc titu. et C. quorum lega. l. fi. et extra de cle. percuss. c. ij. tamen secus dicit esse si vulnus non fuit mortale quia tunc fideiussor non teneretur nisi ad penam vulneris licet esset sequuta mors. alleg. l. qui occidit. §. fi. s. ad l. aquil. et hanc partem tenuit per dicta iura Dyn. in l. fideiussor: es magistratum. j. de hoc titu. sed do. Flo. de sancto Petro in l. sit lex. in j. col. s. ad l. aquil. dicit quod talis fideiussor non tenetur nisi ad penam vulneris eo quia morte sequuta pendente processu vulneris processus ille extinguitur et de occiso postea queri debet. alleg. l. illud. in eodem tit. et ideo dicit quod extinguitur etiam obligatio de iudicio sisti et de iudicato soluendo: et in l. grece. in §. et post litem. j. in hoc ti. iuncta. l. cum querebatur. et l. cum apud. s. iudi. sol. et dicit quod hec videtur sibi vera conclusio licet doc. circa hanc questionem variauerint: et idem etiam tenuit ipse Flo. in l. si vulnerato. in j. colum. eod. tit. s. ad l. aquil. idem etiam tenet Bart. in d. l. fideiussores magistratum. j. in hec titu. et idem tenet Bald. in l. ij. in §. siue in duplum. s. qui satisf. cog. et idem tenet Jas. in l. ij. in §. fi. in fi. s. qui satisf. cog. sed Bald. in addi. Specu. in titu. de fideiusso. tenet indistincte quod talis fideiussor non teneatur nisi ad penam vulneris: et hoc per illam rationem quod primus processus annullatur mutato titulo criminis et non est eadem forma agendi: et idem tenet ipse Bal. in suo repertorio. in verbo fideiussor. l. ij. colum. in j. versi. et ista opi. Bal. et Flo. et sequacium verior videtur: et equior: eo quia fideiussor

367 solum fideiussit pro vulnere: † et actus agentium non operantur ultra intentionem eorum. ut in l. non ois. s. si cer. peta. cum si. et hanc questionem etiam tetigi remissiue s. in q. xxix. ante fi. de quo etiam per Jas. in l. j. in ulti. col. s. de in lit. iur. an autem par facta de vulnere extendatur ad mortem morte sequuta: vide que dixi in practica mea causarum criminalium. l. cj. car. in fi. et in car. cxcv. circa medium: in quibus locis etiam posui alia plura in materia vulnerati quando sequitur mors videas ibi satis

368 late. ¶ † Quinquagesimosexto quero: plures fuerunt inquisiti de aliquo delicto in quo venit imponenda pena pecuniaria an tali casu unus possit fideiubere pro alio. in quo dicas quod sic dummodo aliter sint idonei facultatibus: ita dixit Barto. in l. romanus. s. de tuto. et cu. da. ab his. ubi dicit quod plures

accusati vel inquisiti vel simul cum armis inventi possunt inuicē fideiubere: & idē voluit ibi Bal.& idem tenuit idē Bal.in.l.oēs.la.ij.C de epis.& cle.& idē voluit Ang.& Joan.de Imo.in.l.reos.in prin.j.de duob.reis.& Ange.de aret.in tract.malefi.in verbo p quib⁹ Ant.fideiussit.in versi.qro an vnus &c.et ibi in additio.vbi.d.Augu. de ari.limitat predicta fm qd.s.dixi:vez predicta esse vera:& locū habere dūmodo dicti fideiubentes sint idonei facultatib⁹ alias non.alleg.glo. ad hoc in.§.suscepto.in aut.de exhi.reis.qd etiā dixit Bald.in

569 d.l.romanus. ¶ †An autē qñ plures sunt inqsiti pro aliquo delicto:an vnus possit testificari pro alio:dicas:q aut cōtra eos procedit ciuiliter de crimine aut criminaliter:si procedit ciuiliter et tūc vn⁹ pōt testificari p alio sed secus est qñ procedit criminaliter:q: tūc vn⁹ non pōt esse testis p alio:ita dixit do. Fran.de aret.in consil.suo.lxi.incip.in causa illoꝝ &c.in fi.pe.colū.vbi ad hoc alleg.Specu.in titu.de teste. in.§.j.in vers.qd si quatuor hoīes &c.& text.in.c.qm.de testi.& ibi Abb.de quo etiā habetur p Ang.in.l.fi.j.de sica.& inquantum do.Frā.de are.in.d.cōsi.dicit q in criminalib⁹ tales inquisiti nō possunt testificari vnus p alio:dico istud posse limitari & restringi nisi aliter crimen p alios probari non posset q: tūc possent deponere vnus pro alio:nā qñ crimen aliter probari non pōt tunc indistincte socius criminis admittit in testem:ita multū singu.dixit do.Fran.de aret.in dicto cōsi.suo.lxj.incip.in causa illorū.in vltimis verbis:ad qd alleg.tex.in.c.fi.de testi.cog.& do.Anto.et alios in.c.qm.de testi.& Bal.in.l.qm.per illū tex.

570 C.de testi.vbi videas. ¶ †Quinquagesimoseptimo quero: titius mutua-

oēs fideiussores agere pro dictis mille:an cōtra vnū vel duos tantū:in quo mihi videt dicendū q solū debeat primo agere contra illū ad cuius manus peruenerūt tota illa milie:& non cōtra alios:& ad hoc dicendū moueor a simili per tex.no.in.l.actione.in.§.si cōmunis pecunia.s.pro socio.vbi text.dicit q si cōmunis pecunia sit penes aliquē sociorū:vt q: fecerūt eū camerariū vel bursariū aut depositariū qd prius agēdum est cū illo q̄ cum alijs socijs:& sic licet actio pro socio sit personalis tñ se quit sociū camerariū vel depositariū insolidum:quod fm Rapha.fulgo.ibi procedit fm quandā equitatē que versari debet in iudicijs bonefidei.et hoc refert & sequit Soci.in consi.suo.xxiiij.incip.visis &c.in.vj.colū.ita videt mihi arg.predictorū dici posse in qōne q licet oēs fideiussores pariter sint obligati in casu nostro:attñ postq̄ cōstat q tota pecunia peruenit ad manus illius: primo ipse erit conueniendus & discutiēdus:et facit optime qd voluit Guil.de cug.in.l.sed iulianus.in.§.idem ait si duos.s.ad macedo.vbi dixit per illū tex.q si plures rei debēdi constituant: attñ si in rei veritate ad vnū peruenit pecunia q tūc alij loco fideiussorū habētur:& ille habet p pncipali obligato: & illi gaudebūt bñficio fideiussoꝝ p gl. in aut.de fideius.in.§.j.in gl.in vbo fideiussorē.& idē voluit Barto.in quodā cōsi.suo.inci.titius pmisit mihi &c.vbi dicit q ille pri⁹ est cōueniēdus ad quē peruenerūt pecunie:& illo non reperto soluendo postea deuenit ad alios correos q nō habuerūt pecuniā.& idē dicit Bar.in.l.in duob⁹.§.j.in v.septimo quero &c.s.de duo.reis.et alleg.in simili bonū text.in.l.vnde querit.in prin.s.commo.& idē dixit Ludo.ro.in cōsi.suo

Unde queritur:vbi dixit q ille est pri⁹ cō/
uenie̅dus ad quem puenit pecunia:z
idē tenet Ang.ibi z faciūt dicta p Bal.
in.l.cū in plures.in.§.vestimēta.ff.lo/
cati:vbi dixit q si ad vnū de duob⁹ cor
reis tota pecunia peruenit q tunc pōt
actor cogi:vt ↄtra eū agat ad quē per/
uenit pecunia periculo z expensis cor/
rei:vt ibi et in.d.l.vnde queritur:qd dicit
esse mēti tenendū:qz licet in instrumen/
tis cōiter renūtiet̄ bn̄ficio de duobus
reis:tn̄ illis legib⁹ cōiter nō renūtiat̄:
z facit tex.in.l.diuus seuerus.in versi.
prout quisqz gessit tutelā zc.z in.l.tuto
res.§.j.in verbo nihil gessit.et in.§.cu
ratores.in ħ.negotia gesserūt zc.ff.de
administra.tuto.et facit tex.in.l.actio/
ne.in ver.nemo tenetur nisi qui in tu/
telam zc.z in.l.j.§.de rationib⁹.in ver.
gesserūt.ff.de tute.z rationib⁹ distrahē
dis:z faciunt optime dicta per Barba.
vbi supradicta approbat in consil.suo
xij.incipie̅.illud zc.in.vij.z.viij.col.in
iiij.vol.z dicta p Soci.in ↄsi.suo.xxvij.
incip.visis zc.in pe.colū.in.iiij.volu.z
Paul.de ca.in.l.iij.in.§.j.ff.de duo.re.
tene mēti p̄dicta qz illa sepe cōtingūt
in facto.(Et vide.ff.eo.in.xij.colū.in
372 ver.vlteri⁹ anteq̄ zc.) ¶ †Quinqua
gesimooctauo quero/pone q erā tibi
debitor in cētum.pro quo debito dedi
tibi fideiussorē quo stante adueniente
tpe solutionis obtuli tibi debitū:z de/
posui z consignaui.z sic videt̄ sublata
obligatio:vtrū fideiussor poterit post/
ea conueniri si reaccipio pecuniam:in
quo videt̄ dicēdū q non:qz res semel
extincta:ampli⁹ nō pōt reuiuiscere.l.q̄
res.in.§.aream.j.de solu.cū multis si/
mi.ibi in glo.alle.z q non possit vlteri⁹
cōueniri fideiussor tenuit Spec.in tit.
de fideiusso.in.§.j.in verbo qd si obtu/
li:z allegat ratione̅ dicens hoc proce/
dere:qz vlteri⁹ principalis nō est debi/
tor ex prima actione vel ex prima obli/
gatione/ergo ad qd alleg.l.acceptā.C.
de vsur.sed dubito de hac decisione ex
pluribus:z primo per illud quod dixit
ipse Specu.in dicto titu.de fideius.in
dicto.§.j.in pe.co.in ver.pone cū debe/
res mihi.x.zc.vbi dicit qd si debebas
mihi.x.z dedisti mihi fideiussorē z obli
gasti bona tua post hoc fuit mihi da/
tus fundus insolutū a iudice:qui fun/
dus est a me euictus:z tu nō es soluen
do nūquid habebo regressum ad fide/
iussorē:z dicit videri.dicendū q non:qz
extincta est obligatio principalis per
dationē insolutū:vt.ff.de pigno.actio.
l.eleganter.z in.d.l.cū res.in.d.§.areā.
et.C.de euictio.in.l.si prediū.Dicit tn̄
postea q attn̄ videt̄ q restituat̄ vtilis
cōtra fideiussorē:vt.j.de iure fis.l.titi⁹.
z.ff.ad trebel.l.debitor.et.j.de solutio.
l.si creditor.z.d.l.qui res.in prin. Secū
do dubito de predicta decisione Spec.
propter aliud:videlicet qz nō dicit̄ ve/
373 nisse qui nō stetit:z†non dicit̄ factum
qd nō durat factū.l.itē.§.qd si actor.ff.
qd cuiusqz vniuer.no.l.si pro parte.§.
versum.ff.de in rem verso.cum multis
simi.ibi in glos.allega.z est etiam text.
quem ibi ponderat Jo.de Jmo.in.l.iij.
in.§.si quis ita.ff.de heredi. institu.et
voluit Soci.in consi.suo.xcj.incip.visa
diligēter.in.ij.col.vbi aliqua ad hoc al
leg.z ideo si carcerat⁹ qui aufugit re/
uertatur ad carceres nō dicit̄ aufugis/
se fm Bald.in.l.j.in.iij.colū.C.de edil.
act.z in.l.j.in.v.col.C.de ser.fugiti.Pro
quibus faciunt dicta per Soci.in con/
silio.xvij.incip.visa zc.in.ij.col.et per
Pau.de ca.in.l.aristo.in.§.labeo.ff.de
dona.et per Soci.in consi.suo.cxxiiij.
incip.profecto zc.in.iij.colū.in versi.iij.
z vltimo zc.¶ Et facit etiam pro istis.
374 †Nam si ex forma statuti bannitus
non potest habitare in ciuitate alias
possit ibi capi z decapitari nō habet lo/
cum in bānito transeūte z comedente
in hospitio z postea recedente:nā tunc
non dicitur venisse quia non stetit:ita
dixit domi.Nellus in tracta. bannito.
in prima parte secundi tēporis.q.viij.
et Pet.de ancha.in consilio suo.lxxiij.
incipien.viso diligenter. ante fi.et fa/
375 cit. †Nam statutum dicens q ali/
quis non possit conducere sal vel bla/
dum ad ciuitatē sub certa pena nō ha/
bet locum in conducente bladum vel
sal ad ciuitatem: vt illud alibi trans/
feratuta colligitur ex his que dicunt

Iaco.de are.et Cyn.in.l.si qs post hac per illā tex.cum glo.C.de edifi.priua.et Ioan.an.in additio.Specu.in titu.de constit.§.j.in additio.incipie.Guido de susa zc.et Bart.et Ang.in.l.cetera.in.§. sed et si quis.ff.de leg.j.et Pe.de anch.et Io.de imol.in.c.j.de cleri.nō reside.de quo lati⁹ p Alex.in cōsi.suo.cccccxxxiij. inci.visa inquisitione.in.j.colū.de quo etiam p Paul.de ca.in.d.l.cetera.in.d. §.sz et si qs.et ad pdicta facit optime qd dixit Ludo.ro.in cōsi.suo.cccccx.incip. quo ad primum.in.ix.col.in versic.ij.qz licet zc.et Bald.in repertorio.in verbo bannit⁹.in ver.qd si bannitus capiat.et per Soci.in consil.suo.lxxvj.incip.visa
376 in.iiij.col.in princi.¶ †Et faciunt dicta p Bart.in.l.sicut.in.§.superuacuū. in.iij.colū.in ver.redeo ad ordinē zc.ff. quibus modis pigno.vel hippo.solua. vbi dicit q si iudex facit preceptum alicui q disgōbret et exeat possessionē alicui⁹ dom⁹:quo facto ille erit et disgombrat illā domū:postea reingreditur dictā domū:an dicatur venisse contra dictū preceptū:et dicit qd sic:quia nō videtur exiuisse ex quo reingressus est:qz illud preceptum intelligitur de exitu perpetuo:allegat iura de quib⁹ ibi per eum. Itē facit etiā qd voluit Bal.in.l. si qs ita.C.de pactis inter empto.et vēdi.vbi dixit q si testator reliquit centū eccl'ie vt ex illis sibi emat fundū eccl'ia emit dictū fundū:postea vult illū vēdere an possit:et determinat qd non qz videntur data illa cētū ad emēdū fundū vt fundus sit perpetuo in seruitiū seu beneficiū ecclesie.alleg.l.titio centum.ff. de conditio.et demonstra.et faciunt etiā dicta per Ange.in.l.si qs ita.ff.de con-
377 ditio.institu.¶ †Et faciunt dicta per do.Feli.in.c.ex parte decani.in.iiij.colum.de rescript.vbi dixit qd si cedula citationis affigatur ostio et statim le-

quagesimonono quero:pone creditor elapso termino solutionis fiende fecit capi:et carcerare fideiussorem quo stante petit etiam tenutam bonor fuorum. An sit audiendus:in quo dicas qd sic fm Barto.in.l.consentaneum. in vlti. col.C.quō et qn iudex.et Bald.in.l.ignorare.C.de restitu.mili.et voluit Pet.de ancha.in.c.j.de eo qui mitti.in pos.rei seruan.causa:et allegāt ratione predicti doct.et dicūt qd ratio est qz ista duo tendunt ad eundē effectū et vnū non est
379 contrarium alteri.¶ †Pro quo facit dictum Bal.in.c.dilectus.in.ij.colū.de appel.vbi dixit q carcer non soluit debitum:sed bursa:qd etiā dixit ibi Car. Alex.in.ij.col.et illā doctrinā Bar.in.d. l.cōsentaneum et allor.ff.allegator refert et seqt Alexā.in cōsi.suo.cccclxxvij. incip.in causa strazarolorū.in pe.colū. sed tu vltra eū dicas qd idē tenuit Archi.in rub.de eo q mit.in pos.rei seruā. causa.in.vj.et Bal.in.l.j.§.si.in fi.pe.colū.ff.si qs ius dicē.non obtēpe.vbi pro hoc dicit esse text.in.c.qm frequēter.§. fi.vt lit.nō cōtest.et idem tenet Pau.de cast.in.l.q legati.per illum tex.C.vt in possess.legator.ū.et ibi allegat plura iura ad hoc et reprobat tenētes cōtrariū: et idē tenet ipse Pau.de ca.in.l.iiij.in.§. ait pretor.circa fi.et ibi in.§.sequē.ff.de re iudi.vbi allegat Bar.in.d.l. consentaneum. Idem etiā tenet ipse Pau.de cast.in.l.si stichū.in.§.idez celsus.ff.de nouatio.et idē voluit Abb.in.c.pro vt in vlti.colū.de dolo et contu.et Ange.in l.qui restituere.in vlti.col.ff.de rei vē.et in.l.aduersus.C.de actio.et oblig.et do. Alex.in.l.iiij.in.§.si ex conuentione.ff. de re iudi.et Cardi.Alex.in.c.dilectus. in.ij.col.de appella.in ver.nota ex tex.
380 ibi pptē qd zc.¶ †Item ad predicta facit qd not.dixit Bal.in.c.cōtingit.in vj.colū.de dolo et contuma.vbi dicit q

econtra videlicet si primo est captus fideiussor q pot etiam capi reus principalis:nec iuuatur reus si fideiussor appellat a captura:vt in.l.creditor.§.mādati.in princi.vbi glos.nota.de quo latius per eum vbi.§.et vide Ange.in.l.nemo carcerem.in.ij.colū.C.de exact.tribu.lib.x.j.vbi dicit circa hanc materiam q vno contextu non potest peti tenuta z carceratio sed pōt peti vnum post aliud.De qua materia latius loquutus sum in practica mea causarum criminalium.in car.ccix.et in car.ccx. z etiam de hac eadem materia loquutus sum in singula.meo.cccxcviij.incipiente dixi tibi alias zc.z in.l.vnius facinoris.in.§.custodie.in pe.colum.j.de
381 questionib' vbi videas. ¶ † Sexagesimo z vltimo quero an et quando fideiussor possit esse testis pro reo principali:in quo Specu.in titu.de teste.in.§.j. in versiculo quid de fideiussore zc.dicit quod aut debitor principalis est soluendo et tunc admittitur cū tunc non possit ipse fideiussor pati damnum:aut nō est soluendo:z tunc secus:et subdit ibi Joan.an.hoc esse verum etiaz quando fideiussor renūtiasset beneficio de fideiussoribus.De quo ibi latius per eū.et idem videtur tenere Barto.in.l.si cui legetur.§.fi.§.de lega.j.vbi se remittit ad Spe.vbi.§.z ista videtur cōmunis opi.de qua questione vide etiam per Ange.in.l.ab executore.in.§.j.j.de appellatio.per Ange.z Imo.in.l.fideiussor.§.fi.§.de lega.j.per Joan.de imo.in l.a sententia.j.de appellatio.in princi. per Barto.in.l.si quis ita.§.de rebus dub.per do.Felin.in.c.insuper.in vlti. col.de testibus per omnes.in.l.dictantibus.C.de testamen.per Alexā.in consilio suo.lxxviij.inci.in causa et lite zc. in.ij.colū.in.j.volu.in quibus locis docto.ponunt plura exempla vt est in legatario z fideicōmissario q possunt testificari pro testamento q: eorū principaliter non interest et in prosoneta:et
382 similibus.† An aūt fideiussor possit testificari pro confideiussore:z dicit Jas. in.l.dictantibus.in finalibus verbis q sic q possunt testificari vnus pro alio: ad quod allegat Cyn.z Bald.et Ange. ibi z Bar.in.l.si quis.ita per illū tex.§. de rebus dubijs.et Bal.in.l.fi.§.j.in.ij. col.C.de executio.rei iudi.cum limitatione.de qua ibi p eū:et in materia ista vide Jas.lati' loquentem in.l.si cui legetur.in.§.si titio.in fi.§.de leg.j.vbi inter alia adducit Jaco.butri.et Ange.in.l. non solum.in.§.queritur per illū tex.§.
383 de procura.† vbi dicunt q licet creditoris intersit debitorē suū habere locupletē:tñ in causa debitoris potest creditor ferre testimonium.quod dictuz hm eum refert z sequitur Alex.in dicto cō si.suo.lxxviij.inci.in causa z lite vertente inter Bartholomeum.in.j.vol.in.ij. co.ad qd alia plura allegat ipse Jasan d.§.si a titio.in vlti.colum.quē vide:et per ista est expedita presens q̄stio z presens repetitio mea in qua pollicit' sum examinare sexaginta questiones in materia fideiussorū:et satisfeci pollicitis. Fateor tñ ingenue:q alie plures z plures questiones ponuntur in hac materia fideiussoz a doctoribus in diuersis locis:sed supradicte questiones p me examinate mihi vise fuerunt principaliores z vtiliores alijs z magis practicabiles. Ideo illas examinare curaui p paruitate ingenij mei ad laudem et gloriā oīpotētis dei z beate ac gloriose virginis Marie:necnō beate Catharine aduocate mee totiusq celestis curie. ¶ Habes itaq lector charissime finē p̄sentis mee repetitionis z opusculi mei noviter fabricati:in cui' cōpositione:fabricatione z ordinatione pluries (vt credere dignū est)insudaui:laboraui z inuigilaui. Quoz olim laborū presentis operis:z alioz operū meoz iaz partim impressoz non me penitet.sed imo imēso gaudio plurimū dlector.Sz heu heu vehemēti dolore premor:cruciorq q predicta opera mea:z aliqua etiā aliquorū proborū virorū peruenerint in lucē hac labe tēporū in quo oīs est sublata z nulla regnat nec viget iustitia:nō vndiq tñ:sed in aliquib' partibus:ciuitatib' z locis Italie sed imo ipsa iustitia penit' eradicata:extirpata:lacerata:mortua z sepulta iacet:nec

Ulteri⁹ remẽ ei⁹ reperit: et ideo moder nis tẽporib⁹ nõ opus est legib⁹: iurib⁹ nec eruditis viris: quoniã solũ viget p rõne volũtas: libitũ pfecto ac ceca vo lũtas subrogata est in locũ iuris et ra tionis: et vere nõ fallor multi sunt ius dicẽtes seu tenẽtes locũ iurisdicentiũ: qb⁹ nimiũ lz libitũ et apud eos qđ pla cet: licet et cũ iura eis allegãt et ostẽdã tur obaudiunt: et de directo solum ex cernice suas sententias cõtra ius: iusti tiam: equitatem: et bonos mores anda cter pferũt: quibus merito dici posset: Jus et iura negant hoies et numina fal lũt. Nec Jouis imperiũ: nec flegetõta timent. Sed qđ deteri⁹: grauius et cru delius est: nedũ predicta in ciuilibus causis committũtur: sed etiã in crimina libus et in illis in quibus tractat de vi ta hois et de preiudicio irreparabili: nã homines morti tradũt indebite et in iuste nulla lege ciuili vel municipali: nulloqꝫ iuris ordine seruato. Sed ve lo leuato prout eorũ cerebro et cece vo luntati videtur et placet noctis tẽpore eos morti tradunt: quorũ sanguis pfe cto incessanter petit iustitiam et vindi ctã a superis cõtra tales iniquos iniu stos et scelestissimos iudices: et cõtra eorum superiores eos tolerantes: et si aliqui euadunt vitã eorum bursa non euadit: qr ab eis euiscerat et excoriat ac etiam flobotomat vsqꝫ ad sincopim inclusiue: et hoc vero verius est: quare cũ vlterius non sit locus legibus: iuri bus: statutis: nec iustitie quiescite iu ris latores patres fratres et filij qescite iterum a cõtinuo studio. Parcite la boribus: sudorib⁹ et vigilijs: nulla apud vos sit reuolutio cartarum: et postqꝫ sic placet superioribus: pereat doctrina et bãniat in totũ sciẽtia canonica et ciui lis: odio prosequãtur mores et bene vi uendi norme. Impressores librorũ iu riũ et bonarũ artium a solita impressio ne cessent. Multi hercle iudices hac etate reperiunt q non solũ iniustitiã assidue administrant: sed tali ppetrato scelere gaudẽt: letanturqꝫ et corã populo gloriã tur et magis sitiunt humanũ sanguinẽ qꝫ vinũ maluaticũ: qui merito carnifi ces appellandi sunt: et profecto vbi ta lia vigent minime ibi habitandum est:

385 † qm remota iustitia nihil aliud sunt regna quã magna latrocinia: fm btm Augustinũ in tertio de ciuitate dei. et not. Jo. and. in pe. decreta. de quo etiã p Bald. in. c. j. q fuit prima causa bene fi. amit. et voluit Lau. Cal. in consi. suo lj. inci. lz his et c. in. ij. col. et Dioge. dice re solit⁹ traditur qua in ciuitate leges nõ valẽt in eã pnoctãdũ sapiẽtis nõ est et dixit Aristo. in. iij. politi. sine iustitia impossibile esse habitare ciuitatẽ. et si cut sol mũdo lucẽ ac cũctis rebus vitã prestare solet: sic populorũ iustitia gau diũ esse fert. Quare cũ in totũ remota et extincta sit modernis tẽporib⁹ iusti tia. Nõ putẽt vlterius iuris latores ex doctrina et labore suo vitã ducere: neđ ex ea ditari: et opes acqrere: imo inse quẽdo scientiã: nedũ nihil superlucra būtur. Sed eorũ patrimonia et acqsitã perdẽt: et puenĩẽt nedũ ad paupertatẽ sed etiã ad inopiã: et fame peribunt: et erũt deterioris cõditionis oĩb⁹ alijs ar tificib⁹ nã cerdones barbitõsores ara minatores et similes vilissimi et abiecti cõiter ex eorũ labore et artificio vitã du cũt: et ex sudore suo vescunt pane suo: vt experiẽtia rerũ magistra docet. Do ctores aũt et iuriũ pfessores fame pesit et ad nullũ ptiũ iaiã reducti sunt: et iđ merito in totũ abradi et deleri põt. text. in aut. de here. et fal. l. §. fi. ubi dicit qđ le galis sapiẽtia nõ pmittit bñ eum l pau ptate viuere: nec in anxietate mori: qr istis tpib⁹ tert. ille mẽtit vt oculata fi de dignoscit: et pdicta cognoscẽs exper tus verissima cogor mutare ppositũ et

patienter toleremus:postq̄. sic placet superis:vt omnia degenerent ꝛ in peꝛ/ cessa vadant et retrocedant: quod ve/ re patienter hec et maioꝛa tolerabi/ mus:si ante oculos sententiam illam diui Hieronymi habebimus:que dicit q̄d facile contemnit omnia qui cogitat se moriturum ꝛc. Laus deo ac beatissi/ me virgini Marie:necnon beato Fran/ cisco et beate Catharine totiq; celesti curie.

¶ Explicit repetitio mei Hippolyti de Marsiliis.J.V.D.rub.ff.de fideiussori bus in hoc almo patrie mee Bononie studio.Die.7.Februarij.Anno.1520.

Hoc eme lectoꝛ opus tibi quod marsilia pꝛoles
  Edidit:vt trepidis foꝛmula sit vadibus.
Hoc bonus accepit grato pꝛo munere Rango:
  Rango militie pieridumq; furoꝛ.
Rango:cui magnus leo se concessit habendum:
  Ille leo inquā hominum splendoꝛ:ꝛ ille deum.
Sed licet hoc habeas tibi tu tamen vsq; caueto:
  Nulla etenim toto iam viget oꝛbe fides.
Crimen at hoc nostrum est:nobis vbi tantus habendi
  Creuit opus:ꝛ lucri tam sceleratus amoꝛ.
Hippolyto duce tutus eris:ne parce crumene.
  Et tibi(quod parui est)hoc eme lectoꝛ opus.

¶ Impꝛimebat Lugduni Benedictus Bonnyn. Anno dn̄i.M.cccccxxviij.Die.v.Augusti.

